

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

EX. A

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1947: 63
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG
TILL
BYGGANDE
AV FISKEHAMNAR

STOCKHOLM

1947

Statens offentliga utredningar 1947

Kronologisk förteckning

1. Kollektiv tvätt. Betänkande med förslag att underlätta hushållens tvättarbete. Heggström. xv. 284 s. S.
2. Betänkande angående fiskerinäringens efterkrigsproblem samt den prisreglerande verksamheten på fiskets område. Antonsons, Göteborg. 325 s. Jo.
3. Elkraftutredningens redogörelse nr 1. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Inledande översikt. Sv. Tryckeri AB. 84 s. K.
4. Betänkande med förslag till standardtariffer för detaljdistributör av elektrisk kraft. Heggström. 126 s. K.
5. 1944 års militärsjukvårdskommittés betänkande. Del 2. Beckman 170 s. Fö.
6. Betänkande med förslag till geofysiskt observatorium i Kiruna m. m. Idun. 64 s. K.
7. Betänkande med förslag angående lantmäteripersonalens organisation samt avlöningsförhållanden m. m. Marcus. 132 s. Jo.
8. Betänkande med förslag angående fiskets administration m. n. Kihlström. 155 s. Jo.
9. Betänkande om tandläkarutbildningens ordnande m. m. Del 3. Tandläkarinstitutens organisation m. m. Beckman. 166 s. E.
10. Betänkande med förslag rörande civilförsvarets organisation m. m. Beckman. 262 s. S.
11. 1940 års skolutredningens betänkanden och utredningar. 8. Utredning och förslag rörande vissa socialpedagogiska ändringar inom skolväsendet. Idun. 148 s. E.
12. Ungdomens fritidsverksamhet. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 4. V. Petterson. 392 s. Ju.
13. Betänkande med utredning rörande riksräkenskapsverkets organisation. Marcus. 114 s. Fl.
14. Handeln med olja. Betänkande med förslag avgivet av oljeutredningen 1945. Heggström. 343 s. 4 pl. Fo.
15. 1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till löneeglering för övningslärare. Sv. Tryckeri AB. 370 s. Fl.
16. Förslag till konvention mellan Sverige, Danmark och Norge om erkännande och verkställighet av domar i brottmål m. m. Norstedt. 24 s. Ju.
17. Stöd åt utvecklingshämrad ungdom. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 5. V. Petterson. 144 s. Ju.
18. Kommitténs för partiellt arbetsföra betänkande. 2. Förslag angående yrkesvägledning och yrkesutbildning för partiellt arbetsföra m. m. Katalog och Tidskriftstryck. 324 s. S.
19. Kompetensfordringar för statliga, vissa halvstatliga och kommunala tjänster samt sådana yrken och befattningar, för vilka utövande kräves av statlig myndighet utfärdad behörighetsförklaring eller legitimation. V. Petterson. 288 s. S.
20. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 15. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Älvsborgs län. Beckman. 48 s. K.
21. Socialvårdskommitténs betänkande. 15. Utredning och förslag angående särskilda barnbidrag och bidragsförskott m. m. V. Petterson. 114 s. S.
22. Betänkande med förslag till ändrad lagstiftning angående handel med skrot, lump och begagnat gods. Sv. Tryckeri AB. 125 s. H.
23. 1945 års lönekommitté. 2. Betänkande med förslag till statens allmänna avlöningsreglemente m. m. Marcus. 289 s. Fl.
24. Betänkande rörande ett centralt arbetsmarknadsorgan. Norstedt. 220 s. S.
25. 1945 års akademikerutredning. Norstedt. 64 s. E.
26. Slutbetänkande avgivet av bostadssociala utredningen. Del 2. Saneringen av stadssamhällena bebyggelse. Organisationen av läne- och bidragsverksamheten för bostadsädamål. Idun. 598 s. S.
27. Betänkande med förslag till ändrad ordning beträffande vissa helgdagar. Katalog och Tidskriftstryck. 75 s. E.
28. Stuveriverksamheten i svenska hamnar. Heggström. 110 s. E.
29. Valfärdsnärningar för sjöfolk i hamn. Heggström. 118 s. H.
30. Betänkande med förslag till lag om regionkommuner m. m. Beckman. 214 s. S.
31. Betänkande med förslag angående utbildning av befäl för handelsflottan m. m. Idun. 264 s. H.
32. Utredning med synpunkter på sågverksdriften i Norrland och förslag angående inrättande av en central sågverkskola. V. Petterson. 150 s. 1 karta. Jo.
33. Redogörelse i sammandrag för utredning rörande planering av jordbruket och skogsbruket i Nedertorneå kommun. V. Petterson. 177 s. 6 pl. 1 karta. Jo.
34. 1940 års skolutredningens betänkanden och utredningar. 9. Gymnasiet. Idun. 622 s. E.
35. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 12. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Malmöhus län. Beckman. 43 s. K.
36. Vid andra riksskogstaxeringen av Norrland åren 1928—42 använd metodik och härom vunnna erfarenheter. Redogörelse avgiven av 1937 års riksskogstaxeringsnämnd. V. Petterson. 205 s. Jo.
37. 1945 års skogshärbärgesutredningens betänkande. Del 1. Utredning rörande bostads- och levnadsförhållandena på hemmansskogarna med förslag till åtgärder för bostadsbeståndets komplettering och förbättrande. Idun. 301 s. S.
38. Lagberedningens förslag till jordabalk. 1. Norstedt. 313 s. Ju.
39. Supplement nr 7 till Sveriges familjenamn 1920. Statens Reproduktionsanstalt. 112 s. Ju.
40. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 11. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Kristianstads län. Beckman. 40 s. K.
41. Statsmakterna och folkhushållningen under den till följd av stormaktskriget 1939 inträdda krisen. Del 7. Tiden juli 1945—juni 1946. Idun. 449 s. Fo.
42. Betänkande angående organisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område. Katalog och Tidskriftstryck. 252 s. Jo.
43. Betänkande med förslag om upphävande av äldre giftermålsbalken. Norstedt. 72 s. Ju.
44. Kommitténs för partiellt arbetsföra betänkande. 3. Statens sjukhusutredningens av år 1943 betänkande. 3. Utredning och förslag angående sysselsättnings- och arbetsterapi vid vissa sjukhus och vårdanstalter m. m. Katalog och Tidskriftstryck. 176 s. 8 pl. I.
45. Polisen och allmänheten. Betänkande med förslag till tjänstereglemente för polisväsendet. Idun. 126 s. I.
46. Betänkande angående familjeliv och hemarbete. Beckman. 320 s. S.
47. Fiskerättskommitténs förslag till fiskelag jämte därmed sammanhängande författningar. V. Petterson. 558 s. 2 pl. Jo.
48. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 8—10. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Kalmar län, Gotlands län och Blekinge län. Beckman. 68 s. K.
49. 1940 års skolutredningens betänkanden och utredningar. 10. Flickskolan. Idun. 253 s. E.
50. Sysselsättningsförhållandena inom varuhandeln. Beckman. 197 s. E.
51. Betänkande om granskning och antagning av läroböcker. Heggström. 137 s. E.
52. Möbler. Betänkande avgivet av 1946 års möbelutredning. Stockholms Bokindustri AB. 368 s. H.
53. Kommunallagskommitténs betänkande 1 med förslag angående ändringar i kommunallagarnas bestämmelser om borgerlig primärkommuns kompetens och om kvalificerad majoritet. Idun. 216, 72^a s. I.
54. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 25. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Norrbottens län. Beckman. 41 s. K.
55. Utredning med förslag angående utbildning av lärare för industri och handverk vid anstalter för yrkesundervisning m. m. Heggström. 173 s. E.
56. Utredning angående organisationen av den finska för samlingen i Stockholm samt de tyska församlingarna i Stockholm och Göteborg m. m. Av E. Schalling. Idun. 143 s. E.
57. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 13—14. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Hallands län samt Göteborgs och Bohus län. Beckman. 67 s. K.
58. Betänkande angående reglering av anställningsförhållandena för viss civil personal inom statsförvaltningen. Del 2. Personal med teknisk utbildning m. f. Beckman. 82 s. Fl.
59. Betänkande med förslag angående forsknings- och försöksverksamheten samt undervisningen på mejerieridnings område m. m. Beckman. (2) 205 s. Jo.
60. Förslag till tryckfrihetsförordning. Norstedt. iv. 314 s. Ju.
61. Statens sjukhusutredning av år 1943. Betänkande 2 angående den lasarettsslutna B-sjukvården jämte anstaltsvården av kroniskt sjuka. Beckman. 120 s. I.
62. Fiskeredskapsförsäkring. Betänkande avgivet av fiskeredskapsförsäkringsutredningen. Am. Lundquist. 69 s. Jo.
63. Betänkande med förslag till byggande av fiskehamnar. Beckman. 276 s. K.

Anm. Cm särskild tryckort ej angives, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. E. = ecklesiastikdepartementet, Jo. = jordbruksdepartementet.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1947: 63
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

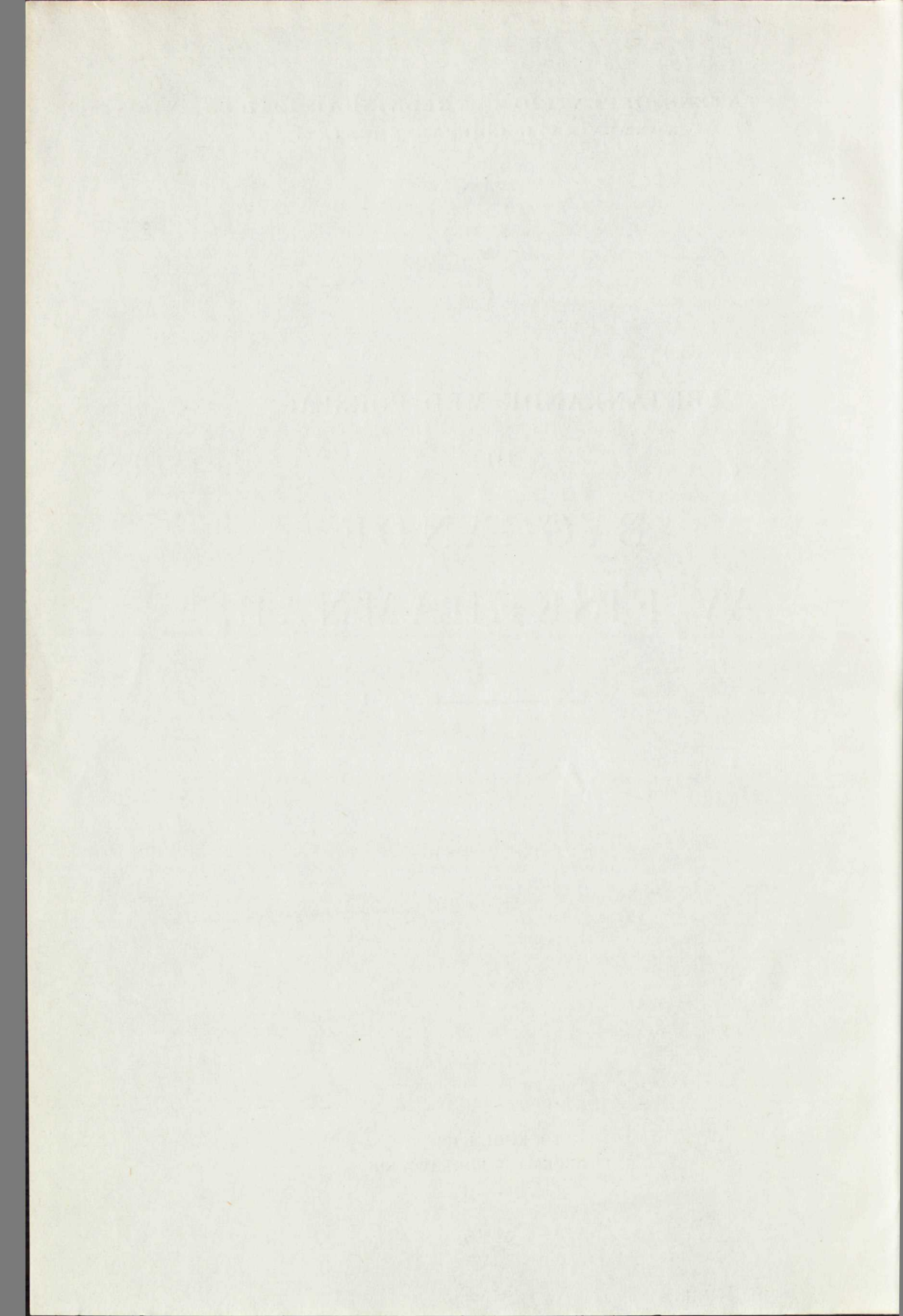

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG
TILL
BYGGANDE
AV FISKEHAMNAR

STOCKHOLM 1947
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1340 46]

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
<i>Skrivelse till statsrådet och chefen för kungl. kommunikationsdepartementet</i>	5
I. <i>Översikt över statens hittillsvarande medverkan till byggande av fiskehamnar</i>	7
1881 års statsbidragsbestämmelser	7
1909 års betänkande, avgivet av Fiskehamnskommissionen	7
Statens fiskehamnar	8
Statsunderstödda fiskehamnar	10
1919 års statsbidragsbestämmelser	10
1928 års statsbidragsbestämmelser	10
II. <i>Översikt över fiskets utveckling under de senaste 25 åren</i>	13
III. <i>Undersökning av det aktuella behovet av fiskehamnsbyggande</i>	15
Omfattningen av framställda önskemål om hamnarbeten	15
Fiskehamnarnas nuvarande beskaffenhet	16
IV. <i>Utredningens förslag till fortsatt fiskehamnsbyggande</i>	19
Allmänna synpunkter	19
Grunder för urval av arbeten, vilka förordas till utförande	22
Norrbottens län	24
Västerbottens län	41
Västernorrlands län	47
Gävleborgs län	58
Uppsala län	67
Stockholms län	75
Södermanlands län	87
Östergötlands län	94
Kalmar län	97
» » (Öland)	112
Gotlands län	125
Blekinge län	145
Kristianstads län	164
Malmöhus län	175
Hallands län	187
Göteborgs och Bohus län	192
Vänern (Älvsborgs, Skaraborgs och Värmlands län)	239
Vättern (Östergötlands, Jönköpings, Skaraborgs och Örebro län)	247
Mälaren (Stockholms, Uppsala, Södermanlands och Västmanlands län)	249
Statens medverkan till genomförande av fiskehamnsarbetena	250
Kostnader för förordade arbeten i statliga och statsunderstödda fiskehamnar	250
Smärre arbeten	250
Plan för arbetenas utförande och finansiering	254
Statsbidragsandelens storlek	260
Beräkning av statsbidragsbehovet	262
V. <i>Förslag till ordnande av fiskehamnarnas underhåll och drift</i>	263

VI. Förslag till bestämmelser för åtnjutande av statsbidrag till statsunderstödda fiskehamnar	264
Förslag till kungörelse	265
Motivering	267
VII. Förslag till bestämmelser för förbättring av statens fiskehamnar	268
VIII. Sammanfattning	270

Alfabetisk förteckning över orter, vilkas projekt prövats av utredningen	272
--	-----

Beteckningar, vilka kommit till användning å översiktskartor i betänkandet:

<u>Mörö</u>	betecknar att fiskehamn tidigare byggts i orten med bidrag av statsmedel.
● <u>Vuono</u>	betecknar att anläggningen av statsunderstödd fiskehamn i orten förordas av fiskehamnsutredningen.
○ <u>Siknäs</u>	betecknar att förbättring av befintlig statlig eller statsunderstödd fiskehamn i orten förordas av utredningen.

Beteckningar, vilka kommit till användning å hamnskisser i betänkandet:

- Heldragna, tunna linjer markera befintliga anordningar, som skola bibehållas.
 » , grova » » föreslagna » .
- Streckade, grova linjer i vattenområde markera gräns för område, som skall fördjupas.
- Streckade, tunna linjer markera befintliga anordningar, som skola borttagas.
 — 0,0 betecknar föreslaget vattendjup i meter under medelvattenytan.
-

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Kommunikationsdepartementet.

Genom beslut den 3 december 1943 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för kommunikationsdepartementet att tillkalla sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning rörande planläggning av statliga och statsunderstödda fiskehamnsbyggnader. Med stöd härav uppdrog departementschefen den 4 januari 1944 åt landshövdingen i Norrbottens län *D. Hansén*, byrådirektören i lantbruksstyrelsen *Chr. W. Hessle*, riksdagsmannen *E. W. Hällgren*, byråchefen i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen *S. J. Stenberg* samt affärsföreståndaren, numera riksdagsmannen *B. Utbult* att verkställa den avsedda utredningen. Tillika uppdrogs åt landshövdingen *Hansén* att såsom ordförande leda utredningsmännens arbete.

Till sekreterare åt de sakkunniga förordnade departementschefen t. f. förste byråingenjören i kommunikationsdepartementet *G. Hall*.

Genom särskilda beslut lämnade departementschefen de sakkunniga tillstånd att för vissa uppgifter tillkalla civilingenjören *B. Fellenius* och arbetschefen *J. Sundberg* i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att såsom experter biträda utredningen.

De sakkunniga antogo benämningen 1944 års fiskehamnsutredning.

Såsom direktiv för utredningen skulle i huvudsak gälla följande:

Utredningen borde i första hand avse en kartläggning av nuvarande läge beträffande statliga och statsunderstödda fiskehamnar samt en granskning av föreliggande förslag och önskemål beträffande utbyggnad och förbättring med hänsyn till behoven inom olika trakter av landet. Beträffande arbeten, vilka efter en dylik granskning ansåges böra ifrågakomma till utförande, borde vidare verkställas en gradering efter angelägenhetsordning. Vid graderingen borde hänsyn tagas till fiskets omfattning och betydelse på skilda platser samt endast sådana utbyggnadsförslag medtagas, som vore försvarbara från näringsekonomiska synpunkter. I sistnämnda hänseende borde beaktas även föreliggande förutsättningar för en snabb och rationell distribution av fisk till konsumtions- och beredningsorter. Resultaten av den angivna prövningen borde sammanföras i en på summariska kostnadsberäkningar grundad, allmän plan, ägnad att tjäna till ledning för medelsanvisningen under en kommande tidsperiod av lämplig utsträckning. Blev denna plan av större omfattning, kunde dess realiserande förväntas bli en fråga på jämförelsevis lång sikt med fördelning någorlunda jämnt på olika år inom en tänkt utbyggnadsperiod. Härigenom skulle en lämplig avvägning av utbyggnadsorganisationen i avseende å personal och materielutrustning samt

med hänsyn tagen jämväl till ett rationellt och arbetsekonomiskt tillfredsställande bedrivande av löpande underhållsarbeten underlättas.

Genom beslut den 3 mars 1944 har Kungl. Maj:t till de sakkunniga överlämnat — för att tagas i övervägande vid fullgörande av uppdraget — handlingar rörande utredning och förslag av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om byggande av särskilda vinterhamnar för fisket.

Vidare har jordbruksdepartementet överlämnat vissa handlingar angående en av Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott gjord framställning om anslag till byggande av fiskebåtsbryggor samt uppmuddring av inloppen till sådana bryggor, vilka handlingar borde tagas i övervägande under utredningsarbetet.

Under arbetets gång har utredningen avgivit ett stort antal utlåtanden i anledning av nådiga remisser i ärenden angående anslag eller statsbidrag till byggande och underhåll av fiskehamnar. I dylika ärenden ha yttranden avgivits jämväl till vissa länsstyrelser och andra myndigheter.

Med vederbörligt tillstånd av departementschefen har utredningen företagit ett antal resor för studier av hamnförhållandena utmed rikets kuster och vid Vänern. Härunder ha tillhoppa 260 fiskelägen och hamnplatser besökts. I de fall, då resultatet av besiktningarna eller eljest kända förhållanden därtill givit anledning, har utredningen tagit initiativ till upprättande av preliminära arbetsplaner med kostnadsberäkningar för behövliga fiskehamnsbyggnader. Arbetsplanerna ha därvid upprättats genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg. 230 sådana arbetsplaner ha prövats av utredningen.

Sedan utredningsarbetet numera slutförts, får 1944 års fiskehamnsutredning till Herr Statsrådet härmed vördsamt överlämna bifogade betänkande med förslag till byggande av fiskehamnar m. m. Samtidigt överlämnar utredningen i särskild skrivelse utlåtande i det förenämnda spörsmålet om inrättande av särskilda vinterhamnar för fisket.

Stockholm den 1 november 1947.

D. HANSÉN

CHR. HESSLE

ELOF HÄLLGREN

SVEN STENBERG

BIRGER UTBULT

/ Gösta Hall

I. Översikt över statens hittillsvarande medverkan till byggande av fiskehamnar.

Alltsedan början av 1880-talet har staten medverkat till byggandet av fiskehamnar. I enlighet med ett av 1881 års riksdag fattat beslut utfärdade Kungl. Maj:t sålunda bestämmelser för åtnjutande av statsbidrag till utförande av mindre hamnbyggnader och för byggande vid större fiskelägen av mindre båthamnar. Enligt dessa bestämmelser kunde statsbidrag erhållas utan återbetalningsskyldighet intill högst $\frac{2}{3}$ av beräknade kostnaden. Sedan »menighet, bolag eller enskilde» erhållit statsbidrag för ändamålet, ägde vederbörande att själva utföra arbetet i överensstämmelse med av Kungl. Maj:t fastställd arbetsplan och under väg- och vattenbyggnadsstyrelsens kontroll.

Sedan det emellertid visat sig, att det ofta var omöjligt för fiskarna att själva bidra till hamnbyggnaderna med den utöver statsbidraget erforderliga tredjedelen av beräknade kostnaderna samt därutöver påtaga sig ansvaret för hamnunderhållet, beslöt 1898 års riksdag, att bidragen finge av Kungl. Maj:t anvisas med $\frac{9}{10}$ av den beräknade kostnaden, därvid dock endast $\frac{7}{9}$ av bidraget finge användas såsom bidrag till byggnadskostnaderna, under det att återstoden, $\frac{2}{9}$, skulle avsättas till en under vederbörande landstingsförvaltning ställd hamnfond. Till denna hamnfond, vilken skulle användas för hamnarnas underhåll, skulle vidare föras viss andel av i hamnarna upptagna hamnavgifter. Såsom ytterligare villkor för statsbidragets erhållande skulle gälla, dels att vederbörande landsting åtog sig ansvaret för det framtida hamnunderhållet, dels ock att erforderliga hamnområden avsöndrades för fiskarnas gemensamma behov. Därest landsting icke åtog sig ansvaret för en hamns framtida underhåll, finge statsbidrag till dess byggande fortfarande icke anvisas med högre belopp än $\frac{2}{3}$ av beräknade kostnaderna.

Verkningarna av de sålunda fastställda villkoren för åtnjutande av statsbidrag till fiskehamnarna blevo dock icke de avsedda. Som regel vägrade nämligen landstingen att påtaga sig ansvaret för hamnarnas underhåll. Då fiskarna i allmänhet icke mäktade att själva åstadkomma tillfredsställande hamnar och inte heller förmådde uppfylla villkoren för erhållande av statsbidrag med $\frac{2}{3}$ av kostnaden, förelåg vid 1900-talets början ett mycket stort behov av goda fiskehamnar. Vid flera kuststräckor saknades nästan helt dylika hamnar. På västkusten, där man i allt större utsträckning anskaffat större och dyrbarare fiskebåtar för att kunna bedriva fisket längre ut till havs än tidigare, var bristen på hamnar synnerligen kännbar.

Dessa förhållanden föranledde tillsättandet år 1905 av en särskild kommission, fiskehamnskommissionen, med uppdrag att företaga en undersökning av de lokala förhållandena utmed Sveriges kuster med hänsyn till behovet av och betingelserna för anläggning av nya och förbättring av redan befintliga fiskehamnar och andra mindre hamnar. Fiskehamnskommissionen avgav sitt betänkande i februari 1909 och föreslog däri byggande

av 79 fiskehamnar, varav 44 skulle byggas såsom statens fiskehamnar och alltså helt bekostas och för framtiden underhållas av staten. De övriga 35 hamnarna föreslogos erhålla engångsanslag med belopp, som motsvarade beräknade kostnaderna. För underhållet av dessa hamnar ansågos dock intressenterna böra svara.

Då fiskehamnskommissionen sålunda förordade, att staten till de föreslagna fiskehamnsbyggnaderna skulle lämna 100-procentigt statsbidrag, skedde detta av i huvudsak följande skäl.

Det förhållande att hamnintressenterna, vilka i de flesta fall voro fattiga fiskare, skulle bidra med en väsentlig del av anläggningskostnaderna, hade ofta givit anledning till att hamnanläggningarna blivit alltför svagt byggda. De av staten anvisade medlen kunde därför i vissa fall betraktas såsom förspillda eller hade i varje fall ej kommit till avsedd nytta. Erfarenheten hade utvisat, att hamnarna måste givas motståndskraftigare byggnadssätt än tidigare och detta komme att medföra väsentligt ökade kostnader. Därmed skulle det emellertid bliva än svårare för fiskarna att bidra till byggnadskostnaderna på sätt gällande bestämmelser föreskreve. Fiskarna hade sällan förmått bidra till hamnbyggnader på annat sätt än genom upptagande av lån, men det vore olyckligt för fisket, enär fiskarna, då hamnen väl byggts, behövde använda sina tillgångar och sin kredit till anskaffande av större båtar och modernare redskap, vilkas användning hamnen möjliggjorde. Då lånen oftast måst återbetalas med tillhjälp av inflytande hamnavgifter, hade medel kommit att saknas för det hamnunderhåll, som åvilat intressenterna.

Kommissionen kom alltså till den slutsatsen, att fiskarna borde helt befrias från att bidra till hamnbyggnadskostnaderna, men däremot borde de betala hamnavgifter för hamnarnas nyttjande, och dessa avgifter borde utgå till en staten tillhörig fond för underhåll av de hamnar, som staten skulle bygga och underhålla. Kommissionen ansåg, att en sådan anordning icke skulle bliva dyrare för staten än den dittills tillämpade, emedan det redan hade visat sig, att staten vid olika tillfällen varit tvungen ingripa för att, helt på sin bekostnad, utföra såväl större reparationer, förorsakade av stormskador, som utvidgningar och förbättring av hamnar, vilka byggts för små eller svaga.

Fiskehamnskommissionens utredningar och förslag följdes av statsmakterna i så måtto, att under åren 1911—1920 beslut av riksdagen fattades om utförande av sammanlagt 26 fiskehamnar helt på statens bekostnad. År 1922 voro följande 13 statens fiskehamnar helt eller delvis färdigställda, nämligen

Smögenholmarna, Grundsund och Hönö-Klåva i Göteborgs och Bohus län	
Glommen och Träslöv	» Hallands län,
Östra Torp, Gislöv och Barsebäck	» Malmöhus län,
Kivik	» Kristianstads län,
Nogersund, Hällevik och Stenshamn	» Blekinge län samt
Grönhögen	» Kalmar län.

Med hänsyn till de betydande kapitalutlägg, som hamnarna, byggda under svår dyrtid, enligt vunna erfarenheter medförde, samt särskilt med hänsyn till rådande depression, hemställde 1922 års riksdag hos Kungl. Maj:t om ny utredning rörande statens fiskehamnsbyggnadsverksamhet och de ekonomiska förutsättningarna för densamma. Genom beslut den 26 maj 1922 anbefallde Kungl. Maj:t i anledning härav väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att gemensamt med lantbruksstyrelsen och med biträde av högst tre sakkunniga verkställa denna nya utredning. Uppdraget utvidgades sedermera till att omfatta jämväl frågan, huruvida iståndsättande av andra hamnar än sådana, vilka av fiskehamnskommissionen förordats, vore omedelbart behöfliga.

Ämbetsverken och de sakkunniga framlade därefter resultaten av sina utredningar i tvenne betänkanden under åren 1923 och 1924. I dessa betänkanden föreslogs, att flera av de av fiskehamnskommissionen förordade men dittills ej påbörjade hamnbyggnaderna antingen skulle helt slopas eller givas enklare och billigare utförande. Antalet av de hamnföretag, vilka alltjämt ansågs böra utföras helt på statens bekostnad, utgjorde 16, varav dock ett, nämligen Hönö-Klåva, avsåg utvidgning och fördjupning av den tidigare utförda hamnanläggningen.

Den sålunda förordade planen för fortsatt utbyggnad av statens fiskehamnar fullföljdes sedermera i stort sett, så att år 1934 tillhopa 32 statliga fiskehamnar färdigstälts. Sedan även den med statsbidrag utförda fiskehamnen vid Utklipporna i Blekinge län år 1941 ställts under statens förvaltning, äro följande 33 fiskehamnar att hänföra till gruppen statens fiskehamnar, nämligen:

Benämning och län.

Stor-Rebben	Norrbottnens län.
Byviken	Västerbottens län.
Skeppsmalen ..	Västernorrlands län.
Marviksgrunnan	»
Lörudden	»
Grisslan	»
Våtnäs	Gävleborgs län.
Prästgrundet ..	»
Höllick	»
Bergö	»
Agö	»
Fågelsundet	Uppsala län.
Gårdskär	»
Byxelkrok	Kalmar län.
Grönhögen	»
Herrevik	Gotlands län.
Gnisvärd	»

Benämning och län.

Utklipporna	Blekinge län.
Stenshamn	»
Nogersund	»
Hällevik	»
Hanö	»
Baskemölla	Kristianstads län.
Kivik	»
Torekov	»
Östra Torp	Malmöhus län.
Gislöv	»
Barsebäck	»
Träslöv	Hallands län.
Glommen	»
Hönö-Klåva	Göteborgs o. Bohus län.
Grund Sund	»
Smögen	»

Till byggande, utvidgning och förbättring av dessa hamnar har under åren 1911—1945 anvisats statsmedel med i runt tal 17 800 000 kronor. Hamnarnas byggande, underhåll och drift har handhåfts av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, inom vilken en särskild hamnbyrå inrättats, samt dess lokala hamnarbetsförvaltningar.

Jämsides med byggandet av statens fiskehamnar pågick byggande av fiskehamnar med statsbidrag — statsunderstödda fiskehamnar. De förut omnämnda, av 1898 års riksdag beslutade villkoren för åtnjutande av statsbidrag voro gällande i stort sett oförändrade ända fram till år 1928. Emellertid var omfattningen av de hamnförbättringar, som på dessa villkor kommo till stånd, mycket ringa. Först sedan riksdagen från och med år 1920 anvisat ett särskilt reservationsanslag till understödjande av andra mindre fiskehamnsbyggnader än de av fiskehamnskommissionen till utförande föreslagna och Kungl. Maj:t genom kungörelse den 27 juni 1919 (nr 490) fastställt allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande av statsbidrag från anslaget till understödjande av vissa mindre fiskehamnsbyggnader, kom byggandet av statsunderstödda fiskehamnar i gång i större utsträckning. Enligt nyssnämnda kungörelse kunde statsbidrag anvisas av Kungl. Maj:t med lägst $66 \frac{2}{3}$ och högst 90 % av verkliga hamnbyggnadskostnaden. Arbetena skulle i överensstämmelse med av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall fastställd arbetsplan utföras genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg. Även hamnunderhållet skulle ombesörjas av styrelsen och kostnaderna därför skulle bestridas i första hand av hamninkomsterna och i övrigt av de intressenter, vilka deltagit i nybyggnadskostnaderna. Beträffande sådan skada å hamnanläggning, som vållats av storm eller annan naturhändelse, skulle gälla, att därav föranlett iståndsättningsarbete skulle bekostas av staten och hamnintressenterna i samma proportion som vid bestridandet av anläggningskostnaden.

Nyssnämnda statsbidragsbestämmelser ersattes den 1 september 1928 med nya, meddelade i Kungl. Maj:ts kungörelse den 10 augusti 1928 (nr 328) angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder. Beträffande statsunderstödda fiskehamnar stadgas i denna kungörelse, vilken alltjämt gäller, bland annat följande.

§ 2.

Till hamnbyggnader, som skola utföras såsom *statsunderstödda fiskehamnar*, kan av Kungl. Maj:t beviljas statsbidrag med högst nio tiondelar av verkliga byggnadskostnaden. Tillgodoser sådan hamn jämväl handelsändamål, bör hänsyn härtill tagas vid bestämmande av statsbidragets storlek. Statsunderstödd fiskehamn skall utföras av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Stad, köping, kommun, municipalsamhälle, hamnbolag, ekonomisk förening eller enskilda personer, vilka komma att äga eller innehava fiskehamnen, skola bestrida den återstående, av statsmedel icke anvisade andelen av verkliga kostnaden.

Vid av storm eller annan naturhändelse vållad skada å sådan hamn skall iståndsättandet ske genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg, och skall kostnaden härför fördelas å staten och hamnens ägare eller innehavare efter samma grund, som tillämpats beträffande anläggningskostnaden. Statsunderstödd fiskehamns underhåll i övrigt samt dess drift skola i den ordning väg- och vattenbyggnadsstyrelsen bestämmer ombesörjas av styrelsen eller ock av hamnens ägare eller innehavare under styrelsens kontroll med anlitande av hamnens inkomster och, i den mån de ej förslå, på bekostnad av hamnens ägare eller innehavare.

Till en underhållsfond för varje statsunderstödd fiskehamn skall efter väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beprövande vid varje års slut avsättas viss del av bruttoinkomsten från hamnrörelsen, vilken underhållsfond skall göras räntebärande genom insättning i bank och på sådant sätt spärrad räkning, att medel till hamnens underhåll eller förbättring ej må lyftas i vidare mån än väg- och vattenbyggnadsstyrelsen det medgiver.

§ 4.

Mom. 1. Statsbidrag utgår endast till arbete, för vilket undersökning och arbetsplan utförts av förrättningsman, som av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förklarats därtill behörig. Kostnad för sådan undersökning och arbetsplan med tillhörande handlingar må, därest statsbidrag till arbetet beviljas, inräknas i den kostnad, varå statsbidraget beräknas, dock ej till högre belopp än som är medgivet enligt av Kungl. Maj:t fastställd taxa för dylika förrättningar.

Bidrag må, där ej annat föränledes av stadgandet i tredje stycket, ej utgå till arbete, som påbörjats innan statsbidrag därtill beviljats.

Därest Kungl. Maj:t prövar särskilda omständigheter därtill föränleda, må bidrag utgå jämväl till sådant arbete, dock endast såframt arbetet dels utförts i enlighet med av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen granskad och godkänd plan ävensom under den ledning och kontroll samt under iakttagande av de villkor i övrigt, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen må hava föreskrivit, dels ock befinnes hava ett mot byggnadskostnaderna rimligen svarande praktiskt och ekonomiskt berättigande.

Mom. 2. Innan utförande av fiskehamnsbyggnad eller handelshamn med statsbidrag påbörjas, skola såväl själva området för hamnen som ock ett för den rörelse, som skall bedrivas i hamnen, tillräckligt område i land vara för det gemensamma behovet till hamnområde avstyckade och lagfart därå vara för vederbörande beviljad; ägande dock väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för särskilt fall och på de villkor, styrelsen kan finna skäligt bestämma, medgiva befrielse tills vidare från skyldigheten för vederbörande att hava erhållit lagfart å området. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen må även, där särskilda skäl därtill förefinnas, börja arbete eller medgiva tillstånd till arbetes påbörjande mot förbindelse om uppfyllande av gällande författningsenliga föreskrifter. Vad nu är sagt skall i tillämpliga delar även gälla farled.

Mom. 3. Då bolag, ekonomisk förening eller enskild person erhåller statsbidrag till hamn- eller farledsbyggnad, skall väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vidtaga erforderlig åtgärd till tryggande av att byggnaden kommer till användning och underhålles på sätt vid statsbidragets beviljande förutsatts.

Där stadsplan finnes, bör hamnens eller farledens område däri införas och fastställas.

Hamn eller farled med tillhörande område eller del därav må ej, vid äventyr, att erhållet statsbidrag genast är till återbetalning förfallet, utan väg- och vattenbyggnadsstyrelsens medgivande försäljas, intecknas eller uthyras på längre tid än tio år.

Mom. 4. Kostnaden för erforderlig lösen av mark skall gäldas av vederbörande intressenter och må således ej ingå i statens kostnader eller inräknas i det belopp, varå statsbidrag beräknas.

Mom. 6. Taxa å hamnavgifter att upptagas av hamnens trafikanter skall vara vederbörligen fastställd. Dessa hamnavgifter ävensom där fråga är om statens och statsunderstödda fiskehamnar, hyresavgifter för tomter, torkplatser och dylikt skola tillföras hamnkassan, vilken utslutande skall användas för

hamnens ändamål, i första hand till underhåll och drift samt till av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen särskilt medgivna smärre förbättrings- och utvidgningsarbeten.

Mom. 7. Arbete, för vars utförande erfordras tillstånd av vattendomstol, må ej igångsättas, förrän sådant tillstånd erhållits.

§ 5.

Ansökning om statsbidrag till hamn- eller farledsarbete, som avses i §§ 2 och 3, göres av vederbörande intressenter.

Vid sådan ansökning skola fogas *dels* arbetsplan med tillhörande betänkanke, ritningar och kostnadsberäkning, utarbetade i överensstämmelse med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anvisningar, *dels* uppgift om äganderätten till hamnområdet, *dels* vederbörande kommuns yttrande om företagets nytta för allmän samfärdsel och för fiske.

Ansökningen ställes till Konungen samt insändes till vederbörande länsstyrelse.

Länsstyrelsen har att till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen överlämna inkomna ansökningar jämte eget yttrande.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skall efter granskning av inkomna ansökningshandlingar från sökanden inhämta förbindelse om uppfyllande av de för statsbidrags åtnjutande stadgade villkor angående kostnadsfri mark samt arbetets utförande och framtida underhåll ävensom i fråga om fiskehamn inhämta lantbruksstyrelsens yttrande om hamnens nytta och lämpliga storlek med hänsyn till fiskets nuvarande behov och framtida utveckling, varefter väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har att med eget yttrande, däri skola angivas vidtagna åtgärder till tryggnad av företagets underhåll och användning för avsett ändamål, underställa ärendet Kungl. Maj:ts prövning.

Sedan Kungl. Maj:t beviljat bidrag åt företag, skall väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lämna länsstyrelsen och intressenterna underrättelse därom. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skall vidare förse arbetsplanen med anteckning om fastställelsen, upprätta kontrakt med intressenterna om villkoren för statsbidragets åtnjutande, utbetala medlen samt kontrollera och godkänna arbetet, allt enligt gällande instruktion och föreskrifter.

§ 6.

Med statsbidrag utfört arbete skall i den mån annat ej följer av bestämmelserna i § 2, underhållas av den, som sådant bidrag bekommit, intill dess sådan underhållsskyldighet kan varda annan i laga ordning ålagd, eller vederbörande från underhållsskyldigheten befriats.

Till och med utgången av budgetåret 1946/47 ha dylika statsunderstödda fiskehamnar anlagts eller förbättrats på omkring 145 platser. Byggnadskostnaderna ha uppgått till cirka 21 600 000 kronor och statens bidrag till cirka 19 100 000 kronor. Statsbidragen ha därvid utgått ej endast av anslag, som å riksstaten anvisats till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar eller under särskild rubrik till viss dylik hamn, utan jämväl av anslag, som anvisats till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder samt till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m.

Under senare åren ha regelmässigt under sjätte huvudtiteln anvisats tvenne anslag för nu ifrågavarande ändamål, nämligen *dels* reservationsanslaget till utvidgning och förbättring av statens fiskehamnar och farleder, *dels* ock

reservationsanslaget till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar. Vidare har under samma huvudtitel årligen anvisats ett anslag till mindre hamnar och farleder, vilket anslag avräknas mot automobilskattemedlen, och närmast avses för byggande och förbättring av sådana småbåtshamnar, som tjäna motorbåtstrafikens intressen. Från detta anslag har i några fall beviljats statsbidrag till hamnar med betydelse jämväl för fisket.

Slutligen har under nionde huvudtiteln under en följd av år anvisats anslag till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt. Detta anslag, vilket fördelas mellan hushållningssällskapen, har i stor utsträckning använts till smärre hamnförbättringar, såsom byggande av bryggor, upprensning av inloppen till sådana tilläggsbryggor m. m.

II. Översikt över fiskets utveckling under de senaste 25 åren.

Statens första medverkan till byggandet av fiskehamnar sammanfaller i stort sett med tiden för den då påbörjade övergången från segel- till motordrift av fiskebåtarna. Genom övergången till motordrivna fiskefartyg underlättades fiske på större avstånd från kusterna. Karakteristiskt för fiskets utveckling under de senaste decennierna har också varit denna övergång från kustfiske i närheten av fiskarnas hemorter till havsfiske på större avstånd från dessa. Havsfisket ger möjligheter till både kvantitativt och kvalitativt bättre fångster och har medfört en betydande rationalisering av fisket såsom sådant. De viktigaste av de faktorer, vilka möjliggjort denna rationalisering, äro otvivelaktigt övergången till större och sjösäkrare fiskebåtar samt effektivare fångstredskap. Den bättre båtmaterielen har gjort det möjligt för fiskarna att i en helt annan utsträckning än tidigare uppsöka fiskrika vatten, även om dessa varit belägna på relativt stora avstånd från hemorten. Fiskarna ha fått större möjligheter att följa fiskens vandringar och förlägga sitt fiske till platser, där vid varje särskilt tillfälle utsikter funnits till goda fångster. Den bättre båtmaterielen har också ökat möjligheterna att ilandföra fisken i ett bättre skick.

Fiskets rationalisering fram mot större fångstmängder per fiskare och samtidigt lägre priser på de ilandförda fångsterna torde framgå av följande tabell, baserad på uppgifter rörande saltsjöfisket, hämtade ur Sveriges officiella statistik för 20-årsperioden 1921—1940:

Period	Antal fiskare i medeltal under perioden			Fångst- mängd	Fångst- värde	Genom- snittlig fångstmängd per fiskare	Genomsnittligt fångstvärde	
	yrkes-	binärings-	summa	i medeltal per år			per kg	per fiskare
				miljoner kg	miljoner kr.	kr.		
1921—1925	13 231	9 644	22 875	¹ 72·75	¹ 22·86	3 180	0: 31	1 000
1926—1930	12 934	9 445	22 379	82·74	26·09	3 700	0: 32	1 180
1931—1935	13 288	10 051	23 339	96·98	25·71	4 150	0: 26	1 080
1936—1940	13 504	9 835	23 339	116·08	30 69	5 000	0: 26	1 320

¹ Medeltal av 1922—1925 års värden.

Den officiella statistiken redovisar icke fångstmängdernas och fångstsvärdenas fördelning mellan grupperna yrkes- och binäringsfiskare. Storleken av genomsnittliga fångstmängden respektive fångstvärdet per fiskare är givetvis väsentligt större för den förra än för den senare kategorien. I tabellen ha emellertid dessa kvantiteter, fördelade på hela antalet fiskare, angivits endast i avsikt att visa utvecklingstendensen under 20-års perioden.

Av tabellen framgår, att antalet fiskare under nu ifrågavarande period endast obetydligt ökat. Däremot har fångstmängden ökat med omkring 60 % såväl totalt som per fiskare. Totala fångstvärdet har också ökat, men endast med cirka 34 %, och fångstvärdet per kilogram ilandförd fisk har alltså minskat. Genomsnittliga värdet av varje fiskares fångst har däremot ökat med cirka 32 %.

Fiskets utveckling har sålunda gått i riktning mot större fångstmängder per fiskare samtidigt som priset på den ilandförda fisken minskats.

Såsom av det anförda framgår, ha de totala fångstmängderna under 20-årsperioden avsevärt ökats. Då en fortsatt ökning av fiskefångsterna skulle kunna tänkas medföra framtida svårigheter att vinna avsättning för fisken, må här i korthet beröras utvecklingen på detta område.

Före det senaste krigets utbrott ägde en omfattande export av fisk rum från Sverige. Samtidigt importerades emellertid fisk från utlandet och i importens värde var större än exportens. Såsom exempel härpå må nämnas att år 1939 exporten av fisk och skaldjur hade ett värde av 10,1 miljoner kronor, under det att importen hade ett värde av 27,1 miljoner kronor. Importöverskottet utgjorde alltså nämnda år 17,0 miljoner kronor.

Under krisåren har såväl exporten som importen av fisk legat praktiskt taget helt nere. De ilandförda fångsterna ha under samma år genomsnittligt varit större än före kriget eller för åren 1940—1943 i medeltal 1118 miljoner kg. per år. Trots detta rådde under långa perioder stor brist på fisk i marknaden. Orsaken härtill var emellertid till stor del de åtgärder, som av staten vidtoges för uppläggning av beredskapslager av fisk, men även knappheten på många andra livsmedel och den därav föranledda ökade användningen av fisk.

Under en övergångsperiod efter kriget, då staten icke längre har anledning omhändertaga stora delar av fiskefångsterna, och innan exporten åter kommit igång i samma utsträckning som före kriget, torde svårigheter för fiskarna att vinna avsättning för sina fångster vara att förvänta. Anledning torde emellertid icke föreligga att befara, att exporten icke kan återupptagas, så snart med efterkrigstiden sammanhängande problem, såsom valutasvårigheter och dylikt, blivit lösta.

Ovan har framhållits, hurusom anskaffandet av större och för havsfiske mera lämpade båtar utgjort en av de faktorer, som möjliggjort fiskets rationalisering. Omfattningen av denna nyanskaffning återspeglas i den officiella statistiken över fisket, ur vilken följande siffror rörande fiskebåtarnas antal och anskaffningsvärde vid olika tidpunkter hämtats:

Fiskebåtarnas antal och anskaffningsvärde.

År	Motordrivna båtar		Övriga båtar		Samtliga båtar	
	antal	värde milj. kr.	antal	värde milj. kr.	antal	värde milj. kr.
1921	4 063	18·42	13 594	4·03	17 657	22·45
1926	5 262	20·64	12 018	2·37	17 280	23·01
1931	6 402	23·00	11 731	1·85	18 133	24·85
1936	8 078	29·44	12 002	1·65	20 080	31·09
1941	8 354	31·05	12 307	1·77	20 661	32·82
1943	9 248	41·09	12 184	1·90	21 432	42·99

Med hjälp av de i tabellen angivna uppgifterna kan beräknas, att hela den vid saltsjöfisket använda fiskeflottan under perioden 1921—1943 ökat i antal med endast 21 % men i värde med 92 %. Under samma tid har motorbåtarnas antal ökat med 128 % och deras värde med 123 %, samtidigt som övriga båtaras antal och värde sjunkit.

Även införandet av nya och effektivare redskap för fisket har varit av stor betydelse för dettas utveckling. Såsom av följande tabell framgår, har värdet av de vid saltsjöfisket använda fiskredskapen undergått en kontinuerlig, kraftig ökning, utgörande 50 % från år 1921 till år 1943.

Fiskredskapens anskaffningsvärde.

År	Värde i milj. kr.
1921	19·99
1926	18·06
1931	20·11
1936	21·34
1941	24·60
1943	29·98

III. Undersökning av det aktuella behovet av fiskehamnsbyggande.

Innan fiskehamnsutredningen övergår till att framlägga förslag i fråga om formerna för och omfattningen av statens fortsatta medverkan vid byggandet av fiskehamnar får utredningen här framlägga resultaten av utförda undersökningar av det aktuella behovet av bättre hamnförhållanden för fisket utmed rikets havskuster och vid stränderna av de större insjöarna.

Enligt de i kap. I refererade, nu gällande bestämmelserna för ingivande av ansökan om statsbidrag till hamn- och farledsarbeten, skall sådan ansökan, ställd till Konungen, ingivas till vederbörande länsstyrelse, som har att med eget yttrande vidarebefordra densamma till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Efter att ha inhämtat yttrande i ärendet från lantbruksstyrelsen överlämnar

väg- och vattenbyggnadsstyrelsen med eget utlåtande ansökningen till Kungl. Maj:t för avgörande. Under årens lopp har ett mycket stort antal sådana framställningar om statsbidrag till byggande av fiskehamnar, ävensom ett stort antal ansökningar om upprättande genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg av arbetsplaner för hamnarbeten, ingivits. De av statsmakterna anvisade anslagen till fiskehamnsarbeten ha emellertid varit relativt små och endast ett förhållandevis litet antal ansökningar har vunnit bifall. Då vederbörande myndigheter ansett tillräckliga motiv för beviljande av bidrag föreligga, men tillgängliga anslag icke medgivit omedelbar medelsanvisning, ha ansökningarna blivit vilande i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Hos denna har därför ett stort antal oavgjorda framställningar om statsbidrag till fiskehamnsarbeten samlats. Dessa framställningar innefatta önskemål om nyanläggning, utvidgning eller förbättring av fiskehamnar och för fisket erforderliga farleder.

Fiskehamnsutredningen erhöll vid utredningsarbetets påbörjande från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förteckning över sålunda till styrelsen anmälda hamn- och farledsprojekt, omfattande omkring 200 företag. I fråga om cirka 150 av dessa förelåg preliminära arbetsplaner med kostnadsberäkningar, slutande å tillhoppa 28,5 miljoner kronor.

Med skrivelser till länsstyrelserna i samtliga de län, inom vilka yrkesfiske av någon betydelse bedrives, överlämnade fiskehamnsutredningen därefter utdrag ur nämnda förteckning samt anhöll om länsstyrelsernas yttranden däröver. I dessa borde, framhöll utredningen, angivas ej blott, huruvida i förteckningen upptagna arbeten ansågs böra utföras med bidrag av statsmedel utan jämväl, huruvida behov av bättre hamnar för fisket förelåge på andra orter än de i förteckningen upptagna. Vidare anhöll utredningen om vissa uppgifter till ledning för bedömande av angelägenheten hos de olika projekten, såsom statistiska uppgifter om fiskets omfattning, yrkes- och binnäringsfiskarnas antal, fiskebåtarnas antal, storlek och djupgående m. m. Slutligen begärde utredningen uppgifter om den inbördes ordning, i vilken hamnprojekten ansågs böra komma till utförande.

Sedan länsstyrelserna, i regel efter att ha inhämtat yttranden från vederbörande hushållningssällskap, fiskeriintendenten, fiskeriinstruktörer, vägförvaltningar, kommuner, landsfiskaler m. fl., inkommit med de begärda uppgifterna, och sedan arbetscheferna i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnarbetsdistrikt m. fl. till fiskehamnsutredningen anmält ytterligare ett antal aktuella fiskehamns- och farledsarbeten, uppgick antalet av de projekt, vilka utredningen hade att pröva till 334. En granskning av dessa företag gav vid handen, att utvidgnings- och förbättringsarbeten önskades i 22 av *statens fiskehamnar* och i 75 *statsunderstödda fiskehamnar* (d. v. s. fiskehamnar, till vilkas anläggning eller förbättring statsbidrag tidigare utgått), samt att återstoden eller 237 företag avsåg *nyanläggningar* (hamn- eller farledsarbeten å orter, där sådana arbeten icke tidigare utförts med statsbidrag).

De önskade arbetenas art liksom deras omfattning varierade givetvis

starkt från ort till ort. Under det att vissa fiskelägen hade förhållandevis goda hamnar, där endast någon mindre förbättring erfordrades, så förelåg vid andra behov av fullständiga anläggningar med vågbrytare, kajer, bryggor, hamnplaner o. s. v.

Vid en första genomgång av de till utredningen anmälda önskemålen om hamn- och farledsförbättringar utgallrades företag, vilka uppenbarligen hade så ringa betydelse för fisket, att de icke borde utföras med bidrag av för fiskehamnar avsedda statsmedel. Med departementschefens tillstånd företog utredningen därefter ett antal besiktningaresor, under vilka flertalet av de orter besöktes, å vilka anläggning av nya eller förbättring av befintliga fiskehamnar kunde ifrågakomma. Under dessa resor kunde utredningen konstatera, att behovet av fiskehamnsbyggande i landet alltjämt är utomordentligt stort. Detta sammanhänger med ett flertal faktorer, för vilka i det följande skall redogöras.

I Sveriges officiella statistik över fisket redovisas ej mindre än omkring 500 utmed kusterna belägna orter, å vilka minst 10 fiskare äro bosatta och å vilka samtidigt endera det sammanlagda båt- och redskapsvärdet eller det årliga fångstvärdet överstiger 25 000 kronor. Även smärre fiskelägen, vilka icke redovisas i den officiella statistiken, finnas i betydande antal. Även om åtskilliga av dessa fiskelägen ha hamnplatser, som äro naturligt skyddade mot sjögång och i övrigt så beskaffade, att förbättring av hamnförhållandena icke erfordras, så är detta tyvärr icke någon regel.

För ett rationellt utövande av fiske är det nödvändigt för fiskarna att hålla fullgoda båtar, vilkas storlek och utrustning är anpassad efter de fiskevatten, där fisket äger rum, och efter de fångstmetoder, som användas. Denna båtmaterial är dyrbar och måste därför vårdas och skyddas effektivt. Fiskelägena sakna emellertid för närvarande i mycket stor omfattning hamnar, som giva skydd mot sjögången. Utredningen har sålunda konstaterat att fiskarna alltjämt vid ett stort antal fiskelägen icke ha andra möjligheter att vid hamnplatserna skydda sina båtar mot havet än att draga upp dem på land. Detta är över huvud taget möjligt endast om båtarna äro små och lätta, men även där så är fallet, är båtarnas ständiga upphalning och sjösättning tidsödande och besvärlig och medför avsevärt slitage å materielen. Vid många hamnplatser, där båtarna vid lugnt väder kunna ligga förtöjda vid bryggor, måste fiskarna vid oväder dag och natt anordna bevakning för att i tid kunna påbörja båtarnas upphalning eller förflyttning till närmaste användbara hamn, som ofta är långt avlägsen. Frånvaron av effektivt skydd mot sjögång vid åtskilliga fiskelägen innebär sålunda icke endast allvarliga risker för haverier utan även en extra arbetsbörda, som på många orter är synnerligen betungande för fiskarna.

Ett annat förhållande, som vid många fiskelägen medför stora svårigheter och förhindrar fiskets rationalisering, är avsaknaden av tillräckligt vattendjup i hamnarna och farlederna. I det föregående har utredningen omnämnt, att en successiv övergång från mindre till större fiskebåtar länge ägt rum

och alltjämt pågår och att detta medfört vidgade möjligheter till fiskets ändamålsenliga bedrivande. De nyare båtarna äro sjövärdigare, varigenom de skänka ökad säkerhet mot haverier och redskapsförluster. De äro även försedda med sådan inredning, att de giva fiskarna tillbörligt skydd ombord mot regn och köld och alltså möjliggöra arbetets fullgörande under drägligare förhållanden. Emellertid kräva dessa större båtar också ökat vattendjup vid hamnplatserna och i farlederna. Där djupet är otillräckligt utgör detta ett hinder för utbyte av de omoderna båtarna mot mera tidsenliga.

På åtskilliga orter erfordras emellertid fördjupning av hamnarna även av andra skäl. Sålunda har landhöjningen under tidernas lopp medfört att speciellt utmed Norrlandskusten ett flertal hamnar, vilka av ålder använts av fiskarna, numera äro så grunda, att de icke alls eller endast med stora svårigheter kunna nyttjas. Vidare förekomma särskilt i Skåne och Halland hamnar, vilka uppgrundats av sand eller tång, som vid stormtillfällen kommer i drift och avlagrar sig i hamnbassänger och segelleder.

Även om ett effektivt skydd mot sjögång och ett tillräckligt vattendjup äro de primära krav, som måste ställas på hamnarna, så finnas åtskilliga andra faktorer, som medverka till att göra behovet av fiskehamnsbyggande stort. Nödvändigheten för fiskarna att sörja för erforderligt skydd för sina båtar samt att följa med i den pågående rationaliseringen synes ha tvingat dem, som därtill haft möjlighet, att flytta sina båtar från fiskelägen utan tillfredsställande hamn till sådana, där hamnförhållandena varit bättre, även om de därvid nödgats finna sig i de olägenheter, som långa avstånd mellan bostadsorten och hamnen i regel medföra. Såväl detta som den tidigare omnämnda övergången till större båttyper har medfört, att åtskilliga hamnar nu behöva utvidgas. Härtill bidrager också, att fisket numera är väsentligt rörligare än tidigare, varför åtskilliga hamnar numera anlitas förutom av där hemma-hörande fiskare, även av fiskare från andra, ofta långt avlägsna orter. Många exempel finnas sålunda på hamnar, vilka äro så fullbelagda, då fiskeflottan ligger inne, att navigeringen besväras, lastning och lossning hindras och skötseln av båtar och redskap försvåras, allt medförande tidsspillan och extra arbete. Erforderliga utvidgningsarbeten utgöras ej alltid av anläggning av nya hamnbassänger utan kunna ofta bestå av utförande av nya kajer eller bryggor, kajplaner och andra upplagsplatser, iordningställande av garntorkningsplatser, utökning av hamnområdena o. s. v. Utredningen har kunnat konstatera, att trängseln i vissa hamnar är så svår, att den tenderar till att bli olidlig.

Utmed vissa kuststräckor är avståndet mellan befintliga hamnar så stort, att fiskare, vilka utöva sin näring i utanförliggande fiskevatten, ofta måste färdas mycket långa sträckor då det gäller att föra i land fångsterna eller att söka nödhamn vid inträffande storm eller av andra skäl. Den avsevärda tid, som åtgår för färderna till och från fiskeplatserna, förkortar fiskarnas effektiva arbetstid och försämrar därigenom deras ekonomiska utbyte av arbetet. Åtskilliga olyckor och tillbud därtill ha också inträffat till följd därav,

att nödhamn icke kunnat nås tillräckligt snabbt vid annalkande oväder. Det föreligger därför på sådana kuststräckor samt på öar i skärgårdarna behov av nöd- och stödhamnar även om de där hemmahörande fiskarna äro få eller inga.

I det föregående har utredningen omnämmt, att byggandet av statsunderstödda fiskehamnar påbörjades redan under slutet av 1800-talet, ehuru det först efter år 1920 kom igång i större utsträckning, samt att anläggningen av statens fiskehamnar påbörjades år 1911. Då åtskilliga av dessa hamnar alltså äro relativt gamla kräva de nu hel eller partiell förnyelse genom ombyggnad. Det är sålunda icke ovanligt, att i dessa hamnar utförda konstruktioner, vare sig de utförts i trä, järn, sten eller betong, numera äro i så dåligt skick, att faran för deras bestånd är uppenbar.

Slutligen har utredningen i vissa hamnar iakttagit skador, vilka uppkommit vid stormtillfällen och kräva reparationer, som icke kunna hänföras till normalt underhåll. I vissa fall kunna dylika reparationer icke uppskjutas någon längre tid, därest hamnen icke helt skall spolieras.

Det sålunda införskaffade utredningsmaterialet och de iakttagelser, som under besiktningaresorna gjordes, föranledde utredningen att jämlikt be- myndigande av Kungl. Maj:t föranstalta om upprättande av preliminära arbetsplaner med kostnadsberäkningar för sådana fiskehamnsarbeten, vilka enligt utredningens mening kunde ifrågakomma till utförande. Det stod härvid för utredningen klart, att ett tillgodoseende av alla från fiskarna eller deras organisationer framställda önskemål skulle medföra mycket stora anspråk på bidrag från statens sida. Det ansågs därför nödvändigt att i varje särskilt fall söka bedöma icke endast, huruvida ifrågasatta arbeten överhuvud vore motiverade ur näringsekonomiska synpunkter och alltså borde komma till utförande, utan även, huruvida dessa arbeten kunde åtminstone tills vidare begränsas. I samband med sina beslut om upprättande av arbetsplaner meddelade utredningen därför även direktiv i fråga om omfattningen av de anläggningar, som på varje särskild ort kunde ifrågakomma. Beträffande de principer, som härvid följdes, återkommer utredningen i det följande (kap. IV).

Arbetsplanerna ha med få undantag upprättats av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som jämväl för utredningens räkning granskat sådana planer, vilka framlagts av kommunala myndigheter eller andra förslagsställare.

IV. Utredningens förslag till fortsatt fiskehamnsbyggande.

Allmänna synpunkter.

Det står för fiskehamnsutredningen klart att fisket i Sverige med dess långa kuststräcka, dess stora insjöar och dess många fiskrika älvar alltid kommer att utgöra en betydelsefull näringsgren. Dess utövare taga sin försörjning ur havet i konkurrens med andra länders fiskare. Vid denna tävlan där det gäller

att tillgodogöra sig havets rikedomar är det av vikt, att de svenska fiskarna icke komma till korta på den grund, att de i sina hemorter sakna fasta stödjepunkter i form av hamnar som giva dem möjlighet att använda för längre fiskefärder byggda, sjövärdiga båtar.

I den förut lämnade redogörelsen för fiskets utveckling under de senaste 25 åren har fiskehamnsutredningen påvisat några av de viktigaste resultaten av den rationalisering, som fisket undergått och vilken alltjämt pågår. Före det senaste världskrigets utbrott visade utvecklingen hän mot allt större fångstmängder såväl totalt som per fiskare. Samtidigt sjönko de genomsnittliga priserna på den ilandförda fisken. Rationaliseringen medförde sålunda ett förbilligande av det för folkförsörjningen viktiga födoämne, som fisken utgör.

I mycket stor utsträckning har denna utveckling möjliggjorts genom förbättring av båtmaterialen. De vid fisket använda båtarna ha blivit större och mera djupgående. Därmed ha de också blivit dyrbarare och kommit att representera betydande värden. Sålunda må anföras att anskaffningskostnaden för en modern fiskebåt av den typ, som de bohuslänska fiskarna numera använda för fiske i Kattegat, Skagerack och Nordsjön, för närvarande uppgå till 100- à 140 000 kronor. Motsvarande kostnad för den vid fiske i Östersjön mest använda båttypen torde uppgå till omkring 10 000 kronor. I södra delen av Östersjön använda dock redan nu många fiskare båtar, vilka i fråga om storlek och anskaffningskostnad närma sig de bohusländska fiskarnas.

Övergången till dessa bättre och sjösäkrare båtar skulle säkerligen ha skett i snabbare takt, om icke de befintliga fiskehamnarnas tillstånd utgjort ett hinder därför. En förutsättning för dessa båtars anskaffning är obestriddligen att tillräckligt rymliga och djupa fiskehamnar stå till förfogande. Fiskehamnsutredningen har under sitt arbete kunnat konstatera, att den hamnbyggnadsverksamhet, som med bidrag av statsmedel under en följd av år pågått, icke på långt när varit tillräckligt omfattande för att kunna hålla takten med fiskets utveckling i nu nämnt hänseende.

Även andra synpunkter tala emellertid för att byggandet av fiskehamnar fortsattes och intensifieras. Redan med nu använd båtmaterial bedriva fiskarna på många håll i landet, som förut nämnts, sin näring under synnerligen ogynnsamma arbetsförhållanden till följd av dåliga hamnar. Förbättras icke dessa är en fortskridande försämring av fiskarbefolkningens försörjningsmöjligheter att befara, vilket otvivelaktigt kommer att bidra till avfolkning av kustområdena och skärgårdarna.

Fiskehamnsutredningen har sig väl bekant, att svårigheter tidvis föreläggat för fiskarna att vinna avsättning till skäliga priser för sina fångster. Kungl. Maj:t har uppdragit åt särskilt tillkallade sakkunniga, 1945 års fiskerikutredning¹, att utreda fiskets avsättningsproblem. Fiskehamnsutredningen saknar därför anledning att närmare ingå på dessa. Emellertid bör i detta sammanhang erinras om att den svenska fiskerinäringen i efter kriget träffade

¹ Denna utredning har numera avgivit sitt betänkande (SOU 1947: 2).

handelsavtal med skilda länder erhållit allt större utrymme för export av fisk. Till följd härav pågår redan nu en ej obetydlig export av färsk och saltad fisk, företrädesvis av de sorter, varav tidvis överskott uppstår på hemmamarknaden. Denna export jämte de fångster, som svenska fiskare föra i land direkt i utländska hamnar, bidrager i sin mån till en förbättrad balans mellan import och export. En intensifiering och rationalisering av fisket är sålunda ägnad att öka fiskets betydelse som exportnäring.

Då ett fortsatt och intensifierat fiskehamnsbyggande skulle kunna uppfattas såsom en åtgärd, bidragande till ökning av fiskarbefolkningens storlek, får utredningen härom anföra följande.

Såsom utredningen i det föregående framhållit har flertalet av de med statsunderstöd utförda fiskehamnarna i riket tillkommit efter år 1920. Om hamnbyggandet i och för sig varit ägnat att draga arbetskraft från andra yrken till fisket, borde detta ha avspeglat sig i statistiken över fisket. Denna visar emellertid att antalet med saltsjöfiske sysselsatta fiskare varit praktiskt taget konstant. Antalet var sålunda under perioden 1921—25 i medeltal 22 875, under perioden 1936—40 i medeltal 23 339. Av samtliga fiskare äro omkring 60 % yrkes- och återstoden binäringsfiskare. De sistnämnda utgöras ofta av småbrukare, vilka för sin försörjning äro beroende av de extra inkomster, som fisket ger.

Det förhållandet, att fiskarnas antal under de senaste decennierna icke undergått någon nämnvärd förändring synes enligt utredningens mening tyda på, att denna yrkesgrupp har en lämplig och efter förhållandena naturligt anpassad storlek. Ur samhällets synpunkt synes det vara av väsentlig betydelse, att fiskarbefolkningen icke decimeras. Detta är viktigt icke endast med hänsyn till den roll, fisken såsom näringsämne spelar för folkförsörjningen. Fiskarna äro bosatta utmed rikets kuster och på skärgårdarnas öar. Vare sig det gäller att bringa undsättning vid haverier till sjöss eller att bevaka kusterna i krigstid äro fiskarna därigenom närmast till hands. Fiskarna äro sjövana och ur deras kår rekryteras i stor utsträckning handelsflottans och marinens fartygsbesättningar, lots-, fyr- och kustbevakningspersonalen.

Enligt fiskehamnsutredningens mening är det därför av stort allmänt intresse att fiskarbefolkningens numerär vidmakthålles och att dess bosättning i orter, spridda utmed kusterna och i skärgårdarna äger bestånd. Såsom i det föregående framhållits är en nödvändig förutsättning härför, att fiske-lägena förses med hamnar, vilka lämna effektivt skydd för båtarna och äro utrustade på sådant sätt, att arbetet underlättas i görligaste mån. Hamnarna i kustorterna och på skärgårdsöarna ha vidare stor betydelse för underlättande av den allmänna trafiken. De möjliggöra ordnade förbindelser för transport av post och livsförnödenheter, för barnens skolgång, för läkare- och sjukbesök o. s. v., allt av betydelse för folkets trivsel och levnadsstandard.

Vad utredningen här anfört innebär icke, att den anser en utökning av fisket eller fiskarnas antal i en framtid vara utesluten. Huruvida sådan utökning blir erforderlig, torde emellertid väsentligen komma att bero på, om

den före kriget relativt stora exporten av fisk kan återupptagas och vidare utvecklas. Då det ännu icke är möjligt att härutinnan ställa någon prognos för framtiden, torde de planer, vilka upprättas för det fortsatta byggandet av fiskehamnar, böra baseras på fiskets nuvarande omfattning och de särskilda hamnarna icke göras vidlyftigare än som redan nu är erforderligt. Detta utesluter givetvis icke, att hamnarna projekteras på sådant sätt, att framtida utvidgningsmöjligheter beaktas.

De från fiskarbefolkningen allt starkare framförda kraven på effektiva åtgärder till förbättring av fiskehamnarna äro enligt utredningens mening befogade. Hamnarna äro för denna yrkesgrupp liksom för all annan befolkning i samhällena utmed kusterna av samma utomordentligt stora betydelse som vägarna för befolkningen i inlandet. Fiskarnas behov av hamnar måste karakteriseras såsom eftersatt. Ett intensifierat byggande av fiskehamnar är därför icke minst ur sociala synpunkter ett berättigat krav, som det för samhället bör vara angeläget att utan dröjsmål tillmötesgå.

För folkhushållningen är fiskerinäringen av så uppenbar betydelse, att dess vidmakthållande är ett viktigt statsintresse. De värden, som fiskarna under tidernas lopp och allt fortfarande hämta ur haven äro av så betydande storleksordning, att de väl motivera ett effektivt stöd från det allmännas sida till fiskets fortbestånd och vidare utveckling. De nyss genomgångna krisåren ha ånyo givit klara belägg för denna uppfattning.

Grunder för urval av arbeten, vilka förordas till utförande.

Fiskehamnsutredningen uppdelar i det följande de arbeten, vilka kunna ifrågakomma till utförande i tre grupper, nämligen anläggning av fiskehamnar, förbättring av fiskehamnar och smärre arbeten.

Till gruppen *anläggning av fiskehamnar* hänför utredningen alla sådana arbeten, som beräknas draga en kostnad av 10 000 kronor eller däröver och avses utföras på platser, där statlig eller statsunderstödd fiskehamn icke för närvarande finnes.

Till gruppen *förbättring av fiskehamnar* hänföres motsvarande arbeten i statens och de statsunderstödda fiskehamnarna.

Till gruppen *smärre arbeten* slutligen hänföres sådana hamn- och farledsarbeten, vilkas beräknade kostnad understiger 10 000 kronor, oavsett om de skola utföras i med statsmedel anlagda hamnar eller icke.

Vid prövning av de 334 projekt, avseende fiskehamns- och farledsarbeten av mycket varierande art och omfattning, om vars realiserande med bidrag av statsmedel önskemål framställts, har utredningen utgått från följande allmänna grunder.

Företagen böra helt eller i varje fall till övervägande delen vara av den art, att de komma fiskets utövare till godo. Utredningen förordar därför icke sådana arbeten, vilka väsentligen avse tillgodoseende av handelssjöfart eller

andra rena kommunikationsändamål. Undantag från denna regel måste dock göras beträffande vissa av statens fiskehamnar, vilka kommit att användas i större utsträckning för handelssjöfart. Erforderliga förbättringar av dessa hamnar synas nämligen i fortsättningen liksom hittills böra bekostas av medel, som anvisas för fiskehamnsändamål.

Föreslagna arbetens omfattning och kostnad böra vara noga anpassade efter föreliggande behov. Hamn, som utvidgas eller nyanlägges, bör därför i regel dimensioneras med hänsyn till det antal fiskare och det båtbestånd, som redan från början kan komma att nyttja densamma. Endast där särskilda skäl det föranleda, bör den göras större än vad som motsvarar det omedelbara behovet eller givas utrustning, vars utförande utan olägenhet kan anstå. I fråga om vattendjup och utrymme bör den dock dimensioneras under hänsynstagande till den övergång till större båttyper, som kan förväntas.

Anläggningskostnaden måste i varje särskilt fall stå i rimlig proportion till fiskets omfattning i orten.

Företags belägenhet bör vara sådan, att snabb och rationell transport av ilandförda fångster till konsumtions- och beredningsorter är möjlig.

I fråga om anläggning av fiskehamnar har utredningen ansett sig böra beakta icke endast behovet av hamnar å de orter, där fiskarna äro bosatta, utan även önskvärdheten därav, att stöd- och nödhamnar finnas tillgängliga inom områden, där ett mera omfattande fiske äger rum. Behovet av dessa hamnar är en följd bland annat därav att fisket numera i stor utsträckning bedrivs på större avstånd från hemorterna och längre ut till havs än tidigare. Såsom exempel härpå må nämnas Blekingefiskarnas omfattande fiske i vattenområdena kring Gotland och Öland. Vidare har utredningen funnit skäl förordna anläggning av vissa bryggor och mindre hamnar på orter, där sådana erfordras för en rationell avsättning av fisk, som fångats av skärgårdsöarnas fiskare. Antalet förordade sådana »landningsplatser» är emellertid litet.

Beträffande de skäl i övrigt, vilka legat till grund för utredningens slutliga prövning av framförda önskemål, får utredningen hänvisa till den redogörelse för de i vart och ett av kustlänen samt vid Väneren, Vättern och Mälaren föreliggande önskemålen om förbättring av för fisket erforderliga hamnar och farleder, som utredningen i det följande lämnar. De olika projekten utmed rikets kuster ha upptagits i samma ordningsföljd som i den officiella statistiken över fisket, d. v. s. efter sin geografiska belägenhet utmed kusten från Haparanda till Svinesund.

I fråga om de i det följande behandlade orter, beträffande vilka officiella uppgifter rörande fiskets omfattning funnits tillgängliga, har vid ortsnamnen angivits antalet på platsen hemmahörande yrkesfiskare (yf) och binäringsfiskare (bf) ävensom värdet av fiskeredskapen (Rv), av båtarna (Bv) och årsfångsten (Fv). Samtliga dessa statistiska uppgifter avse förhållandena år 1943.

Norrbottens län.

Inom Norrbottens län finnas enligt 1943 års officiella statistik med salt-sjöfiske sysselsatta 299 yrkes- och 467 binäringsfiskare, bosatta på ett förhållandevis stort antal platser utmed länets kust och på öarna utanför densamma. Ett stort antal av fiskelägena sakna egentliga hamnanläggningar. Ofta förtöjas båtarna vid sjöbodas, som placerats vid stranden av någon relativt skyddad vik, som av ålder utnyttjats såsom hamnplats. Vattendjupet i dessa vikar är numera flerstädes på grund av landhöjning eller uppslamning otillräckligt. På andra orter, där hamnplatserna ligga oskyddade mot sjögången, måste båtarna uppdragas på land för att erhålla skydd.

I länet finnes endast en staten tillhörig fiskehamn, nämligen vid Stor-Rebben. Med bidrag av statsmedel ha anlagts eller förbättrats fiskehamnar vid Brändön, Kallax, Kängsö, Lövsjär, Mörö, Sandsjär och Siknäs samt på tre platser å Storön (Framigårdsudden, Sanlåduden och Uddviken).

Fisket utmed Norrbottens kuster bedrivs huvudsakligen efter strömning, lax och sik, men även fångsterna av laxöring, siklöja, abborre, gädda och andra fisksorter äro betydande. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 2,94 miljoner kronor, motsvarande omkring 2,5 % av värdet av saltsjöfisket i landet. För fisket användas relativt små fiskebåtar, i regel öppna och motordrivna.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har förordat utförande med statsbidrag av fiskehamnar vid Vuono, Nikkala, Kaitanenviken på Seskarö, Ytterbyn, Rånön, Pålängeviken, Hindersön, Stor-Brändön, Långön, Bertnäs och Renön. Framförda önskemål om hamnar vid Junkön och Sundom har länsstyrelsen ansett ur angelägenhetssynpunkt böra sättas i andra hand med hänsyn till fiskets mindre omfattning. Till hamnar vid Måttsund, Jämtön och Säivis har länsstyrelsen icke ansett statsbidrag böra ifrågakomma.

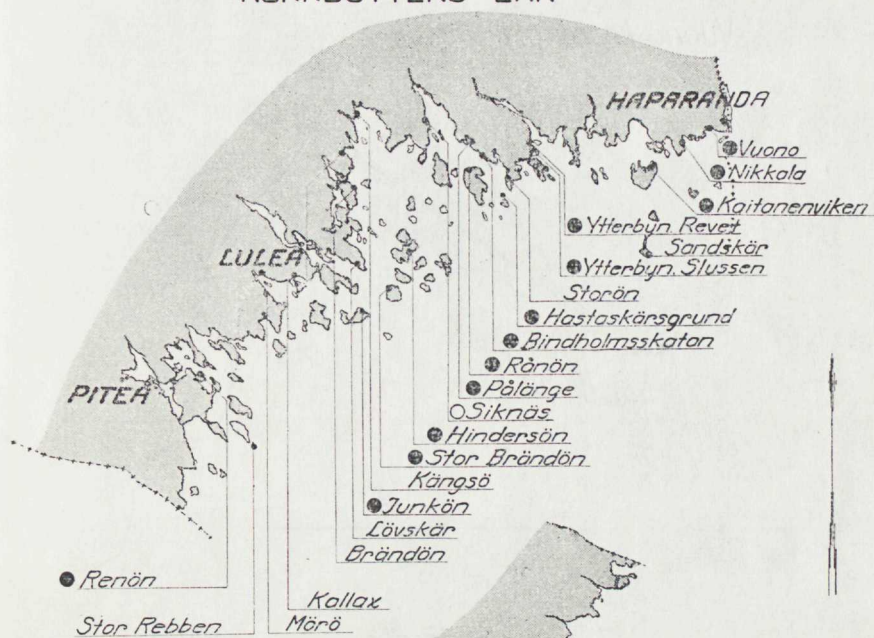
Förutom förenämnda hamnprojekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen förslag till anläggning eller förbättring av fiskehamnar vid Bindholmsskatan, Hastaskärsgrundet, Siknäs och Sören. Däremot har utredningen icke ansett tillräckliga skäl föreligga att närmare pröva framförda önskemål om förbättring av hamnförhållandena å Bondön, Degerön och Halsögrundet eller vid Ryssbält, enär fisket å dessa orter är av förhållandevis obetydlig omfattning.

Vuono, Nedertorneå kommun. 9 yf, 5 bf, 81 700 kr. Rv, 9 750 kr. Bv, 90 229 kr. Fv.

Vuono by med cirka 300 invånare är belägen väster om Haparanda vid allmänna vägen Haparanda—Kalix. Fiskebåtarna ligga i en naturlig vik, i vilken den svåraste sjögången uppstår vid sydlig och sydostlig vind. Hamnanläggning saknas helt och viken är till följd av landhöjningen starkt uppgrundad. Vattenståndsväxningarna uppgå till cirka 1 m.

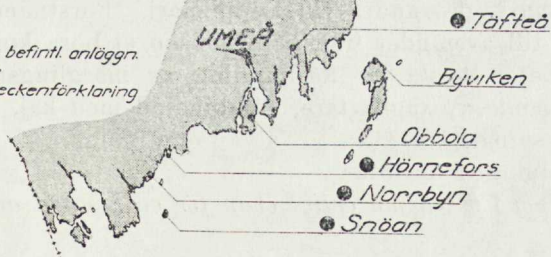
Fiskarna ha ifrågasatt tvenne alternativ för placeringen av en fiskehamn,

NORRBOTTENS LÄN

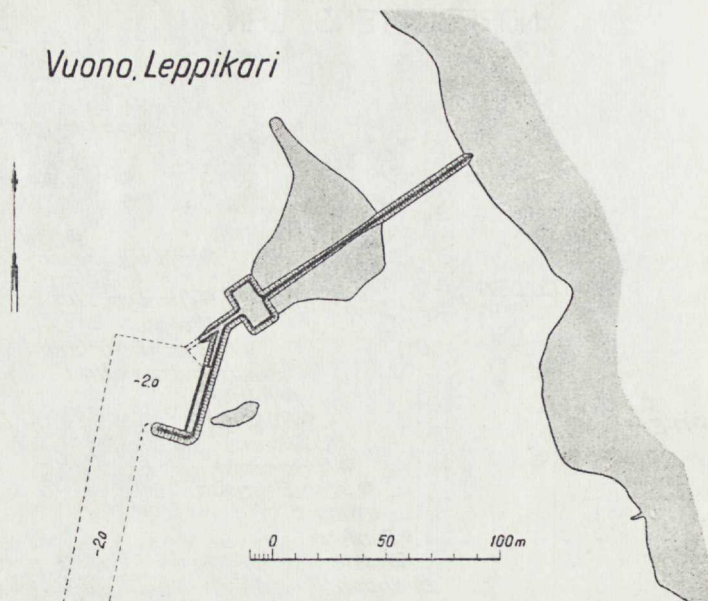
VÄSTERBOTTENS LÄN

- Förbättring av befintl. anlägg.
 ● Nyanläggning
 Se fö. särskild teckenförklaring

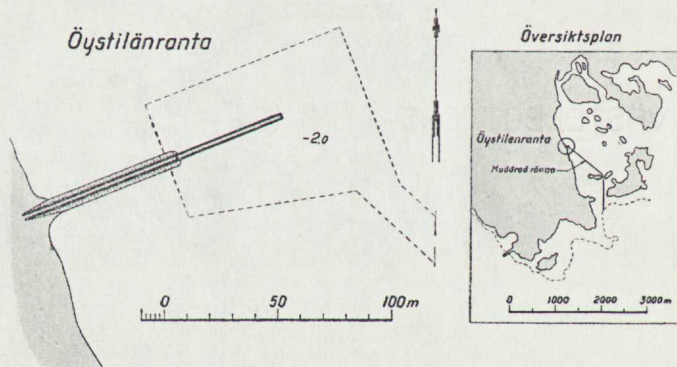

Skala
 Km 10 5 0 10 20 30 40 Km

Vuono, Leppikari

Nikkala

det ena vid Rajakaari, det andra vid Leppikaari. Förstnämnda alternativ torde med hänsyn till avståndet från bebyggelsen ej böra komma ifråga.

Erforderliga arbeten bestå av fördjupning av inseglingsrännan och en hamnbassäng, byggande av vågbrytare, kombinerad med kaj, utplockning av rännan och fyrbelysning.

Fiskehamnutredningen förordar

anläggning av Vuono fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.. 135 000 kr

Nikkala, Nedertorneå kommun. 40 yf, 30 bf, 578 730 kr. Rv, 79 800 kr. Bv, 650 942 kr. Fv.

Nikkala by med cirka 400 invånare är belägen väster om Haparanda vid allmänna vägen Haparanda—Kalix. Fiskeläget är länets största och antalet båtar uppgår till omkring 70, varav 50 motorbåtar. Hamnanläggning finnes ej. Båtarna förläggas för närvarande utmed stränderna av en mot sjögång naturligt skyddad vik, vilken till följd av landhöjningen och uppslamning från den i viken mynnande Keräsajoki älv starkt uppgrundats och delvis blivit bevuxen med vass. På grund härav kunna båtarna icke gå in till fiskeläget med last. Fångsterna måste därför landas vid Salmis, varifrån de vidarebefordras till Haparanda. De bestå till allra största delen av lax.

Olika alternativ för förbättring av hamnförhållandena ha föreslagits och prövats. Ett alternativ avseende anläggning av en hamn vid tillräckligt djupt vatten vid Nikkalafjärdens mynning samt byggande av väg från bebyggelsen till denna hamn, en sträcka av cirka 2 km, har med bestämdhet avstyrkts av fiskarna, vilka önska bibehålla båtarnas förtöjningsplatser så nära bebyggelsen vid Öystilänrranta och Revoniemi som möjligt.

Erforderliga arbeten skulle då komma att bestå i fördjupning av inseglingrännan i Nikkalaviken på en sammanlagd sträcka av 1 400 m fram till Öystilänrranta samt därifrån på en ytterligare sträcka av 700 m fram till Revoniemi, utvidgning av rännan på nämnda platser till hamnbassänger av erforderlig storlek, anordnande av tilläggsbryggor samt utprickning av rännan. Kostnaden härför skulle uppgå till 290 000 kr. Begränsas arbetena till att avse ränna till och brygga vid Öystilänrranta nedbringas kostnaden till 163 000 kr.

Fiskehamnsutredningen, som med hänsyn till de stora kostnaderna icke anser sig kunna tillstyrka segelrännans framdragande ända till Revoniemi, anser, att hela fiskeflottan bör kunna förläggas till Öystilänrranta och förordar

anläggning av Nikkala fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 163 000 kr.

Seskarö, Nedertorneå kommun. 26 yf, 15 bf, 262 750 kr. Rv, 24 550 kr. Bv, 276 426 kr. Fv.

Seskarö är den största ön i Haparanda skärgård och har cirka 1 100 invånare. På ön finnes ett staten tillhörigt sågverk. Ön har statsunderstödd, reguljär båtförbindelse med Reväsaari vid allmän väg på fastlandet. För fiskebåtarna finnes för närvarande ingen hamn. Båtarna förtöjas på spridda platser utmed öns stränder. På öns nordsida finnes en mycket väl skyddad, naturlig hamnvik, Kaitanenviken, vars inlopp dock är alltför grunt.

Erforderliga arbeten bestå av fördjupning och utprickning av inloppet samt anläggning av bryggor och en mindre slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Seskarö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av . . 58 000 kr.

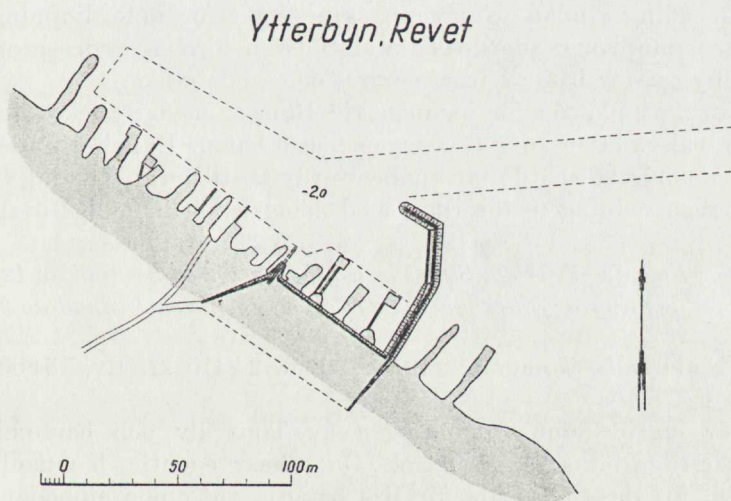
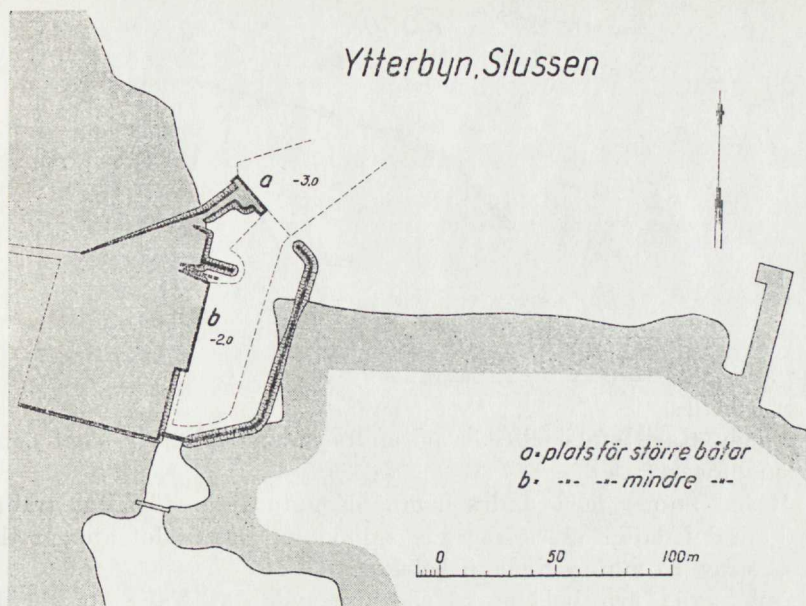

Sävis, Nedertorneå kommun. 0 yf, 10 bf, 22 500 kr. Rv, 2 650 kr. Bv, 8 618 kr. Fv.

I Sävis by och trakten kring denna finnas inga egentliga yrkesfiskare, men fiske bedrivs såsom ej obetydlig binäring av lantbrukarna. Båtantalet uppgår till cirka 20. Hamnanläggning saknas och vattendjupet utanför byn är mycket ringa.

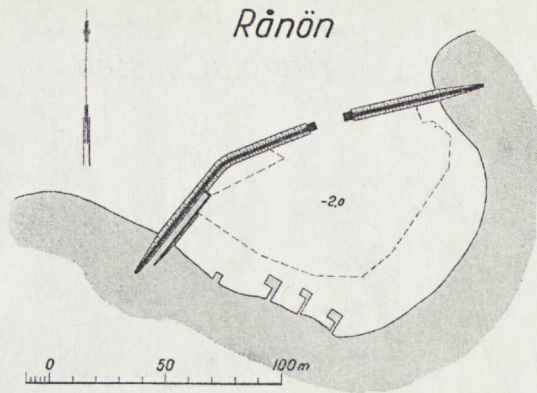
Erforderliga arbeten bestå i fördjupning av en omkring 1 km lång inseglingränna och en hamnbassäng, byggande av vågbrytare och bryggor. Kostnaden härför kan uppskattas till 130 000 kronor vid nuvarande prisläge.

Med hänsyn till fiskets ringa omfattning och de betydande kostnaderna för anläggningen anser sig fiskehamnsutredningen ej kunna förorda statsbidrag till anläggning av fiskehamn vid Sävis för närvarande.

Ytterbyn, Nederkalix kommun. 131 150 kr. Rv, 23 250 kr. Bv, 92 676 kr. Fv.
Ytterbyn, belägen vid allmän väg vid Kalixälvens utlopp, har för närvarande tvenne hamnplatser, Slussen och Revet. Antalet yrkes- och binäringsfiskare har av länsstyrelsen beräknats till 45.

Vid Slussen finnes en i dåligt skick varande ribbkaj med tilläggsplatser samt ett 10-tal sjöbodas. Antalet båtar utgör omkring 25, varav 13 motor-drivna fiskebåtar, 6 transportbåtar för transport av arbetare m. m. mellan

Ytterbyn och Karlsborgs fabriker på andra sidan Kalix älv samt 6 mindre båtar utan motor.

Vid Revet finnas inga andra hamnanläggningar än förfallna träbryggor samt ett antal i dåligt skick varande sjöbodas. Båtantalet uppgår till omkring 25, varav 15 motordrivna fiskebåtar.

Båda platserna äro belägna på södra stranden av Kalix älv vid dennas utlopp. Till skydd mot sjögång, västlig och sydvästlig vind erfordras vågbrytare. Inseglingrännan och hamnbassängerna erfordra fördjupning. Dessutom böra hamnplaner anordnas. Vid Slussen föreligger dessutom behov av tilläggsbrygga för båtar i passagerare- och godstrafik.

Utrymmena på platsen för hamnen vid Slussen medgiva icke anordnande av en för såväl Slussen som Revet gemensam hamn. Ej heller torde den vid Slussen hemmahörande båtfloattan kunna överflyttas till en anläggning vid Revet.

Fiskehamnsutredningen förordar med hänsyn härtill enligt ovannämnda förslag

*dels anläggning av Ytterbyn-Slussens fiskehamn för en kostnad av 121 000 kr.
dels ock anläggning av Ytterbyn-Revet's fiskehamn för en kostnad av 92 000 kr.*

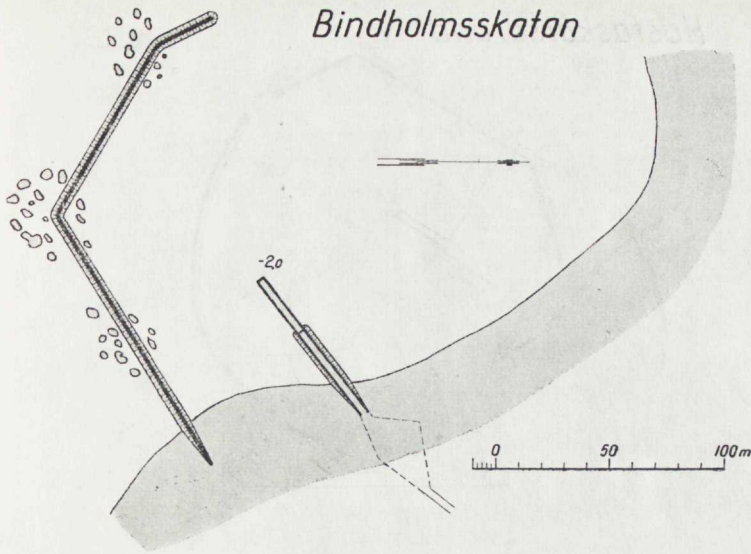
Rånön, Nederkalix kommun. 15 yf, 0 bf, 24 415 kr. Rv, 13 800 kr. Bv, 114 217 kr. Fv.

Rånön är en ö utanför mynningen av Töre älv och har omkring 70 invånare, samtliga beroende av fisket. Ön saknar egentlig hamnanläggning, men i en vik på dess nordsida förtöjas båtarna vid enkla sjöbodas och träbryggor, allt i primitivt skick. Vid pålandsvind måste båtarna tagas upp på land, då förtöjningsplatserna ligga helt oskyddade.

Erforderliga arbeten bestå främst i utförande av vågbrytare samt muddring av en hamnbassäng innanför dem. Ena vågbrytaren bör förses med en kortare landningskaj. Anordnandet av en skyddad hamn torde vara nödvändigt såväl för fisket som för öns kommunikationer med fastlandet, därest ön icke skall avfolkas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Rånöns fiskehamn för en kostnad av 76 000 kr.

Bindholmsskatan, Nederkalix kommun.

Denna landningsplats är belägen på fastlandet nordost om den föreslagna hamnen på Rånön. Från platsen har nyligen anlagts enskild väg fram till anslutning med allmänna vägen. Bindholmsskatan utgör därigenom den naturliga anknytningspunkten för Rånö och andra öar till fastlandets vägnät. Hamnanläggningar saknas emellertid helt och det ringa vattendjupet vid stranden försvårar båtarnas landning. Båtarna måste för närvarande dragas upp på stranden. En hamn vid Bindholmsskatan skulle i främsta rummet tjäna såsom landningsplats för fisk men även gagna kommunikationerna i övrigt med öarna.

Erforderliga arbeten bestå av utförande av en vågbrytare samt en vägbank med tilläggsbrygga, utförd såsom pir.

Fiskehamnsutredningen förordar

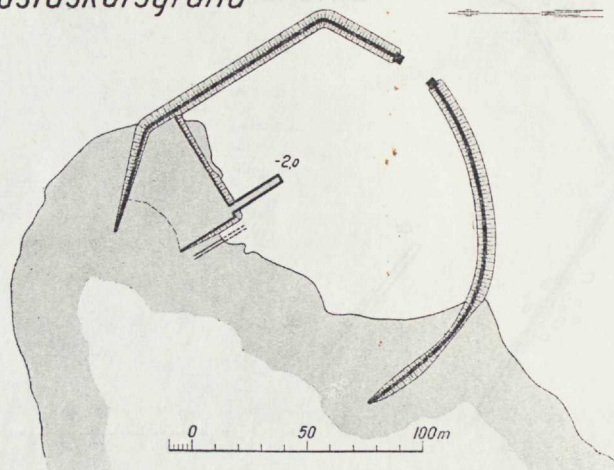
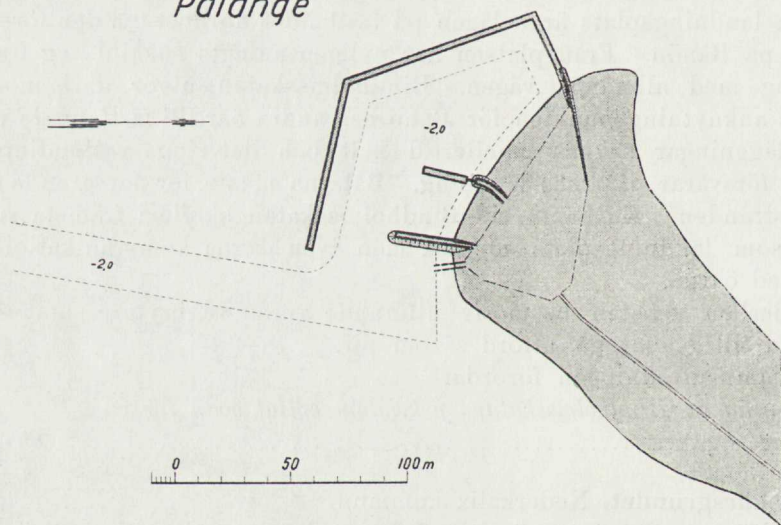
anläggning av Bindholmsskatan's fiskehamn enligt ovan för en

kostnad av 66 000 kr.

Hastaskärsgrundet, Nederkalix kommun.

Hastaskärsgrundet är en ö cirka 5 km sydväst om Storö by. På ön finnes ett flertal fiskestugor, tillhöriga fiskare från nämnda by, vilka under fiske-säsongen använda ön såsom bas för fisket. Fiskarna ha själva uppfört en vågbrytare, som dock delvis raserats av sjögången. Hamnplatsen utnyttjas enligt uppgift regelbundet av 15 à 20 fiskebåtar. Vid hårt väder är den emellertid omöjlig att angöra.

Enligt upprättat förslag skulle den befintliga vågbrytaren förbättras och förlängas, varjämte ytterligare en vågbrytare skulle anläggas, så att en lugn hamnbassäng bildas. Inom denna skulle utföras en pir, släpställ och ett mindre hamnplan.

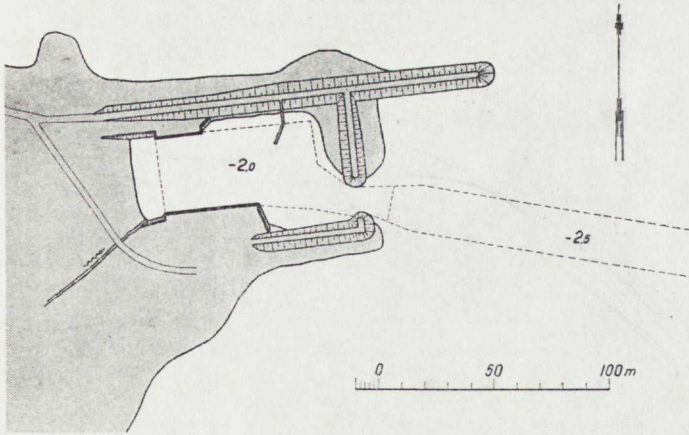
Hastaskärsgrund*Pålänge*

Fiskehamnsutredningen förordar
 anläggning av Hastaskärsgrundets fiskehamn enligt ovan för en
 kostnad av 109 000 kr.

Pålängeviken, Nederkalix kommun. 11 yf, 24 bf, 42 000 kr. Rv, 10 800 kr. Bv, 75 627 kr. Fv.

Pålängeviken är belägen på östra sidan av Pålängefjärden. På en udde i nordöstra delen av viken ha fiskebåtarna för närvarande sina tilläggsplatser. Här finnas en delvis raserad stenpir samt ett antal sjöbodar. Båtarna

Siknäs

sakna skydd mot sjögång och måste vid hårt väder dragas upp på stranden. Vattendjupet utanför stranden är för litet.

Enligt upprättat förslag skulle erforderligt skydd för båtarna beredas genom utförande av en ny vågbrytare samt förbättring av stenpiren, varvid denna kompletteras med en kaj på insidan. Förtöjningsplatser erhållas genom byggande av en flottbrygga, avsedd jämväl för skakning av strömmingsgarnen. På stranden utfylles och planeras hamnplan kring de befintliga sjöbodarna. Inseglingrännan och den innanför vågbrytarna bildade hamnbassängen fördjupas genom muddring.

Fiskehamnsutredningen förordar

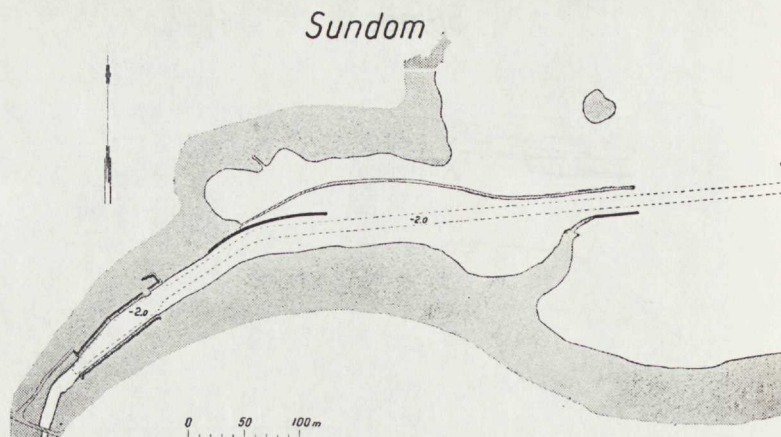
anläggning av Pälängevikens fiskehamn enligt ovan för en

kostnad av 160 000 kr.

Siknäs, Töre kommun. 6 yf, 14 bf, 11 400 kr. Rv, 4 200 kr. Bv, 28 955 kr. Fv.

I Siknäs, beläget på västra stranden av Törefjärden, har under åren 1936—37 för en kostnad av 60 000 kr. och med statsbidrag av anslaget till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. anlagts en fiskehamn, vilken giver båtarna gott skydd mot sjögången. Emellertid äro de i hamnen befintliga bryggorna i fallfärdigt skick och behovet av bättre förtöjningsplatser är därför stort. Vidare är den muddrade inseglingrännan utsatt för igen slamning till följd av sanddrift. En söder om hamnen mynnande bäck avsätter antagligen också slam i rännan.

Enligt upprättat förslag skulle nya kajer med en längd av cirka 60 m byggas och hamnplaner utmed dem anordnas. Fortsatt igen slamning av inseglingrännan skulle möjligen kunna förhindras genom utförande av en sandfångare, men då kostnaden för en dylik beräknats till ej mindre än 58 000 kr., torde tills vidare böra anstå därmed. Sandfångaren ingår sålunda ej i förslaget.

Fiskehamnsutredningen förordar
förbättring av Siknäs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 54 000 kr.

Sören, Töre kommun.

Enligt inhämtade uppgifter finnas här endast binäringsfiskare till ett antal av 4. Båtarnas antal har uppgivits vara 2.

På platsen finnes ingen hamnanläggning.

Fiskarna hava begärt utförande av en vågbrytare, kombinerad med tilläggsbrygga.

På grund av fiskets obetydliga omfattning anser sig fiskehamnsutredningen ej kunna förorda statsbidrag till anläggning av fiskehamn vid Sören för närvarande.

Jämtön, Råneå kommun. 2 yf, 12 bf, 29 975 kr. Rv, 12 350 kr. Bv, 20 558 kr. Fv.

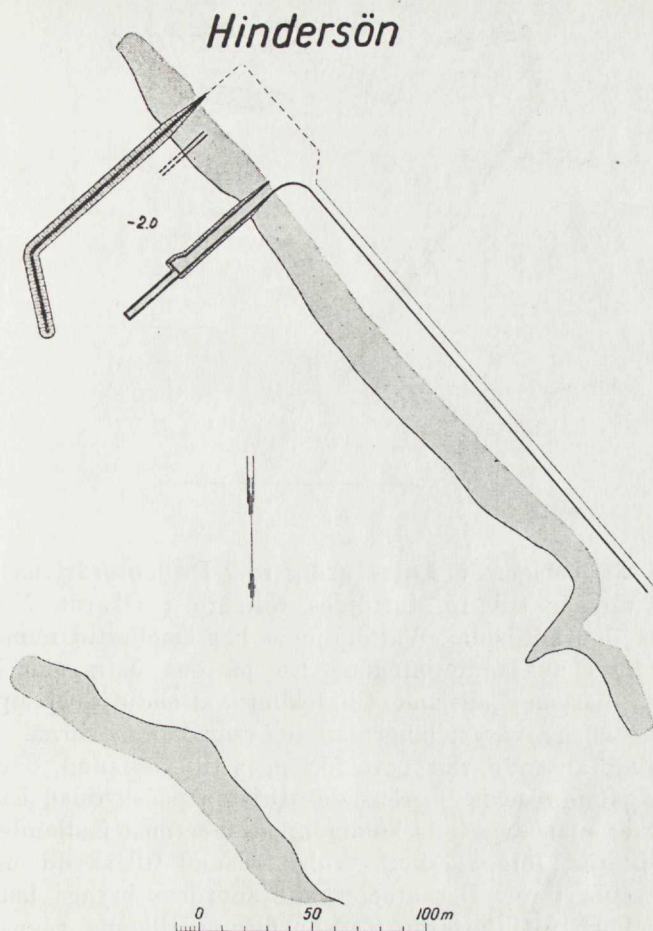
Fisket vid Jämtön utgöres huvudsakligen av binäringsfiske. Båtarna förtöjas i en naturligt skyddad vik, utgörande Vitåns utlopp. Viken är starkt uppgrundad och tilläggsbryggor saknas.

Erforderliga arbeten bestå av fördjupning av segelrännan på en längd av cirka 1 500 m, byggande av en kaj m. m. Enligt verkställd kostnadsberäkning skulle arbetena draga en kostnad av 102 000 kronor.

Med hänsyn till fiskets begränsade omfattning samt den stora kostnaden för de behövliga arbetena anser sig fiskehamnsutredningen icke kunna förorda statsbidrag till utförande för närvarande av fiskehamn vid Jämtön.

Sundom, Nederluleå kommun. 3 yf, 15 bf, 29 300 kr. Rv, 21 300 kr. Bv, 19 954 kr. Fv.

Sundoms by är belägen invid allmän väg och fiskebåtarna förtöjas i mynningen av Sundomån. Åmynningen har genom landhöjning samt slamavsättning grundats upp. För att minska slamavsättningen ha fiskarna byggt

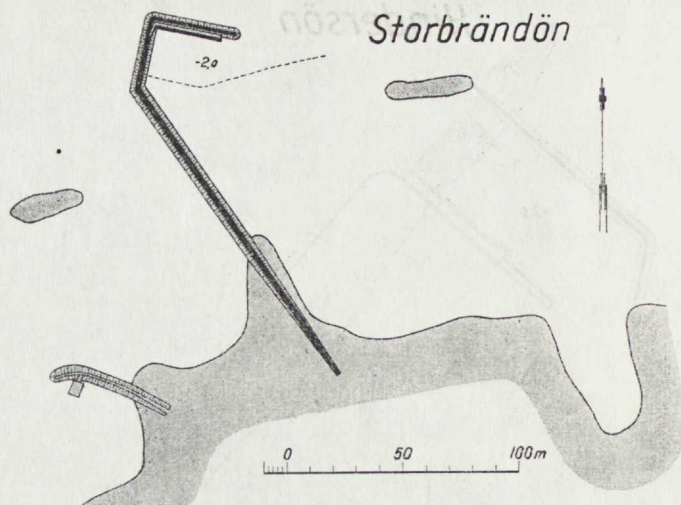

ledarmar på sådant sätt, att åns vattensektion blivit mindre och strömhas-tigheten större. Vattendjupet är dock endast 1 m. Båtarna ha vid förtöjningsplatserna erforderligt skydd.

Enligt upprättat förslag skulle hamninloppet fördjupas genom muddring, åns stränder släntbeklädas till skydd mot erosion samt ledarmarna delvis ombyggas i nya lägen. Inseglingsfyror skulle uppsättas.

Med hänsyn till fiskets begränsade omfattning har fiskehamnsutredningen icke ansett sig kunna förorda statsbidrag till de förhållandevis dyrbara arbeten, som ingå i förslaget. Utredningen vill dock förorda, att förbättringsarbeten i Sundom komma till stånd i den mån de kunna utföras med bidrag av för smärre arbeten avsedda medel.

Hindersön, Nederluleå kommun. 12 yf, 10 bf, 82 020 kr. Rv, 25 375 kr. Bv, 136 407 kr. Fv.

Hindersön är belägen i Luleå skärgård. De motordrivna fiskebåtarna, vilkas antal uppgår till 15, förtöjdes tidigare i vikarna Norrisund och Västisund på öns nordsida. Vattendjupet har emellertid numera minskats kraftigt till följd av landhöjningen. En på öns östra sida befintlig vik, Östisund, har däremot alltså tillräckligt vattendjup och uppgives dessutom hålla sig isfri avsevärt längre än de övriga hamnvikarna. En eventuell hamnanläggning anses därför böra förläggas till Östisund, där erforderliga arbeten bliva jämförelsevis begränsade. Bristen på skyddad hamn försvårar icke blott fisket utan även öns kommunikationer med fastlandet.

Enligt upprättat förslag skulle vid Östisund till skydd mot sjögången uppföras en vågbrytare. Dessutom skulle anordnas brygga, hamnplan, släp-ställe och en kortare tillfartsväg med anslutning till öns vägnät.

Förslag har jämväl upprättats till fördjupning av farleden från Västisund på öns västra sida mot fastlandet. En dylik farled skulle medföra, att trafiken från och till fastlandet skulle slippa den relativt långa och oskyddade vägen runt öns södra del. Farledens iordningställande skulle emellertid draga en kostnad, som beräknats till 187 000 kr. Då det för öns befolkning mest angelägna synes vara att erhålla skyddad hamn och då denna erhåller lämpligaste placering vid Östisund, torde tillräckliga motiv för farledens anordnande saknas.

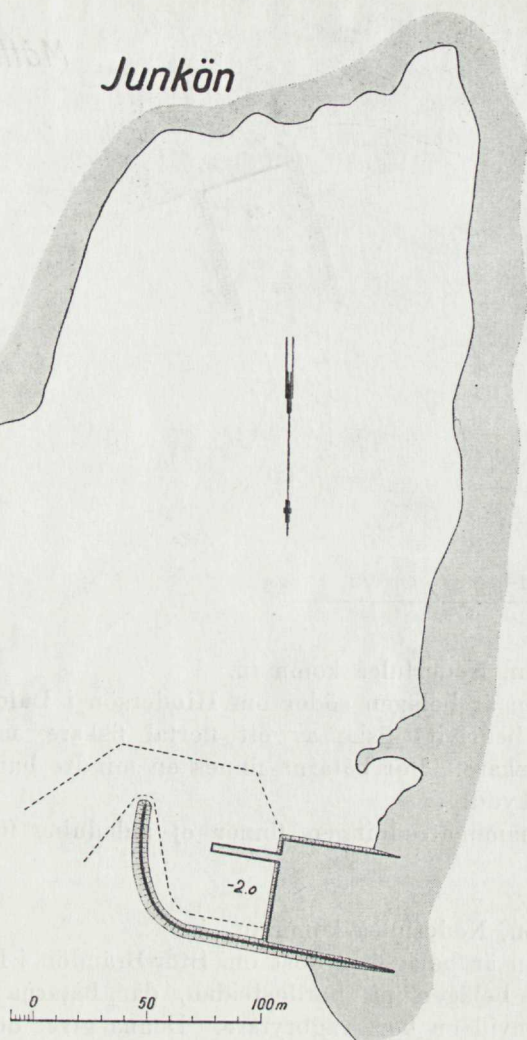
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Hindersöns fiskehamn vid Östisund enligt ovan för en kostnad av 140 000 kr.

Stor-Brändön, Nederluleå kommun.

Stor-Brändön är belägen i Luleå skärgård och har ett 30-tal invånare. Bebyggelsen är koncentrerad till en by på öns nordsida. Hamnanläggning finnes ej. Båtarna förtöjas vid enkla, i dåligt skick varande bryggor. Dessa

Junkön

kunna emellertid ej angöras vid lågvatten. Skydd saknas helt mot sjö-
gången, speciellt vid nordlig och nordvästlig vind.

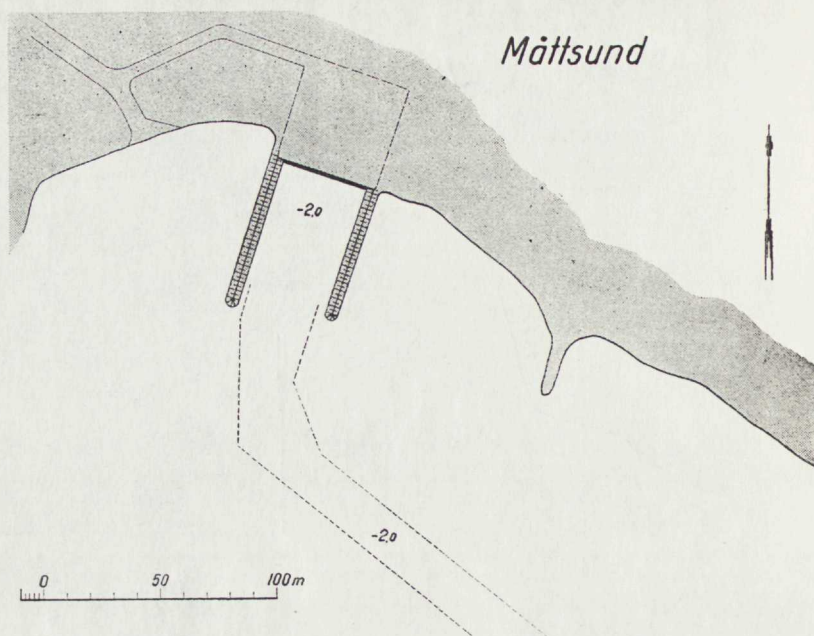
Enligt upprättat förslag till hamnanläggning skulle en cirka 120 m lång,
kombinerad vågbrytare och vägbank byggas ut till erforderligt vattendjup.
I sin yttre del förses den vinkelkrökta vågbrytaren med en 25 m lång kaj
på insidan. Anläggningen kräver vid detta utförande inga muddringsarbeten.

Hamnen kommer att i främsta rummet tjäna fisket, som är öbefolkningens
huvudnäring, men även kommunikationerna i övrigt.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Stor-Brändöns fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 67 000 kr.

Långön, Nederluleå kommun.

Långön är belägen söder om Hindersön i Luleå skärgård. Från ön har tidigare bedrivits fiske av ett flertal fiskare, men numera finnas endast 2 yrkesfiskare. För båtarna finnes en mindre hamn, vilken torde ge erforderligt skydd.

Fiskehamnsutredningen finner ej anledning förorda hamnanläggning på Långön.

Junkön, Nederluleå kommun.

Junkön är belägen sydost om Stor-Brändön i Luleå skärgård. Öns hamnplats är belägen på nordostsidan, där båtarna förtöjas vid en enkel träbrygga invid en kort vågbrytare. Denna giver dock ej skydd mot nordliga och ostliga vindar, varför båtarna vid sådan vind måste tagas upp på land. Vattendjupet innanför vågbrytaren understiger 1 m. Fiskebåtarnas antal är 5.

Enligt upprättat förslag skulle den befintliga vågbrytaren höjas och förlängas, ny hamnpir och hamnplan anordnas samt hamnbassängen uppmuddras till 2 m djup.

Hamnanläggning torde vara en nödvändig betingelse för bibehållande av befolkningen på ön. Beräknade kostnaden för de föreslagna arbetena utgör 75 000 kr.

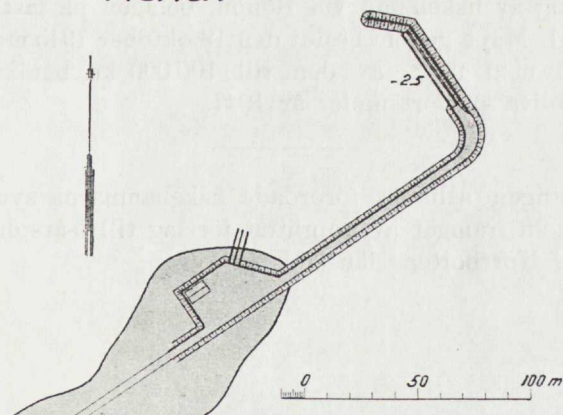
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Junköns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.. 75 000 kr.

Måttsund, Nederluleå kommun.

Måttsunds by är belägen vid Ersnäsfjärden omkring 12 km sydväst om

Renön

Luleå. För ett 20-tal av byns småbrukare uppgives fisket vara nödvändigt såsom binäring. Egentliga yrkesfiskare finnas däremot icke. För fisket utnyttjas 20 motordrivna båtar, vilka förtöjas mellan tre av fiskarna själva utförda, äldre och nu delvis raserade stenpirar. Skyddet mot sjögång är otillräckligt och dessutom är vattendjupet numera för litet.

Enligt upprättat förslag skulle de båda yttre stenpirarna förstärkas och förhöjas med användning av materialet i den mellersta piren, vilken är onödig. Mellan de sålunda något förbättrade yttre pirarna skulle anordnas en kaj och erforderlig hamnplan. Slutligen skulle hamnbassängen och segelrännan fördjupas till 2 m.

Med hänsyn till fiskets begränsade omfattning har fiskehamnsutredningen icke ansett sig kunna förorda statsbidrag till de förhållandevis dyrbara arbeten, som ingå i förslaget. Utredningen vill dock förorda, att förbättringsarbeten i Måttsund komma till stånd i den mån de kunna utföras med bidrag av för smärre arbeten avsedda medel.

Bertnäs, Norrfjärdens kommun.

Bertnäs by är belägen på fastlandet omkring 8 km norr om Piteå. Enligt uppgift finnas 5 yrkes- och 15 binäringsfiskare. Yrkesfiskarna bedriva sitt fiske under säsongerna med Stor-Rebbens hamn som bas. Fisken landas ej i Bertnäs utan föres direkt till Piteå. Till följd härav gå fiskebåtarna sällan in till Bertnäs. De större båtarna kunna icke alls gå in där, enär vattendjupet är otillräckligt.

Genomförandet av ett tidigare upprättat förslag till förbättring av hamnförhållandena vid Bertnäs beräknas vid nuvarande prisläge draga en kostnad av 125 000 kr.

Sedan Renöns fiskehamn (jfr nedan) färdigställts, torde Bertnäs-fiskarna kunna förlägga sina båtar där, varvid behovet av hamnförbättring vid Bertnäs minskas.

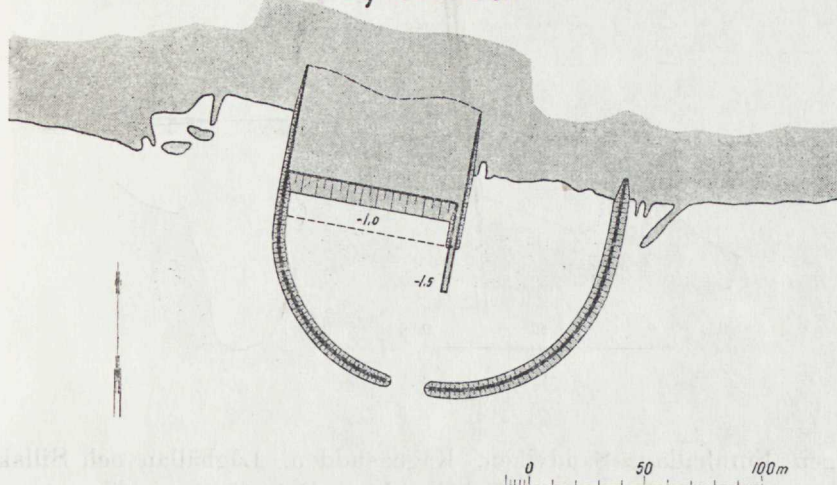
Fiskehamnsutredningen anser sig för närvarande icke kunna förorda statsbidrag till hamnanläggning vid Bertnäs.

Renön, Piteå kommun.

För anläggning av fiskehamn vid Renön, belägen på fastlandet 7 km från Piteå, har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 oktober 1945 medgivit, att statsbidrag må utgå med 90 % av den till 100 000 kr. beräknade kostnaden. Arbetet väntas bli slutfört under år 1947.

De av utredningen sålunda förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Norrbottens län (sid. 254).

Kågnäsudden

Västerbottens län.

(Översiktskarta se s. 25.)

Inom Västerbottens län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 272 yrkes- och 456 binäringsfiskare. Liksom i Norrbottens län äro de bosatta på ett antal platser utmed kusten och på öarna utanför densamma. De flesta fiskelägena äro därför relativt små. Fiskehamnarna äro i allmänhet dåliga och förbättring av dem är nödvändig för att påskynda och underlätta en önskvärd rationalisering av fisket och fiske-metoderna i länet, särskilt genom utbyte av nu använda båtar mot större och mera tidsenliga.

I länet finnes endast en staten tillhörig fiskehamn, nämligen vid Byviken på Holmöns nordspets, samt en statsunderstödd fiskehamn vid Obbola.

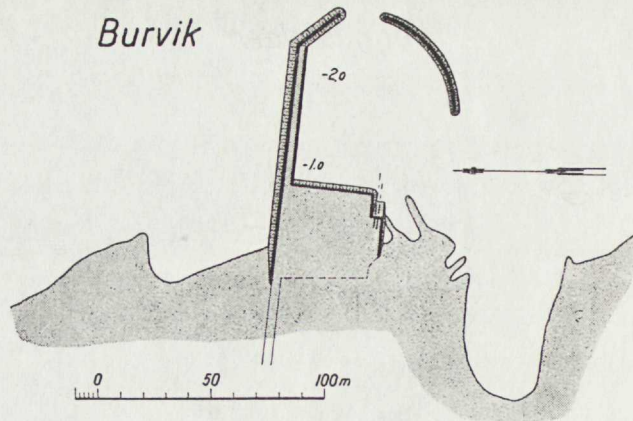
Fisket bedrivs huvudsakligen efter strömming och sik, men även fångsterna av abborre, lax, lake och andra fisksorter äro av betydelse. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 1,47 miljoner kronor, motsvarande omkring 1,2 % av värdet av saltsjöfisket i hela riket. De vid fisket använda båtarna äro små, i regel odäckade och motordrivna.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har rörande behovet av fiskehamnsarbeten anslutit sig till ett yttrande av länets hushållningssällskaps förvaltningsutskott, vari förordats förbättring av hamnarna vid Täfteå, Burvik, Snöan, Hörnefors, Gäddbäckssundet (Holmön) och Bjuröklubb.

Förutom nämnda hamnprojekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Kågnäsudden (jämte Finnhällan, Sandviken, Låghällan och Sillskatan) och Norrbyn.

Kågnäsudden, Skellefteå landskommun.

På Kågnäset öster om Skellefteå finnes ett flertal mindre fiskelägen,

nämligen Finnhällan, Sandviken, Kågnäsudden, Låghällan och Sillskatan, vilka samtliga ha dåliga hamnförhållanden. Det största av lägena är Kågnäsudden med enligt uppgift omkring 16 yrkesfiskare. Fisket vid de övriga lägena är av så begränsad omfattning, att fiskehamnsutredningen icke ansett sig kunna förorda hamnanläggningar vid dem. Låghällan är beläget så nära Kågnäsudden, att dess fiskare även borde kunna utnyttja en hamnanläggning vid Kågnäsudden, om sådan kommer till stånd.

För närvarande finnes vid Kågnäsudden ingen egentlig hamn, utan fiskebåtarna upptagas på land vid enkla släpställen. För något 10-tal år sedan byggde fiskarna själva med bidrag av bensinskattemedel en 86 m lång vågbrytare av sten, vilken emellertid omedelbart efter färdigställandet helt raserades av storm.

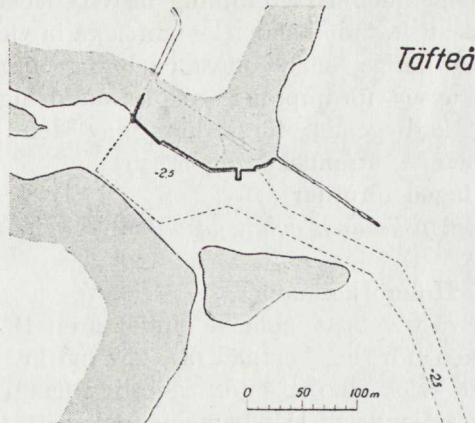
Enligt upprättat förslag skulle uppföras tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, inom vilken skulle utföras en tilläggsbrygga. Vidare skulle utföras en hamnplan, som mot bassängen avslutas med slänt, avsedd för upphalning av båtarna.

Fiskehamnsutredningen förordar
anläggning av Kågnäsuddens fiskehamn enligt ovan för en
kostnad av 168 000 kr.

Burvik, Bureå kommun. 14 yf, 12 bf, 31 325 kr. Rv, 11 100 kr. Bv, 30 179 kr. Fv.

Fiskeläget, som ligger cirka 2 mil sydost om Skellefteå, saknar för närvarande skyddad hamn och båtarna ligga vid mindre bryggor utmed stranden. Salteri finnes på platsen, dit även allmän väg leder. Fisket anses ha stora utvecklingsmöjligheter.

Enligt upprättat förslag skulle från land utbyggas en vågbrytare med kaj på insidan. En friliggande vågbrytare till skydd mot ostliga till sydostliga vindar, hamnplan, släpställ och en kortare tillfartsväg ingå vidare i planen.

Fiskehamnsutredningen förordar
 anläggning av Burviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.. 132 000 kr.

Bjuröklubb, Lövångers kommun.

Fiskeläget ligger på den östra, mot öppna havet vettande sidan av Bjuröklubb, som bildar en från fastlandet i nordlig riktning utskjutande udde. Enligt inhämtade uppgifter finnes endast en fiskarefamilj bosatt på platsen, men 18 yrkes- och 10 binäringsfiskare uppgivas tidvis utnyttja hamnplatsen, varjämte ytterligare några fiskare från andra orter landa sina fångster där. Skyddad hamn finnes icke, utan båtarna måste dragas upp på land.

På grund av platsens läge utan skydd mot öppna havet samt till följd av terrängförhållandena på platsen måste en hamnanläggning vid fiskeläget bli mycket dyrbar. Enligt ett år 1938 upprättat förslag skulle kostnaden vid förkrigsprisläge uppgå till 139 000 kronor. Med hänsyn till fiskets begränsade omfattning har fiskehamnsutredningen icke ansett sig kunna förorda statsbidrag till företaget.

Då emellertid Bjuröklubbs fiskare äro i stort behov av bättre hamnförhållanden har fiskehamnsutredningen såväl vid besök på platsen som i skrivelse till länsstyrelsen i Västerbottens län ifrågasatt, huruvida icke fiskarna kunde förlägga sina båtar till västra sidan av Bjuröklubb. Här finnes för närvarande en lastageplats med kaj för handelsfartyg och i anslutning till denna kaj borde för relativt låg kostnad en väl skyddad hamn för fiskebåtarna kunna anordnas. Fiskarna synas emellertid icke önska sådan flyttning av fiskebåtarnas hamnplats.

Täfteå, Sävars kommun. 13 yf, 22 bf, 121 620 kr. Rv, 35 400 kr. Bv, 216 071 kr. Fv.

Fiskeläget är Västerbottens läns största. Salteri finnes och allmän väg leder till platsen, som är belägen vid Täfteåfjärden öster om Umeå. Båtarna förtöjas i en naturligt skyddad vik, i vilken Täfteån mynnar. Genom slam-

avsättning från ån samt genom landhöjning ha viken och inseglingstrännan starkt uppgrundats, så att lastade båtar icke kunna gå in vid lågvatten. Förtöjningsmöjligheterna äro dåliga, enär endast en brygga finnes.

Upprättat förslag avser fördjupning genom muddring av inloppsstrännan och hamnbassängen, kajbyggnad, förstärkning av den befintliga bryggan, utvidgning av hamnplanen, strandskoning m. m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Täfteå fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.. 134 000 kr.

Gäddbäckssundet, Holmö kommun.

På Holmöns nordvästra kust anlades under åren 1924 — 1926 statens fiskehamn vid Byviken för en kostnad av 257 755 kr. Denna hamn, som uppgives vara i gott skick, är öns enda egentliga hamn och därifrån utgå förbindelserna med fastlandet. Då hamnen anlades, torde avsikten ha varit bland annat, att där bereda plats för flertalet av de på ön hemmahörande fiskebåtarna. Emellertid har av ålder ett betydande antal fiskare varit bosatta utmed sundet mellan Holmö och Ängesö, vilket sund i sin mellersta del vidgar sig till ett större vattenområde, Gäddbäckssundet. Enligt uppgift ha 13 yrkes- och 40 binäringsfiskare med 23 motordrivna och ett 60-tal andra fiskebåtar alltjämt sina båtar där. Sundets fortsättning mot nordost — Norrsundet — har emellertid genom landhöjningen alltmer uppgrundats, så att vattendjupet nu på det grundaste stället är endast 0,4 m. Fiskebåtarna kunna därför icke längre gå denna väg utan måste använda sundet mot sydost — Sörsundet. Då fiskeplatserna emellertid till största delen äro belägna öster om öarna, innebär detta en lång omväg. Sedan länge föreligga därför önskemål om fördjupning av Norrsundet.

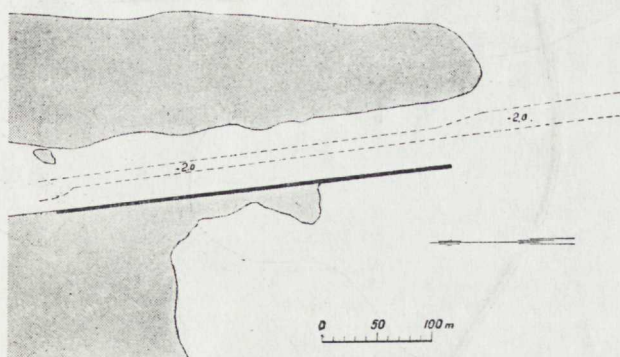
Enligt upprättat förslag skulle ifrågavarande farled givas ett djup av 2 m och en bredd av 10 m. Farledens längd är omkring 2 km. Fördjupningen måste delvis utföras i torrhet inom fångdamm, delvis genom muddring och undervattenssprängning. Beräknade kostnaden utgör 400 000 kr.

Fiskehamnsutredningen har undersökt, huruvida den avsevärda kostnaden kunde nedbringas genom minskning av föreslagna djup- och bredddimensioner i farleden. Även om kostnaden därvid skulle kunna nedbringas till omkring 250 000 kr. anser utredningen icke försvarligt att för närvarande förorda arbetets utförande.

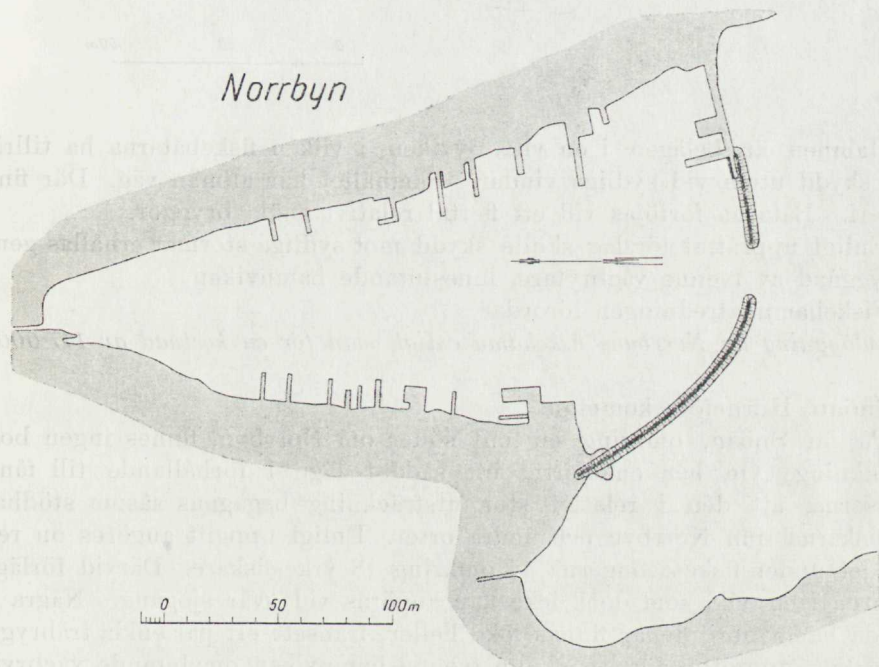
Hörnefors, Hörnefors kommun. 8 yf, 12 bf, 15 815 kr. Rv, 11 350 kr. Bv, 44 738 kr. Fv.

Fiskarna i Hörnefors förtöja sedan gammalt sina båtar omkring 400 m uppströms Hörnåns mynning, där båtarna ligga väl skyddade. I och utanför mynningen består botten och stränder av fin sand, som av havet kastas mot mynningen och uppgrundar denna. Tidigare uppgives ån ha varit självrensande, i det åvattnet spolat sanden tillbaka vid högvatten. Rensningen har underlättats genom en ledarm, som numera är delvis raserad. Dessutom uppgives, att högvattenmängden i ån minskats genom en uppströms hamn-

Hörnefors

Norrbyn

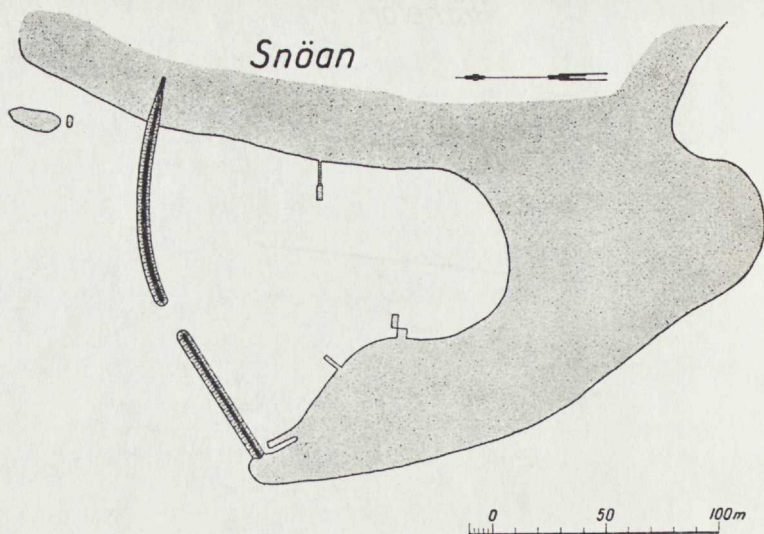
platsen uppförd dammbyggnad, varmed vattnet vid flottning i ån ledes annan väg till havet.

Enligt upprättat förslag skulle åmynningen uppmuddras till 2 m djup på 10 m bredd, varjämte ledarmen skulle iståndsättas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Hörnefors fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 45 000 kr.

Norrbyn, Hörnefors kommun. 4 yf, 16 bf, 12 875 kr. Rv, 11 050 kr. Bv, 67 155 kr. Fv.

Hamnen är belägen i en vik, Byviken, i vilken fiskebåtarna ha tillräckligt skydd utom vid sydliga vindar. Samhället har allmän väg. Där finnes salteri. Båtarna förtöjas vid ett flertal relativt enkla bryggor.

Enligt upprättat förslag skulle skydd mot sydliga stormar erhållas genom utbyggnad av tvenne vågbrytare, inneslutande hamnviken.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Norrbyns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 117 000 kr.

Snöan, Hörnefors kommun.

På ön Snöan, omkring en mil söder om Norrbyn, finnes ingen bofast befolkning. Ön har emellertid ett sådant läge i förhållande till fångstplatserna, att den i relativt stor utsträckning begagnas såsom stödhamn av fiskarna från Norrbyn och andra orter. Enligt uppgift angöres ön regelbundet under fiskesäsongerna av omkring 18 yrkesfiskare. Därvid förläggas båtarna i en vik, som dock icke kan angöras vid svår sjögång. Några särskilda hamnanordningar finnas icke heller, fränsett ett par enkla träbryggor.

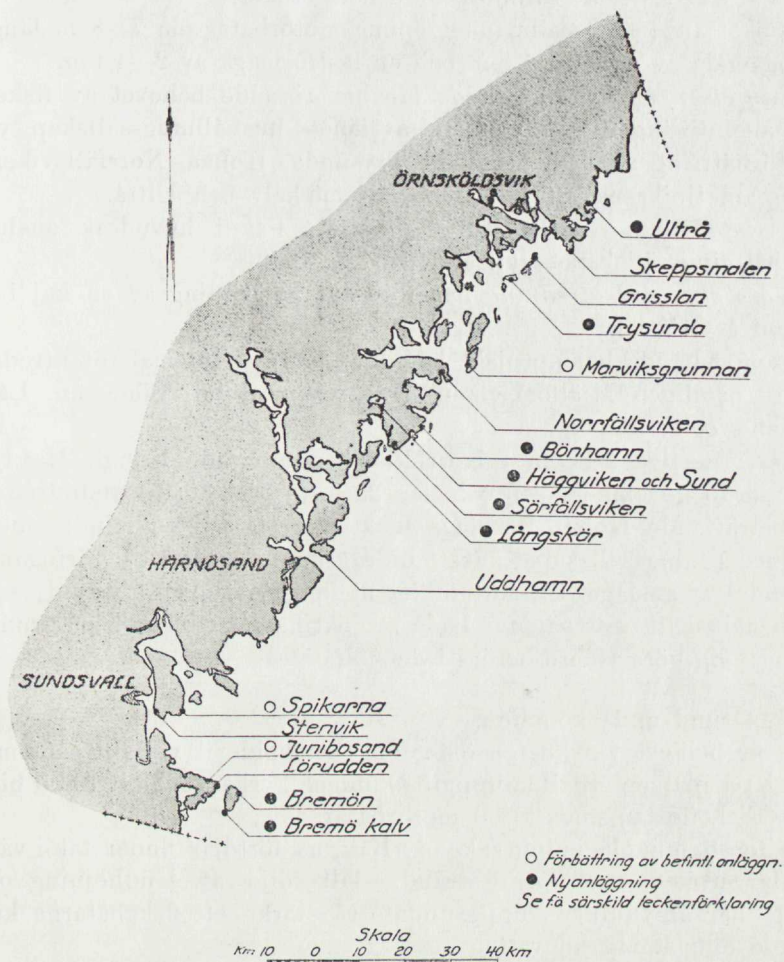
Enligt upprättat förslag skulle tvenne hamnviken omslutande vågbrytare uppföras till skydd för båtarna.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Snöans fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 65 000 kr.

De av utredningen sålunda förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Västerbottens län (s. 254).

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Västernorrlands län.

Inom Västernorrlands län finnas enligt 1943 års officiella statistik 656 yrkes- och 488 binäringfiskare, vilka bedriva saltsjöfiske. Vid länets kust finnes ett stort antal fiskelägen. Flera äro ganska betydande vad så väl antalet båtar som fångstmängd beträffar. De flesta fiskelägena äro dock små. Många av fiskelägena ha dåliga hamnar och särskilt vattendjupet är flerstädes otillräckligt för numera använda båtar.

I länet finnas fyra staten tillhöriga fiskehamnar, nämligen Grisslan, Lörudden, Marviksgrunnan på södra Ulvön samt Skeppsmalen. Med bidrag av statsmedel ha hamnar anlagts eller förbättrats vid Junibosand, Spikarna, Sten-
vik och Uddhamn.

Fisket utmed Västernorrlands läns kuster bedrivs huvudsakligen efter strömning, men även fångsterna av torsk, lax och sik m. fl. arter äro av betydelse. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 4,21 milj. kronor, motsvarande omkring 3,5 % av värdet av saltsjöfisket i hela landet.

För fisket användas i allmänhet öppna motorbåtar om 7—8 m längd med ett djupgående av upp till 1,2 m och en lastförmåga av 2—4 ton.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har rörande behovet av fiskehamnsarbeten anslutit sig till ett yttrande av länets hushållningssällskap, vari förordats förbättring av hamnarna vid Trysunda, Holma, Norrfällsviken, Marviksgrunnan, Spikarna, Sörfällsviken, Bremö-kalv och Ultrå.

Fiskeriintendenten i Österhavets distrikt har i huvudsak anslutit sig till hushållningssällskapets yttrande.

1945 års skärgårdsutredning har förordat anläggning av en kaj i statens fiskehamn å Grisslan.

Förutom nämnda hamnprojekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Mjällomsviken, Häggviken, Sund, Bönhamn, Långskär, Junibosand och Bremön.

Till erforderliga arbeten i Norrfällsviken anvisade Kungl. Maj:t genom beslut den 15 november 1945 och den 22 november 1946 statsbidrag. Önskemålen beträffande Holma fiskeläge inskränka sig till en mindre muddring, vartill hushållningssällskapet ansett bidrag kunna ställas till förfogande från länets andel av anslaget till gottgörelse åt fiskerinäringen för av dess utöware erlagd bensinskatt. Sistnämnda båda projekt har utredningen på grund härav icke ansett sig böra vidare beröra i det följande.

Ultrå, Grundsunda kommun.

Ultrå är beläget vid kusten öster om Örnsköldsvik vid Ultråns mynning.

Enligt på platsen erhållna uppgifter finnas 2 yrkes- och ett 10-tal binäringsfiskare. Fiskeflottan omfattar 8 motorbåtar.

Egentlig hamnanläggning saknas. Båtarna förtöjas under tak i välbyggda fiskebodar utmed åns norra strand. Till följd av landhöjning och upp-dämning har åmynningen uppgrundats så starkt, att fiskebåtarna kunna gå in lastade endast vid högvatten.

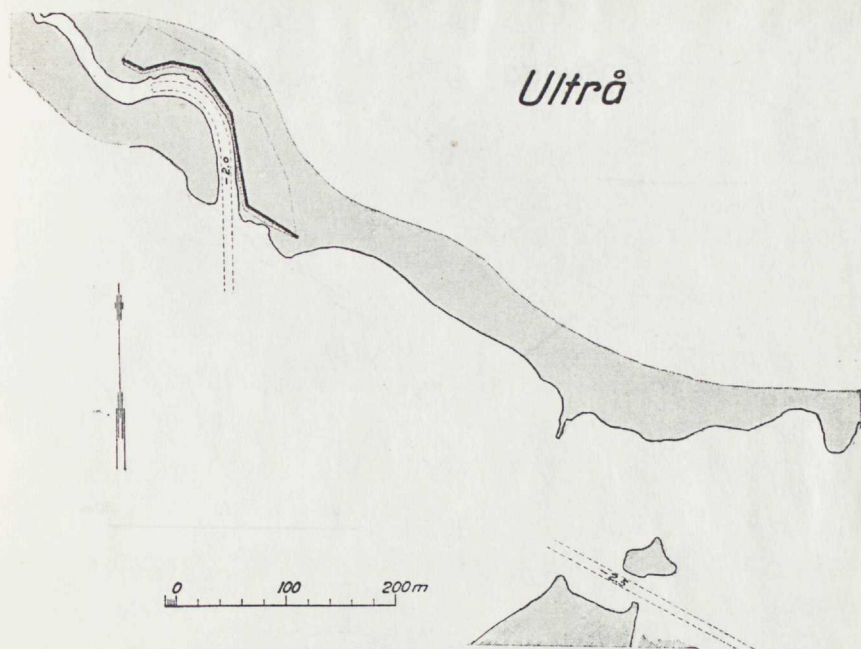
Upprättat förslag till förbättring av hamnförhållandena avser också i huvudsak muddring av inseglingstrännan. Muddermassorna skulle användas till uppfyllning av hamnplan.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Ultrå fiskehamn enligt ovan för en kostnad av . . . 55 000 kr.

Grisslan, Själevads kommun. 16 yf, 32 867 kr. Rv, 18 510 kr. Bv, 103 810 kr. Fv.

Grisslan är en ö, belägen sydost om Örnsköldsvik. Under åren 1928—30 anlades här en statens fiskehamn för en kostnad av 31 600 kronor. Hamnen befinner sig i tillfredsställande skick. Dock föreligger behov av ombyggnad av en i hamnen befintlig, mindre bro.

1945 års skärgårdsutredning har hos fiskehamnsutredningen förordat anläggning av en ångbåtsbrygga i hamnen. Denna brygga skulle erfordras för att underlätta reguljär båttrafik från Örnsköldsvik till öarna och fiskelägena utmed kusten söder om staden.

Den ifrågasatta ångbåtsbryggan samt ombyggnaden av förenämnda bro torde kunna komma till utförande med användning av för smärre arbeten m.m. avsedda medel, enär kostnaden icke torde komma att överstiga 10 000 kronor.

Trysunda, Nätra kommun. 32 yf, 0 bf, 71 992 kr. Rv, 50 010 kr. Bv, 256 190 kr. Fv.

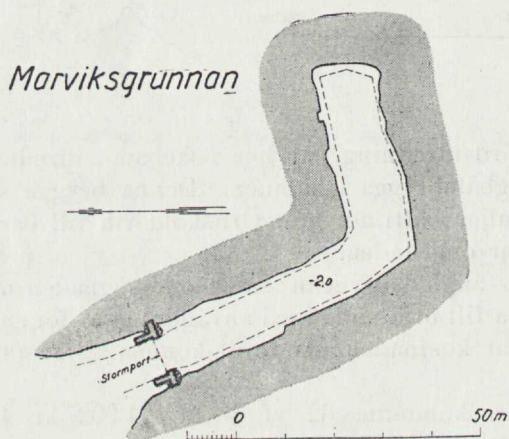
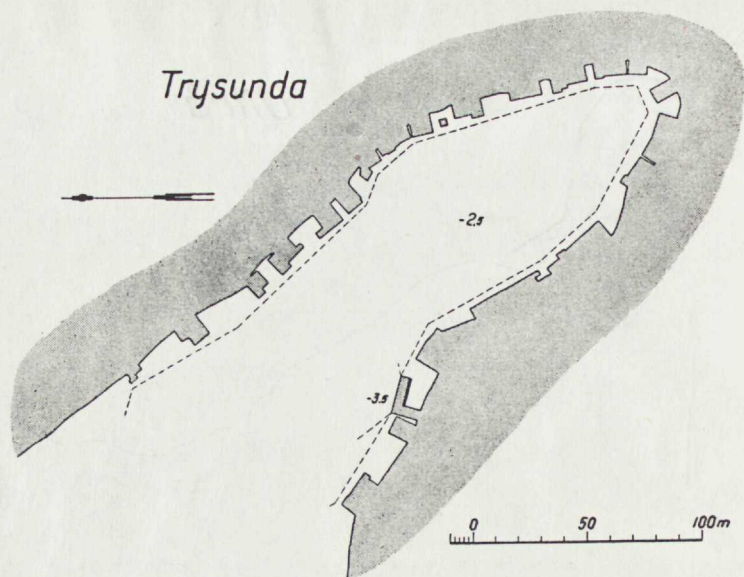
Trysunda är en ö, från vilken av gammalt bedrivits ett omfattande fiske. På ön befintligt kapell är uppfört redan 1654.

Öns hamn är belägen i en naturligt skyddad vik, utmed vars stränder sjöbodarna äro uppförda. Viken har erforderligt vattendjup utom invid stränderna och bodarna. Ön har regelbunden, statsunderstödd båttrafik till Köpmanholmen på fastlandet och till Ulvöarna. För denna trafik finnes en av fiskarna med bidrag av bensinskattemedel uppförd ångbåtsbrygga.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen förbättras genom muddring och upprensning utmed hamnvikens stränder samt genom breddning av ångbåtsbryggan.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Trysunda fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 11 000 kr.

Marviksgrunnan, Nätra kommun. 11 yf, 6 bf, 17 077 kr. Rv, 14 070 kr. Bv, 38 540 kr. Fv.

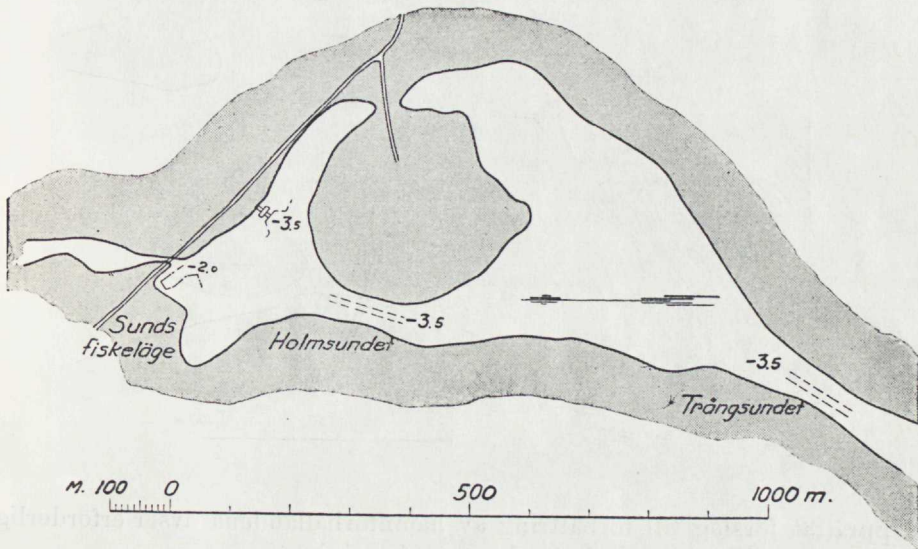
Marviksgrunnan är belägen på S. Ulvön. Här anlades under åren 1928—1929 en statens fiskehamn, som sedermera år 1932 förbättrades. Sammanlagda anläggningskostnaden utgjorde 63 300 kr.

I hamnen uppstår vid sydostliga stormar svår sugsjö. Vattendjupet är otillräckligt för de båtar, vilka nu använda hamnen.

Enligt upprättat förslag skulle de rådande olägenheterna avhjälpas genom uppförande av en stormport i hamninloppet, varmed detta kan spärras vid de farliga stormarna. Vidare skulle hamnbassängen fördjupas till 2 m.

Genom beslut den 8 augusti 1946 anvisade Kungl. Maj:t anslag med 35 000 kronor för utförande av ifrågavarande förbättringsarbeten.

Häggviken och Sund

Mjällomsviken, Nordingrå kommun. 9 yf, 9 bf, 39 980 kr. Rv, 16 100 kr. Bv, 52 784 kr. Fv.

Mjällomsvikens fiskeläge ligger på fastlandet vid Omnefjärden, cirka 12 km från Nordingrå. På platsen finnas tre strömmingssalterier och ett böcklingsrökeri.

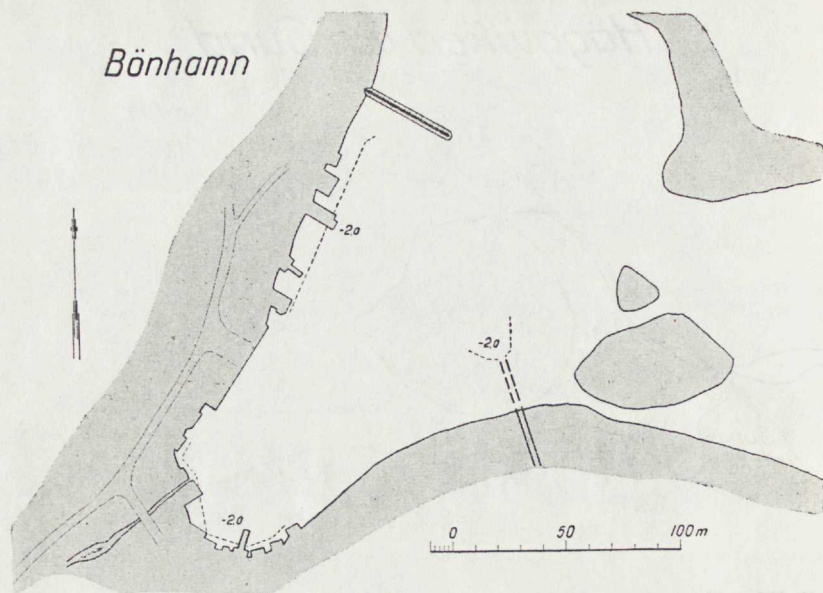
Båtarna förtöjas vid sjöbodarna och bryggor, väl skyddade mot sjögång. Invid sjöbodarna har uppgrundning skett, så att vattendjupet är otillräckligt.

Enligt upprättat förslag skulle muddring utföras utmed vikens stränder vid sjöbodarna och vid utloppet av den i viken mynnande bäcken. Kostnaden beräknas till 3 000 kr.

Fiskehamnsutredningen förordar förslaget utförande med för smärre arbeten reserverade bidragsmedel.

Häggviken och Sund, Nordingrå kommun.

Båda dessa fiskelägen äro belägna i en vik av Gaviksfjärden söder om Nordingrå kyrka. Strömmingssalterier finnas. Saltströmmingen och andra varor fraktas med ångbåt, som sommartid regelbundet trafikerar fiskelägena. Denna båttrafik, som är av stor betydelse för fiskens avsättning, erfordrar ett vattendjup i hamninloppet av 3,5 m. Varken i det för båda fiskelägena gemensamma inloppet genom Trångsundet eller i Holmsundet, som leder in till Sunds läge, är vattendjupet emellertid tillräckligt. Vid Sund har vidare uppgrundning utanför sjöbodarna ägt rum, så att djupet är otillfredsställande jämväl för fiskebåtarna.

Upprättat förslag till förbättring av hamnförhållandena avser erforderliga muddringar, vilka äro av relativt liten omfattning.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Häggvikens och Sunds fiskehamnar enligt ovan för

en kostnad av tillhoppa..... 13 500 kr.

Bönhamn, Nordingrå kommun. 12 yf, 2 bf, 25 625 kr. Rv, 14 400 kr. Bv, 33 719 kr. Fv.

Bönhamns fiskeläge ligger på fastlandet nordväst om Högbondens fyr. Allmän väg leder till platsen. De på platsen hemmahörande 12 fiskebåtarna förtöjas vid sjöbodarna i en naturlig hamnvik, i vilken de dock icke erhålla skydd vid nordostlig vind. Utmed sjöbodarna vid vikens stränder har uppgrundning ägt rum.

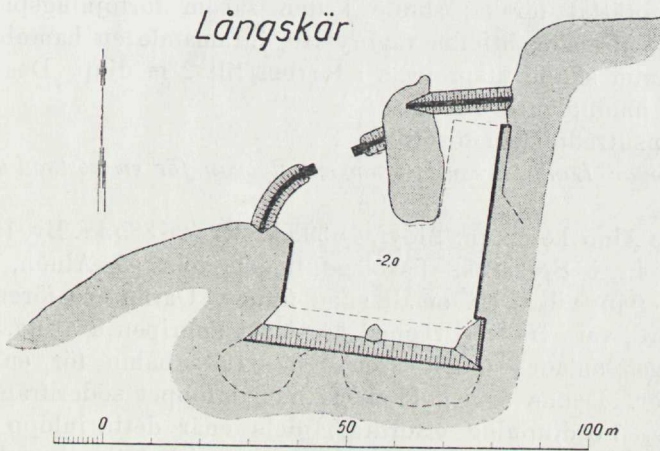
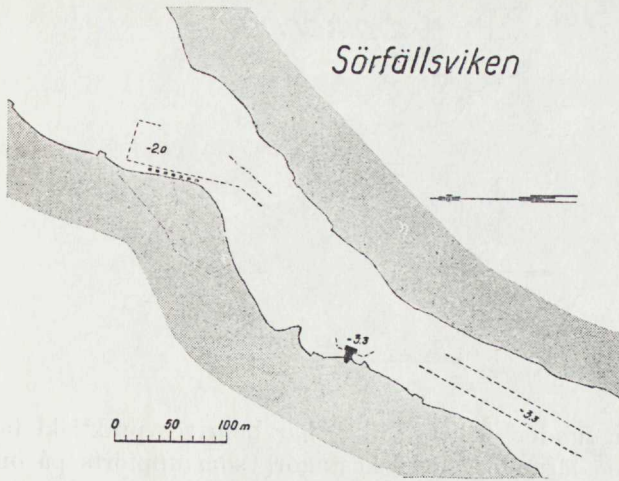
Enligt upprättat förslag till hamnens förbättring skulle utföras en vågbrytare till skydd mot sjögång vid nordostliga vindar, muddring invid sjöbodarna, en enkel slip samt stenskoning av slänter och botten av en i viken mynnande bäck, i vilken erosion förekommer.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Bönhamns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 38 000 kr.

Sörfällsviken, Nordingrå kommun. 8 yf, 4 bf, 29 503 kr. Rv, 14 100 kr. Bv, 43 395 kr. Fv.

Fiskeläget ligger 7 km västsydväst om Högbonden på fastlandet utmed stränderna av en cirka 1 km lång, mot sjögång väl skyddad vik. Denna är emellertid såväl i inloppet som i inre delen av viken starkt uppgrundad. Sjöbodarna, vid vilka de 10 fiskebåtarna förtöjas, ligga mycket spridda

utmed vikens stränder. Fiskeläget har dessutom behov av en lastbrygga för fraktbåtar.

Enligt upprättat förslag skulle för minskande av muddringskostnaderna de längst in i viken belägna sjöbodarna flyttas till ny plats i vikens mellersta del och muddring utföras endast där och i inloppet. Grundläggning för nya sjöbodar, utfyllning av hamnområde samt uppförande av en mindre lastbrygga skulle dessutom utföras.

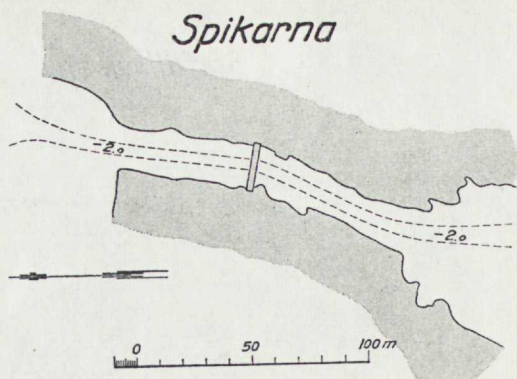
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Sörfällsvikens fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 61 000 kr.

Långskär, Nordingrå kommun.

Långskär är en ö utanför Nordingråkusten. Den användes sedan gammalt av ett stort antal fiskare från Häggviken, Sund, Sörfällsviken m. fl. orter

såsom uthamn under fisket, vilket här bedrivs praktiskt taget hela året. Fiskarna bebo därunder de fiskestugor, som uppförts på ön. Emellertid kan ön icke angöras vid stark, västlig till nordlig vind.

Enligt upprättat förslag skulle i den såsom förtöjningsplats använda viken på öns nordsida utföras vågbrytare, inramande en hamnbassäng, som inom fångdamm skulle utsprängas i torrhet till 2 m djup. Dessutom skulle bryggor och hamnplaner utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Långskärs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 50 000 kr.

Spikarna, Alnö kommun. 21 yf, 41 395 kr. Rv, 26 885 kr. Bv, 157 408 kr. Fv

Bebyggelsen i Spikarnas fiskeläge ligger dels på Alnö, dels på ön Skorven, mellan vilka ett smalt sund finnes. Öarna äro förenade med en enkel gångbro, vars träöverbyggnad är starkt angripen av röta.

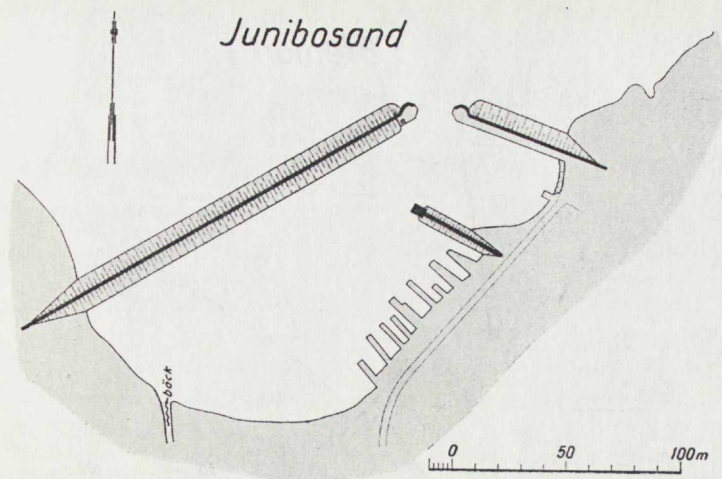
I fiskeläget anlades under åren 1933—1934 hamn för en kostnad av 60 200 kronor. Denna är i gott skick, men inloppet söderifrån har kraftigt uppgrundats. Fördjupning erfordras, dels enär detta inlopp ger kortaste färdväg för fiskebåtarna, dels emedan vattencirkulationen i hamnen däri-genom blir bättre.

Enligt upprättat förslag skulle fördjupning utföras i torrhet inom fång-dammar, varjämte gångbrons överbyggnad skulle förstärkas.

Genom beslut den 2 augusti 1946 anvisade Kungl. Maj:t statsbidrag till arbetet med 90 % av den till 40 000 kronor beräknade kostnaden. Byggnads-tillstånd har nyligen meddelats, varför arbetet torde bliva utfört under år 1948.

Junibosand, Njurunda socken. 14 yf, 40 620 kr. Rv, 21 560 kr. Bv, 123 012 kr. Fv.

Junibosands fiskeläge ligger på fastlandet sydost om Njurunda. Med bidrag av statsmedel utfördes här under åren 1938—1939 en hamnanlägg-ning för en kostnad av 150 000 kronor. Den består i huvudsak av tvenne vågbrytare, omslutande en relativt stor hamnbassäng. Hamnen har ett

för sjögång oskyddat läge och har vid flera tillfällen utsatts för svåra stormskador, vilka erfordrat reparation av vågbrytarna. Under en svår storm i början av år 1945 skadades dessa ånyo. Det har sålunda visat sig nödvändigt ej blott att reparera skadorna utan jämväl att förstärka vågbrytarna. Vidare erfordras åtgärder för att minska den oro, som uppstår i hamnbassängen vid stormtillfällen.

Enligt upprättat förslag till hamnens förbättring skulle de nuvarande vågbrytarna avsevärt förstärkas, varjämte en befintlig, mindre stenpir inne i hamnen skulle utbyggas till en inre vågbrytare. Härigenom förväntas hamnbassängens inre del bliva lugnare.

Genom beslut den 2 augusti 1946 anvisade Kungl. Maj:ts statsbidrag till arbetet å en beräknad kostnad av 159 000 kronor. Arbetet har påbörjats under år 1947.

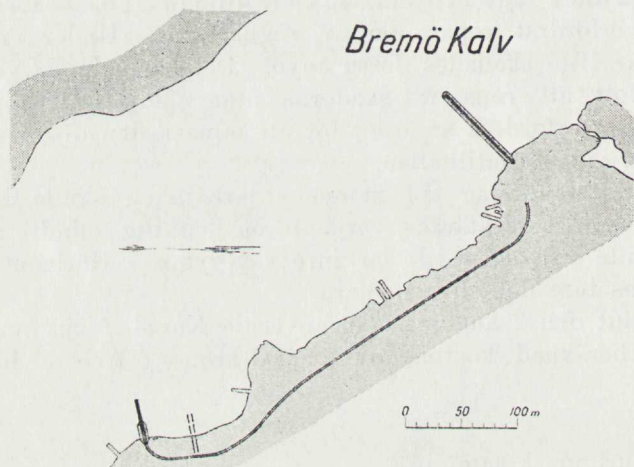
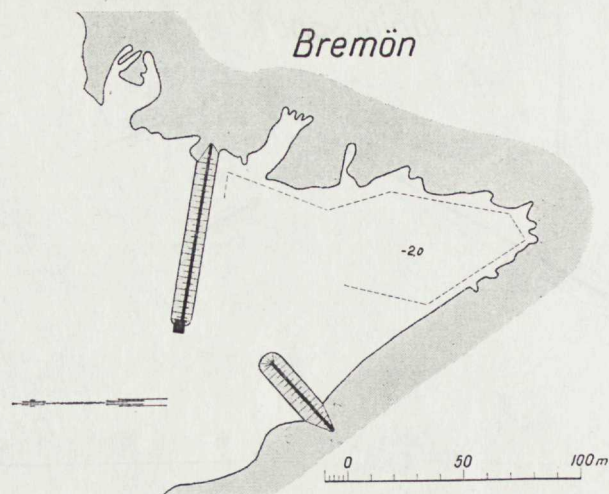
Bremön, Njurunda kommun.

Bremöns fiskeläge ligger vid en vik på öns nordöstra strand, där fiskebåtarna förtöjas vid numera fallfärdiga bryggor. Enligt inhämtade uppgifter finnas 16 yrkesfiskare med 8 fiskebåtar hemmahörande på platsen. Dessutom användes hamnen tidvis av ett relativt stort antal fiskare från orter på fastlandet såsom stödhamn vid fiske i vattnen utanför Bremön. I hamnviken ha båtarna intet skydd vid nordliga och nordostliga vindar. Skyddad hamn på Bremön erfordras icke blott för öns invånare utan skulle jämväl speciellt under vinterfisket vara till stor nytta för fiskare från fastlandet.

Enligt upprättat förslag skulle tvenne vågbrytare utföras till skydd för hamnviken, varjämte dennas inre del skulle fördjupas genom muddring.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Bremöns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 88 000 kr.

Bremö-kalv, Njurunda kommun. 13 yf, 34 339 kr. Rv, 26 900 kr. Bv, 114 964 kr. Fv.

Bremö-kalv är belägen söder om Bremön och skiljes från denna av Kalvsundet. Utmed öns nordöstra strand, som är relativt väl skyddad mot sjögång, förtöjas fiskebåtarna vid enkla träbryggor. Liksom Bremön har Bremö-kalv ett gynnsamt läge i förhållande till fångstplatserna och angöres därför icke endast av de på ön hemmahörande fiskarna utan även av ett stort antal fiskare från andra orter. Mot sydostliga och ostliga vindar erfordras skydd. För kommunikationerna med fastlandet, vilka gå via statens fiskehamn vid Lörudden, erfordras vidare en mindre lastbrygga.

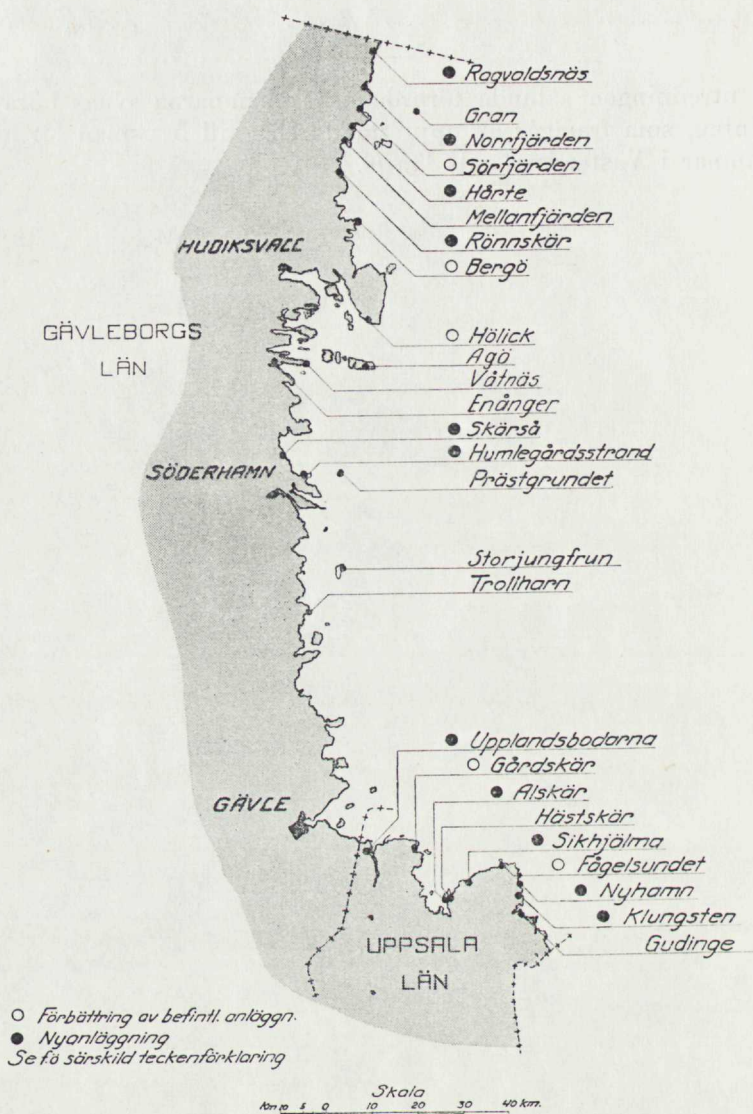
Enligt upprättat förslag skulle utföras en vågbrytare, en enkel slip, en lastbrygga samt en strandväg utmed hamnområdet fram till lastbryggan.

Fiskehamnsutredningen förordar

*anläggning av Bremö-kalvs fiskehamn enligt ovan för en kostnad**av..... 68 000 kr.*

De av utredningen sålunda förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Västernorrlands län (s. 254).

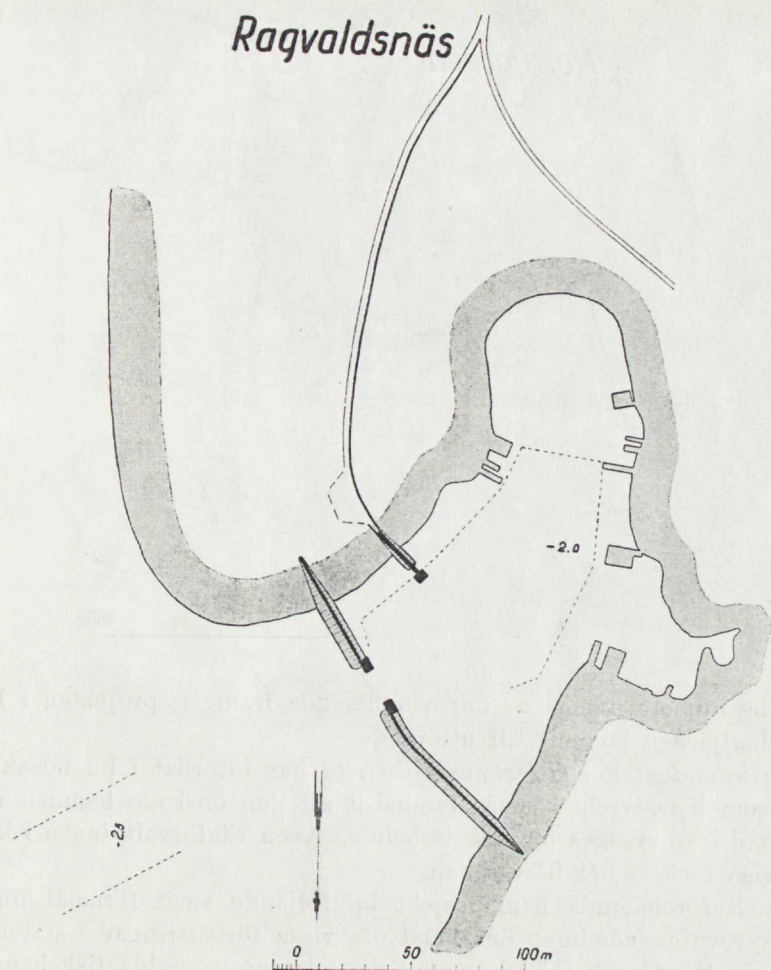
GÄVLEBORGS OCH UPPSALA LÄN

Gävleborgs län.

Inom Gävleborgs län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 960 yrkes- och 54 binäringsfiskare. Enbart de större fiskelägena uppgå till ett antal av omkring 40. Fiskehamnarna ligga i många fall relativt oskyddade mot havet och sakna tillräckligt vattendjup.

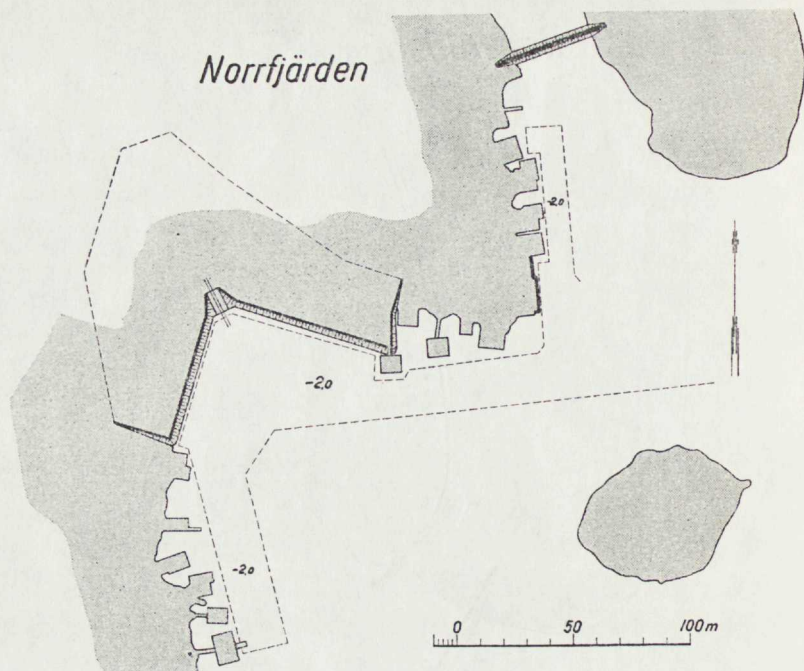
I länet finnas fem staten tillhöriga fiskehamnar nämligen vid Agö, Bergö, Hölick, Prästgrundet och Våtnäs. Med bidrag av statsmedel ha anlagts eller

förbättrats fiskehamnar vid Enånger, Gran, Mellanfjärden, Storjungfrun, Sörfjärden och Trollharn.

Fisket utmed Gävleborgs läns kuster bedrivs huvudsakligen efter strömming, men även fångsterna av lax och andra arter äro av viss betydelse. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 4,54 milj. kronor, motsvarande 3,8 % av värdet av saltsjöfisket i hela landet. För fisket användas mest öppna, i regel motordrivna båtar med en längd av upp till 8 m, ett djupgående av omkring 1,2 m och en lastförmåga av 2—4 ton. Under senare år har även ett antal något större däckade eller halvdäckade båtar tagits i bruk. I detta liksom i de flesta övriga länen vid ostkusten tenderar fisket särskilt efter strömming och lax att i allt högre grad bliva ett utsjöfiske, vilket kräver större och kraftigare båtar.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har förordat utförande med statsbidrag av hamnförbättringsarbeten i Härte, Norrfjärden, Rönnskär, Mellanfjärden, Enånger, Skärså, Humlegårdsstrand, Ragvaldsnäs och Söderhamn. Av dessa

arbeten ha numera, såsom av det ovannämnda framgår, projekten i Enånger och Mellanfjärden kommit till utförande.

Fiskeriintendenten i Österhavets distrikt har förordat i huvudsak samma projekt som länsstyrelsen men framhållit att den önskade hamnen i Söderhamns stad icke avsåges för fiskets behov. Även vägförvaltningen i länet har uttalat viss tveksamhet härutinnan.

Förutom förenämnda hamnprojekt ha följande varit föremål för utredningens prövning nämligen önskemål om vissa förbättringar i statens fiskehamnar vid Bergö och Hölick samt i den statsunderstödda fiskehamnen vid Sörfjärden. Utredningen har däremot icke ansett tillräckliga skäl föreligga att närmare ingå på frågan om anläggning av småbåtshamn i Söderhamns stad.

Ragvaldsnäs, Gnarps kommun.

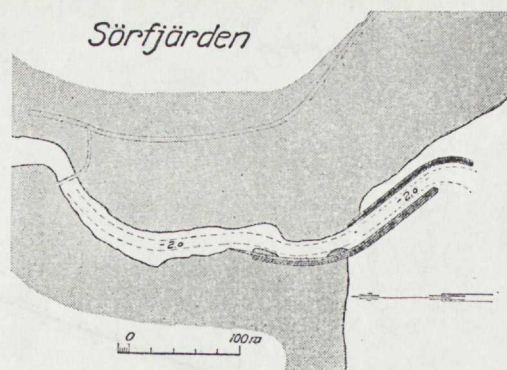
Fiskeläget ligger på fastlandet och har förbindelse genom enskilda vägar dels åt nordväst med Maj järnvägsstation, dels åt söder med Norrfjärdens fiskeläge. På platsen finnas enligt uppgift 10 yrkesfiskare, vilka förtöja sina båtar i en mot sjögång oskyddad vik. Dennas inre del är numera så grund, att båtarna kunna gå in till sjöbodarna endast vid högvatten.

Enligt upprättat förslag till förbättring av hamnförhållandena skulle hamnen skyddas genom utförande av tvenne vägbrytare, varjämte hamnbassängen och inloppet skulle fördjupas till 2,0 respektive 2,5 m. Vidare skulle utföras en mindre lastbrygga med tillfartsväg.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Ragvaldsnäs fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 100 000 kr.

Norrfjärden, Gnarp kommun. 30 yf, 28 630 kr. Rv, 20 850 kr. Bv, 136 636 kr. Fv.

Norrfjärdens fiskeläge ligger på fastlandet vid allmän väg öster om Gnarp kyrka och söder om Ragvaldsnäs. Fiskebåtarna förtöjas vid sjöbodarna utmed stränderna av fjärdens inre del. Denna är starkt uppgrundad genom landhöjningen, så att vattendjupet vid bodarna numera uppgår till blott 0,5—1 m. En befintlig lastbrygga är i behov av ombyggnad. Plats för ytterligare sjöbodarna erfordras. Hamnen är väl skyddad mot sjögång genom utanför liggande mindre öar.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen fördjupas till 2 m genom muddring. Därvid erhållna massor skulle användas till utfyllnad av en hamnplan, avgränsad mot hamnbassängen med en strandskoning och lämnande utrymme för erforderliga, nya sjöbodarna. Dessutom skulle anläggas ny lastbrygga, vändplan vid denna samt släpställe. Slutligen skulle mellan norra delen av fiskeläget och en utanför liggande holme utfyllas en bank av sten till förhindrande av sanddrift, som bidragit till vikens uppgrundning.

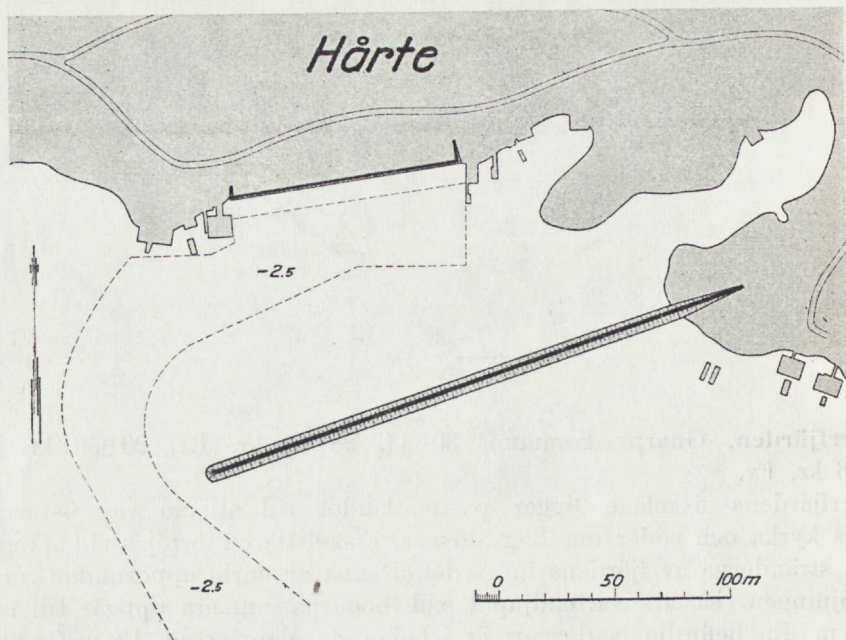
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Norrfjärdens fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 130 000 kr.

Sörfjärden, Gnarp kommun. 19 yf, 23 020 kr. Rv, 18 450 kr. Bv, 126 350 kr. Fv.

Fiskeläget ligger vid allmän väg och vid mynningen av Gnarpån 9 km ostsydost om Gnarp kyrka. Sjöbodarna äro placerade utmed åmynningens södra strand, väl skyddade mot sjögång. Med bidrag av statsmedel utfördes under åren 1933—34 samt år 1937 för en kostnad av sammanlagt 28 000 kronor hamnförbättringar, huvudsakligen bestående av upprensning av ån samt bygande av en ledarm med uppgift att öka vattenhastigheten och därigenom minska den uppgrundning, som sker i åmynningen. Emellertid har avsevärd uppgrundning ägt rum vid ledarmens yttre del, så att båtarna icke kunna gå in i eller ut ur hamnen vid lågvatten. Även inne i hamnen är vattendjupet numera otillräckligt, sedan fiskarna övergått till större båttyper.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen fördjupas till 2 m samt utrustas med ett släpställe. Vidare skulle utföras dels ytterligare en ledarm, dels reparation av den befintliga.

Fiskehamnsutredningens förordar

förbättring av Sörfjärdens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 50 000 kr.

Hårte, Jättendals kommun. 36 yf, 82 931 kr. Rv, 25 900 kr. Bv, 189 148 kr. Fv.

Fiskeläget ligger öster om Jättendal. Båtarna förtöjas vid sjöbodan utmed norra stranden av en mot sjögång oskyddad vik. Till följd av landhöjningen är vattendjupet otillräckligt och båtarna kunna vid lågvatten icke gå in till sjöbodarna. Dessa äro i dåligt skick och böra helt ombyggas.

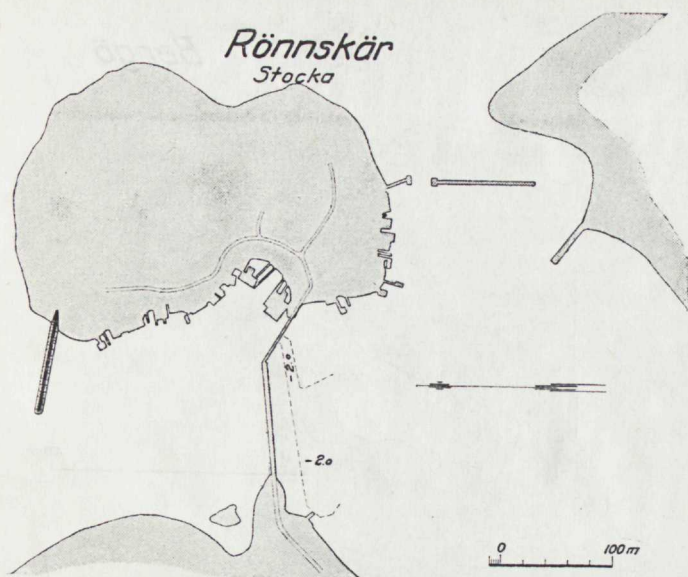
Enligt upprättat förslag skulle hamnen erhålla skydd mot sjön genom anläggning av en vågbrytare. Inloppet och hamnbassängen skulle fördjupas genom muddring till 2,5 m under medelvattenståndet. Vidare skulle en hamnplan iordningställas samt grundläggning för nya sjöbodan utföras.

Fiskehamnsutredningens förordar

anläggning av Hårte fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 146 000 kr.

Rönnskär, Harmångers kommun. 26 yf, 73 055 kr. Rv, 48 000 kr. Bv, 188 644 kr. Fv.

Rönnskärs fiskeläge ligger cirka 5 km från Harmångers järnvägsstation på en ö strax utanför fastlandskusten. Ön är förenad med fastlandet genom en vägbank, i vilken ingår en mindre bro, medgivande genomfart för små-

båtar. Under höstmånaderna bedriva regelmässigt ett stort antal fiskare från Gävletrakten fiske i vattnen utanför Rönnskär och använda då ön såsom stödhamn. Båtplatserna utmed nordvästra delen av ön äro svårt utsatta vid östlig och nordostlig vind.

Fiskefångsterna avlämnas vid en brygga, tillhörig Stocka-Bergöns fiskeförsäljningslag och belägen på fastlandet invid vägbanken. Mellan den förenämnda vägbron och tilläggsbryggan är vattendjupet otillfredsställande.

Enligt upprättat förslag skulle från öns nordvästra udde utbyggas en vågbrytare till skydd mot sjögången. Vidare skulle erforderlig uppuddring för inseglingen till försäljningsföreningens brygga utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

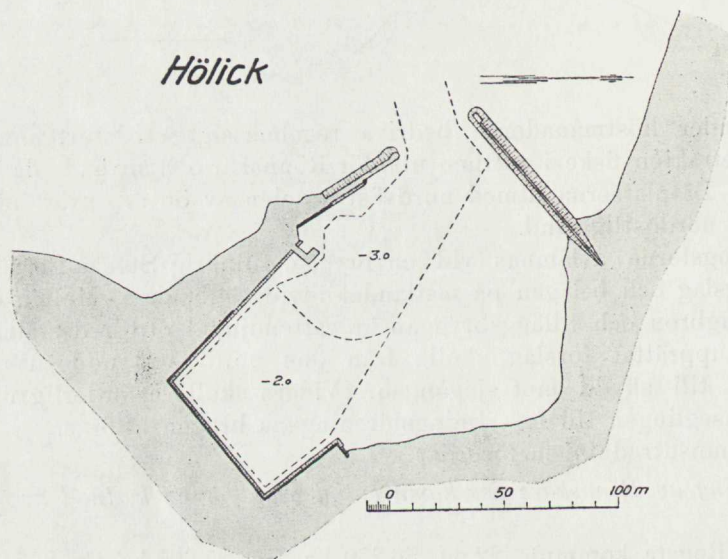
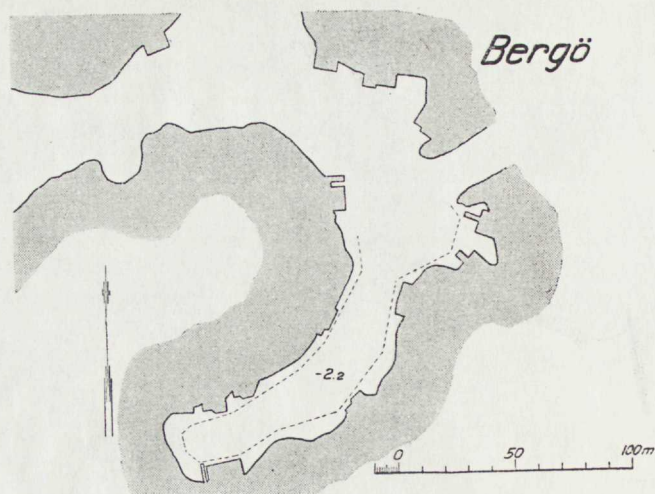
anläggning av Rönnskärs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 56 000 kr.

Bergö, Rogsta kommun. 22 yf, 26 230 kr. Rv, 21 600 kr. Bv, 86 589 kr. Fv.

Bergö är en av statens fiskehamnar, belägen på fastlandet nordost om Hudiksvall. Den anlades under åren 1927—29 och har sedermera under åren 1942 och 1945 varit föremål för smärre förbättringar. Hela anläggnings- och förbättringskostnaden har uppgått till 119 900 kronor.

Hamnen är väl skyddad mot sjögång, men vattendjupet är otillfredsställande, sedan fiskarna börjat övergå till större och mera djupgående båtar. Emellertid skulle en fördjupning av hela hamnen till följd av bottenförhållandena bliva mycket dyrbar, varför fördjupningen av hamnbassängens norra del anses tills vidare kunna uppskjutas.

Enligt upprättat förslag skulle sålunda endast södra delen av hamnbassängen fördjupas, vilket arbete skulle utföras i torrhet inom fångdamm

till 2,2 m under medelvattenytan. I bassängens övriga delar skulle endast borttagning av ett antal för båtarna besvärande stenar ske.

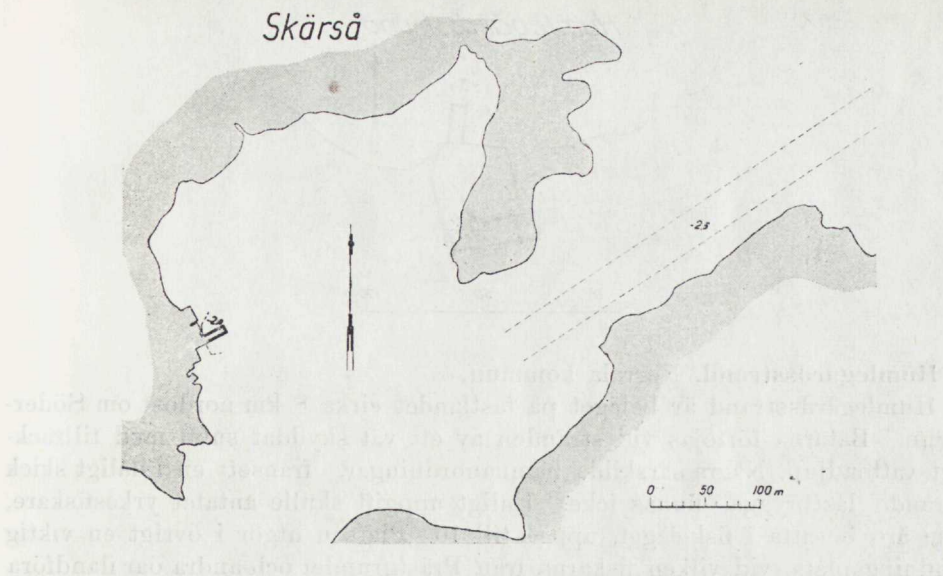
Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Bergö enligt ovan för en

kostnad av 41 500 kr.

Hölick, Rogsta kommun. 22 yf, 28 480 kr. Rv, 26 250 kr. Bv, 148 197 kr. Fv.

Hölick på södra udden av Hornslandet sydost om Hudiksvall är en av statens fiskehamnar. Den anlades under åren 1926—28 och förbättrades år 1935. Sammanlagda kostnaden för arbetena har uppgått till 208 700 kronor.

Hamnen har tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. Vattendjupet var ursprungligen 3 m i hamnens yttre och 2 m i dess inre del. Särskilt i inloppet och yttre delen av bassängen har uppgrundning skett. Vissa reparations- och förbättringsarbeten erfordras å vågbrytarna och den för lotsverkets båtar avsedda kajen.

Reparations- och förbättringsarbetena äro att anse såsom nödvändiga för att trygga hamnens bestånd. I samband därmed bör även hamninloppet uppuddras.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Hölick enligt ovan för en

kostnad av 23 000 kr.

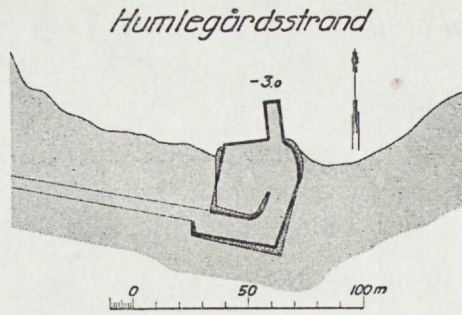
Skärså, Norrala kommun. 54 yf, 58 975 kr. Rv, 47 700 kr. Bv, 249 911 kr. Fv.

Skärså fiskeläge ligger vid en väl skyddad vik cirka 12 km norr om Söderhamn. Egentliga hamnanordningar saknas, fränsett en mindre lastbrygga. Hamnviken är tillräckligt djup, men såväl i viken som i dess inlopp finnas på botten stenblock, vilka utgöra fara för båtarna. Lastbryggan är i dåligt skick samt alltför liten.

Enligt upprättat förslag skulle förutom stenrensning i hamninloppet och i hamnbassängen utföras en ombyggnad av bryggan, varvid denna skulle förlängas till 20 m, givas en bredd av 8,6 m samt utföras med betongöverbyggnad, vilande på stenfyllda timmerkistor.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Skärså fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 49 000 kr.

Humlegårdsstrand, Norrala kommun.

Humlegårdsstrand är beläget på fastlandet cirka 8 km nordost om Söderhamn. Båtarna förtöjas vid stranden av ett väl skyddat sund med tillräckligt vattendjup. Några särskilda hamnanordningar, fränsett en i dåligt skick varande lastbrygga, finnas icke. Enligt uppgift skulle antalet yrkesfiskare, som äro bosatta i fiskeläget, uppgå till 10. Platsen utgör i övrigt en viktig landningsplats, vid vilken fiskarna från Prästgrundet och andra öar ilandföra sina fångster.

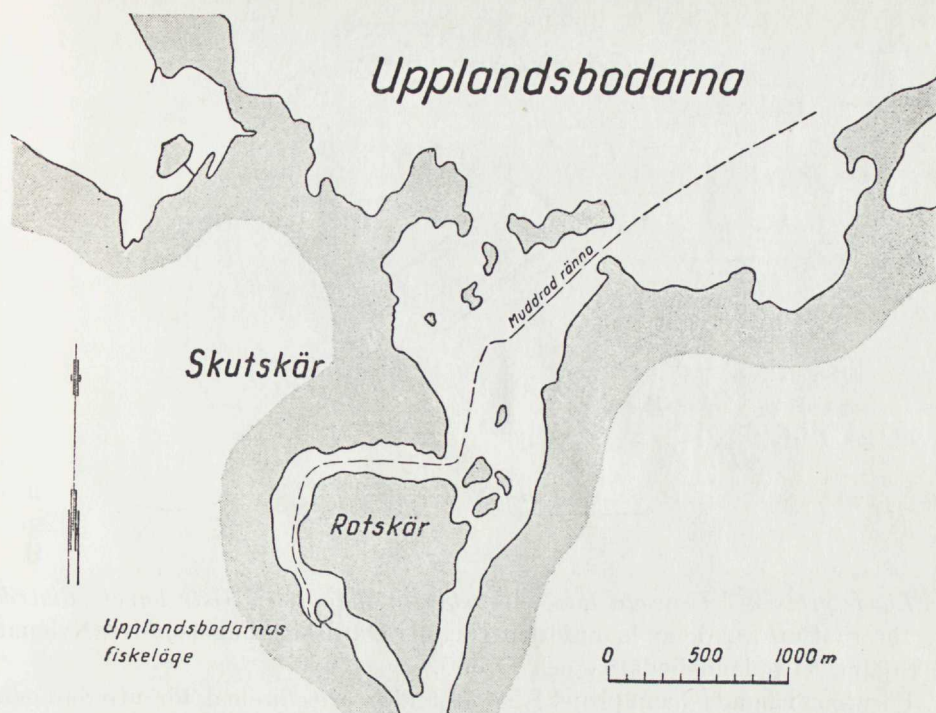
Enligt upprättat förslag skulle en mindre hamnanläggning, bestående av en 20 m lång landkaj, en 18 m lång lastbrygga samt en hamnplan med tillfartsväg, utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Humlegårdsstrands fiskehamn enligt ovan för en

kostnad av 37 000 kr.

De av utredningen härovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Gävleborgs län (s. 254—255).

Uppsala län.

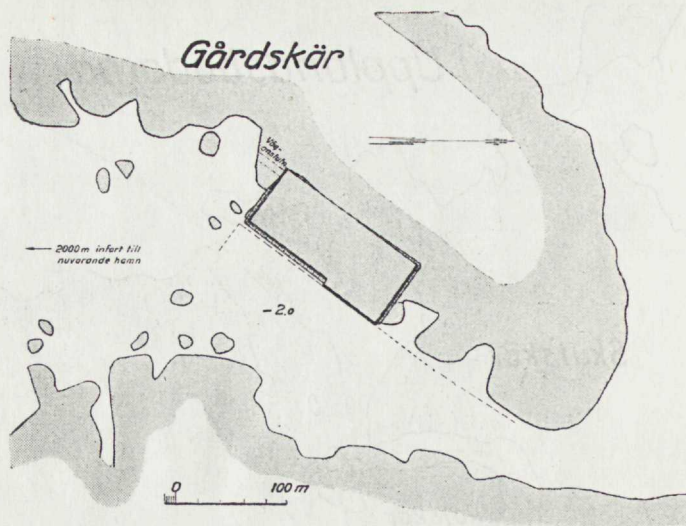
(Översiktskarta se s. 58.)

Beträffande det till Uppsala län lokaliserade behovet av fiskehamnar vid Mälaren får utredningen hänvisa till s. 249.

Inom Uppsala län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 275 yrkes- och 118 binäringsfiskare. Antalet fiskelägen är litet vid jämförelse med förhållandena i grannlänerna, men några av fiskelägena äro relativt stora. Hamnförhållandena i flertalet av länets fiskelägen äro otillfredsställande.

I länet finnas två staten tillhöriga fiskehamnar, nämligen vid Fågelsundet och Gårdskär. Med bidrag av statsmedel har fiskehamn anlagts vid Gudinge, varjämte bidrag anvisats till vissa arbeten vid Hästskär. Sistnämnda arbeten ha emellertid endast till någon mindre del kommit till utförande.

Fisket utmed länets havskust bedrivs huvudsakligen efter strömming, även om mindre kvantiteter av andra fiskeslag också fångas. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 0,99 milj. kronor, motsvarande omkring 0,9 % av värdet av saltsjöfisket i landet. Vid fisket användas oftast öppna, motordrivna fiskebåtar, men även ett mindre antal däckade båtar ha numera kommit i bruk. De större båtarnas djupgående är 1,3—2 m.

Länsstyrelsen i Uppsala län och fiskeriintendenten i Österhavets distrikt ha förordat utförande av hamnförbättringar i Gårdskär, Fågelsundet, Nyhamn, Sikhjalma, Upplandsbodarna och Grönö.

Förutom nämnda hamnprojekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Klungsten och — såsom alternativ till Grönö och det ovanberörda Hästskär — Alskär.

Upplandsbodarna, Älvkarleby kommun. 15 yf, 8 bf, 25 899 kr. Rv, 21 935 kr. Bv, 90 800 kr. Fv.

Fiskeläget Upplandsbodarna ligger vid en gren av Dalälven, benämnd Bodaån, cirka 3 km ovan dess mynning i havet. Bodaån har till följd av landhöjning och bottenavlagring uppgrundats, så att fiskebåtarna numera endast med svårighet kunna gå in till de utmed åns strand belägna sjöbodarna. Större bottenstenar uppgivas vid flera tillfällen ha förorsakat allvarliga skador på båtmaterielen. Vid sjöbodarna ligga båtarna väl skyddade mot sjögång.

Enligt upprättat förslag skulle den naturliga älvfåran fördjupas och förbättras genom muddring, stenrensning och utprickning. I samband därmed skulle segelleden förbättras jämväl vid det s. k. Klackgrundet.

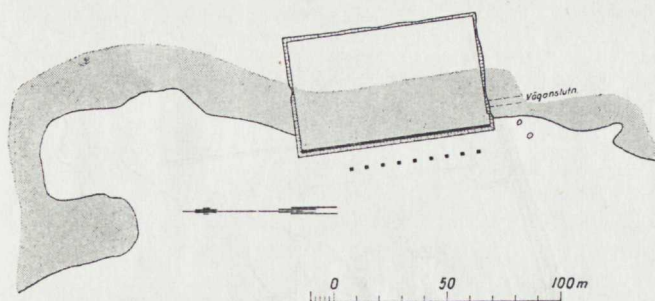
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Upplandsbodarnas fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 80 000 kr.

Gårdskär, Älvkarleby kommun. 32 yf, 15 bf, 88 632 kr. Rv, 42 010 kr. Bv, 102 258 kr. Fv.

Fiskeläget vid Gårdskär ligger på fastlandet i en mot sjögång skyddad vik av Lövstabukten. Avståndet från själva hamnen till öppna havet utgör

Alskär

cirka 2 km. Gårdskär är en av statens fiskehamnar som anlades under åren 1924—28 och förbättrades under åren 1933—34. Sammanlagda anläggningskostnaden har utgjort 159 434 kronor.

Hamnens belägenhet på förenämnda stora avstånd från öppet vatten medför, att densamma under lång tid av året är isbelagd, varvid fiskarna tvingas att avstå från utövandets av sin näring. Önskemål ha därför framförts om utflyttning av hamnen till Hällörornas södra sida i inseglingrännans yttre del. Härigenom skulle fiskesäsongen komma att förlängas med cirka 3 månader per år. Allmän väg till den nya hamnplatsen är projekterad.

Enligt upprättat förslag skulle på den nya hamnplatsen utföras en 60 m lång landkaj och i fortsättningen av denna en strandskoning om 90 m längd, utmed vilken skulle utföras grundläggning för nya sjöbodar.

Innanför kajen och sjöbodarna skulle iordningställas erforderlig hamnplan, huvudsakligen avsedd för torkning av garn och dylikt.

Utanför kajen och sjöbodarna skulle vattendjupet genom muddring ökas till 2 m.

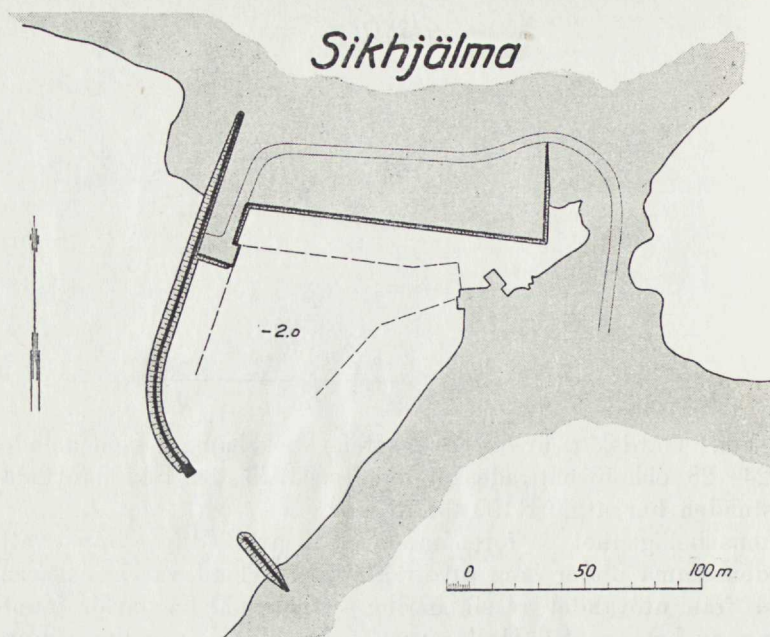
Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Gårdskär enligt ovan för

en kostnad av..... 121 000 kr.

Alskär, Österlövsta kommun.

Alskär är en mindre ö omedelbart utanför fastlandet i Lövstabuktens östra del. Icke långt från Alskär finnas två mindre orter, nämligen Grönö och Hästskär, på vilka yrkesfiskare äro bosatta. Önskemål ha framkommit om förbättring av de nu mycket otillfredsställande hamnförhållandena såväl vid Grönö som vid Hästskär. Emellertid äro betingelserna för anläggning av fiskehamnar vid dessa båda orter sådana, att anläggningarna skulle medföra alltför stora kostnader. På grund härav har fråga uppkommit om anläggning av en för Grönö och Hästskär gemensam hamn på Alskär, som därvid skulle med vägbank förenas med vägnätet på fastlandet. En hamnanläggning vid Alskär anses kunna tjäna fiskarna såväl i Grönö och Hästskär som i Sund och på öarna Kniven och Mangrund i Lövstabukten. Den

skulle därigenom enligt uppgift komma att användas av sammanlagt 26 yrkes- och binäringsfiskare med 8 större och ett 20-tal mindre fiskebåtar.

Enligt upprättat förslag skulle på Alskär utföras en hamnplan och utanför denna grundläggning för erforderligt antal sjöbodar.

Såsom ovan nämnts erfordras jämväl en tillfartsväg från befintlig allmän väg vid Grönö till den nya hamnplatsen. Denna tillfartsväg, som skulle erhålla en längd av 1,2 km och en bredd av 3 m jämte mötesplatser, har av vägförvaltningen i Uppsala län preliminärt kostnadsberäknats till cirka 40 000 kronor. Därest fiskehamnen kommer till stånd har vägen ansetts böra anläggas såsom allmän med för sådant ändamål tillgängliga medel.

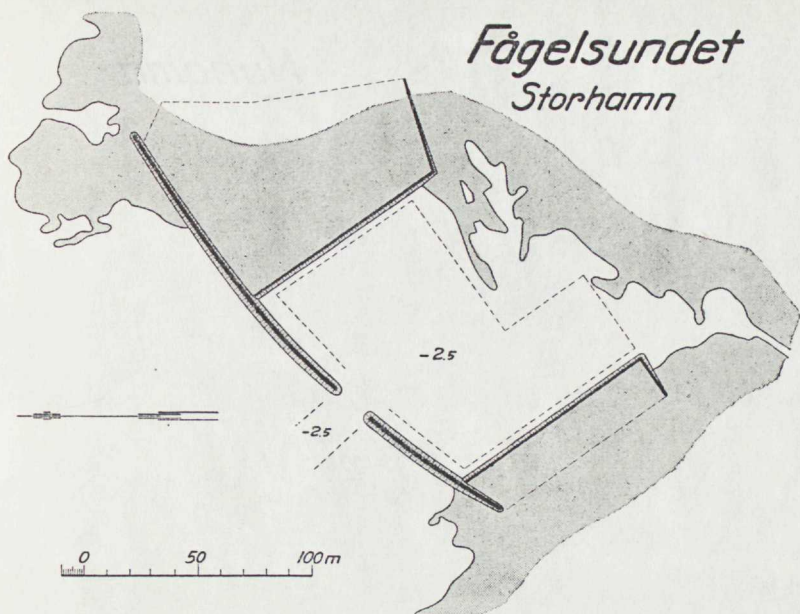
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Alskärs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.. 55 000 kr.

Sikhjälma, Hållnäs kommun. 16 yf, 1 bf, 23 736 kr. Rv, 13 935 kr. Bv, 52 287 kr. Fv.

Sikhjälma är beläget vid östra stranden av Lövstabukten. På platsen finnes en mindre vågbrytare, anlagd av fiskarna med bidrag av bensinskatte-medel. Vågbrytaren giver emellertid otillräckligt skydd för båtarna, vilka förtöjas vid innanför densamma utmed stranden belägna sjöbodar. Vattendjupet utanför sjöbodarna är otillräckligt.

Enligt upprättat förslag skulle erforderligt skydd mot sjögången erhållas genom utförande av tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, vilken genom muddring och sprängning skulle fördjupas till 2 m under medelvat-

tenytan. Vidare skulle anordnas en kortare landkaj samt iordningställas hamnplan av erforderlig storlek.

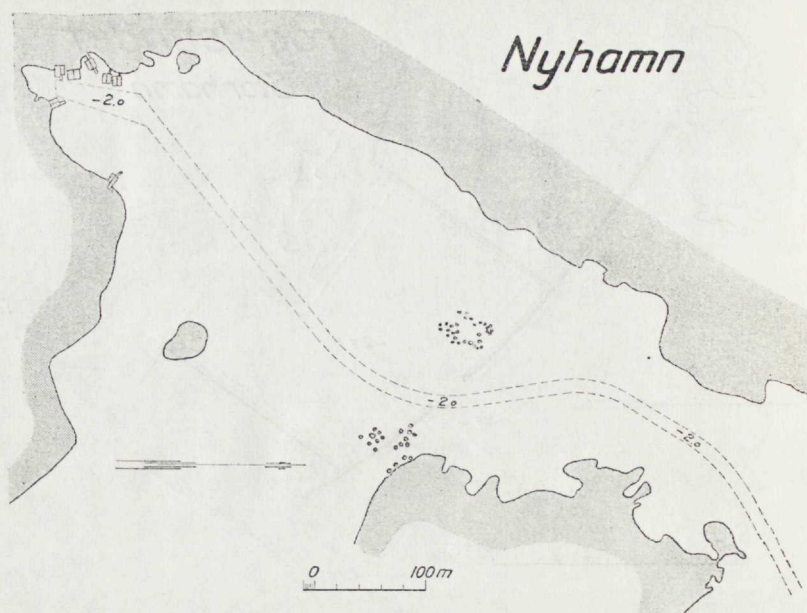
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Siskjälma fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 160 000 kr.

Fågelsundet, Hållnäs kommun. 49 yf, 16 bf, 74 661 kr. Rv, 65 550 kr. Bv 164 223 kr. Fv.

Fiskehamnen vid Fågelsundet är belägen på norra udden av Hållnäslandet. Vid fiskeläget, som är mycket gammalt, inrättades under åren 1924—28 en statens fiskehamn, varvid omfattande muddrings- och stenrensningsarbeten utfördes i de delar av hamnen, som gå under benämningen Storhamn och Gråslätthamn, samt i sundet mellan fastlandet och den utanför liggande ön Fågeln. Under år 1942 utfördes mindre förbättringsarbeten i hamnen, varefter hittills nedlagda anläggningskostnader i densamma uppgå till sammanlagt 80 755 kronor. År 1945 har anvisats ytterligare 60 000 kronor till vissa förbättringsarbeten i Gråslätthamn. Även efter utförandet av sistnämnda arbeten bliva emellertid utrymmena i hamnen otillräckliga. Vidare är Storhamn helt oskyddad för nordliga vindar och vattendjupet är otillräckligt, varigenom ett antal av de i denna hamn belägna sjöbodarna icke kunna utnyttjas.

Enligt upprättat förslag skulle den del av Fågelsundets fiskehamn, som benämnes Storhamn, förbättras genom utförande av tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, som uppmuddras till 2,5 m djup under medelvattenytan. Med muddermassorna skulle uppfyllas hamnplaner, avgränsade mot hamnbassängen med strandskoningar.

Fiskehamnsutredningen förordar

*förbättring av statens fiskehamn vid Fågelsundet enligt ovan för
en kostnad av..... 191 000 kr.*

Nyhamn, Hållnäs kommun. 10 yf, 3 bf, 24 183 kr. Rv, 22 350 kr. Bv, 29 453 kr. Fv.

Fiskeläget ligger vid en vik på fastlandet väster om Öresundsgrepen. Hamnläget är relativt väl skyddat mot sjögång. Inseglingsrännan är emellertid på vissa ställen grund och även i själva hamnviken är vattendjupet otillräckligt.

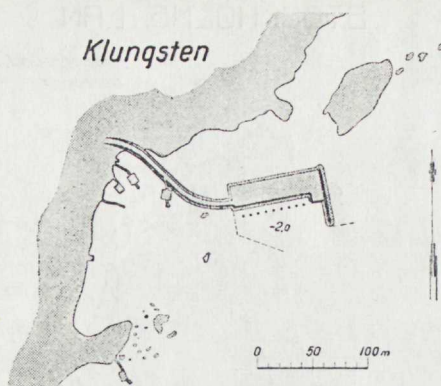
Enligt upprättat förslag till förbättring av hamnförhållandena skulle inseglingsrännan och hamnens inre del fördjupas genom muddring och stenprängning till 2 m under medelvattenytan.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Nyhamns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 47 000 kr.

Klungsten, Hållnäs kommun. 20 yf, 5 bf, 44 071 kr. Rv, 28 950 kr. Bv, 49 713 kr. Fv.

Liksom Nyhamn ligger Klungstens fiskeläge på fastlandet vid Öresundsgrepen. Båtarna förtöjas vid sjöbodarna i en mot sjögång relativt väl skyddad hamnvik, vari vattendjupet dock är otillfredsställande. På grund av bottenförhållandena — botten består av hård, stenig pinnmo på berggrund — skulle en ökning av vattendjupet i hamnviken vid sjöbodarna bli mycket dyrbar.

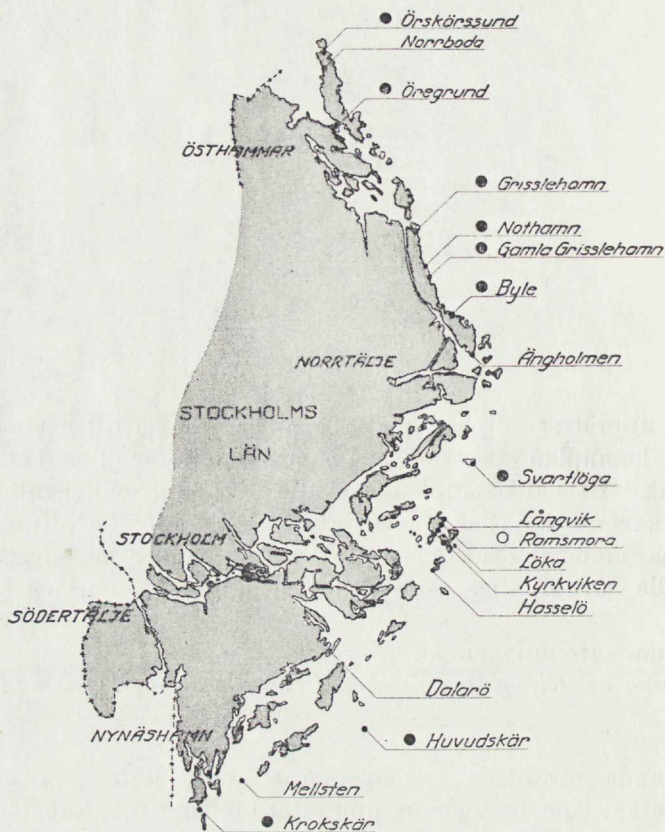
Enligt upprättat förslag skulle med hänsyn härtill genom utfyllnad anordnas en hamnplan ett stycke ut i hamnviken, förenad med fastlandet genom en vägbank. Utmed hamnplanen skulle utföras grundläggning för sjöbodar samt en kortare kaj och en vågbrytare. Framför de blivande sjöbodarna skulle viss muddring utföras till 2 m djup under medelvattenytan. Slutligen skulle fördjupning av själva inseglingsrännan på en kortare sträcka utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

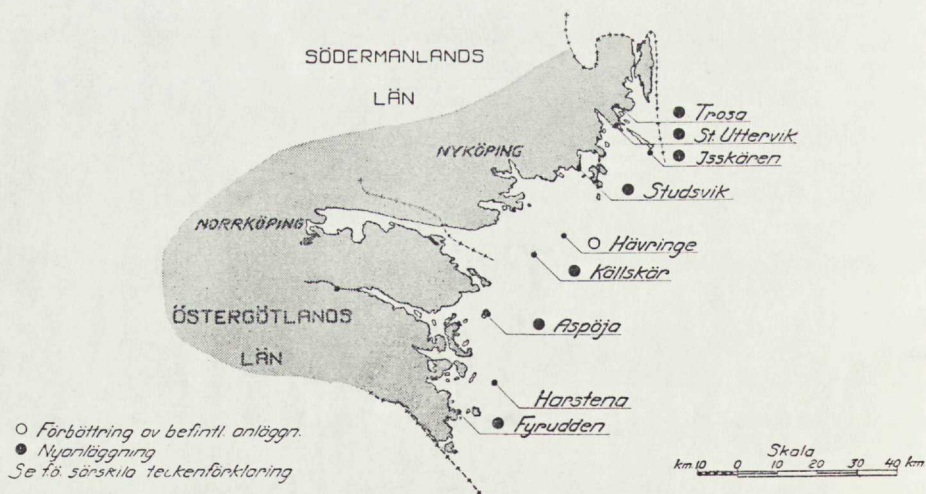
anläggning av Klungstens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 102 000 kr.

De sålunda förordade fiskehamnarna synas böra komma till utförande i den ordning, som framgår av upprättat förslag till flerårsplan för byggande av fiskehamnar i Uppsala län (s. 255).

STOCKHOLMS LÄN

SÖDERMANLANDS OCH ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Stockholms län.

Beträffande det till Stockholms län lokaliserade behovet av fiskehamnar vid Mälaren får utredningen hänvisa till s. 249.

Inom Stockholms län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 893 yrkes- och 1 921 binäringsfiskare. Fiskarna äro bosatta vid ett förhållandevis stort antal platser utmed kusten och på skärgårdsöarna. På åtskilliga av dessa platser föreligger behov av förbättrade fiskehamnar. I länet finnes icke någon staten tillhörig fiskehamn, men med bidrag av statsmedel ha anlagts eller förbättrats fiskehamnar vid Dalarö, vid Kyrkviken, Långvik, Ramsmora och Löka å Möja, vid Ängholmen, vid Norrboda och vid Mellsten.

Havsfisket bedrivs huvudsakligen efter strömming och torsk, men även av andra fiskeslag, såsom gädda m. fl. äro fångsterna av betydelse. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 6,51 milj. kronor, motsvarande omkring 5,5 % av värdet av saltsjöfisket i hela landet. De använda fiskebåtarna äro mestadels öppna motorbåtar, men även däckade båtar användas i någon utsträckning. Djupgåendet är 1—1,5 m.

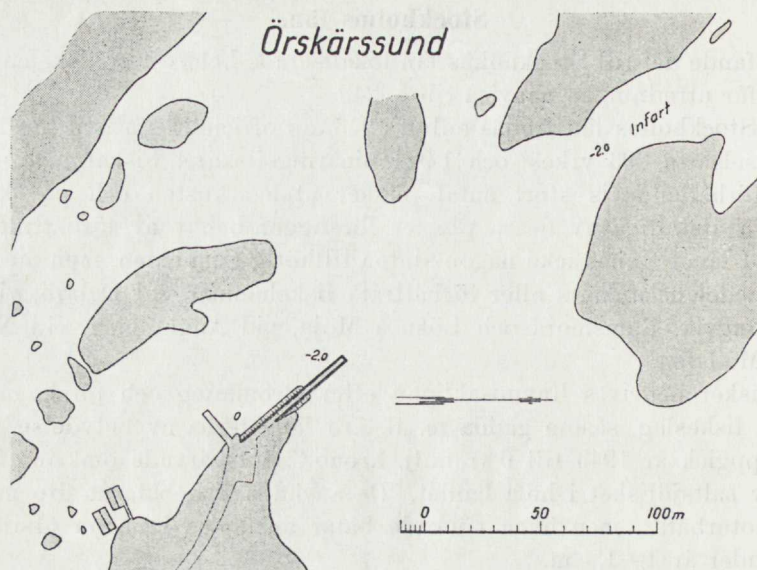
Länsstyrelsen i Stockholms län har i huvudsak i anslutning till ett av fiskerintendenten i Österhavets distrikt avgivet yttrande förordat förbättring med statsbidrag av fiskehamnarna vid Krokskär, Mellsten, Norrsundet, Ramsmora, Svartlöga, Söderöra, Ängholmen, Örskär, Nothamn, Grisslehamn och Gräskö.

Till ifrågavarande fiskehamn vid Ängholmen har statsbidrag anvisats år 1944 och hamnen är numera färdigbyggd. Förutom övriga av länsstyrelsen berörda projekt ha följande varit föremål för utredningens prövning nämligen vid Örskärssund, Öregrund, Gamla Grisslehamn, Byle, Källviken, sundet mellan Stora Möja och Södermöja, Huvudskär samt Örudden. Fiskehamnen å Mellsten har utredningen funnit vara i befintligt skick tillfredsställande.

Örskär, Gräsö socken.

Ön Örskär är belägen norr om Gräsö. På öns nordvästra udde finnes en fyr. Förutom fyrpersonalen voro under år 1945 3 yrkesfiskare bosatta på ön. Den nuvarande hamnen ligger omedelbart väster om fyren och är oskyddad mot nordliga vindar. Enkla, av öbefolkningen utförda skyddsanordningar ha vid flera tillfällen raserats av sjögången. Såväl för fiskarnas som för fyrpersonalens båtar vore skyddad hamn synnerligen önskvärd. Ön användes periodvis såsom stödhamn av fiskare från Hällnäs på fastlandet vid fiske utanför ön och enligt uppgift skulle tillfälligtvis 20 à 25 främmande fiskebåtar på en gång ha angjort platsen. År 1938 upprättades förslag dels till hamn på Örskärs södra strand, dels till enkel vägförbindelse tvärs över ön från nuvarande hamnplatsen till den föreslagna nya.

Fiskehamnsutredningen har prövat olika alternativ för lösandet inom en skälig kostnadsram av Örskärs hamnfråga. De på ön bosatta fiskarnas antal är emellertid så litet, att nedläggandet av några större kostnader på en hamnanläggning icke synes försvarligt. Verkställda undersökningar visa

också, att en användbar hamn på ön skulle draga betydande kostnader. Härtill kommer att nämnda fiskare från fastlandet, vilka behöva stödhamn i denna trakt, synas bliva bättre betjänta av en stödhamn på Gräsö invid Örskärssund, enär de härifrån via allmän väg och färjled till Öregrund ha fastlandsförbindelse.

Fiskehamnsutredningen anser sig sålunda icke kunna förorda anläggning av fiskehamn på Örskär.

Örskärssund, Gräsö socken.

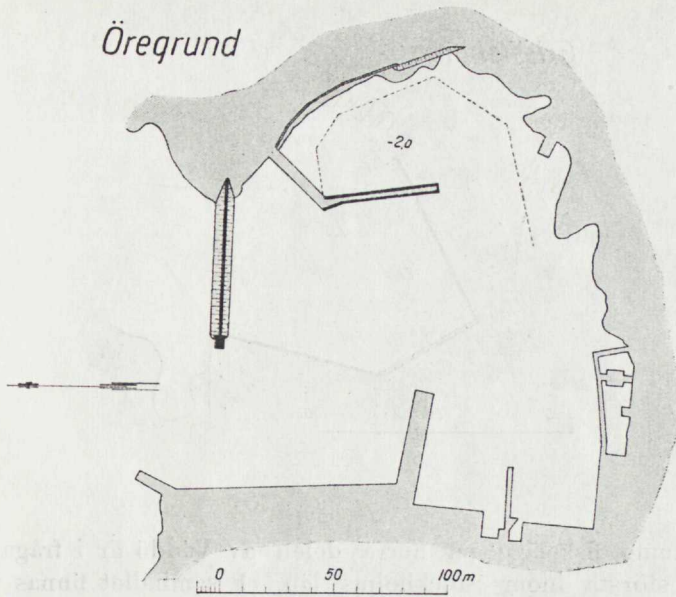
Gräsö är, såsom ovan berörts, förbunden med fastlandet genom färjförbindelse vid Öregrund. Allmän väg leder därifrån till öns nordspets vid Örskärssund och avslutas där med en 17 m lång pir av betong i dåligt skick. Piren, som användes såsom tilläggsbrygga, ligger på en mot sjögång relativt väl skyddad plats. Den utnyttjas dels av Örskärs fiskare och fyrpersonal vid kommunikation med fastlandet, dels av fiskare från Norrboda på Gräsö vid ilandföring av fisk, dels slutligen av fiskare från fastlandet (Hållnäs) såsom stödhamn. Piren är emellertid alltför liten och dessutom saknas fyrbelysning, varför hamnen icke kan angöras nattetid.

Enligt upprättat förslag skulle vid Örskärssund utbyggas en ny tilläggs-pir med tillfartsbank. Inloppet skulle förbättras genom borttagning av lösa stenar och genom sprängningar. Slutligen skulle fyrbelysning anordnas i inloppet.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Örskärssunds fiskehamn enligt ovan för en kostnad av

43 000 kr.

Öregrunds stad.

Stadens hamn är av mycket stor betydelse såsom ilandföringsplats för fisk, som därifrån vidarebefordras i huvudsak till Stockholm. Fiskebåtarna, vilka uppgivas på en gång kunna uppgå till cirka 75, äro emellertid hänvisade till ett par mindre bryggor i hamnens inre del. Utrymmet är här så begränsat, att endast ett fåtal båtar samtidigt kunna lossa sina fångster, vilket medför svårigheter och tidspilan. Andra befintliga, för handelssjöfarten avsedda kajer i hamnen kunna icke upplåtas för fiskebåtarna och ligga dessutom svårt utsatta för sjögång vid nordlig vind.

Enligt upprättat förslag skulle särskild hamn för fiskebåtarna förläggas i hamnbassängens östra del. Härför erfordras i första hand utbyggnad av en ny vågbrytare vid hamninloppet. En innanför denna befintlig hamnarm skulle förlängas söderut med en 50 m lång tilläggsbrygga. Invid denna skulle vattendjupet ökas genom muddring.

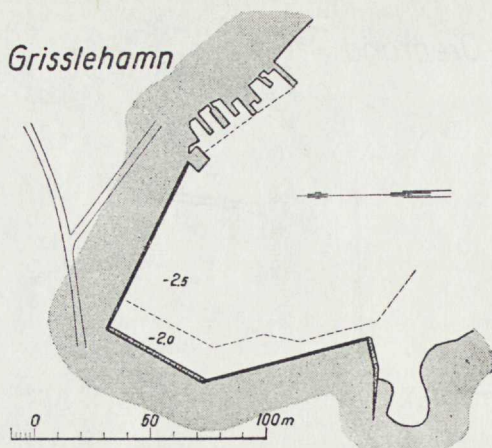
Utförandet av de sålunda föreslagna anordningarna skulle bliva till stor nytta för fisket. Även för handelssjöfarten skulle en förbättring emellertid bliva följd, enär vågbrytaren komme att minska sjöhävningen vid handelskajen. Med hänsyn härtill och till de övriga fördelar, som fiskehamnsanläggningen skulle medföra för Öregrunds stad, synes frågan om fördelningen av anläggningskostnaderna mellan staten och staden böra särskilt prövas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Öregrunds fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 128 000 kr.

Grisslehamn, Väddö kommun. 22 yf, 28 bf, 46 933 kr. Rv, 52 710 kr.
Bv, 403 368 kr. Fv.

Grisslehamns fiskeläge på norra delen av Vaddö är i fråga om fångstvärdet det största inom Stockholms län. I samhället finns fiskkonservfabrik och båtvarv. De viktigaste fiskeslagen äro torsk och strömming, varav under år 1944 ilandfördes 250 respektive 166 ton.

Fiskebåtarna förtöjas vid sjöbodas och träbryggor i den mot sjögång väl skyddade Grisslehamnsviken. Fiskarna ha dock stora svårigheter däri-genom, att utrymme saknas för erforderliga torkplatser för garnen samt för arbetet i land. Dessutom är vikens inre del för grund.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen fördjupas genom muddring, var-jämte tvenne kajer, en på vardera sidan av hamnviken, skulle uppföras. Med användning av muddermassorna skulle bakom kajerna utfyllas rymliga hamnplaner och garntorkningsplatser. Mellan kajernas inre ändar skulle stranden utfyllas och avslutas mot sjön med en stensködd slänt. Området mellan de båda hamnområdena avses enligt förslag till byggnadsplan för samhället att disponeras såsom allmän plats.

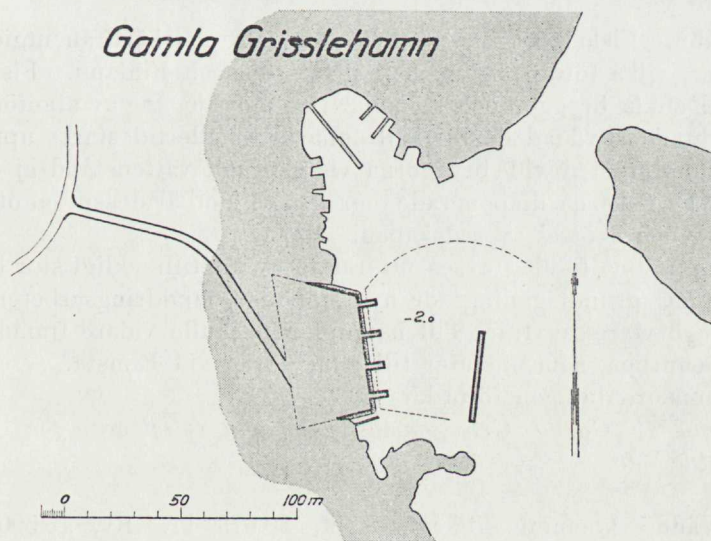
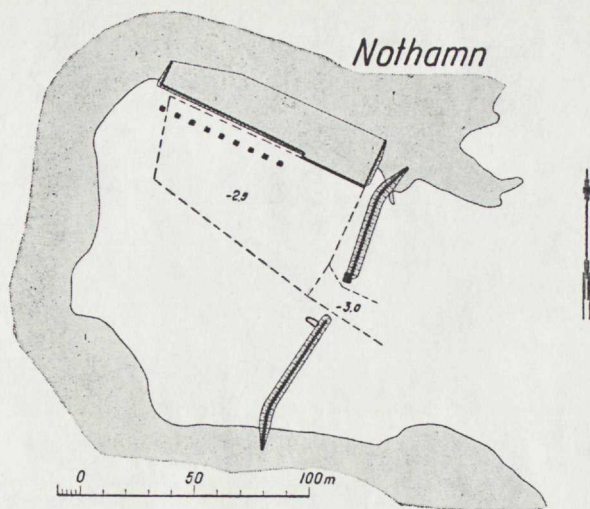
Fiskehamnsutredningen förordar

*anläggning av Grisslehamns fiskehamn enligt ovan för en kost-
nad av 117 000 kr.*

Nothamn, Vaddö kommun. 8 yf, 2 bf, 8 503 kr. Rv, 12 440 kr. Bv, 50 100 kr. Fv.

Detta fiskeläge ligger på Vaddös östra kust cirka 8 km söder om Grisslehamn. Från fiskeläget leder enskild väg med anslutning till allmänna vägnätet vid Edeby. Fiskebåtarna förtöjas vid enkla bryggor och i dåligt skick varande sjöbodas i en naturlig hamnvik. Denna är dock helt oskyddad vid ostliga vindar.

Enligt upprättat förslag skulle hamnbassängen avskärmats mot sjön genom utförande av två vågbrytare. Innanför dessa skulle utföras erforderlig

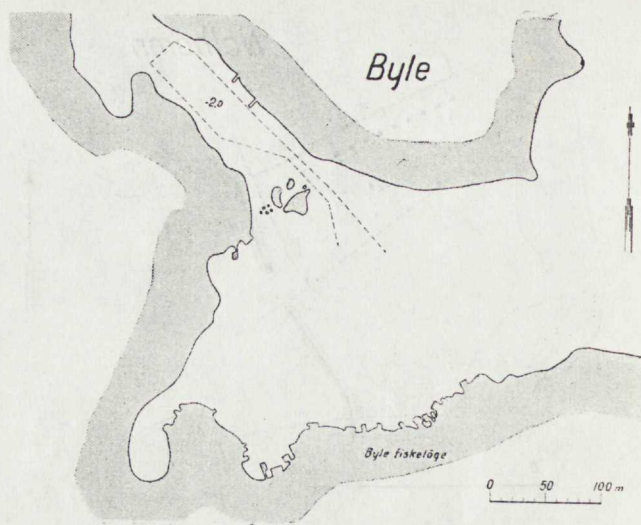
muddring, en landkaj, grundläggning för nya sjöbodar samt en hamnplan.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Nothamns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 125 000 kr.

Gamla Grisslehamn, Väddö kommun. 16 yf, 12 bf, 18 370 kr. Rv, 27 680 kr. Bv, 53 754 kr. Fv.

Gamla Grisslehamn är beläget på Väddös östra kust cirka 5 km söder

om Nothamn. Fiskeläget är mycket gammalt och härifrån utgick i äldre tid de båtar, vilka förde posten mellan Sverige och Finland. Fiskebåtarna förtöjas vid enkla bryggor och sjöbodas i en mot sjögång av utanför liggande skär någorlunda skyddad hamnvik. Denna är emellertid starkt uppgrundad, så att vattendjupet invid bryggorna vid normalt vattenstånd ej överstiger 0,5 m. Det av fiskarna disponerade området på land är dessutom otillräckligt för torkning och skötsel av redskapen.

Enligt upprättat förslag avses utförande av en tillräckligt stor hamnplan, utanför denna grundläggning för nya sjöbodas, muddringsarbeten samt en flytande vågbrytare av trä. Till hamnplanen skulle vidare framdragas väg från den befintliga, som ansluter till allmän väg vid Elmsta.

Fiskehamnsutredningen förordar

*anläggning av Gamla Grisslehamns fiskehamn enligt ovan för
en kostnad av 45 000 kr.*

Byle, Väddö kommun. 14 yf, 5 bf, 30 973 kr. Rv, 18 500 kr. Bv, 54 072 kr. Fv.

Även Byle ligger på Väddös östra kust, cirka 11 km från Gamla Grisslehamn. Genom Rågöstiftelsens försorg har även estlandssvenska fiskare placerats här. Till fiskeläget leder enskild väg i relativt dåligt skick. Fiskebåtarna förtöjas i båthus eller vid öppna bryggor i en vik, som är oskyddad vid ostliga och sydostliga vindar. Vid dylika vindar kunna båtarna icke förtöjas vid bryggorna utan måste flyttas till sundet mellan Väddö och den utanför liggande Storholmen. Detta sund är emellertid nu så uppgrundat, att båtarna icke kunna komma in däri. Genom anläggning av en vågbrytare öster om fiskeläget skulle båtarna kunna beredas erforderligt skydd, men

tidig isläggning i hamnviken kan då befaras. En sådan vågbrytare bleve dessutom dyrbar på grund av bottenförhållandena.

Enligt upprättat förslag skulle i stället det förenämnda sundet uppmuddras, så att båtarna kunde förläggas där. I en andra byggnadsetapp kan därefter från den i sundet anordnade hamnbassängen genom fortsatt muddring iordningställas segelränna norrut till öppet vatten. Fiskebåtarna skulle då icke behöva gå den oskyddade vägen utanför Storholmen vid storm. Sistnämnda andra byggnadsetapp synes dock kunna anstå tills vidare.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Byle fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 39 000 kr.

Gräskö, Blidö kommun.

Gräskö är belägen nordost om Blidö i Stockholms norra skärgård. Enligt uppgift finnas på ön 3 yrkes- och 4 binäringsfiskare. Dessutom uppgives, att ön tidvis användes såsom stödhamn av ett 20-tal fiskare från andra orter. I en vik på öns södra del förtöjas båtarna vid enkla bryggor i skydd av en i dåligt skick varande, enkel vågbrytare. Viken är mycket grund.

Enligt upprättat förslag skulle anläggas en ny vågbrytare, innanför vilken hamnviken skulle fördjupas genom muddring. Kostnaderna skulle uppgå till 30 000 kr.

Med hänsyn till den ringa omfattningen av det från ön bedrivna fisket anser sig fiskehamnsutredningen icke för närvarande kunna förorda statsbidrag av för fiskehamnar avsedda anslag till anläggning av hamn på Gräskö.

Söderöra, Blidö kommun.

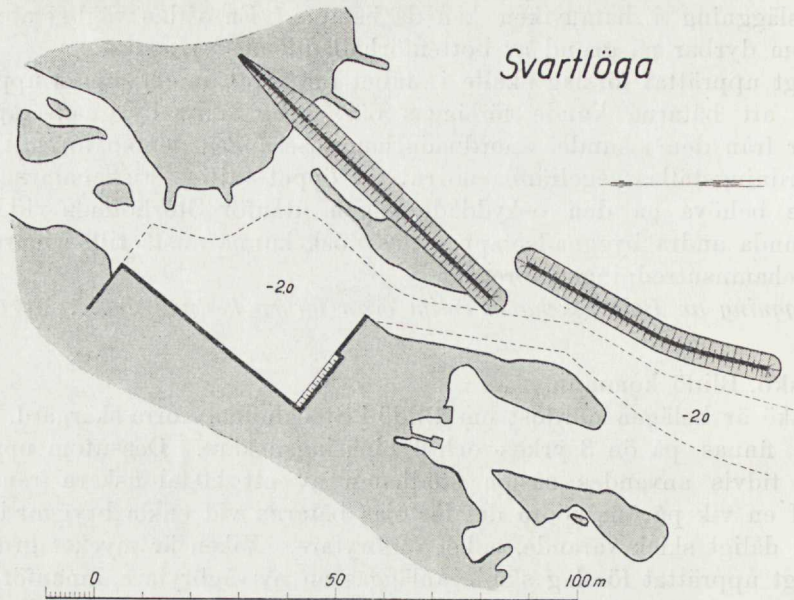
Ön Söderöra ligger öster om Blidös nordspets i Stockholms norra skärgård. Enligt uppgift finnas på ön 2 yrkes- och 8 binäringsfiskare. Fisket bedrivs huvudsakligen under tiden november—februari. Önskemål ha i anslutning härtill framkommit om anläggning av en vintertiden möjligast isfri hamn på ön. En dylik hamn skulle lämpligen förläggas på öns sydspets, där tvenne vågbrytare skulle anläggas, inlopp och hamnbassäng uppmuddras samt tilläggsbrygga m. m. utföras. Kostnaden bleve avsevärd.

Med hänsyn till fiskets ringa omfattning anser sig fiskehamnsutredningen icke kunna för närvarande förorda statsbidrag av för fiskehamnar avsedda anslag till anläggning av hamn på Söderöra.

Källviken, Blidö kommun.

Källviken är beläget på Oxhallsö (Blidö). På platsen uppgivas 3 yrkesfiskare vara bosatta. Viken, i vilken båtarna förtöjas vid bryggor, är väl skyddad mot sjögång, men vattendjupet är otillräckligt. Behov föreligger därför av uppmuddring av en segelränna. Arbetet har kostnadsberäknats till 28 000 kronor.

Med hänsyn till fiskets obetydliga omfattning anser sig fiskehamnsutredningen icke kunna förorda arbetets utförande med statsbidrag.

Svartlöga, Blidö kommun. 4 yf, 8 bf, 8 321 kr. Rv, 12 850 kr. Bv, 14 096 kr. Fv.

Ön Svartlöga är belägen sydost om Blidö. Förutom av de på ön bosatta fiskarna användes ön enligt uppgift av 4—5 båtlag från andra öar såsom bas under strömmingsfiskesäsongen. Hamnanläggning saknas emellertid helt och båtarna förtöjas vid enkla tilläggsbryggor, placerade bakom skär, vilka icke giva skydd vid stormtillfällen.

Enligt upprättat förslag skulle utföras två vågbrytare och innanför dessa kajer. Hamnbassäng och infartsränna skulle fördjupas dels genom muddring, dels genom sprängning och schaktning inom fångdamm.

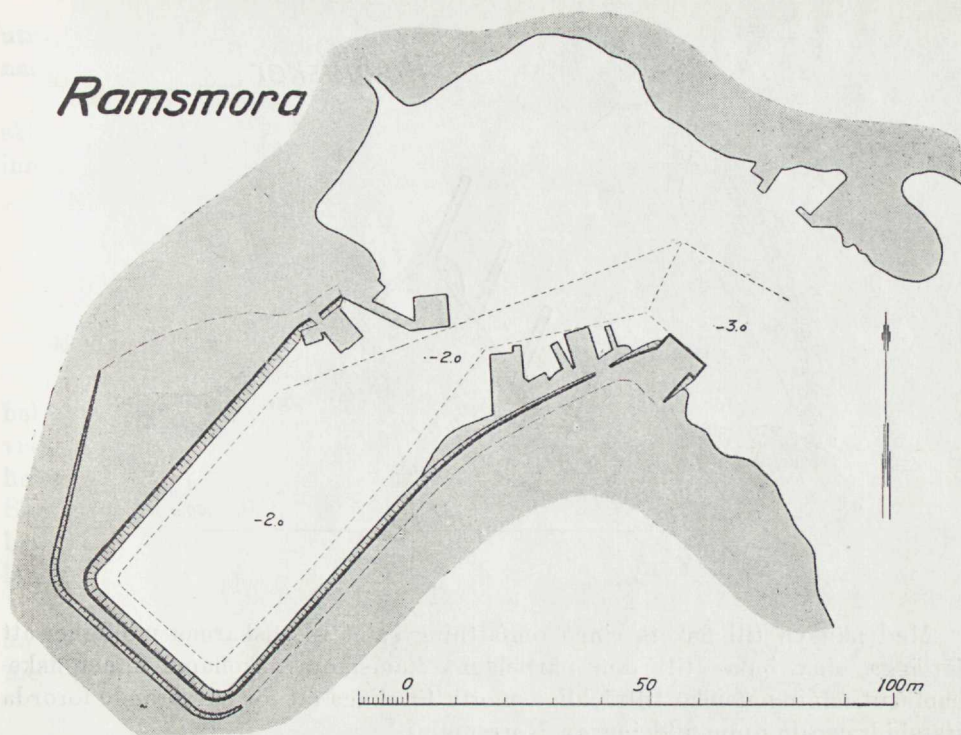
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Svartlöga fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 72 000 kr.

Ramsmora, Möja kommun. 14 yf, 15 bf, 17 031 kr. Rv, 22 800 kr. Bv, 136 800 kr. Fv.

Ramsmora fiskeläge ligger på östra sidan av ön Stora Möja i Stockholms norra skärgård. Fiskebåtarna förtöjas i en naturlig, mindre hamnvik, vid vars stränder sjöbodan uppförts. Yttre delen av hamnen är vid vissa vindar orolig och dessutom är hamnen alltför trång. Önskemål ha framförts om utförande av en vågbrytare, placerad så, att yttre delen av hamnen bleve lugnare, samtidigt som den skyddade hamnen vidgades utåt. Innanför den nuvarande hamnen finnes emellertid ett låglänt område, som för relativt liten kostnad kan uppuddras, så att hamnbassängen får tillräcklig storlek.

Enligt upprättat förslag till förbättring av Ramsmora fiskehamn skulle

denna utvidgas genom iordningställande av det förenämnda låglänta området till hamnbassäng. I samband därmed skulle dels inseglingsrännan fördjupas, dels nuvarande tillfartsvägen till hamnen omläggas och erforderlig hamnplan utföras. Slutligen skulle ny ångbåtsbrygga byggas för kommunikationerna med Stockholm. Vid sådan förbättring av hamnen har den förenämnda vågbrytaren icke ansetts erforderlig.

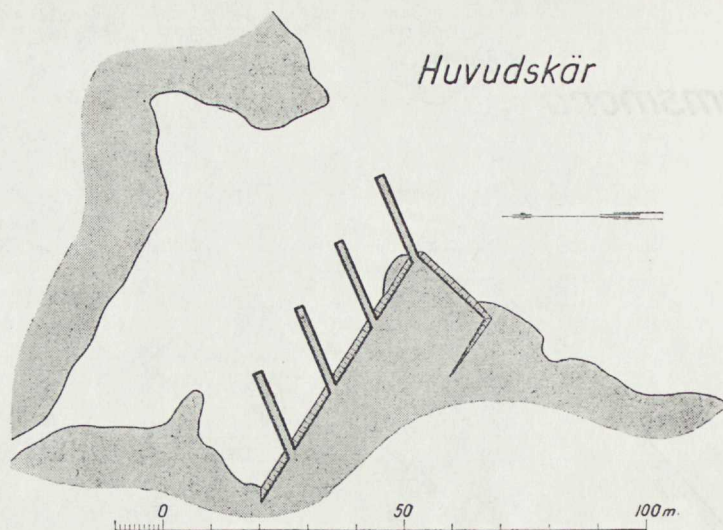
Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Ramsmora fiskehamn enligt ovan för en beräknad

kostnad av 62 000 kr.

Norrundet vid Stora Möja, Möja kommun.

Utanför Stora Möjas östra kust ligger Lökaön. Det smala sundet, Norrsundet, mellan de båda öarna är numera så igenslammat, att Lökön har landförbindelse med Möja. Norrsundet utgör nu en grund vik om cirka 1 km längd. Utmed dess stränder äro enligt uppgift 6 yrkesfiskare bosatta. Sundet har vid medelvattenstånd i sin norra del ett djup av endast 0,4 m, under det att vikens inre del är djupare. Önskemål ha därför framförts om fördjupning av norra delen av Norrsundet. Arbetet skulle omfatta muddring på en sträcka av 3—400 meter till ett djup av 2 m och en bredd av 15 m och har kostnadsberäknats till 21 000 kronor.

Med hänsyn till fiskets ringa omfattning samt till fiskarnas möjlighet att förlägga sina båtar till den närbelägna Ramsmora fiskehamn finner fiskehamnsutredningen icke tillräckliga motiv föreligga att för närvarande förorda statsbidrag till uppmuddring av Norrsundet.

Sundet mellan Stora Möja och Södermöja, Möja kommun.

På Södermöja finnes ett fiskeläge invid sundet mellan ön och Byholmen. Fiskarna avlämna sina fångster vid ångbåtsbryggan på Stora Möja. På grund av ringa vattendjup i sundet mellan Stora Möja och Södermöja måste de därvid gå söder och öster om Byholmen, vilket innebär en viss omväg. Önskemål om fördjupning av nämnda sund ha därför framförts.

Med hänsyn till dels kostnaderna för den ifrågasatta farledsfördjupningen, dels den relativt lilla tidsvinst, som genom farledens förbättring skulle vinnas för fiskebåtarna, finner fiskehamnsutredningen ej skäl förorda statsbidrag till arbetet.

Huvudskär, Ornö kommun.

Fiskare från Dalarö ha sedan gammalt bedrivit havsfiske i vattnen kring Huvudskär och därvid använt denna ö såsom stödhamn. Enligt uppgift utnyttjas hamnen regelbundet av 15 à 20 fiskebåtar. På Huvudskär ha de uppfört en fiskestuga med bidrag av restituerade bensinskattemedel. De förtöja sina båtar i och torka sina redskap invid sundet mellan det egentliga Huvudskär och ön Malmskär. Sundet är av kringliggande öar väl skyddat mot sjögång. Tilläggsbryggor saknas emellertid helt och hållet.

Önskemål om förbättring av hamnförhållandena ha framförts till Carl Smitts fond B för främjande av havsfiske och fonden har till fiskehamns-

utredningen anmält, att den är beredd svara för fiskarnas andel i kostnaderna för en statsunderstödd fiskehamn på platsen.

Enligt upprättat förslag skulle i en naturligt skyddad vik mellan Malm-skär och Saltskär uppföras fyra 18 meter långa tilläggsbryggor, varjämte innanför bryggorna ett mindre hamnplan skulle iordningställas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Huvudskärs fiskehamn enligt ovan för en kostnad
av 41 000 kr.

Örudden, Torö kommun.

På sydöstra delen av Torö cirka 8 km nordväst om Landsort är Örudden beläget. På platsen finnes endast ett fåtal fiskare bosatta, men platsen har viss betydelse såsom landningsplats för de fångster, som av fiskare från hela södra och sydvästra Torö samt från Krokskär och andra öar ilandföras. Skyddad hamn saknas emellertid och endast en bristfällig, privatägd tilläggsbrygga finnes. Vattendjupet vid denna är alltför litet och stränderna äro långgrunda och sandiga.

Önskemål om anläggning av en fiskehamn vid Örudden ha framförts och anläggningen har av Stockholms läns fiskareförening betecknats såsom den mest angelägna i länet.

Enligt upprättat förslag till hamn vid Örudden skulle en skyddad hamnbassäng erhållas genom utförande av tvenne vågbrytare samt genom muddring. Även inloppet till denna hamnbassäng skulle fördjupas genom muddring. I bassängen skulle utföras en 55 meter lång tilläggsbrygga och innanför denna erforderlig hamnplan. Kostnaden har beräknats till 207 000 kronor.

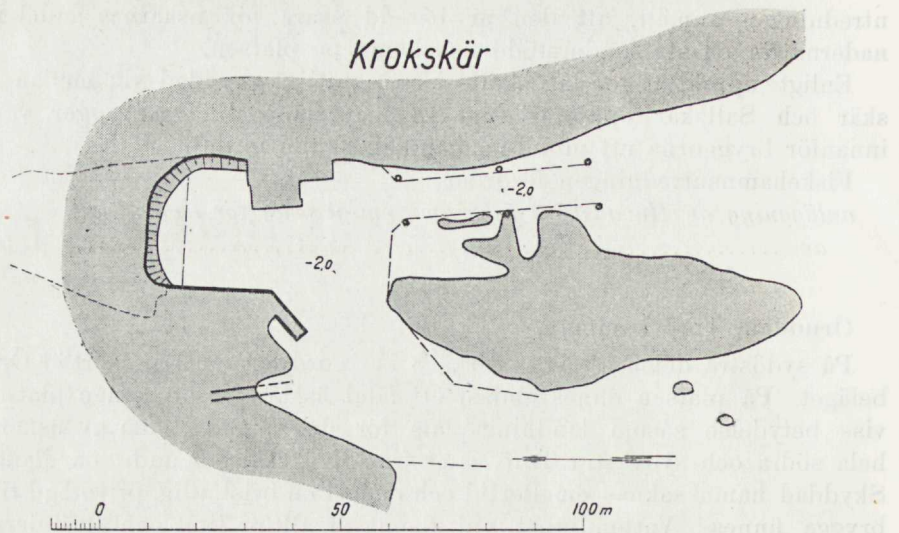
De fiskare, vilka skulle komma att, huvudsakligen under fiske inomskärs väster om Torö, utnyttja en fiskehamn vid Örudden, ha beräknats till sammanlagt 24. Läget för hamnen är ur hamnbyggnadssynpunkt icke tillfredsställande och fara föreligger för återkommande igensandning särskilt av hamninloppet. Anläggnings- och underhållskostnaderna bleve betydande.

Fiskehamnsutredningen har med hänsyn till det anförda icke ansett sig kunna förorda anläggning för närvarande av fiskehamn vid Örudden.

Krokskär, Torö kommun.

På Krokskär, beläget söder om Torö, finnas enligt uppgift cirka 20 yrkesfiskare. Hamnanläggning saknas och båtarna förtöjas nu på olika platser vid öns stränder. Vid hårt väder måste de emellertid beredas skydd och förflyttas då till en mot sjögång skyddad vik på öns sydvästra sida. Denna vik har emellertid till följd av landhöjning och uppgrundning numera otillfredsställande djup. Vid lågvatten kunna båtarna icke gå in i densamma. I viken finnas inga bryggor eller andra anordningar för båtarna.

Enligt upprättat förslag skulle förenämnda, naturligt skyddade vik fördjupas genom muddring och sprängning samt utrustas med tilläggsbrygga, hamnplan och släpställe.

Till anläggning av fiskehamn enligt nämnda förslag har Kungl. Maj:t genom beslut den 2 augusti 1946 medgivit, att statsbidrag må utgå med 90 % av den till 56 000 kr. beräknade kostnaden. Arbetet väntas bli slutfört under år 1948.

De av utredningen sålunda förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Stockholms län (sid. 255).

Södermanlands län.

(Översiktskarta se s. 74.)

Beträffande det till Södermanlands län lokaliserade behovet av fiskehamnar vid Mälaren får utredningen hänvisa till s. 249.

Inom Södermanlands län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 162 yrkes- och 279 binäringsfiskare. De större fiskelägena äro fåtaliga och fiskarna bo i regel mycket spridda utmed kusten och på öarna därutanför. Endast på ett par platser föreligger behov av egentliga hamnanläggningar, men däremot sakna fiskarna flerstädes lätt tillgängliga bryggor för landning av fiskefångsterna.

I länet finnes icke någon staten tillhörig fiskehamn. Med statsbidrag ha anlagts eller förbättrats fiskehamnar vid Gamla Oxelösund och vid Hävringe.

Havs fisket bedrivs huvudsakligen efter strömming, men även av annan fisk, såsom gädda m. fl. äro fångsterna av betydelse. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 2,64 miljoner kronor, motsvarande omkring 2,2 % av värdet av saltsjöfisket i landet. Såväl däckade som odäckade motorbåtar med ett djupgående av upp till 2,0 m användas.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har förordat förbättring med statsbidrag av hamnförhållandena vid Källskären, Trosa och Stora Uttervik samt landningsplatsen vid Studsvik.

Fiskerintendenten i Österhavets distrikt har förordat, förutom nämnda projekt, jämväl utvidgning av Hävringe fiskehamn samt förbättring av landningsplatserna vid Lilla Hummelvik, Stensund och Nävekvärn.

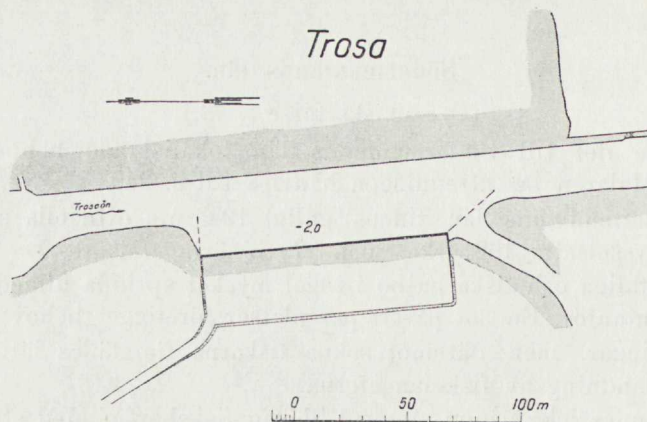
Förutom de ovan berörda projekten ha följande varit föremål för utredningens prövning nämligen Isskären, Kallasvik, Gersbeten och Skansen. De tre sistnämnda orterna ha emellertid ansetts vara av ringa betydelse för fisket. Vid Lilla Hummelvik har erforderlig brygga utförts genom vägväsendets försorg och ingår i nyanlagd allmän väg till platsen.

Stensund, Trosa-Vagnhärads kommun.

Stensund är beläget öster om Trosa stad och på platsen finnes vid ändpunkten av allmän väg en i dåligt skick varande lastbrygga. Platsen utnyttjas speciellt under somrarna såsom landningsplats av fiskare från öarna i Trosa skärgård, Mörkö m. fl. Befintlig brygga är emellertid för detta ändamål otillfredsställande, varför önskemål framförts om utförande av ny, för fiskebåtarna avsedd brygga. Enligt uppgift skulle landningsplatsen användas av ett 20-tal fiskebåtar.

Enligt upprättat förslag skulle för en kostnad av 29 000 kr. utbyggas en kortare tilläggs kaj, hamnplan, tillfartsväg och vågbrytare, varjämte vattendjupet skulle ökas framför kajen.

Fiskehamnutredningen har icke funnit tillräckliga motiv föreligga att för närvarande förorda anläggningens utförande.

Trosa stad. 14 yf, 27 bf, 65 935 kr. Rv, 57 150 kr. Bv, 203 778 kr. Fv.

Hamnen i Trosa utgöres av en mindre, muddrad bassäng, erhållen genom vidgning av Trosaån cirka 300 m uppströms dess utlopp. 24 motorbåtar och omkring 40 andra, vid fiske använda båtar ha ej utrymme i den egentliga hamnen utan förtöjas utmed stränderna av ån. Då dennas bredd är ringa, utgör fiskebåtarnas placering hinder för annan sjöfart och fiskebåtarna äro utsatta för kollisionsrisker. Ej heller finnas utmed åns stränder erforderliga utrymmen för torkning och skötsel av fiskredskapen. Behovet av en särskild hamnanläggning för fiskebåtarna är därför stort.

Enligt upprättat förslag skulle fiskehamn anordnas utmed åns västra strand genom breddning av ån på en sträcka av cirka 110 m. Utmed denna breddade del av ån skulle utföras en kaj, innanför vilken erforderlig hamnplan med tillfartsväg skulle iordningställas.

Fiskehamnsutredningen förordar

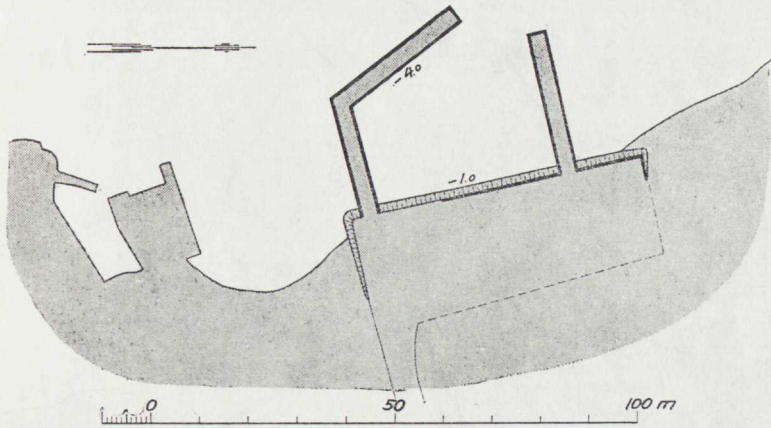
anläggning av Trosa fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.. 108 000 kr.

St. Uttervik, Trosa-Vagnhärads kommun.

St. Uttervik är beläget på fastlandet söder om Trosa och vid ändpunkten av en allmän väg. Platsen har stor betydelse såsom landningsplats för fisk, speciellt vintertid. 3 yrkes- och 1 binäringsfiskare äro bosatta där. Såsom landningsplats vintertid har orten speciell betydelse för de fiskare, som sommartid anlöpa Trosa, enär infarten till Trosa tidigt islägges. Vid St. Uttervik finnes en kort pir, som dels är för liten, dels vid sydliga och nordvästliga vindar är svårt utsatt för sjögång. Utrymmena i land för torkning och vård av redskapen äro otillräckliga.

Enligt upprättat förslag skulle piren förstärkas och förlängas, en ny pir utbyggas och erforderlig hamnplan iordningställas. Mellan pirarna skulle därefter erhållas en skyddad hamnbassäng.

Stora Uttervik

Fiskehamnsutredningen förordar
anläggning av St. Utterviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 51 000 kr.

Isskären, Trosa-Vagnhärads kommun.

Isskären utgöres av några mindre, obebodda öar söder om Askö. Mellan skären finnes en mot sjögång någorlunda skyddad bassäng, som av ålder utnyttjas som stödhamn av fiskare dels från Torö och andra platser i trakten, dels från mera avlägsna orter, under strömmingsfiske på Yttre Hällsfjärden och Asköfjärden. Enligt uppgift bedriva bland annat fiskare från Norrlands-länen regelmässigt fiske i dessa vatten vintertid. De naturliga förutsätt-ningarna för åstadkommande av en väl skyddad hamn till ringa kostnad äro på Isskären mycket goda.

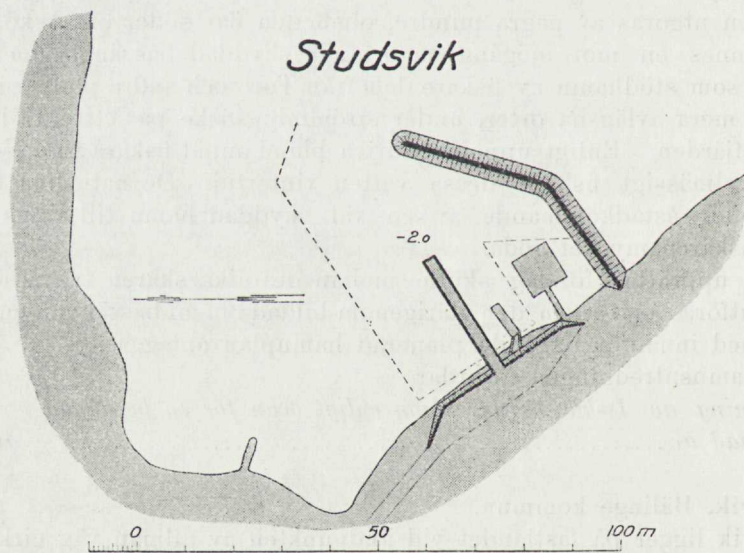
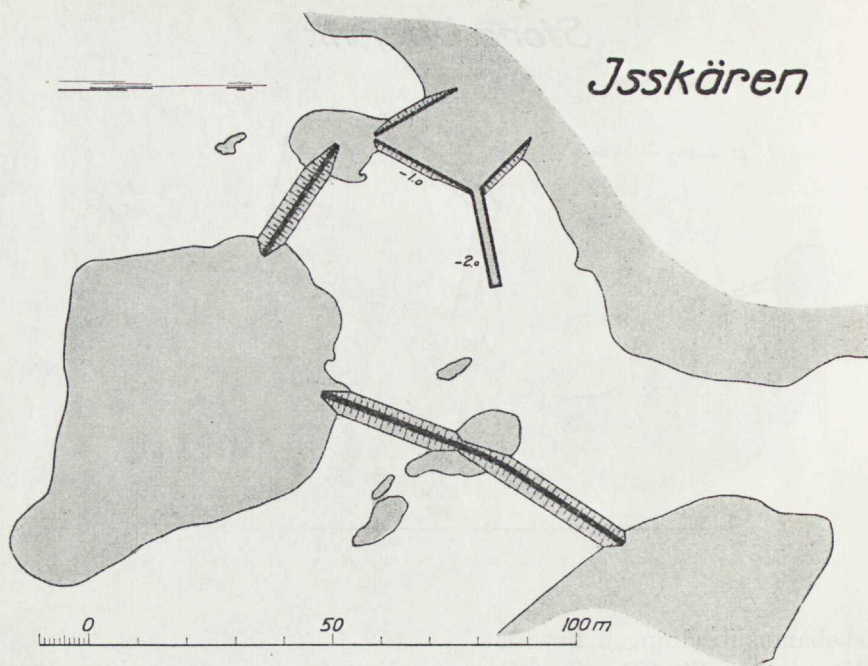
Enligt upprättat förslag skulle mellan de olika skären två mindre våg-brytare utföras och inom den därigenom bildade hamnbassängen en tilläggs-brygga med innanför liggande planerad hamnplan anläggas.

Fiskehamnsutredningen förordar

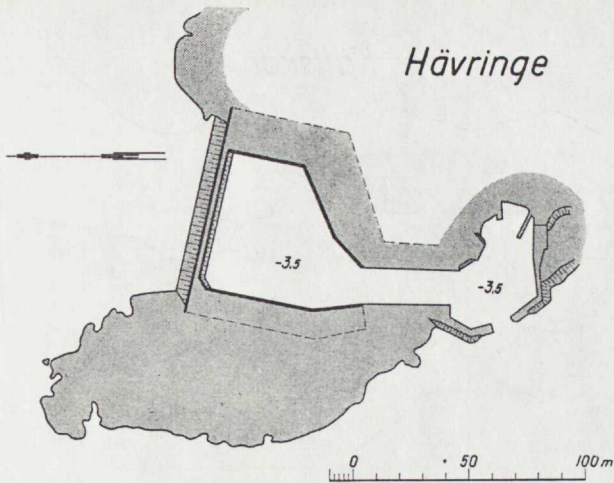
anläggning av Isskärens fiskehamn enligt ovan för en beräknad
kostnad av 40 000 kr.

Studsvik, Bälinge kommun.

Studsvik ligger på fastlandet vid ändpunkten av allmän väg cirka 17 km från Tystberga järnvägsstation. På platsen är endast ett fåtal fiskare hemmahörande. Där finnes en enkel tilläggsbrygga, placerad i en vik, som av utanför liggande öar är väl skyddad mot sjögång utom vid sydliga till sydostliga vindar. Platsen har mycket stor betydelse såsom landningsplats för fiskefångster, speciellt strömming. Sålunda uppgives, att fångsterna från

omkring 24 fiskebåtar, hemmahörande på fastlandet och utanför liggande öar, regelbundet landas i Studsvik. Vidare uppgives att platsen för samma ändamål nyttjas även av fiskare från andra län i sådant antal, att båtantalet på

en gång kunnat uppgå till ett 50-tal. I relation härtill äro befintliga anordningar synnerligen otillfredsställande.

Enligt upprättat förslag skulle till skydd mot förenämnda vindar uppföras en vågbrytare och i skydd av den en tilläggsbrygga av erforderlig längd. Vattendjupet vid och utanför bryggan skulle genom muddring ökas till 2 m och i land skulle en hamnplan anordnas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Studsviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 55 000 kr.

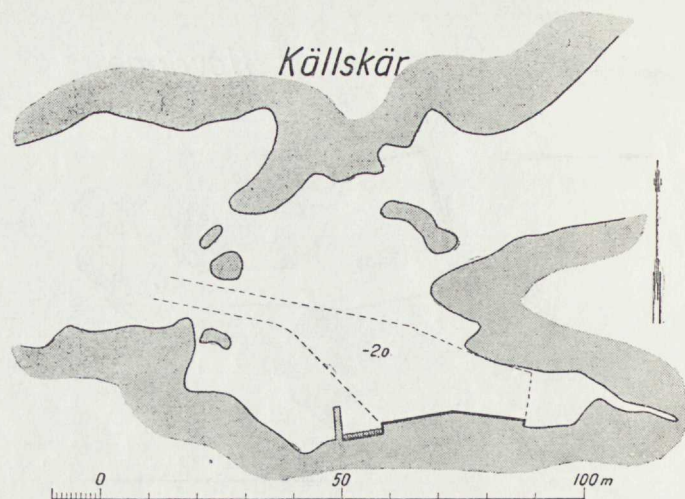
Näveksvarn, Tunabergs kommun.

Näveksvarn på norra stranden av Bråviken är liksom Studsvik en landningsplats för fiskefångster. På platsen hemmahörande fiskare äro fåtaliga. I anslutning till allmän väg finnes en lastbrygga, vilken dock är avsedd för och i stor utsträckning användes av större fartyg. Önskemål ha framförts om byggande av en särskild, lägre tilläggsbrygga för fiskebåtarna.

Fiskehamnsutredningen, som icke funnit skäl föranstalta om upprättande av arbetsplan för detta arbete, har intet att erinra mot, att erforderlig brygga, vilken torde kunna anordnas för låg kostnad, kommer till utförande med bidrag av till smärre arbeten m. m. avsedda medel.

Hävringe, S:t Nikolai kommun.

Ön Hävringe är belägen i havsbandet cirka 14 km sydost om Oxelösund och är en gammal fyr- och lotsplats. Den har mycket stor betydelse såsom nödhamn och som bas vid det mycket omfattande strömmingsfisket till havs, vilket härifrån bedrivs av fiskare ej blott från Södermanland utan stora delar av ostkusten. Med bidrag av statsmedel utfördes här under åren 1940—43 för en kostnad av 232 000 kr. en statsunderstödd fiskehamn, som alltsedan färdigställandet livligt tagits i anspråk och är en av de viktigaste på hela ost-

kusten. Hamnen är i mycket gott skick och innehåller två hamnbassänger, den ena närmast avsedd för lotsbåtarna, den andra för fiskebåtarna. Sistnämnda bassäng rymmer omkring 20 fiskebåtar, vilket visat sig vara alldeles otillräckligt. Sålunda uppgives, att fiskebåtar, som sökt nödhamn, vid åtskilliga tillfällen och i stort antal måst avvisas, enär hamnen icke kunnat rymma dem. Dessa båtar ha då måst gå ända in till Oxelösund för att erhålla skydd.

Den för hamnens byggande ursprungligen upprättade arbetsplanen avsåg också utförande av en väsentligt större bassäng för fiskebåtarna, men medeltillgången medgav icke planens fullföljande. Utvidgning av Hävrings fiskehamn är därför synnerligen aktuell.

Enligt upprättat förslag skulle innanför nuvarande fiskebåtsbassängen anläggas en större hamnbassäng, skyddad mot havet av en vågbrytare. I bassängen skulle utföras sammanlagt 150 m kajer och bakom dessa hamnplaner. Samtidigt skulle nuvarande fiskebåtsbassängen fördjupas till 3,5 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Hävrings fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 335 000 kr.

Källskären, S:t Nikolai kommun.

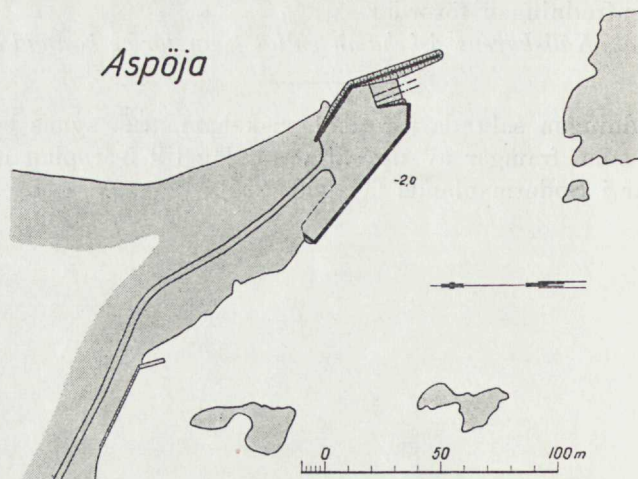
Liksom de förenämnda hamnarna på Isskären och Hävrings användes Källskären såsom stödhamn. På ungefär samma sätt som vid Isskären omsluta Källskären en mot sjögång någorlunda skyddad hamnbassäng, men några egentliga hamnanordningar finnas icke, fränsett en av länets fiskeorganisation bekostad inseglingssfy. Inloppet till och delar av hamnen äro grunda.

Enligt upprättat förslag skulle inloppet och hamnbassängen i erforderliga delar fördjupas till 2 m, varjämte en landkaj med hamnplan skulle utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Källskärens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 41 000 kr.

De av utredningen sålunda förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Södermanlands län (sid. 255).

Östergötlands län.

(Översiktskarta se s. 74.)

Beträffande det till Östergötlands län lokaliserade behovet av fiskehamnar vid Vättern får utredningen hänvisa till s. 247.

Inom Östergötlands län finnas enligt 1943 års officiella statistik med salt-sjöfiske sysselsatta 348 yrkes- och 1 073 binäringsfiskare. Fiskarna bo oftast spridda men några relativt stora fiskelägen finnas. Flertalet av dessa ha väl skyddade, naturliga hamnar eller hamnplatser. Behovet av hamnförbättringar inom länet är därför jämförelsevis ringa.

I länet finnes icke någon staten tillhörig fiskehamn men på tvenne orter, Borghamn (vid Vättern) och Harstena, ha hamnförbättringar utförts med bidrag av statsmedel.

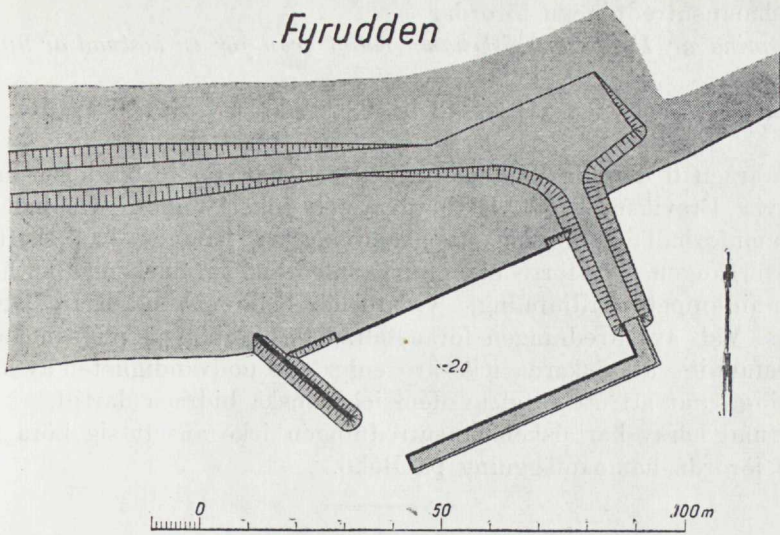
Fisket bedrivs huvudsakligen efter strömning men även fångsterna av gädda med flera arter äro av betydelse. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 3,20 miljoner kronor, motsvarande 2,7 % av värdet av saltsjöfisket i landet. De använda båtarna äro mestadels öppna, men även däckade motorbåtar finnas.

Länsstyrelsen i Östergötlands län och fiskeriintendenten i Österhavets distrikt ha i anslutning till ett av vederbörande fiskeriinstruktör avgivet yttrande förordat förbättring av hamnarna på Bokö och Aspöja samt vid Fyrudden.

Aspöja, S:ta Anna kommun. 16 yf, 18 bf, 43 060 kr. Rv, 42 800 kr. Bv, 133 715 kr. Fv.

Detta fiskeläge ligger på en ö cirka 6 km sydsydväst Arkösund. Hamnanläggning saknas, men fiskebåtarna förtöjas i en vik på öns östra sida. Enär denna tillfrysar relativt tidigt, anses den blivande hamnen böra för-

Fyrudden

läggas på en udde utanför viken, varigenom särskilt vinterfisket skulle i hög grad underlättas, enär isläggning vid udden sällan förekommer. En fiskehamn på Aspöja anses komma att under vintersäsongen utnyttjas jämväl av fiskare från Lammskär och Horvelsö. Hamnen erfordras vidare för underlättande av kommunikationerna med fastlandet, vilka gå via Arkösund. Vid den föreslagna hamnplatsen erfordras skydd mot ostliga till sydostliga vindar.

Enligt upprättat förslag skulle utföras en vågbrytare och innanför denna en landkaj med hamnplan och tillfartsväg samt en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Aspöja fiskehamn enligt ovan för en kostnad av... 78 000 kr.

Fyrudden, Gryts kommun.

Fyrudden är belägen på fastlandet cirka 14 km öster om Valdemarsvik. Allmän väg finnes till platsen, vilken har stor betydelse såsom landningsplats för fiskefångster från Gryts norra och mellersta skärgård och även i övrigt för kommunikationerna med öarna Bondekrok, Håskö, Gräsmarö, Harstena, Kråkmarö, Fångö och Kättilö. Å dessa öar uppgives sammanlagda antalet fiskare uppgå till omkring hundra med 60 motordrivna fiskebåtar. Vid Fyrudden har tidigare iordningställt en tilläggsbrygga, men denna saknar skydd mot sjögång, är för kort och hög för att medgiva bekväm lossning och lastning av båtarna.

Enligt upprättat förslag skulle bryggan förlängas och sänkas. Vidare skulle skydd erhållas genom utbyggande av en vågbrytare och slutligen skulle den mellan bryggan och vågbrytaren bildade hambassängen fördjupas till 2 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Fyruddens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 90 000 kr.

Bokö, Gryts socken. 11 yf, 12 bf, 23 225 kr. Rv, 34 000 kr. Bv, 192 215 kr. Fv.

Bokö är en ö utanför Valdemarsviken och har sina förbindelser med fastlandet via Breviksnäs, där lastbrygga och rökeri finnes. Ön har relativt goda hamnförhållanden, men uppgrundning av hamnen har skett, vilket jämte övergången till större båtar givit anledning till önskemål om hamnens och hamninloppets fördjupning. Vidare har behov av en kortare vågbrytare anmälts. Vid av utredningen föranstaltad besiktning på platsen har emellertid befunnits, att fiskarna icke äro eniga om nödvändigheten av hamnens förbättring samt att ett antal av dem icke önska bidra därtill.

På grund härav har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra för närvarande förorda hamnanläggning på Bokö.

De av utredningen här ovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Östergötlands län (sid. 255).

Kalmar län.

Inom Kalmar län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 1 391 yrkes- och 1 327 binäringsfiskare. Såväl utmed fastlandets kust som i länets skärgård och på Öland finnes ett stort antal fiskelägen. Behovet av förbättrade hamnförhållanden i dessa fiskelägen är betydande, enär befintliga hamnar flerstädes äro oskyddade, trånga och grunda. Även behovet av landningsplatser är stort.

I länet finnas staten tillhöriga fiskehamnar vid Byxelkrok och Grönhögen, båda på Öland. Med bidrag av statsmedel ha fiskehamnar anlagts eller förbättrats dels på fastlandet vid Stensö i Kalmar stad och i Västerviks stad, dels på Öland vid Gräsgård och Sandviken.

Fisket bedrivs i första hand efter strömming men även av andra arter såsom torsk, flundra, ål, lax och gädda äro fångsterna betydande. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 6,38 miljoner kronor, motsvarande omkring 5,4 % av värdet av saltsjöfisket i landet. Ännu är flertalet av de använda fiskebåtarna öppna men antalet däckade motorbåtar är förhållandevis mycket större än utmed kusten norr om detta län och befinner sig i kraftig ökning.

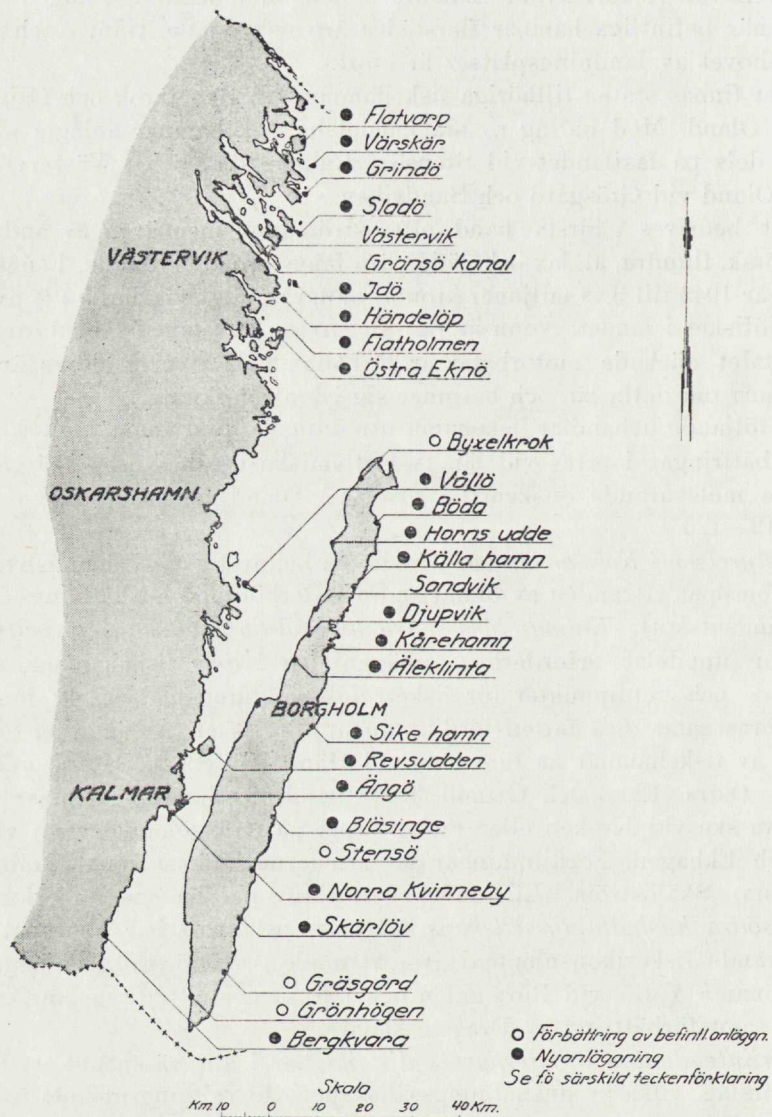
I det följande behandlar fiskehamnsutredningen först anmälda önskemål om hamnförbättringar i orter vid länets fastlandskust och i dess skärgård. Be- träffande motsvarande önskemål i orter på Öland får utredningen hänvisa till s. 112—123.

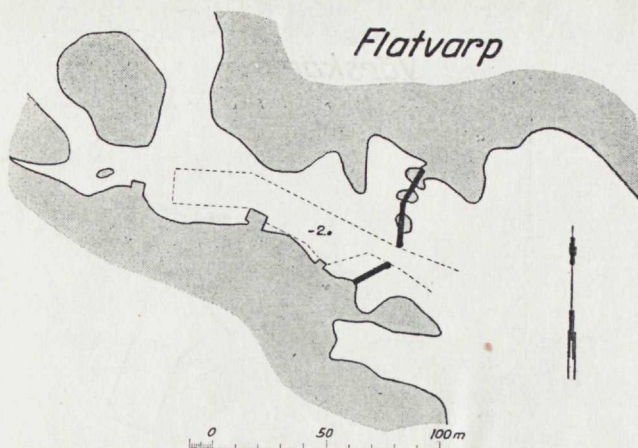
Länsstyrelsen i Kalmar län har i fråga om behovet av fiskehamnsbyggnader i länet åberopat yttranden av bland andra vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott. *Kalmar läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* har uppdelat erforderliga anläggningar i *dels* fiskehamnar, avsedda som stöd- och replipunkter för fisket, *dels* landningsplatser, dit fångsterna kunna föras samt *dels* farledsfördjupningar för fisket. Anläggning eller förbättring av fiskehamnar ha förordats vid Händelöp, Sladö, Horns udde, Idö, Värskär, Östra Eknö och Grindö. Anordnande av landningsplatser har ansetts böra ske vid Kroken eller Fiskartorpet på Gränsölandet samt vid Pålsviken och Ekhagen. Fördjupningar av farlederna Gränsö kanal, Malmösund, Asköström, Skälöström, Lillsundet och Kårösund ha ansetts erforderliga. *Länets södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* har åberopat ett av vederbörande fiskerikonstulent avgivet yttrande, vari förordas anläggning av fiskehamnar å Vällö, vid Revsudden och i Kalmar stad (jfr nedan Ängö och Stensö) samt förbättring av Dragets kanal.

Fiskerintendenten i Österhavets distrikt har i allt väsentligt anslutit sig till de förslag, vilka av hushållningssällskapens förvaltningsutskott framlagts, men har ifrågasatt, huruvida vissa förordade farledsförbättringar i första hand vore av betydelse för fisket.

Förutom nu nämnda projekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Flatvarp, Flatholmen och Bergkvara. Vissa av länets

KALMAR LÄN

norra hushållningssällskap förordade farledsarbeten ha ansetts huvudsakligen tjäna annan sjöfart än fisket och därför icke böra i förevarande sammanhang komma i fråga.

En av Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott hos Kungl. Maj:t gjord ansökning om ett statsbidrag av 50 000 kronor till anläggning av fiskebåtsbryggor, utökning av redan befintliga dylika bryggor samt uppmuddring av inloppen till desamma har — jämte utlåtanden av lantbruksstyrelsen och statskontoret — av Kungl. jordbruksdepartementet överlämnats till fiskehamnsutredningen för att tagas i övervägande vid fullgörandet av dess uppdrag. Beträffande ifrågavarande ansökning får utredningen hänvisa till s. 251.

Flatvarp, Ö. Eds kommun. 9 yf, 1 bf, 9 500 kr. Rv, 12 230 kr. Bv, 39 002 kr. Fv.

Flatvarps fiskeläge ligger på östra sidan av St. Askö i norra delen av Västerviks skärgård. Hamnanläggningar saknas. Båtarna förtöjas i en mot sjögång vid ostlig vind oskyddad vik, vilken dessutom är alltför grund.

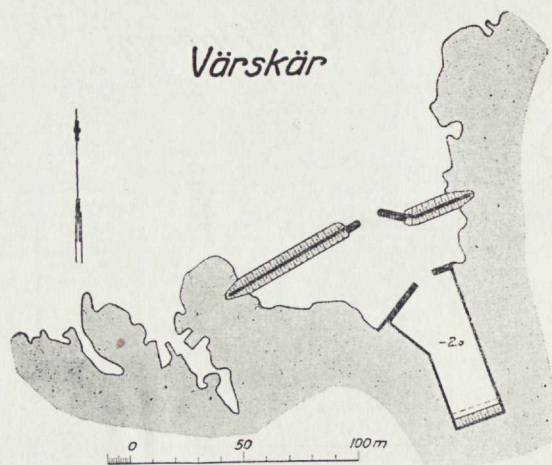
Enligt upprättat förslag skulle till skydd mot ostliga stormar uppföras två mindre vågbrytare, varjämte inloppet och hamnen skulle fördjupas till 2 m. Av kostnadsskäl ha inga tilläggsbryggor medtagits i förslaget, utan båtarna anses tillsvidare kunna förtöjas vid befintliga sjöbodas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Flatvarps fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 52 000 kr.

Pålsviken, Ö. Eds kommun.

Även Pålsviken är beläget på östra sidan av St. Askö och ligger söder om Flatvarp. På platsen finnes icke något större antal fiskare. Fråga har

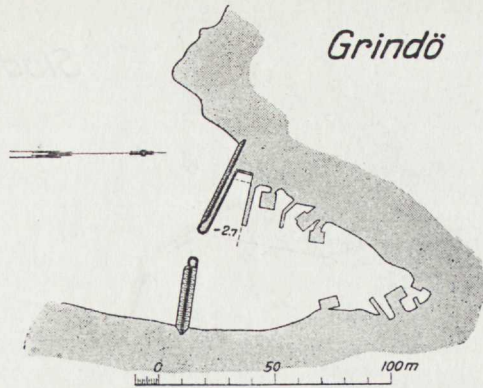
emellertid uppkommit om anordnande av allmän vägförbindelse från L. Sondered på fastlandet ut till St. Askö och denna väg avses sluta med en tilläggsbrygga vid Pålsviken. Bryggan anses enligt vad från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen inhämtats komma att erhålla sådan betydelse för utanför liggande skärgårds kommunikationer med fastlandet, att den bör ingå i den allmänna vägen och bekostas med vägmedel. Pålsvikens brygga kommer med visshet också att bliva den naturliga landningsplatsen för de fiskefångster, som erhållas av fiskarna på öarna från Grindö i söder till Torö i norr. Enligt uppgift skulle fångsterna här landas av omkring 35 fiskebåtar.

Sedan länsstyrelsen meddelat fiskehamnsutredningen, att bryggan vid Pålsviken tänkts utförd med tilläggsplats för endast 1—2 30-fots båtar, har utredningen såsom sin mening framhållit, att en så liten brygga icke är tillräcklig samt förordat, att bryggan gives sådan storlek, att samtidigt minst 6 fiskebåtar kunna lossa vid densamma, att bryggan bör vara farbar med lastbil, samt att bryggan med hänsyn till förhållandena på platsen utrustas med vågbrytareskydd.

Då bryggan såsom nämnts avses utförd genom vägväsendets försorg, föranleder projektet i övrigt intet förslag av fiskehamnsutredningen.

Värskär, Ö. Eds kommun.

Ön Värskär har tidigare varit bebodd av upp till 18 fiskarefamiljer. Numera finnas endast fyra familjer kvar. Orsaken till öns avfolkning torde i viss mån ha varit avsaknaden av skyddad hamn. Särskilt under vinterfisket efter strömning vistas ett stort antal fiskare från andra orter i vattnen utanför Värskär och för dessa föreligger stort behov av stödhamn på ön. Kommer en dylik till stånd, torde återinflyttning av fiskare vara

att förvänta. I varje fall torde öns fortsatta avfolkning därigenom kunna förhindras.

Enligt upprättat förslag skulle en såsom hamn nu använd vik på öns norra del vidgas och fördjupas samt skyddas mot sjögång genom anordnande av två yttre och två inre vågbrytare, omslutande en utjämnings- och en hamnbassäng, den senare med 2 m vattendjup. Den inre bassängen skulle förses med tilläggs kajer.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Värskärs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 123 000 kr.

Grindö, Loftahammars kommun. 7 yf, 1 bf, 12 790 kr. Rv, 11 800 kr. Bv, 41 211 kr. Fv.

Grindö fiskeläge ligger vid en vik på St. Grindö i Västerviks skärgård. Båtarna förtöjas vid bryggor och båthus, oskyddade mot sjögång vid sydlig vind.

Enligt upprättat förslag skulle utföras tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. Den ena vågbrytaren skulle på insidan utformas såsom kaj med tilläggsplatser. Vattendjupet vid denna kaj skulle ökas till 2,7 m.

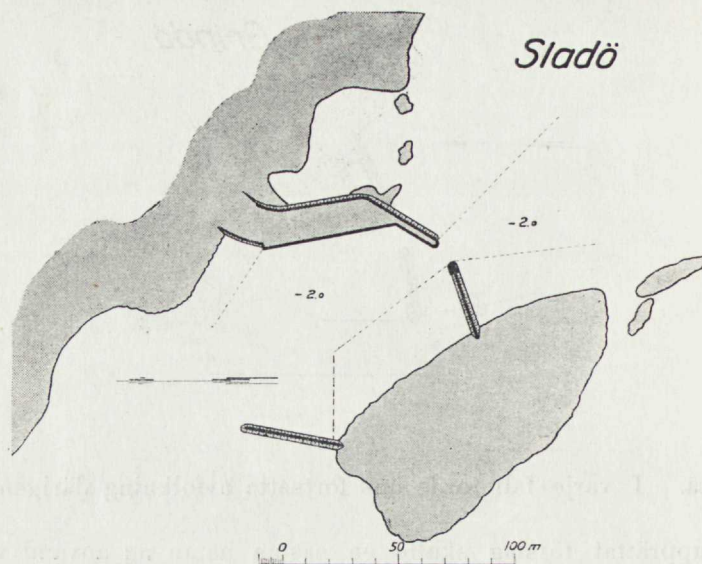
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Grindö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 58 000 kr.

Sladö, Loftahammars kommun. 18 yf, 2 bf, 27 918 kr. Rv, 26 800 kr. Bv, 119 108 kr. Fv ¹⁾.

Sladö ligger i havsbandet i Västerviks skärgård nordost om staden. Egentliga hamnanläggningar saknas och båtarna förtöjas vid bristfälliga bryggor i en grund vik. Önskemål ha också framförts om fördjupning av viken samt om byggande av kajer m. m. Emellertid tillfrysar den nu använda hamnviken i regel tidigt och fiskeläget saknar därefter helt angörings-

¹⁾ De statistiska uppgifterna inkludera ön Torrö.

möjligheter. Det har därför syntts lämpligare att bygga en hamnanläggning utanför viken. Här är vattnet enligt inhämtade uppgifter praktiskt taget alltid isfritt och en hamn på denna plats skulle få stor betydelse ej blott för Sladö befolkning, utan även för fiskarna å Hasselö, Rågö, Smågö, Solidö, Björkö m. fl. öar, när dessa vintertid skulle kunna förlägga sina båtar och avlämna sina fångster vid Sladö.

Enligt upprättat förslag skulle till skydd mot sjön uppföras tre vågbrytare, bildande en hamnbassäng. Denna jämte inloppet skulle fördjupas till 2 m. Östra vågbrytaren skulle på insidan utföras såsom kaj och dessutom skulle en landkaj med hamnplan och tillfart utbyggas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Sladö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 56 000 kr.

Gränsö kanal, Loftahammars kommun.

Gränsö kanal med en längd av cirka 650 m leder från Gudingefjärden till Västerviks yttre hamn. Kanalen har ett vattendjup av cirka 1,8 m och en bottenbredd av 2,4 m och kan alltså trafikeras av mindre fartyg. Den är med hänsyn till kustlinjens sträckning med djupt inskurna fjärdar samt till de många bebodda öarna i skärgården norr om Västervik av mycket stor betydelse för kommunikationerna från och till Västervik. Fartyg, vilka icke kunna passera kanalen, måste nämligen passera öster och söder om Gränsö och komma därvid ut på mot öppna havet oskyddade vatten. Jämväl för de många fiskare, vilka avlämna sina fångster i Västervik, utgör kanalen en gen och skyddad färdväg.

Enär emellertid kanalens djup och bottenbredd, såsom av ovanstående framgår, äro otillräckliga, ha önskemål om kanalens förbättring framförts.

Enligt upprättat förslag skulle kanalens djup ökas till 2,1 m och dess bottenbredd till 5,4 m. Kostnaden härför har beräknats till 111 000 kr.

Då förbättringen av Gränsö kanal, såsom jämväl framgår av vad nedan anföres beträffande platserna Ekhagen och Fiskartorpet, till övervägande delen synes erforderlig för underlättande av kommunikationerna mellan Västervik och skärgården norr om staden och icke är obetingat nödig för fisket, har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra tillstyrka statsbidrag av för fiskehamnar avsedda medel till företaget.

Ekhagen, Loftahammars kommun.

Ekhagen är belägen på Norrlandet nordväst om Gränsö kanals norra ände. Med hänsyn till att Gränsö kanal vintertid islägges, ha önskemål framförts om byggande av en tilläggsbrygga för landning av fisk vid Ekhagen, varifrån väg finnes till Västervik.

Fiskehamnsutredningen, som ansett att en eventuell landningsplats för vinterbruk borde förläggas till Fiskartorpet (jfr nedan), har ej funnit tillräckliga skäl föreligga att föranstalta om förslag till brygga vid Ekhagen.

Fiskartorpet, Loftahammars kommun.

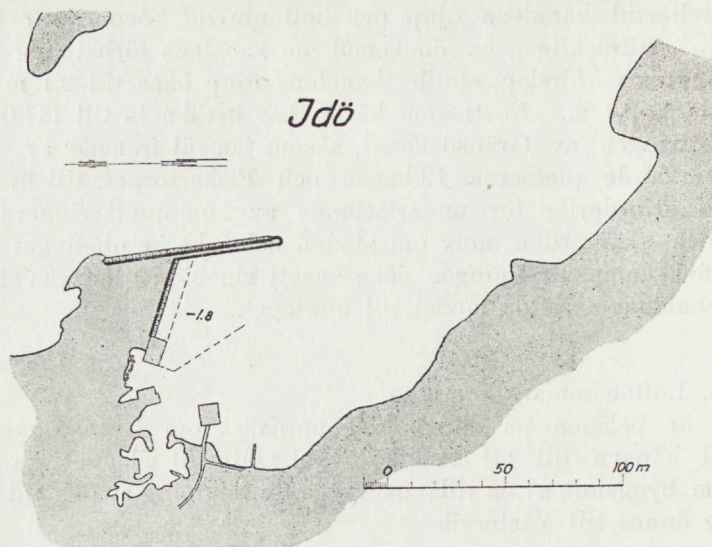
Fiskartorpet ligger på Gränsö sydost om Gränsö kanals norra ände. Av samma skäl, som anförts beträffande Ekhagen (jfr ovan), önskas här en tilläggsbrygga, huvudsakligen för användning under den del av året, då Gränsö kanal är tillfrusen.

Enligt upprättat förslag skulle vid Fiskartorpet byggas tvenne mindre vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, som genom muddring skulle fördjupas till 2,5 respektive 2,0 m. Tilläggsplatser skulle erhållas genom anläggning av en landkaj samt genom utförande av norra vågbrytarens insida såsom kaj. Hamnplan och tillfartsväg skulle iordningställas. Kostnaden har beräknats till 75 000 kr.

Fiskehamnsutredningen har beträffande hamnanläggning vid Fiskartorpet liksom beträffande förbättringen av Gränsö kanal ansett, att arbetena till övervägande delen skulle tjäna rena kommunikationsändamål och endast i begränsad omfattning fisket. Utredningen har därför icke ansett sig böra tillstyrka statsbidrag av för fiskehamnar avsedda medel till företaget.

Horns udde, Västrums kommun.

Vid Horns udde på fastlandet cirka 17 km sydost om Västervik finnes vid ändpunkten av allmän väg en relativt nybyggd, i den allmänna vägen ingående brygga. Denna har stor betydelse för kommunikationerna mellan fastlandet och öarna i södra delen av Västerviks skärgård. Den är även en viktig landningsplats för fiskarnas fångster.

Med hänsyn till det stora antal fiskebåtar, som regelmässigt och ofta samtidigt behöva angöra bryggan, är denna alltför liten. Den kan icke heller trafikeras av de bilar, med vilka fiskefångsterna vidarebefordras. Behov föreligger därför av bryggans förlängning och breddning. Enär, såsom ovan nämnts, bryggan ingår i allmän väg, ha de framställda önskemålen om bryggans förbättring ej föranlett annan åtgärd från fiskehamnsutredningens sida, än att vederbörande vägförvaltning underrättats därom.

Idö, Västrums kommun. 11 yf, 3 bf, 27 941 kr. Rv, 21 400 kr. Bv, 57 580 kr. Fv.

Idö är belägen i Västerviks skärgård cirka 8 km sydost Västervik. På öns östra sida ha fiskarna vid en av utanför liggande öar någorlunda skyddad vik placerat sina sjöbodar, i vilka fiskebåtarna förtöjas. Speciellt vid östlig vind är viken oskyddad mot sjögången. Vattendjupet är otillräckligt.

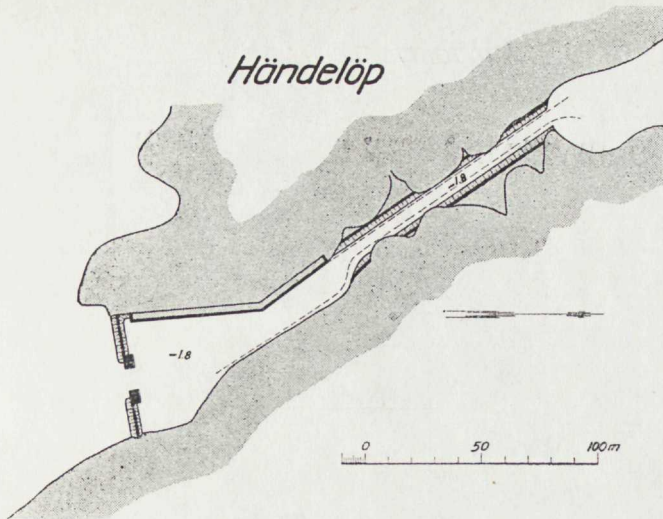
Enligt upprättat förslag skulle en vågbrytare med tilläggs kaj på insidan anläggas. Därjämte skulle hamnbassängen innanför denna vågbrytare fördjupas till 1,8 m och en hamnplan utfyllas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Idö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 47 000 kr.

Händelöp, Västrums kommun. 32 yf, 4 bf, 58 451 kr. Rv, 65 400 kr. Bv, 231 264 kr. Fv.

Händelöp är belägen i Västerviks skärgård cirka 11 km sydost Västervik. Öbefolkningen utgöres helt av fiskare, vilka för närvarande såsom hamn

använda en naturligt skyddad vik på öns mot fastlandet vettande sida. Vattendjupet är otillräckligt och viken tillfrysar tidigt. Vinterfisket, som här är av mycket stor betydelse, försvaras härigenom och omöjliggöres ofta till stort ekonomiskt avbräck för befolkningen. Önskemål ha därför framförts om anläggning av en ny hamn på öns sydöstra udde, där vattnet praktiskt taget alltid är isfritt.

Enligt upprättat förslag skulle i en vik på sistnämnda plats utföras tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, vars inre del skulle fördjupas till 1,8 m. I bassängen skulle anläggas en landkaj. Vidare skulle utgrävas en cirka 100 m lång kanal, varmed hamnen skulle förbindas med en befintlig, mot sjögång naturligt skyddad vik på öns nordöstra strand. Genom kanalen förväntas uppstå sådan vattenströmning, att hamnbassängen hålles fri från is och tång. Till den nya hamnen skulle en 1 700 m lång tillfartsväg från platsen för öns nuvarande hamnplats anläggas.

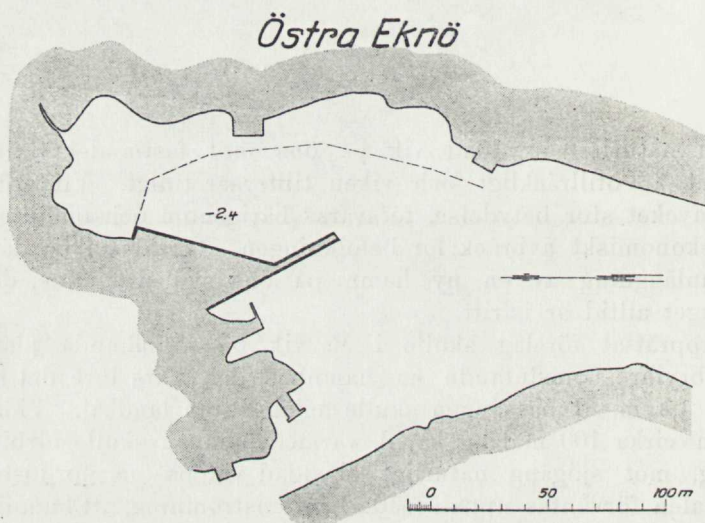
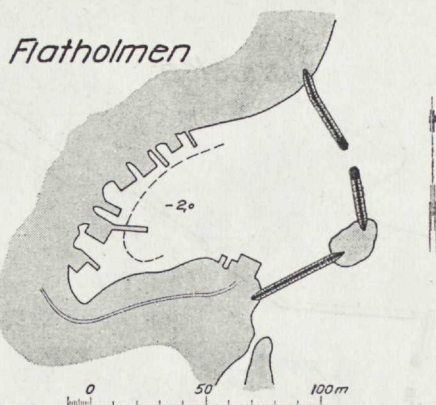
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Händelöps fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 100 000 kr.

Flatholmen, Västrums kommun. 8 yf, 19 332 kr. Rv, 20 100 kr. Bv, 51 316 kr. Fv.

Flatholmen är en mindre ö i Västerviks södra skärgård cirka 6 km söder Verkeböcksvikens mynning. Fiskebåtarna förtöjas vid bryggor och båthus i en mot ostliga vindar oskyddad vik på öns östra sida.

Enligt upprättat förslag skulle skydd mot sjögången erhållas genom utförande av tre mindre vågbrytare. Den därvid bildade hamnbassängen skulle fördjupas till 2,0 m i de delar, där vattendjupet är otillräckligt.

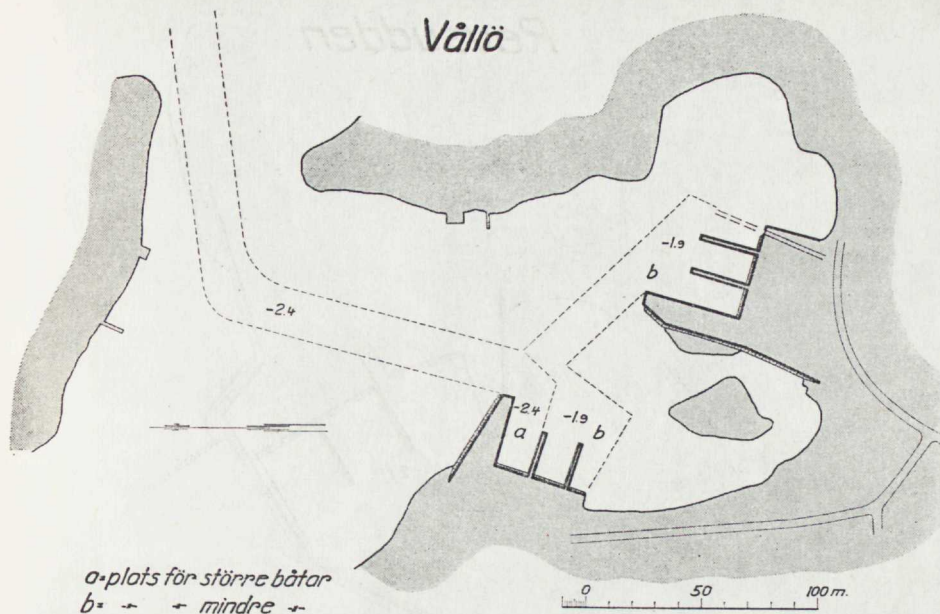

Fiskehamnsutredningen förordar
 anläggning av Flatholmens fiskehamn enligt ovan för en kostnad
 av 27 000 kr.

Östra Eknö, Västrums socken. 28 yf, 6 bf, 42 789 kr. Rv, 59 400 kr. Bv, 119 137 kr. Fv.

Östra Eknö är belägen i Västerviks södra skärgård. Fiskebåtarna förtöjas vid enkla bryggor i en mot sjögång någorlunda skyddad vik på öns östra sida. Hamnanläggning saknas.

Enligt upprättat förslag skulle i hamnviken en 4 m bred pir med till-

läggsplatser och innanför denna en landkaj med hamnplan anläggas. Vidare skulle erforderligt vattendjup åstadkommas genom muddring.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Ö. Eknö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 56 000 kr.

Vällö, Mönsterås kommun. 30 yf, 1 bf, 198 182 kr. Rv, 32 775 kr. Bv, 95 145 kr. Fv.

Vällö är belägen på kort avstånd från fastlandet i norra delen av Kalmar-sund. Båtarna förtöjas i en vik på öns norra strand, där enkla bryggor finnas. Vattendjupet är så ringa, att de större båtarna icke kunna anlöpa hamnviken vid lågvatten.

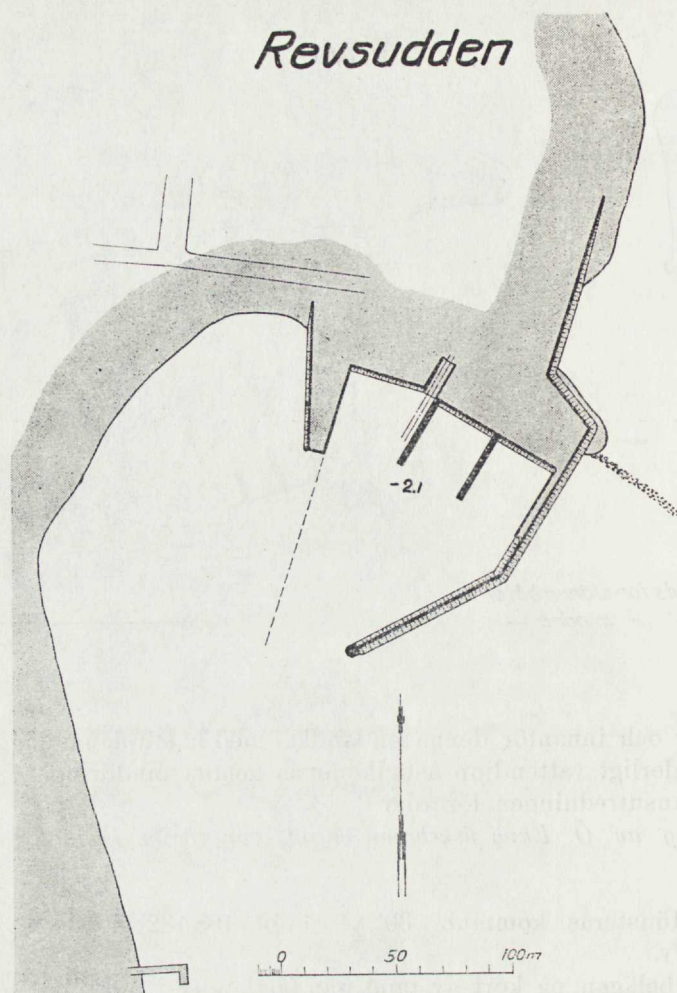
Enligt upprättat förslag skulle vattendjupet ökas till 2,4 respektive 1,9 m i inloppet och hamnbassängen. Med användning av muddermassorna skulle utfyllas två pirar med tilläggsplatser på ena sidan. Dessutom skulle byggas fyra bryggor samt en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Vällö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 77 000 kr.

Revsudden, Ryssby kommun. 26 yf, 9 bf, 45 715 kr. Rv, 25 425 kr. Bv, 84 573 kr. Fv.

Revsuddens fiskeläge ligger på östra sidan av Skägganäs i Kalmarsund cirka 15 km norr om Kalmar. Hamnanläggningar saknas. Då vattnet i

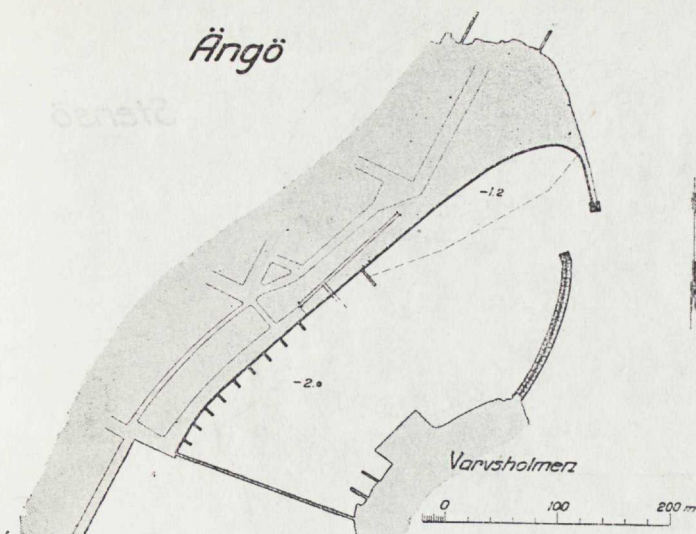
allmänhet är isfritt hela vintern, skulle en hamn här komma att utnyttjas vintertiden även av fiskare från andra orter utmed kusten, där isförhållandena äro mindre gynnsamma.

Enligt upprättat förslag skulle en skyddad hamnbassäng erhållas genom utförande av en vågbrytare. Bassängen skulle fördjupas genom muddring. Med användning av muddermassorna skulle utfyllas en pir med betongkaj på insidan samt erforderlig hamnplan. Vidare skulle två bryggor, slip och vissa strandskoningar utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Revsuddens fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 166 000 kr.

Dragets kanal, Ryssby kommun.

Denna kanal är belägen mellan fastlandet och Skäggenäs och förmedlar trafiken med mindre båtar utmed fastlandskusten. Önskemål om breddning och fördjupning av kanalen ha framförts. Då kanalen emellertid, såvitt fiskehamnsutredningen kunnat utröna, endast i obetydlig omfattning användes av fiskebåtar eller är till nytta för fisket, har utredningen ej ansett sig kunna förorda arbetenas utförande med bidrag av för fiskehamnar avsedda statsmedel.

Ängö, Kalmar stad. 27 yf, 9 bf, 28 535 kr. Rv, 36 600 kr. Bv, 133 623 kr. Fv.

Ängö är beläget innanför Varvsholmen i Kalmar stad. Fiskebåtarna förtöjas vid enkla bryggor vid stranden. Skydd mot sjögången erfordras liksom även ökat vattendjup och rymligare garntorkningsplatser i land.

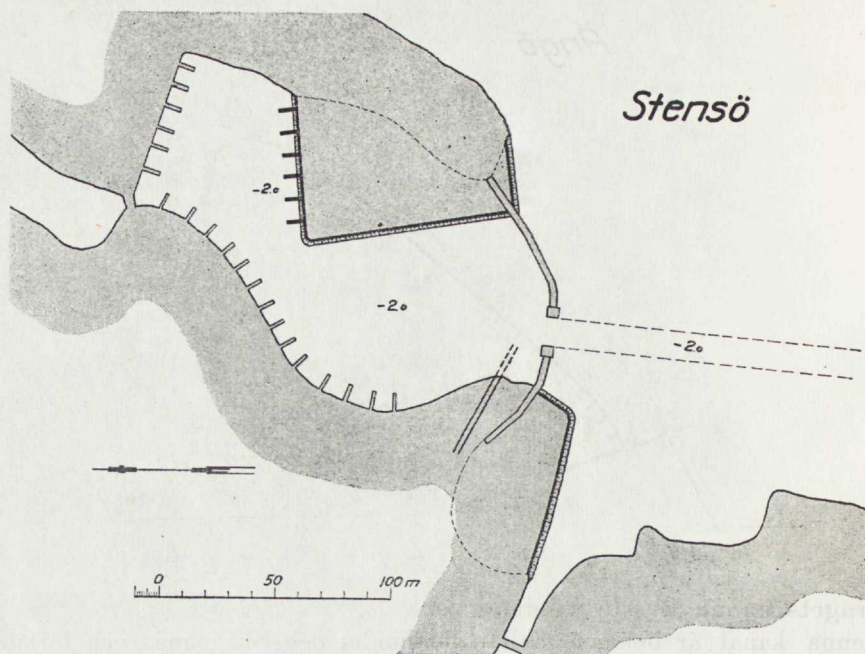
Enligt upprättat förslag skulle utföras tvenne vågbrytare, den ena från fastlandet, den andra från Varvsholmen. I den innanför dessa bildade hamnbassängen skulle muddringar utföras och med de därvid erhållna massorna skulle garntorknings- och upplagsplatser i land utfyllas. Vidare skulle 9 fiskebåtsbryggor, vardera med tilläggsplatser för två båtar, utföras utmed stranden. Viss del av hamnen skulle utnyttjas för andra båtar än fiskebåtar. Hänsyn härtill synes böra tagas vid fastställande av storleken av utgående bidrag till företaget av för fiskehamnar avsedda statsmedel.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Ängö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 100 100 kr.

Stensö, Kalmar stad. 40 yf, 67 205 kr. Rv, 54 000 kr. Bv, 219 008 kr. Fv.

Även Stensö fiskeläge ligger inom Kalmar stad. För en kostnad av 50 000 kronor, varav statsbidrag 35 000 kronor, utfördes här under åren 1931

—1932 vissa förbättringsarbeten. Hamnen är emellertid nu i stort behov av utvidgning på grund av båtarnas antal och storlek. Inseglingrännan är smal, grund och krokig. Pirhuvudena vid hamninloppet äro delvis utförda med träpålar, vilka äro starkt angripna av röta. Områdena i land för garn-torkning och uppläggning av båtar äro otillräckliga.

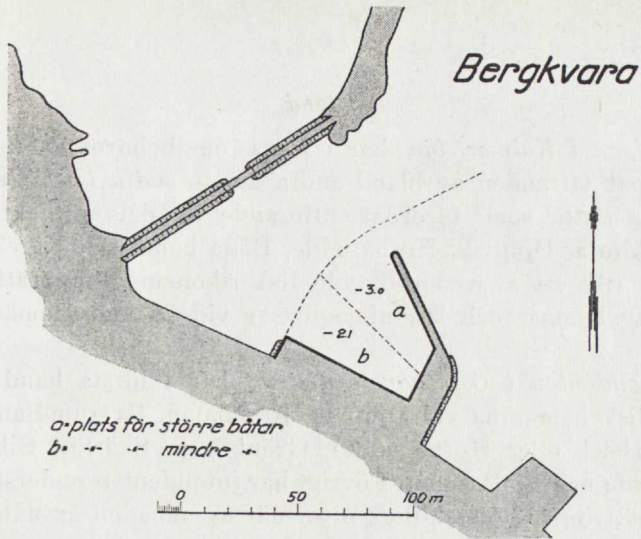
Enligt upprättat förslag skulle pirhuvudena ombyggas, inseglingrännan rätas, breddas och fördjupas, hamnbassängen å vissa partier fördjupas, nya hamnplaner utfyllas och ny slip anläggas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Stensö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 104 000 kr.

Bergkvara municipalsamhälle.

Bergkvara är beläget på fastlandet cirka 40 km från Kalmar vid södra delen av Kalmarsund. I själva samhället äro enligt uppgift 5 yrkes- och 14 binäringsfiskare bosatta. Vid Ragnabo strax norr om samhället finnas ytterligare 11 fiskare. Bergkvara har vidare viss betydelse såsom landningsplats för fisk, fångad av fiskare från andra orter. Hamnförhållandena äro emellertid mycket otillfredsställande och särskild fiskehamn saknas alldeles. Enligt inhämtade uppgifter skulle en hamnanläggning för fiskebåtarna jämväl komma till nytta såsom stödhamn för marinens motortorpedbåtar vid övningar i kringliggande farvatten, varför anläggningen bör projekteras med hänsyn härtill.

Enligt upprättat förslag skulle vid en första utbyggnad av fiskehamn i Bergkvara utföras dels kajer, dels en friliggande pir med tilläggsplatser på båda sidor. Piren skulle giva skydd mot sjögången och dess tilläggsplatser skulle i första hand reserveras för marinens fartyg. Innanför landkajen skulle utfyllas en hamnplan. Hamnbassängen skulle fördjupas till 2,1 m i den för fiskebåtarna avsedda delen och till 3 m i den för marinens båtar avsedda delen.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Bergkvara fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 86 000 kr.

Öland.

Länsstyrelsen i Kalmar län har i fråga om behovet av fiskehamnar på Öland åberopat yttranden av bland andra länets södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott, som förordat utförande av dels projekterade anläggningar i Äleklinta, Djupvik, Horns udde, Böda hamn och Kårehamn, dels — i anslutning till ett av vederbörande fiskerikonsulent upprättat förslag — förbättring av hamnar och landningsplatser vid 28 andra smärre fiskelägen på ön.

Fiskeriintendenten i Österhavets distrikt har i första hand förordat förbättring av fiskehamnarna vid Djupvik, Kårehamn, Byerum-Sandviken (eventuellt Binnerbäck eller Horns udde), Grönhögen, Skärlöv, Sike hamn, Bläsinge, Äleklinta och Böda hamn. I övrigt har intendenten understrukit behovet av hamnförbättringar på åtskilliga orter där avsaknaden av naturliga hamnar medför stora svårigheter för fisket.

Förutom projekten å nämnda orter har utredningen närmare prövat framställda önskemål om anläggning eller förbättring av fiskehamnar vid Byxelkrok, Källa hamn, Norra Kvinneby och Gräsgård. De i det följande icke särskilt avhandlade hamnförbättringarna har utredningen funnit vara av den art, att de — i den mån de överhuvudtaget böra utföras med statsbidrag — kunna utföras såsom smärre arbeten i den ordning, som utredningen i annat sammanhang förordar (se s. 251).

Byxelkrok, Böda kommun. 21 yf, 33 bf, 88 600 kr. Rv, 44 550 kr. Bv, 204 581 kr. Fv.

Byxelkrok är beläget på Ölands västkust nära öns norra udde. Fiskehamnen, som tillhör staten, anlades under åren 1932—33 och förbättrades under åren 1934—37. Sammanlagda anläggningskostnaden har uppgått till 240 000 kronor. Hamnen består av en vågbrytare, som skyddar en hamnbassäng, inom vilken två pirar samt en slip för småbåtar finnas. Anläggningarna befinna sig i gott skick.

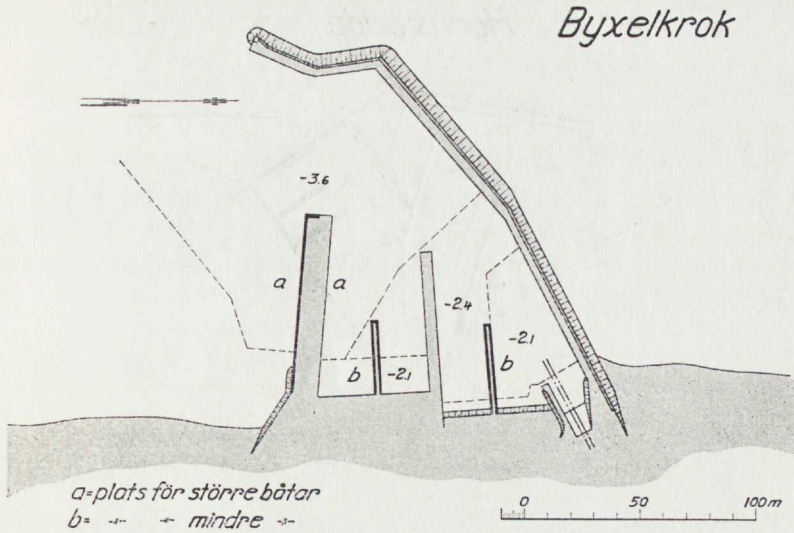
Hamnen utnyttjas icke blott av de på platsen hemmahörande fiskarna utan har dessutom betydelse dels såsom handelshamn, dels såsom stödhamn för fiskare från andra orter på Öland och på fastlandet under laxfiskesäsongen. Med hänsyn härtill är tilläggsplatsernas antal alltför litet.

Enligt upprättat förslag till hamnens förbättring skulle södra piren, som nyttjas av handelsfartygen, breddas, varjämte två nya förtöjningsbryggor skulle utföras. I samband härmed skulle de inre delarna av hamnbassängen fördjupas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Byxelkrok enligt ovan för

en kostnad av 87 000 kr.

Byerum-Sandviken och Binnerbäck, Böda kommun.

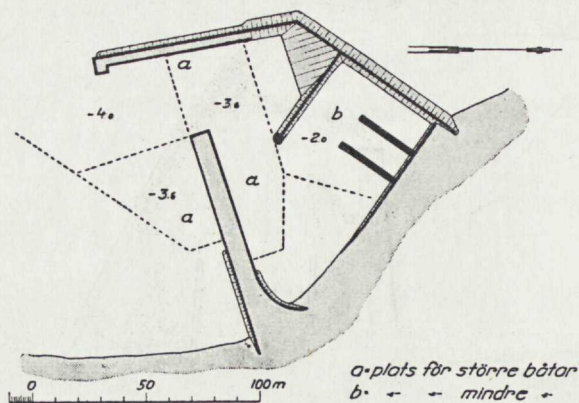
I Byerum på Ölands västkust finnas enligt uppgift 10 yrkes- och 30 binäringsfiskare. Hamn saknas och kusten ligger öppen och oskyddad mot havet. Fiskarna ha framfört önskemål om anläggning av en fiskehamn antingen vid Sandviken eller vid Binnerbäck. Vid den förstnämnda platsen ha de för närvarande sina båtar, vilka vid storm måste dragas upp på land. Stranden här är långgrund och sandig. Fiskehamnsutredningen har föreställt om undersökningar på platsen för utrönande av möjligheten att bygga hamn vid Sandviken. På grund av bottenförhållandena skulle en sådan hamn komma att draga kostnader, som icke stode i rimlig proportion till omfattningen av det från trakten bedrivna fisket.

Utredningen har icke heller ansett möjligt att förorda anläggning av fiskehamn vid Binnerbäck. Stranden består av berg och vattendjupet omedelbart utanför den är stort. Antingen hamnen förlades innanför strandlinjen, varvid den måste sprängas in i berget, eller utanför densamma, varvid vågbrytare bleve nödvändiga, så skulle kostnaderna bliva mycket betydande. Utredningen förordar därför nedan anläggning vid Horns udde av en fiskehamn, avsedd att kunna tjäna även den i Byerum hemmahörande fiskebåtsflottan.

Horns udde, Högby kommun.

Horns udde är belägen på Ölands västkust cirka 2 mil söder om öns norra udde. På platsen finnas enligt uppgift 4 yrkes- och 5 binäringsfiskare, huvudsakligen sysselsatta med ålfiske. Förhållandena på platsen äro någorlunda gynnsamma för anläggning av en hamn. Denna skulle få betydelse ej blott för ortens fiskare utan jämväl för fiskarna i Byerum samt för han-

Horns udde

delssjöfarten. Ej långt från Horns udde finnes inom Böda kronopark stembrott, varifrån blocksten uttages för transport över sjön till stensliperier. För utlastningen av denna sten uppgivas förbättrade hamnförhållanden vid Horns udde vara önskvärda. Med hänsyn till de stora avstånden till närmaste hamnar, i norr Byxelkrok och i söder Sandvik, erfordras hamnen jämväl såsom stödhamn för fisket i området mellan Öland och fastlandet.

Enligt upprättat förslag skulle anläggas en större vågbrytare samt en pir, omslutande en hamnbassäng. Vattendjupet vid piren, som avses för handelssjöfarten, skulle ökas till 3,6 m. Genom anläggning av en inre vågbrytare skulle avskiljas en inre hamnbassäng för fiskebåtarna och i denna bassäng skulle utföras två förtöjningsbryggor. Vattendjupet i inre bassängen skulle ökas till 2 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Horns udde fiskehamn enligt ovan för en kostnad

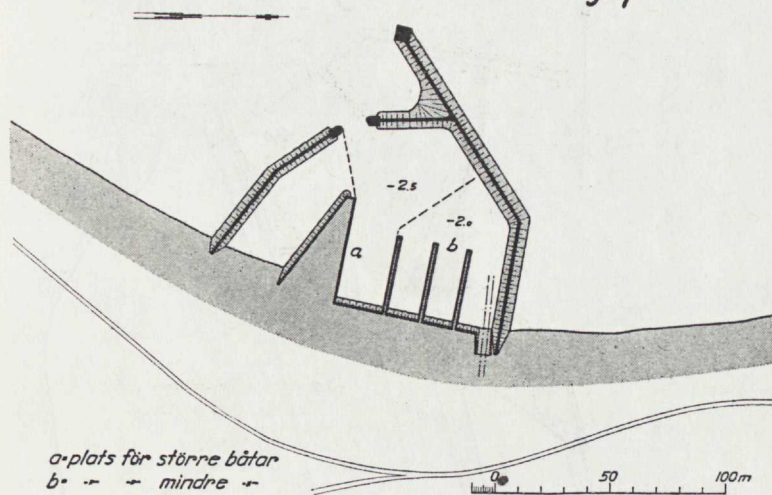
av 341 000 kr.

Djupvik, Föra kommun. 13 yf, 24 bf, 49 600 kr. Rv, 18 785 kr. Bv, 105 915 kr. Fv.

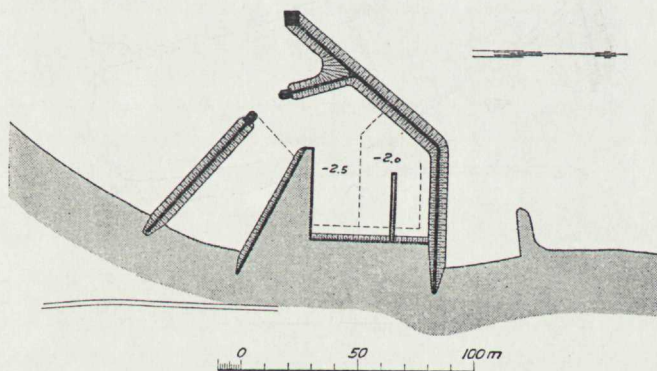
Djupvik är beläget på Ölands västkust cirka 18 km norr om Borgholm. På platsen finnas för närvarande inga hamnanläggningar och stranden är långgrund, öppen och sandig.

Enligt upprättat förslag skulle utföras ett vågbrytaresystem, omslutande en hamnbassäng med en pir, tre förtöjningsbryggor och slip. Hamnbassängen skulle genom muddring fördjupas i yttre delen till 2,5 m, i inre delen till 2 m och med därvid erhållna massor skulle hamnplan utfyllas.

Djupvik

Äleklinta

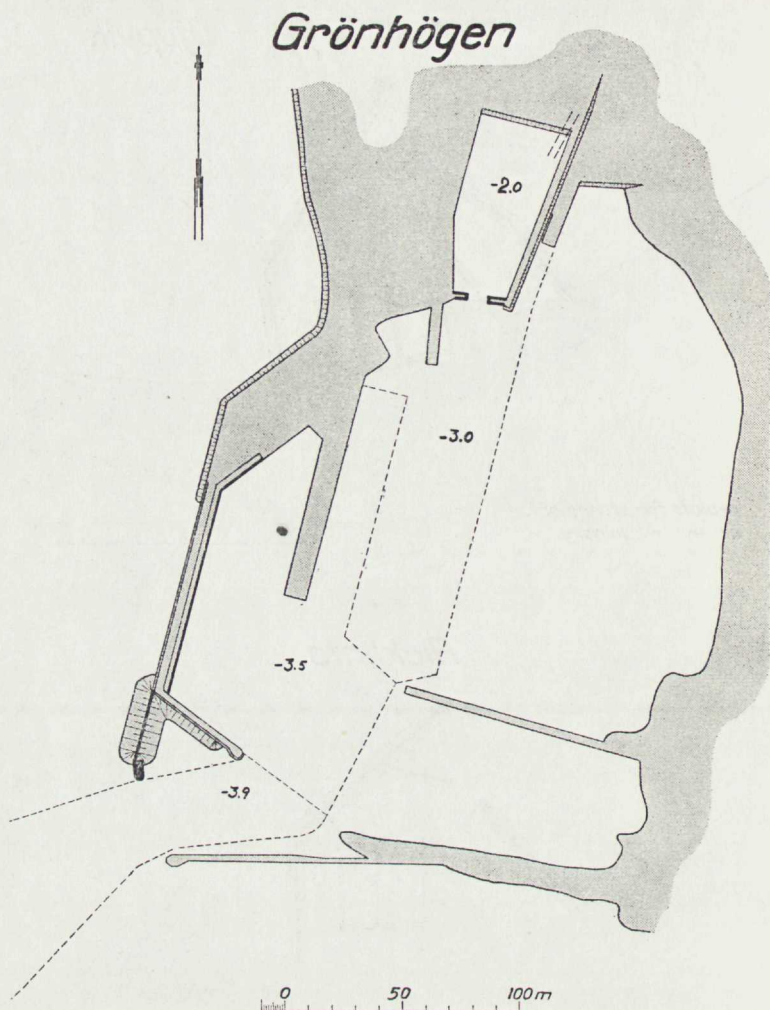

Fiskehamnsutredningen förordar
anläggning av Djupviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 192 000 kr.

Äleklinta, Alböke kommun. 8 yf, 8 bf, 56 970 kr. Rv, 10 290 kr. Bv, 81 150 kr. Fv.

Äleklinta fiskeläge ligger på Ölands västkust cirka 13 km norr om Borgholm. Liksom vid Djupvik saknas hamnanordningar och stranden är långgrund, öppen och sandig.

Enligt upprättat förslag skulle vid Äleklinta anläggas hamn med i stort sett samma utförande som den i Djupvik föreslagna, ehuru något mindre.

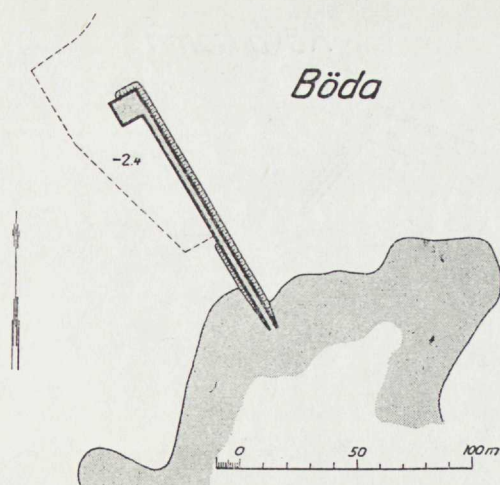

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Åleklinta fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 150 000 kr.

Grönhögen, Ventlinge kommun. 7 yf, 19 bf, 27 320 kr. Rv, 11 550 kr.
Bv, 29 580 kr. Fv.

Statens fiskehamn vid Grönhögen är belägen på Ölands västkust cirka 8 km från öns södra udde. Den anlades under åren 1919—22 för en kostnad av 1 286 000 kronor såsom en stödhamn för det omfattande fisket i södra Kalmarsund. Under laxfiskesäsongen anlitas hamnen av ett stort antal fiskebåtar från fastlandet, speciellt Blekinge. De på andra orter hemmahörande båtar, som angöra Grönhögen, uppgå ofta till ett 50-tal och vid

något tillfälle ha på en gång 150 fiskebåtar sökt sig in i hamnen. Denna har emellertid även stor betydelse såsom utlastningshamn för Ölands gasbetong aktiebolags fabrik i Grönhögen.

I sitt nuvarande skick består hamnen av tvenne vågbrytare, omslutande en större hamnbassäng. I västra delen av denna finnes en lastpir med 3,6 m vattendjup, vilken helt utnyttjas av de fartyg, som frakta den förenämnda fabriken produkter. Vidare har under åren 1945—46 för en kostnad av 60 000 kronor anordnats en småbåtshamn i bassängens inre del samt en 25 m lång kaj för fiskebåtar mellan västra vågbrytaren och lastpiren.

Stort behov föreligger emellertid även efter sistnämnda utvidgning av tilläggsplatser för fiskebåtarna. Vidare uppstår vid vissa vindar besvärande sjögång i själva hamninloppet.

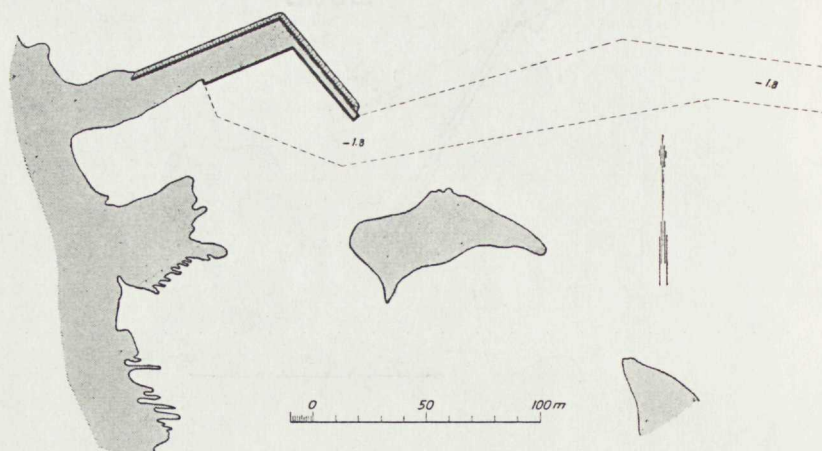
Enligt upprättat förslag skulle kaj utföras längs insidan av västra vågbrytaren och vattendjupet i denna del av bassängen ökas till 3,6 m. Genom förlängning av västra vågbrytaren skulle inseglingen underlättas. Vidare skulle småbåtshamn förses med vågskydd samt en slip. Anslag till utförande av dessa arbeten, vilka kostnadsberäknats till 160 000 kronor, har av Kungl. Maj:t anvisats genom beslut den 8 augusti 1946, varefter arbetena påbörjats.

Böda hamn, Böda kommun.

Böda hamn är belägen på Ölands ostkust cirka 15 km från öns norra udde. På platsen, som är en gammal lastageplats, finnes en brygga med överbyggnad av trä, vilande på stenfyllda timmerkistor. Den utnyttjas nu av fiskebåtarna men ger otillfredsställande skydd mot sjögången och är för liten.

I Böda hamn uppgivas 8 yrkes- och 17 binäringsfiskare vara hemmahörande.

Källa hamn

Hamnanläggning här skulle bliva en naturlig stödhamn för ett relativt omfattande yrkesfiske.

Enligt upprättat förslag skulle den befintliga bryggan ombyggas och förlängas samt därvid förses med överbyggnad av betong. Längs bryggans östra sida skulle utläggas vågskydd av stenblock. Väster och norr om bryggan skulle vattendjupet ökas till 2,4 m genom muddring.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Böda fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 92 000 kr.

Källa hamn, Källa kommun. 15 yf, 16 bf, 31 540 kr. Rv, 19 895 kr. Bv, 55 016 kr. Fv.

Källa hamn är belägen på Ölands ostkust cirka 30 km från öns norra udde. På platsen har nyligen uppförts en brygga, ansluten till land med en smal vägbank. Vattendjupet vid bryggan är emellertid endast 1,2 m, varför den kan angöras endast av smärre fiskebåtar. Skyddet mot sjögången är dessutom otillfredsställande.

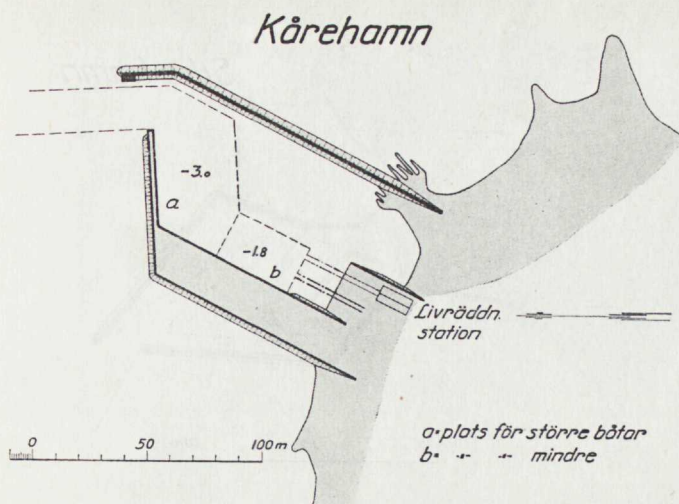
Enligt upprättat förslag skulle vägbanken breddas och förses med släntskydd av sten. Utmed bankens insida skulle byggas en träkaj på betongpålar. Den befintliga bryggan skulle på utsidan förses med vågskydd av sten. Hamnen och inseglingsrännan skulle genom muddring fördjupas till 1,8 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Källa fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 40 000 kr.

Kårehamn, Löts kommun. 10 yf, 20 bf, 73 250 kr. Rv, 15 585 kr. Bv, 131 695 kr. Fv.

Kårehamn är belägen på Ölands ostkust cirka 17 km nordost om Borg-

holm. Hamnanläggning saknas, men sedan gammalt är ett markområde avsatt för hamn och lotsplats här. En livräddningsstation har nyligen inrättats på platsen.

Enligt upprättat förslag skulle tvenne vågbrytare utfyllas från stranden. Den mellan dem bildade hamnbassängen skulle fördjupas delvis till 3 m, delvis till 1,8 m. Utmed insidan av västra vågbrytaren skulle anläggas kaj och hamnplan och invid livräddningsstationen skulle vidare byggas en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Kårehamns fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av..... 204 000 kr.

Sike hamn, Bredsätra kommun. 19 yf, 28 bf, 59 975 kr. Rv, 29 405 kr. Bv, 132 490 kr. Fv.

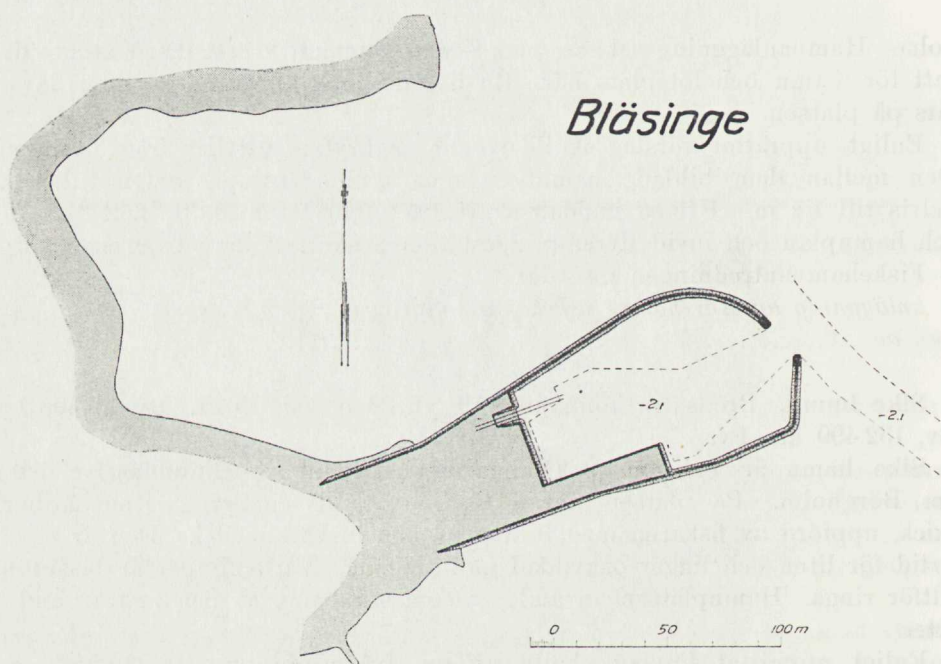
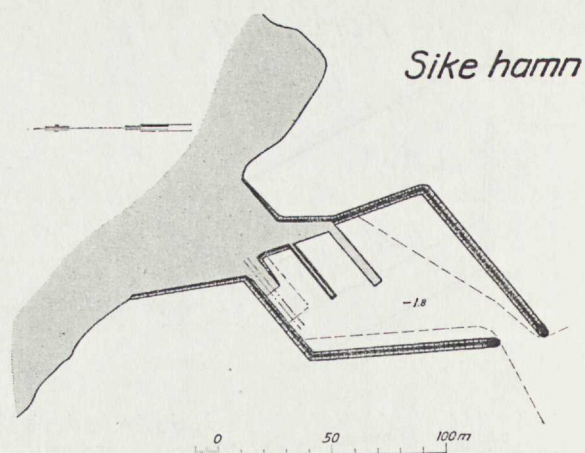
Sike hamn är belägen på Ölands ostkust invid Kapelluddens fyr öster om Borgholm. På platsen finnes för närvarande en brygga i användbart skick, uppförd av fiskarna med bidrag av bensinskattemedel. Den är emellertid för liten och ligger oskyddad mot sjögång. Vattendjupet är dessutom alltför ringa. Hamnplatsen användes såsom stödhamn av fiskare från andra orter.

Enligt upprättat förslag skulle utföras två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, som genom muddring skulle fördjupas till 1,8 m. Med muddermassorna skulle uppfyllas erforderlig hamnplan. Vidare skulle hamnen förses med ytterligare en tilläggsbrygga samt en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

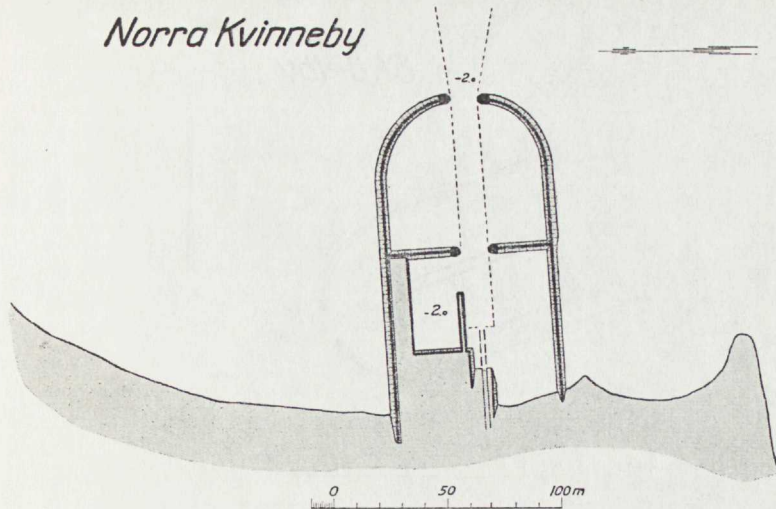
anläggning av Sike fiskehamn enligt ovan för en kostnad av..... 90 000 kr.

Bläsinge, N. Möckleby kommun. 16 yf, 4 bf, 16 580 kr. Rv, 21 750 kr. Bv, 46 900 kr. Fv.

Bläsinge ligger på Ölands ostkust öster om Färjestaden. Med bidrag av bensinskattmedel ha fiskarna uppfört en längre pir av timmer. Vattendjupet utmed denna är emellertid för litet. Skydd mot sjögången erfordras.

Enligt upprättat förslag skulle utbyggas två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, som jämte inseglingrännan skulle fördjupas till 2,1 m. Södra vågbrytaren skulle förläggas på samma plats som den befintliga piren. Med

muddermassorna skulle hamnplan uppfyllas. Innanför södra vågbrytaren skulle anläggas en landkaj. Slutligen skulle hamnen utrustas med slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Bläsinge fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 100 000 kr.

Norra Kvinneby, Stenåsa kommun.

Norra Kvinneby är beläget på Ölands ostkust cirka 16 km sydost om Färjestaden. I orten finnas enligt uppgift 18 yrkes- och 9 binäringfiskare bosatta. Hamnanläggning saknas och vattendjupet utmed stranden är så ringa, att båtarna måste förankras utanför stranden i skydd av där liggande rev. Avståndet till närmaste, av fiskehamnsutredningen förordade hamnanläggningar, i norr Bläsinge och i söder Skärlöv, är 12 respektive 11 km. En hamn vid Norra Kvinneby erfordras därför även såsom stödhamn för fisket utmed kuststräckan.

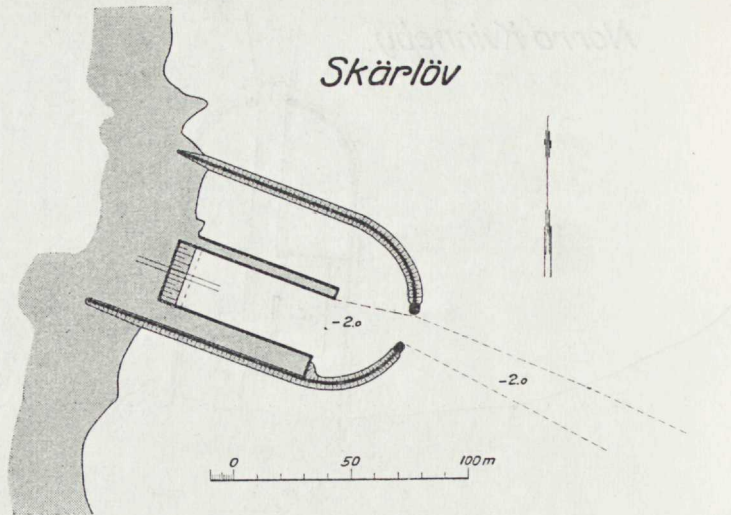
Enligt upprättat förslag skulle utföras två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. Denna skulle genom två inre, kortare vågbrytare delas i en yttre utjämningsbassäng och en inre tilläggsbassäng. Inseglingsrännan och inre bassängen skulle fördjupas till 2 m genom muddring. Hamnen skulle utrustas med en kaj utmed norra vågbrytaren, en förtöjningsbrygga samt en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Norra Kvinneby fiskehamn enligt ovan för en

kostnad av 129 000 kr.

Skärlöv, Hulterstads kommun. 18 yf, 6 bf, 44 870 kr. Rv, 15 655 kr.
Bv, 74 378 kr. Fv.

Skärlov är beläget på Ölands ostkust cirka 27 km från öns södra udde. På platsen ha fiskarna själva med mindre bidrag av bensinskattemedel utfört en enkel hamnanläggning, bestående av tvenne vågbrytare, som omsluta en hamnbassäng med en hamnpir. Vågbrytarna förmå icke giva tillräckligt skydd mot sjögången och vattendjupet i hamnen är otillräckligt.

Enligt upprättat förslag skulle de befintliga vågbrytarna och piren tillbyggas och förstärkas. Dessutom skulle anläggas hamnplan, förtöjningskaj och slip. Slutligen skulle hamnbassängen och inseglingrännan fördjupas genom muddring till 2 m.

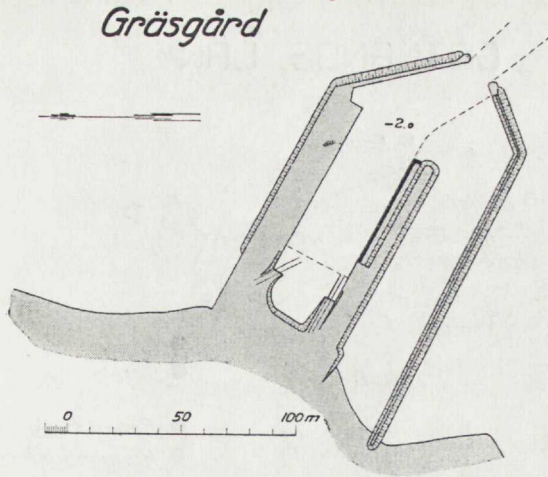
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Skärlovs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 84 000 kr.

Gräsgård, Gräsgårds kommun. 21 yf, 8 bf, 44 885 kr. Rv, 14 200 kr. Bv, 77 965 kr. Fv.

Gräsgårds fiskehamn ligger på Ölands ostkust cirka 15 km från öns södra udde. Med bidrag av statsmedel utfördes den befintliga hamnen under åren 1936—37 för en kostnad av 71 846 kronor. Den består av två vågbrytare, av vilka den norra på insidan är försedd med en 72 m lång kaj. I hamnbassängens mitt finnes en jordbank, kvarlämnad vid hamnens anläggning och avsedd att, om ytterligare tilläggsplatser bleve erforderliga, utbyggas till pir.

Hamnen befinner sig i tillfredsställande skick, fränsett vattendjupet, som minskats genom tångdrift. Utrymmet i hamnen är tillräckligt för där hemmahörande fiskebåtar. Emellertid användes Gräsgårds hamn på samma sätt som Grönhögens i stor omfattning av fiskare från fastlandet vid laxfisket utanför södra Öland. På grund härav föreligger behov av ökat kajutrymme.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen i erforderliga delar upprensas genom muddring. Vidare skulle den förenämnda jordbanken utbyggas såsom kaj med en längd av 52 m.

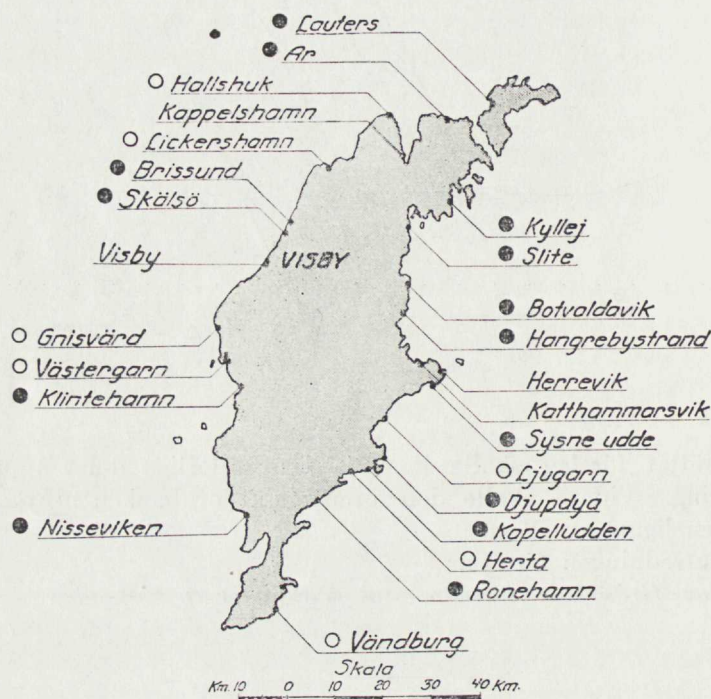
Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Gräsgårds fiskehamn enligt ovan för en kostnad

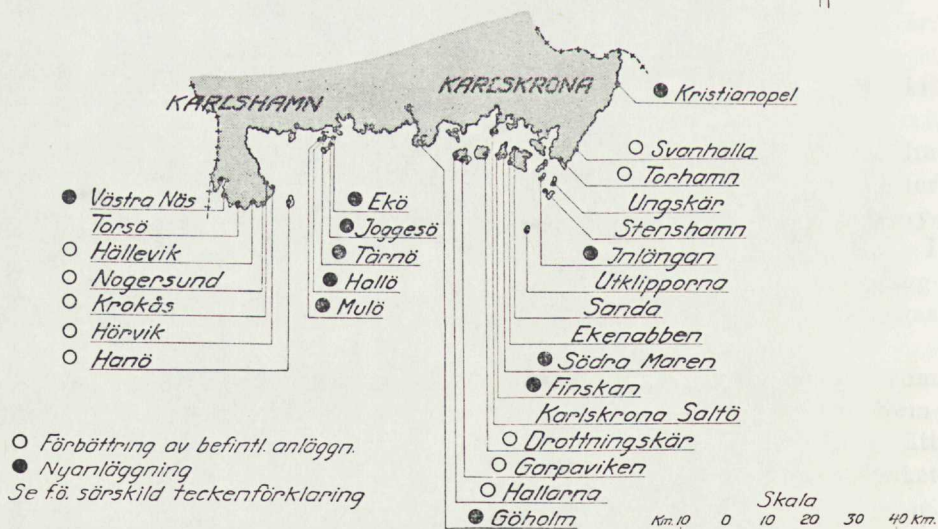
av 28 000 kr.

De av utredningen här ovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Kalmar län (sid. 256).

GOTLANDS LÄN

BLEKINGE LÄN

Gotlands län.

Inom Gotlands län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 449 yrkes- och 738 binäringsfiskare. Antalet utmed öns kuster belägna fiskelägen är förhållandevis stort. Kusten är öppen och naturliga hamnar saknas i regel. Rationalisering av fisket genom övergång till större båtar hämmas genom bristen på användbara hamnar. Behovet av hamnanläggningar är därför framträdande.

I länet finnas två staten tillhöriga fiskehamnar, nämligen i Gnisvärd och Herrevik. Med bidrag av statsmedel ha fiskehamnar anlagts eller förbättrats vid Hallshuk, Herta, Kappelshamn, Katthammarsvik, Lickershamn, Ljugarn, Visby, Vändburg, och Västergarn.

Fisket bedrivs i första hand efter strömming, men även fångsterna av torsk, lax, rödspotta, gädda m. fl. arter äro av stor betydelse. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 3,13 miljoner kronor, motsvarande omkring 2,6 % av värdet av fångsten av saltsjöfisket i hela landet. Av de vid fisket använda motordrivna båtarna äro mer än hälften däckade. I regel äro de emellertid relativt små och ha ett djupgående av upp till 1,5 à 2,0 m.

Länsstyrelsen i Gotlands län har uppdelat erforderliga hamnförbättringsarbeten i tvenne grupper, den ena avseende brådiskande, smärre arbeten, till vilka hänförts vissa arbeten i Herta, Klintehamns, Västergarns och Gnisvärdss fiskehamnar, och den andra avseende mera omfattande arbeten, nämligen anläggning eller förbättring av fiskehamnarna vid Lauters, Skälsö, Brissund, Ronehamn, Hammarnäs, Hallshuk, Ar, Kapelludden, Sysne, Fårösund och Kullej.

Förutom förenämnda projekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Lickershamn, Slite, Sju strömmar, Botvaldavik, Hangrebystrand, Katthammarsvik, Ljugarn, Djupdya och Nabben (såsom alternativ till Hammarnäs), Vändburg, Hoburg, Nisseviken och Djupvik.

Skälsö, Västkinde kommun.

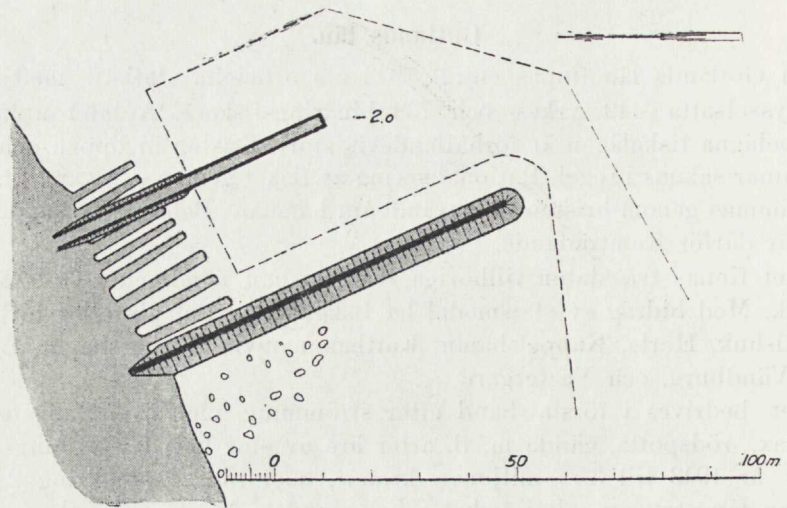
Skälsö fiskeläge ligger på Gotlands västkust 7 km norr om Visby. Enligt inhämtade uppgifter finnas på platsen 8 yrkes- och 2 binäringsfiskare och värdet av deras fångster uppgick 1943 till 64 677 kronor. Hamnanläggningar saknas för närvarande helt, och båtarna dragas upp på stranden i en vik, som har naturligt skydd mot sjögång utom vid sydvästliga vindar. Vattendjupet i viken är för litet.

Enligt upprättat förslag skulle utbyggas en vågbrytare samt en förtöjningsbrygga. Vidare skulle den innanför vågbrytaren bildade hamnbassängen samt inseglingsrännan fördjupas till 2 m.

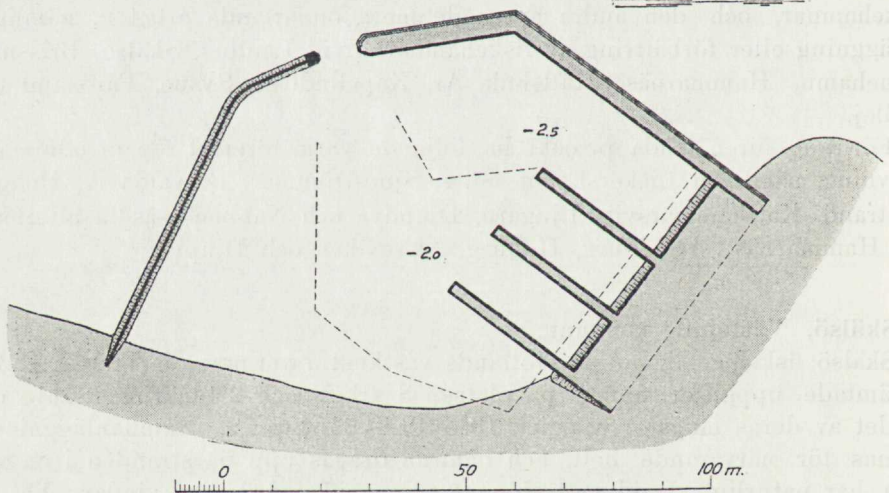
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Skälsö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av... 90 000 kr.

Skälsö

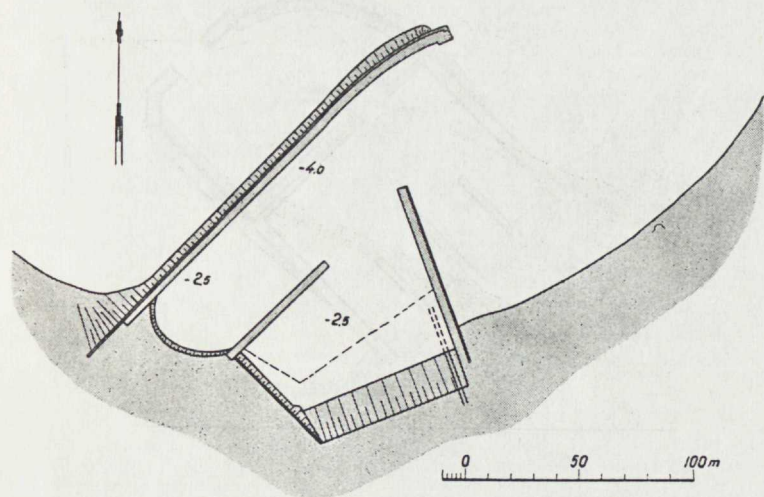
Brissund

Brissund, Västkinde kommun. 9 yf, 3 bf, 14 010 kr. Rv, 8 450 kr. Bv, 66 342 kr. Fv.

Även Brissunds fiskeläge ligger på Gotlands västkust, cirka 3 km norr om Skälsö. Hamnanläggning saknas för närvarande och fiskarna måste

Lickershamn

därför draga upp sina båtar på land. På grund härav och då vattendjupet på platsen är otillräckligt, kunna de ej övergå till användning av större eller tyngre båtar.

Enligt inhämtade uppgifter finnas i Brissund 9 yrkes- och 3 binäringsfiskare. En hamnanläggning vid Brissund uppgives även komma att användas av de 8 yrkesfiskare, vilka för närvarande äro bosatta vid Nyhamn norr om Brissund. Vid Nyhamn, som också saknar skyddad hamn, anses terrängförhållandena nämligen utgöra hinder för anläggning inom rimlig kostnadsram av en fiskehamn.

Vid Brissund skulle enligt upprättat förslag utbyggas två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. I denna skulle vattendjupet ökas genom muddring och tre förtöjningsbryggor samt en hamnplan anläggas.

Fiskehamnsutredningen förordar

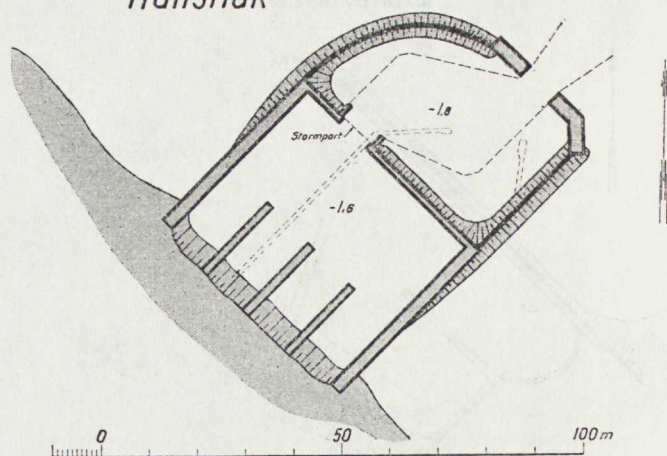
anläggning av Brissunds fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 173 000 kr.

Lickershamn, Stenkyrka kommun. 18 yf, 7 bf, 22 280 kr. Rv, 16 300 kr. Bv, 101 736 kr. Fv.

Även Lickershamns fiskeläge ligger på Gotlands västkust, cirka 2,5 mil norr om Visby. Med bidrag av statsmedel anlades här under åren 1937—38 en fiskehamn för en kostnad av 211 795 kronor. Vid ett par tillfällen ha därefter vissa reparationsarbeten i hamnen utförts med statsbidrag.

Hamnen består av en vågbrytare och en pir, omslutande en hamnbassäng med förtöjningsbrygga och erforderlig hamnplan. Anläggningen är i stort sett i tillfredsställande skick. Emellertid har vågbrytarens stenskydd delvis raserats av sjön och dessutom har hamnen uppgrundats genom sanddrift.

Hallshuk

En bidragande orsak till uppgrundningen är, att sjön vid storm slår över hamnpiren, varvid sand avsätter sig innanför piren.

Enligt upprättat förslag skulle vågbrytaren repareras, piren förses med bröstvärn, bassängen uppmuddras samt en strandskoning utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Lickershamns fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 31 000 kr.

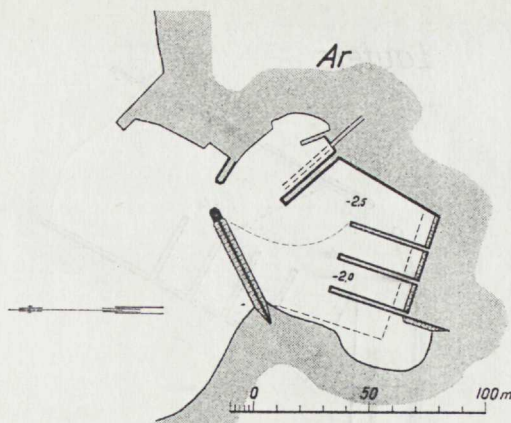
Hallshuk, Halls kommun. 10 yf, 18 300 kr. Rv, 11 000 kr. Bv, 84 635 kr. Fv.

Hallshuks fiskeläge ligger på länets nordkust. Med bidrag av statsmedel anlades här under åren 1927—28 en mindre fiskehamn för en kostnad av 17 000 kronor. Den består av två låga vågbrytare, vilka bilda en hamnbassäng, i vilken båtarna förtöjas vid mindre, i dåligt skick varande båtbryggor.

De befintliga vågbrytarna giva icke erforderligt skydd, enär sjön vid nordlig vind slår över dem. Hamnbassängen är vidare så liten, att den även vid måttlig sjögång blir mycket orolig. Från nordöst vandrar s. k. strandmal utmed kusten. Den kastas vid storm över vågbrytaren och grundar upp hamnbassängen.

Hamnen erfordras icke blott för de på platsen hemmahörande fiskarna utan även såsom nödhavn för fiskare från andra orter vid fiske i området kring Gotlands nordspets.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen helt ombyggas. Genom utförande av nya vågbrytare skulle erhållas en yttre utjämningsbassäng och en inre, egentlig hamnbassäng, den sistnämnda svarande mot den nu befintliga ham-

nen. Inloppet till den inre bassängen skulle förses med stormport, så att bassängen vid storm kan helt avstängas från förbindelsen med havet. Inre bassängen skulle vidare förses med tilläggsplatser utmed vågbrytarna samt vid tre nya bryggor.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Hallshuks fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 235 000 kr.

Ar, Fleringe kommun. 6 yf, 16 bf, 12 000 kr. Rv, 11 000 kr. Bv, 94 683 kr. Fv.

Ars fiskeläge ligger på länets nordkust mellan Kappelshamnsviken och Fårösund. Skyddsanordningar saknas och fiskarna förtöja sina båtar i en mot nordliga vindar oskyddad vik. Tångdrift förekommer från väster. De dåliga hamnförhållandena ha hindrat fiskarna att övergå till modern båtmaterial.

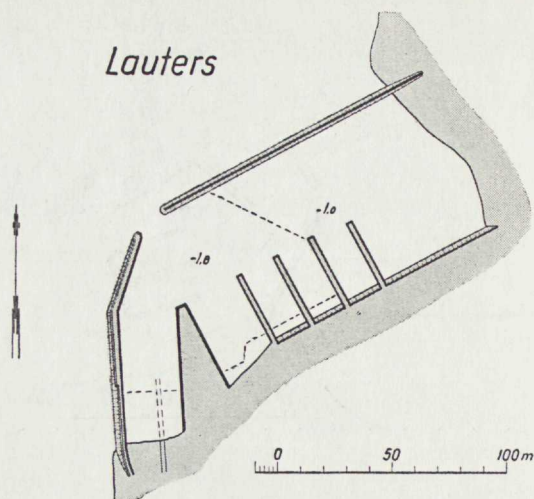
Enligt upprättat förslag skulle utföras två vågbrytare vid hamnvikens mynning. Inom den därvid bildade hamnbassängen skulle anläggas en pir och tre förtöjningsbryggor samt hamnplan. Bassängen skulle fördjupas genom muddring.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Ars fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 148 000 kr.

Lauters, Fårö kommun. 11 yf, 10 bf, 31 940 kr. Rv, 24 250 kr. Bv, 158 185 kr. Fv.

Lauters fiskeläge ligger vid Lutterhorn på Fåröns nordvästra strand. I en grund vik finnes ett antal av fiskarna uppförda, enkla förtöjningsbryggor av trä, men i övrigt saknas hamnanläggningar. Viken är oskyddad mot sjögång vid västliga och nordvästliga vindar.

Hamnplatsen i Lauters användes icke endast av de i Lauters hemmahörande fiskarna utan även av fiskare från andra platser på Fårö. Antalet yrkesfiskare, som härifrån bedriva sitt fiske, torde sålunda överstiga 40. Önskemål ha framförts om utbyggnad av Lauters hamn såsom en centralhamn för Fåröns fiskare, enär denna plats ligger lämpligt i förhållande till fångstplatserna och enär förutsättningar för erhållande av en god hamn här äro förhanden.

Enligt upprättat förslag skulle två vågbrytare utföras, omslutande en relativt stor hamnbassäng. Inom denna skulle anordnas en hamnpir, fyra förtöjningsbryggor samt en slip. Dessutom skulle vattendjupet ökas genom muddring och hamnplan utfyllas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Lauters fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 148 000 kr.

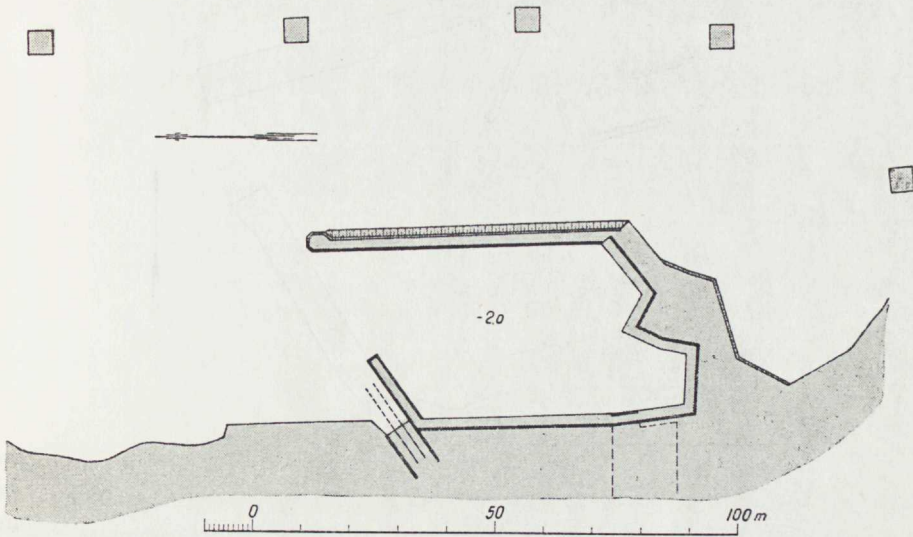
Fårösund, Bunge kommun. 3 yf, 7 bf, 10 385 kr. Rv, 9 950 kr. Bv, 33 962 kr. Fv.

De i Fårösund hemmahörande fiskarna ha för närvarande sina båtar förlagda till färjehamnen, där emellertid utrymmet är så begränsat, att fiskebåtarna utgöra ett hinder för färjtrafiken över Fårösund. Önskemål ha därför framförts om byggande av en hamn för fiskebåtarna. Denna borde göras så rymlig, att den även kunde rymma de motor- och segelbåtar, som finnas i samhället.

Enligt upprättat förslag skulle en hamnanläggning, bestående av vågbrytare, förtöjningsbryggor och hamnplan, för en kostnad av 116 000 kronor anläggas strax öster om själva samhället.

Fiskehamnsutredningen har funnit hamnförhållandena för fiskarna i Fårösund vara otillfredsställande. Fiskets omfattning är emellertid icke stor, även om den är stadd i ökning. Den föreslagna hamnen skulle, såvitt nu kan be-

Kyllej

dömas, till övervägande delen komma att utnyttjas för nöjesbåtar. Utredningen har därför icke ansett tillräckliga skäl föreligga att förorda bidrag av för fiskehamnsändamål avsedda statsmedel till ifrågavarande hamnanläggning. Emellertid vill utredningen ej motsätta sig, att hamnförhållandena för fiskebåtarna förbättras, om och i den mån detta kan ske med bidrag av medel, avsedda för smärre arbeten m. m.

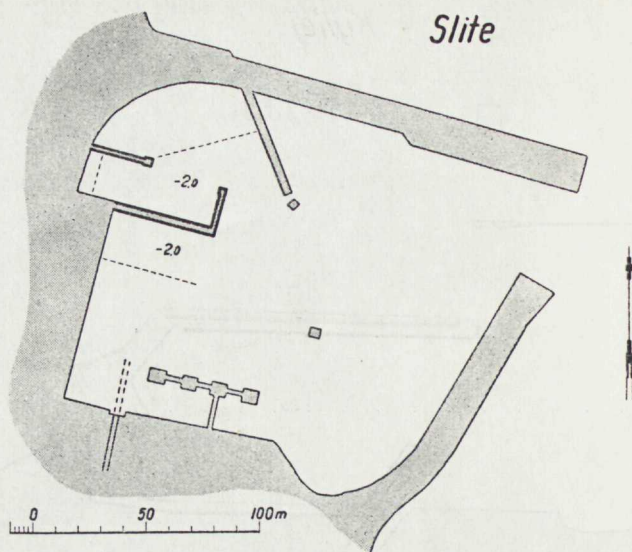
Kyllej, Hellvi kommun. 6 yf, 22 bf, 16 430 kr. Rv, 11 750 kr. Bv, 37 831 kr. Fv.

Kyllej är beläget på länets ostkust cirka 10 km nordost om Slite. På platsen finnes en av de s. k. gotländska lanthamnarna. Denna består av pir med tilläggsplatser på insidan samt av en landkaj. Piren och kajen, vilka numera endast i obetydlig omfattning nyttjas av handelssjöfarten, äro i dåligt skick, men användas av fiskarna samt de i Kyllej stationerade lotsarna. Tilläggsplatserna äro oskyddade mot sjögång vid nordostliga vindar.

Enligt upprättat förslag skulle från pirens yttre ände utbyggas en vågbrytare parallellt med stranden. Från landkajen skulle utbyggas en pir på sådant sätt, att en väl skyddad hamnbassäng erhålles. Vidare skulle de befintliga kajerna ombyggas och en slip anläggas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Kyllejs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 93 000 kr.

Slite köping. 8 yf, 10 bf, 16 825 kr. Rv, 15 500 kr. Bv, 31 944 kr. Fv.

I Slite köping på Gotlands östra kust finnes en väl skyddad handelshamn av stor betydelse framför allt för ortens industri. För den i köpingen hemmahörande fiskeflottan föreligger emellertid stort behov av särskilda förtöjningsplatser. Anläggas sådana i tillräckligt antal, torde de även komma att användas av de fiskare, vilka nu ha sina båtar vid Sju strömmar (jfr nedan).

Enligt upprättat förslag skulle två förtöjningsbryggor utföras i hamnens nordvästra del. Mellan bryggorna skulle vattendjupet ökas till 2 m genom muddring.

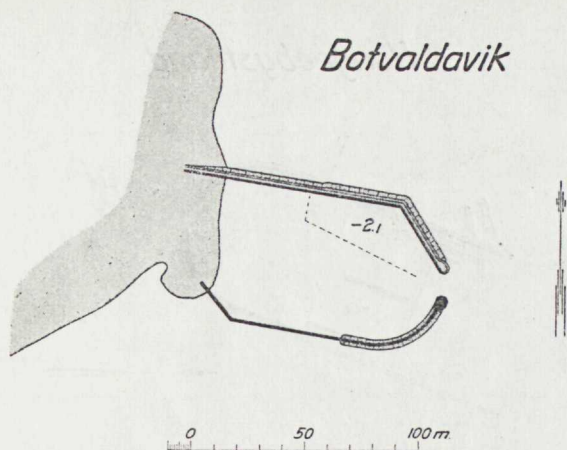
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Slite fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 53 000 kr.

Sju strömmar, Othems och Boge kommuner.

Sju strömmar är namnet på de vattendrag, som cirka 2 km söder om Slite förena Bogeviken med havet. Kustlandsvägen från Slite söderut korsar strömmarna med flera mindre broar. De på platsen hemmahörande fiskarna förtöja sina båtar i Bogeviken, där båtarna ligga väl skyddade mot sjögång. Fiske bedrivs såväl i Bogeviken som till havs. För att komma ut till havet måste båtarna passera under någon av de i vägen ingående broarna. Fria höjden under dessa är emellertid liten. Även vattendjupet i strömmarna är otillräckligt. Önskemål ha därför framförts dels om sådan ombyggnad av broarna, att större fri höjd över vattenytan erhålles, dels om fördjupning av strömmarna.

Fisket i orten har icke sådan omfattning, att fiskehamnsutredningen ansett sig kunna förordar statsbidrag till de ifrågasatta arbetena av för fiskehamnar avsedda anslag. Vid projekterad ombyggnad av den väg, som korsar ström-

marna, synes emellertid skäl föreligga att öka fria höjden över vattenytan vid åtminstone en av de i vägen ingående broarna. Den önskade bottenrensningen torde ej bliva mera omfattande, än att fiskarna själva kunna utföra densamma.

Botvaldavic, Gothems kommun.

Botvaldavic är beläget cirka 13 km söder om Slite på länets ostkust. På platsen finnas enligt uppgift 10 yrkes- och 4 binäringsfiskare. Med bidrag av bensinskattemedel ha fiskarna själva utfört en enkel pir med tilläggsplatser. Denna är emellertid otillräcklig och båtarna erhålla icke skydd mot sjögången vid sydostlig till östlig storm. Även vattendjupet är otillräckligt.

Enligt upprättat förslag skulle den befintliga piren ombyggas och förlängas, så att den kan tjäna såsom vågbrytare. Vidare skulle ytterligare en vågbrytare byggas, varigenom en skyddad hamnbassäng skulle uppstå. Denna bassäng skulle genom muddring fördjupas till 2,1 m.

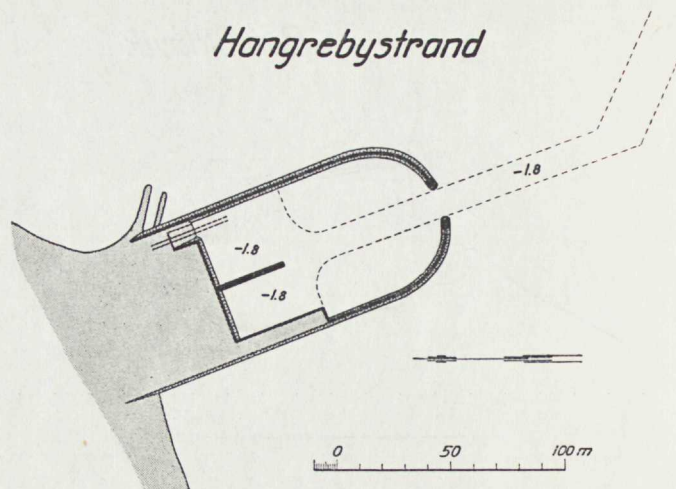
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Botvaldaviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 117 000 kr.

Hangrebystrand, Gothems kommun. 13 yf, 4 bf, 20 175 kr. Rv, 8 900 kr. Bv, 91 638 kr. Fv.

Hangrebystrand är beläget cirka 19 km söder om Slite på länets ostkust. Fiskarna ha själva utfört en mindre hamnbassäng, som dock icke ger erforderligt skydd mot sjögången. Inloppet är så grunt, att större fiskebåtar icke kunna angöra hamnen. Tångdrift förekommer utmed stranden.

Enligt upprättat förslag skulle två vågbrytare utbyggas, omslutande en hamnbassäng. I denna skulle anläggas en kaj, en förtöjningsbrygga och en slip. Stranden skulle genom utfyllning iordningställas såsom hamnplan. Bassängen och inloppet skulle fördjupas till 1,8 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Hangrebystrands fiskehamn enligt ovan för en

kostnad av 111 000 kr.

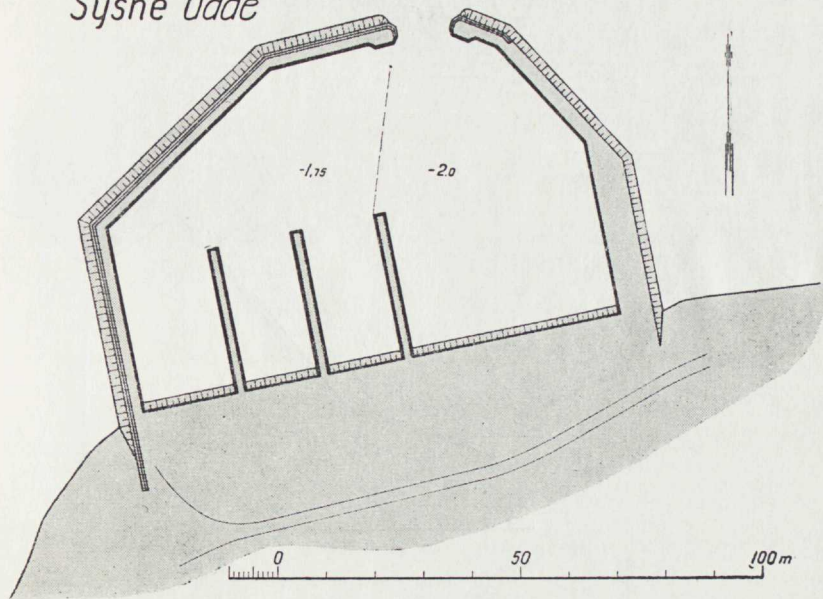
Katthammarsvik, Östergarns kommun. 8 yf, 10 bf, 29 250 kr. Rv, 14 100 kr. Bv, 44 460 kr. Fv.

Katthammarsvik är beläget cirka 3 km nordväst om statens fiskehamn vid Herrevik på länets ostkust. I samhället finnes en av de s. k. gotländska lanthamnarna, bestående av en från stranden utbyggd, T-formad pir med tilläggsplatser för fartyg med relativt stort djupgående. Vidare finnes väster om piren en under åren 1937—38 med bidrag av statsmedel för en kostnad av 21 000 kr. utförd fiskehamn. Denna är i gott skick och tillräckligt stor för de på platsen hemmahörande, svenska fiskare tillhöriga fiskebåtarna.

Emellertid har under senaste åren ett antal estländska flyktingar, varav enligt uppgift 24 ägna sig åt fiske och därvid använda 8 större fiskebåtar, blivit bosatta i Katthammarsvik. Härigenom har trängsel uppstått i fiskehamnen och önskemål ha framförts om utvidgning av denna. Vidgat utrymme för fiskebåtarna kan åstadkommas genom anläggning utmed lanthamnspirens västra sida av en förtöjningsbrygga. Därvid bör jämväl pirens yttre, tvärgående del förlängas västerut och utbildas såsom vågbrytare.

Såsom ovan nämnts är avståndet mellan Katthammarsvik och Herrevik icke stort. På sistnämnda plats finnes en fullgod och rymlig, staten tillhörig fiskehamn. På grund härav har fiskehamnsutredningen ifrågasatt, huruvida icke de estländska fiskarna, därest de komma att kvarstanna i orten, kunde utnyttja Herreviks fiskehamn i stället för Katthammarsviks. Länsstyrelsen i Gotlands län har icke ansett möjligt att förflytta de estländska fiskarna till Herrevik, främst därför, att bostäder icke finnas disponibla där. Dess-

Sysne udde

utom borde befintligt hamnutrymme i Herrevik reserveras icke blott för där hemmahörande fiskebåtar utan jämväl för den stora fiskeflotta från andra län, som under laxfiskesäsongen använder Herreviks hamn såsom stödhamn.

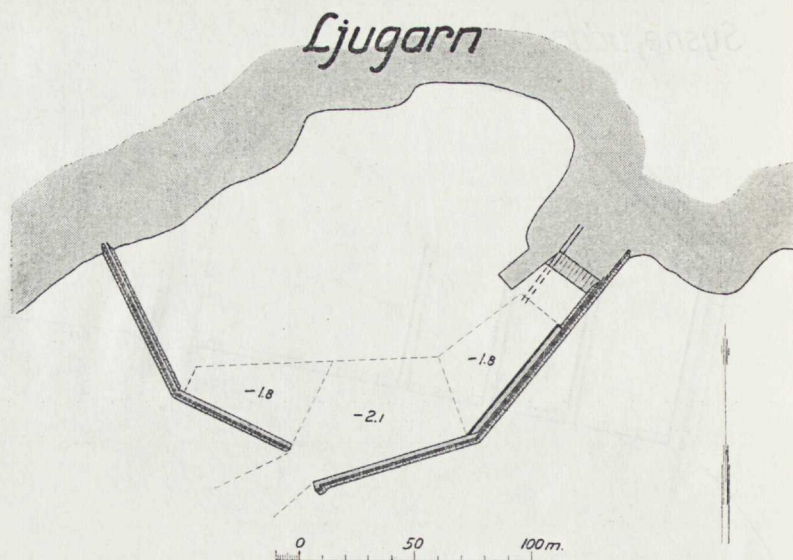
Fiskehamnsutredningen anser Katthammarsviks fiskehamn vara för närvarande fullt tillfredsställande för de på orten hemmahörande, svenska fiskarna. Anmält behov av en slip i hamnen bör kunna anläggas med bidrag av för smärre arbeten avsedda medel. Även om de estländska fiskarna med hänsyn till bostadsfrågan måste kvarstanna i Katthammarsvik, böra de åtminstone tills vidare kunna för sina fiskebåtar utnyttja statens fiskehamn vid Herrevik, enär avståndet mellan de båda hamnarna icke är större än 3 km.

Utredningen har därför icke ansett sig kunna förorda utvidgning för närvarande av Katthammarsviks fiskehamn.

Sysne, Gammelgarns kommun. 12 yf, 13 bf, 49 410 kr. Rv, 36 400 kr. Bv, 140 600 kr. Fv.

Sysne är beläget cirka 3 km söder om Herrevik på länets ostkust. Vid detta relativt stora fiskeläge finnas för närvarande endast enkla träbryggor utanför de på stranden placerade sjöbodarna. Mot sjögången saknas skydd.

Enligt upprättat förslag skulle tvenne vågbrytare utföras, omslutande en hamnbassäng. Utmed insidan av den östra av dessa vågbrytare skulle anläggas kaj och i bassängen skulle tre förtöjningsbryggor utföras. Bassängen skulle fördjupas genom muddring och med därvid erhållna massor skulle hamnplan utfyllas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Sysne fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 214 000 kr.

Ljugarn, Ardre kommun. 10 yf, 3 bf, 26 960 kr. Rv, 6 600 kr. Bv, 34 650 kr. Fv.

Ljugarns fiskehamn är belägen cirka 16 km sydväst om Herrevik. Hamnen anlades med bidrag av statsmedel under åren 1932—33 för en kostnad av 43 900 kr. Den består av två vågbrytare, vilka omsluta en hamnbassäng med en kort tilläggspar.

Ljugarns fiskehamn utnyttjas, förutom av ortens fiskare, i stor utsträckning av fiskare från fastlandet, särskilt Blekinge, såsom stödhamn vid laxfiske utanför Gotland. Såväl kajutrymmet som vattendjupet är emellertid otillräckligt och slip saknas.

Enligt upprättat förslag skulle en cirka 60 m lång tilläggsbrygga anordnas utmed insidan av östra vågbrytaren. Slip skulle anläggas och hamnbassängen i vissa delar fördjupas genom muddring.

Fiskehamnsutredningen förordar

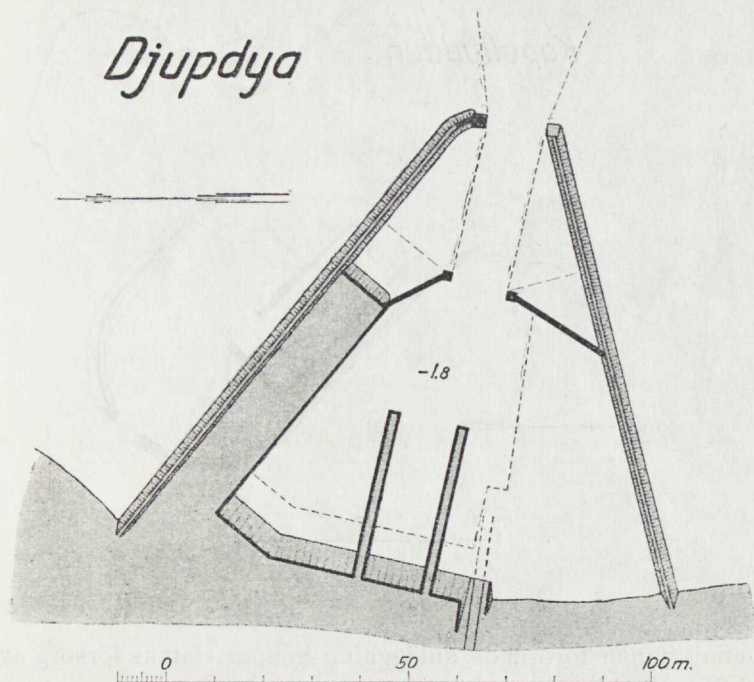
förbättring av Ljugarns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 26 000 kr.

Djupdya, Närs kommun och **Nabben**, Lau kommun.

I Djupdya 9 yf, 5 bf, 20 550 kr. Rv, 11 300 kr. Bv, 79 954 kr. Fv.

I Nabben 8 yf, 9 bf, 20 450 kr. Rv, 9 250 kr. Bv, 40 237 kr. Fv.

På Hammarnäset vid länets ostkust ligga nära varandra fiskelägena Nabben och Djupdya, båda med mycket otillfredsställande hamnförhållanden. Vid

Djupdya finnes dock en äldre hamn inom tvenne vågbrytare. Dessa ge emellertid icke tillräckligt skydd och hamnbassängen är mycket grund.

Fiskarna ha ansett, att en för fiskelägena gemensam hamn borde anläggas vid Hammarnä mellan Nabben och Djupdya. Förslag till hamnanläggning på denna plats har också upprättats. På grund av förhållandena på platsen beräknas hamnen emellertid komma att kosta över 300 000 kr. Fiskehamnsutredningen har icke ansett sig kunna förorda en så dyrbar anläggning.

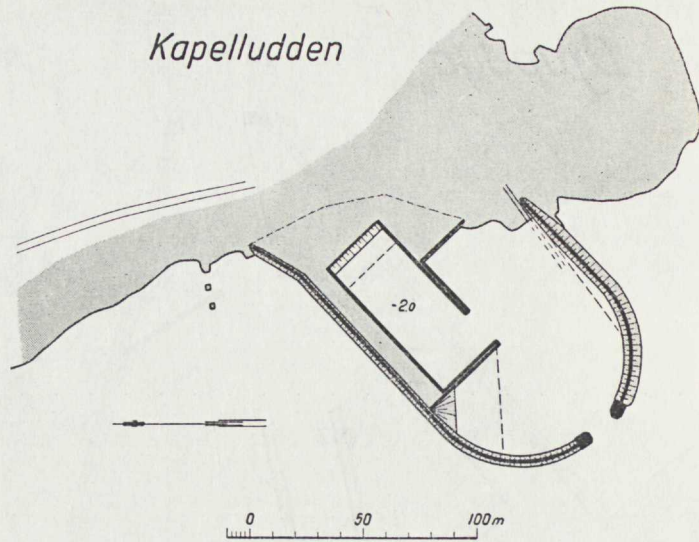
Emellertid har utredningen låtit upprätta förslag till förbättring av den befintliga hamnen vid Djupdya. Enligt detta förslag skulle nuvarande hamninloppet förminskas genom förlängning av den ena vågbrytaren. Vidare skulle två inre vågbrytare nyanläggas, så att en yttre utjämnings- och en inre förtöjningsbassäng erhöles. I inre bassängen skulle byggas kaj, bryggor och slip. Vissa fördjupningsarbeten skulle vidare utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Djupdya fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 99 000 kr.

Kapelludden, Närs kommun. 10 yf, 7 bf, 28 860 kr. Rv, 16 000 kr. Bv, 91 138 kr. Fv.

Kapelluddens fiskeläge ligger på länets östra kust. Det är ett av de äldsta, större fiskelägena på Gotland. Egentliga hamnanläggningar finnas ej, utan båtarna förtöjas vid primitiva kåsor, vilka ligga oskyddade mot sjögången. Behov av bättre hamnförhållanden har också länge förelegat och redan fiske-

hamnskommissionen förordade anläggning genom statens försorg av en fiskehamn vid Kapelludden.

Enligt upprättat förslag skulle från stranden anläggas två vågbrytare. Den mellan dem bildade hamnbassängen skulle fördjupas till 2 m. I anslutning till den västra vågbrytaren skulle anläggas en 70 m lång tilläggs kaj samt i rät vinkel mot denna en inre vågbrytare, utförd såsom en pir med tilläggsplatser. Ytterligare en kaj, 25 m lång, skulle utföras i hamnbassängen. Dessutom skulle erforderlig hamnplan ordnas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Kapelluddens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 176 000 kr.

Herta, Burs kommun. 10 yf, 11 bf, 19 730 kr. Rv, 15 250 kr. Bv, 74 414 kr. Fv.

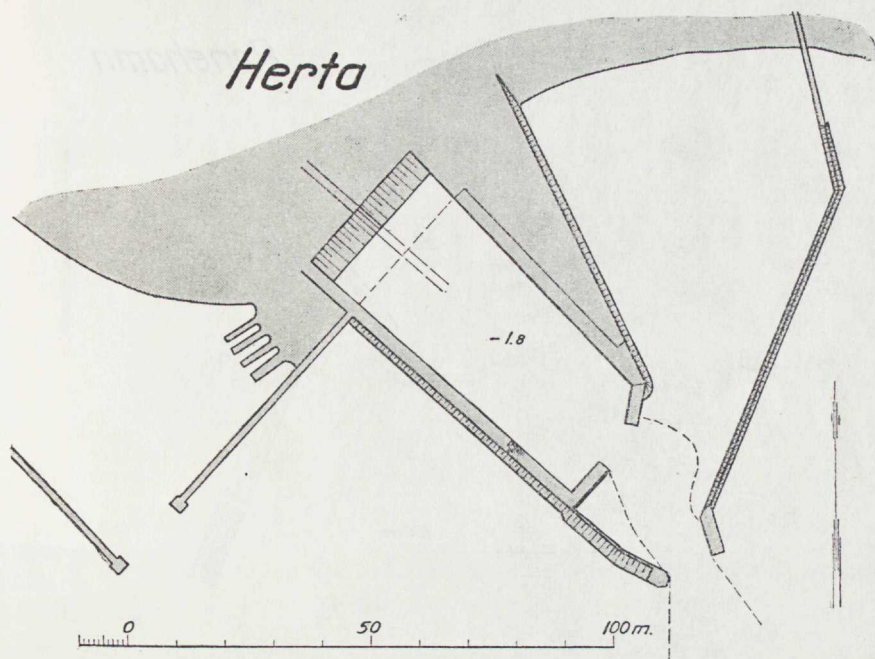
Herta fiskeläge ligger cirka 10 km nordost om Ronehamn på länets ostkust. Med bidrag av statsmedel förbättrades fiskelägets hamn under åren 1933—34 samt 1937 för en sammanlagd kostnad av 32 500 kronor. Den består av två vågbrytare, vilka omsluta en hamnbassäng. En pir med tilläggsplatser samt en kort, inre vågbrytare bildar en inre hamnbassäng, i vilken fiskebåtarna förtöjas.

Genom sanddrift har hamnbassängen uppgrundats. Piren saknar permanentbeläggning. Hamnen är icke försedd med slip.

Enligt upprättat förslag skulle hamnbassängen uppuddras, piren förses med beläggning av betong och en slip anläggas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Herta fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 11 000 kr.

Ronehamn, Rone kommun. 17 yf, 10 bf, 48 600 kr. Rv, 22 000 kr. Bv, 98 770 kr. Fv.

Ronehamn är beläget på länets ostkust. Där finnes en av de s. k. gotländska lanthamnarna, bestående av en lång stenpir med tilläggsplatser för handelsfartyg. Däremot saknas skyddad hamn för fiskeflottan.

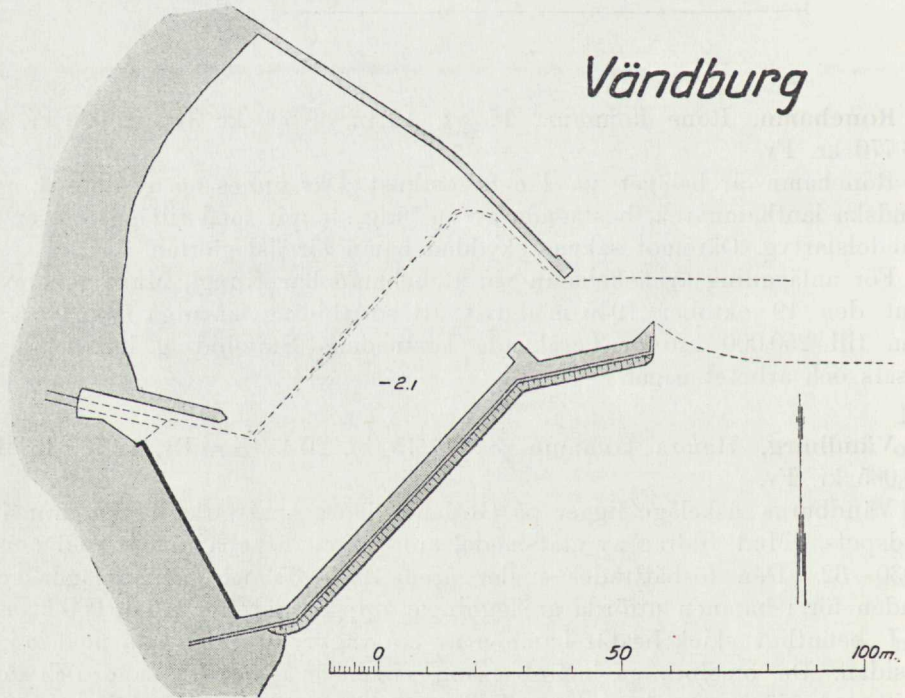
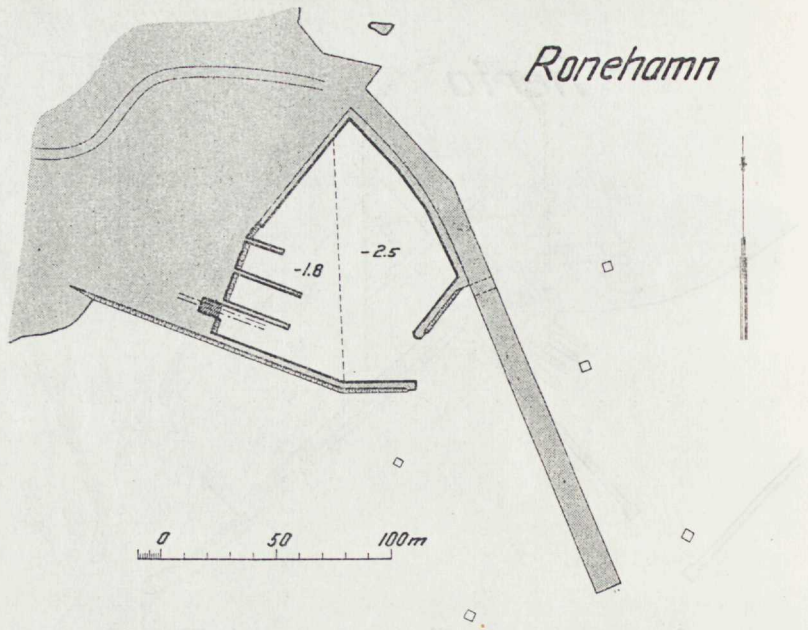
För anläggning av fiskehamn vid Ronehamn har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 oktober 1945 medgivit, att statsbidrag må utgå med 90 % av den till 250 000 kronor beräknade kostnaden. Statsbidrag har också anvisats och arbetet pågår.

Vändburg, Hamra kommun. 8 yf, 15 bf, 20 450 kr. Rv, 12 700 kr. Bv, 83 065 kr. Fv.

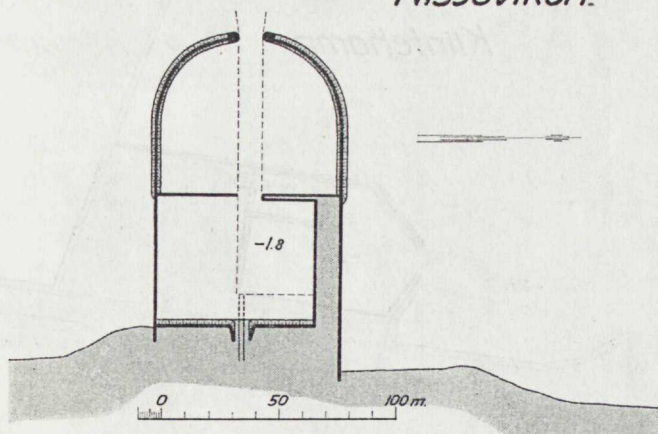
Vändburgs fiskeläge ligger på Gotlands östra kust cirka 11 km från öns sydspets. Med bidrag av statsmedel anlades en fiskehamn här under åren 1930—32. Den förbättrades under åren 1934—35 och sammanlagda kostnaden för i hamnen utförda anläggningar uppgår därefter till 45 000 kronor.

I befintligt skick består hamnen av två vågbrytare, den ena med kaj på insidan. De omsluta en hamnbassäng, vilken är utsatt för sand- och tångdrift och därför uppgrundats. Tilläggsplatserna äro otillräckliga och slip saknas.

Enligt upprättat förslag skulle vattendjupet i hamnen och dess inlopp ökas till 2,1 m, varjämte en 40 m lång landkaj och en slip skulle anläggas.

Fiskehamnsutredningen förordar
 förbättring av Vändburgs fiskehamn enligt ovan för en kostnad
 av 50 000 kr.

Nisseviken.**Hoburg, Sundre kommun.**

Hoburg ligger på Gotlands sydspets. Där finnes en livräddningsstation med tillhörande slip samt en tilläggsbrygga för fiskebåtar. I inloppet till bryggan och livräddningsstationen finnes en för båtarna farlig grundklack, vilken borde borttagas genom muddring.

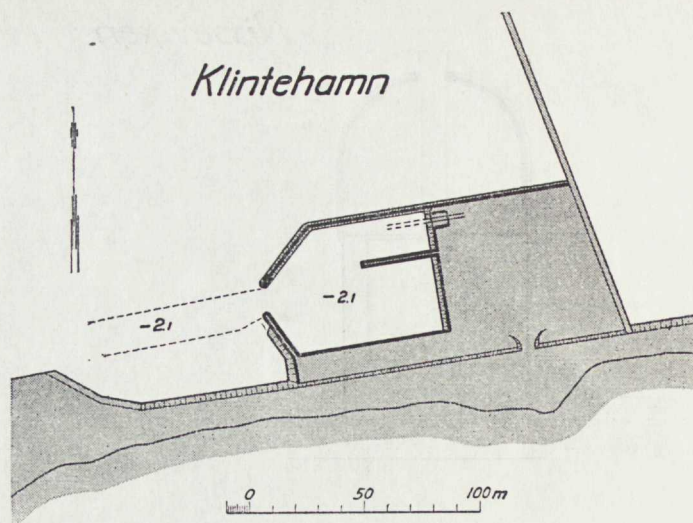
Livräddningsbåten bemannas av fiskare från trakten. Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutna har vid stationens anläggning givit förenämnda tilläggsbrygga sådan storlek, att den kan användas även av fiskarna. Önskemål ha framställts om återbetalning till sällskapet av den därvid uppkomna merkostnaden, uppskattad till 10 000 kronor. Detta torde dock av formella skäl ej böra ske. Däremot har fiskehamnsutredningen icke funnit anledning till erinran mot att sällskapet anvisas statsbidrag av för smärre arbeten avsedda medel till utförande av den erforderliga muddringen i inloppet till hamnen.

Nisseviken, Hablingbo kommun.

Nisseviken ligger på länets västkust cirka 12 km norr om Burgsvik. På platsen finnas enligt uppgift 4 yrkes- och 6 binäringsfiskare. Antalet motor drivna fiskebåtar utgör 9. Hamn saknas och båtarna förtöjas vid en träbrygga av enkel beskaffenhet.

Utmed hela den cirka 40 km långa kuststräckan mellan Burgsvik och Klintehamn saknas skyddad hamn. Nisseviken ligger mellan dessa båda hamnar, varför en hamn där skulle bliva till stor nytta för fisket utanför denna del av gotlandskusten.

Enligt upprättat förslag skulle cirka 300 m söder om Nissevikens brygga anläggas två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. Genom inre vågbrytare skulle denna bassäng uppdelas i tvenne, varav den inre skulle förses med tilläggs kaj och slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Nissevikens fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 126 000 kr.

Djupvik, Eksta kommun.

Djupvik ligger på länets västkust cirka 9 km söder om Klintehamn. Enligt uppgift finnas här 4 yrkes- och ett 15-tal binäringsfiskare. Hamn saknas och kusten ligger oskyddad.

Enär det från Djupvik bedrivna fisket är av ringa omfattning och huvudsakligen bedrivs såsom binäring, har fiskehamnsutredningen icke ansett tillräckliga motiv föreligga att förordna anläggning för närvarande av fiskehamn där.

Klintehamn, Klinte kommun. 8 yf, 8 bf, 20 355 kr. Rv, 11 400 kr. Bv, 51 209 kr. Fv.

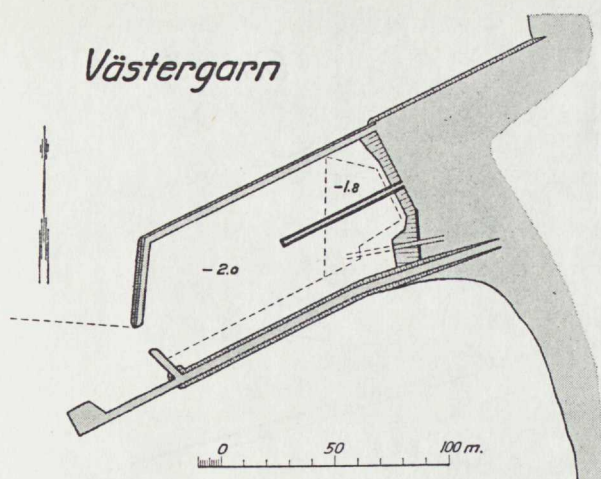
Klintehamn är beläget på länets västkust cirka 30 km söder om Visby. Där finnes en s. k. lanthamn, bestående av en pir, som användes av handelsfartygen. Särskild fiskehamn saknas.

Enligt upprättat förslag skulle norr om lanthamnspiren anläggas två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. Denna jämte en inloppsränna skulle fördjupas till 2,1 m. Hamnen skulle utrustas med kajer och slip, varjämte ett område skulle iordningställas såsom hamnplan.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Klintehamns fiskehamn enligt ovan för en kost-

nad av 127 000 kr.

Västergarn, Västergarns kommun. 14 yf, 7 bf, 20 300 kr. Rv, 18 200 kr. Bv, 62 690 kr. Fv.

Västergarn ligger på länets västkust cirka 23 km söder om Visby. Med bidrag av statsmedel anlades där en fiskehamn under åren 1933—34 för en kostnad av 55 000 kronor. Den består av en hamnbassäng, skyddad av två vågbrytare, varav den ena på insidan är försedd med kaj. Fiskehamnen ansluter till platsens lanthamn, som består av en tilläggsplan för handelsfartygen.

I fiskehamnen erfordras ytterligare tilläggsplatser, delvis ökat vattendjup samt en slip.

Enligt upprättat förslag skulle fiskehamnen utrustas med en förtöjningsbrygga och en slip. Hamnens inre del skulle vidare fördjupas till 1,8 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Västergarns fiskehamn enligt ovan för en kostnad

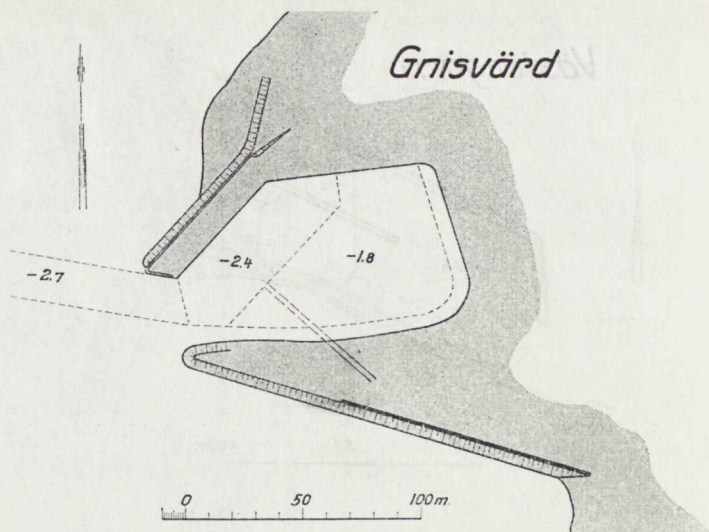
av 28 000 kr.

Gnisvärd, Tofta kommun. 20 yf, 14 bf, 38 890 kr. Rv, 21 650 kr. Bv, 92 743 kr. Fv.

Gnisvärds fiskeläge ligger på länets västkust cirka 18 km söder om Visby. Platsen har en av staten ägd fiskehamn, anlagd under åren 1929—31 för en kostnad av 132 000 kronor.

Vattendjupet i hamnen och dess inlopp är numera alltför litet, sedan fiskarna övergått till större båtar, än som tidigare användes. Botten består delvis av kalkberg, varför fördjupningen delvis måste ske genom sprängning.

Enligt upprättat förslag skulle inseglingsrännan och yttre delen av hamnbassängen fördjupas till 2,7 respektive 2,4 m. Vid sprängningarna erhållna bergmassor skulle användas till utvidgning av hamnplanen. Slutligen skulle slipen flyttas, så att även de större fiskebåtarna kunna tagas upp.

Fiskehamnsutredningen förordar
 förbättring av statens fiskehamn vid Gnismärd enligt ovan för
 en kostnad av 79 000 kr.

De av utredningen här ovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Gotlands län (s. 256—257).

Blekinge län.

(Översiktskarta se s. 124.)

Inom Blekinge län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 1 289 yrkes- och 763 binäringsfiskare. Ett stort antal fiske-lägen finnes såväl å fastlandskusten som på öarna i Karlskrona och Karlshamnns skärgårdar. Fisket är i Blekinge län en av de viktigaste näringsgrenarna och fångsternas storlek och värde är större än inom något annat av rikets län fränsett Göteborgs och Bohus län. Fångstens värde uppgick år 1943 till 8,76 milj. kronor motsvarande omkring 7,5 % av värdet av saltsjöfisket i hela landet. Fiskehamnarna äro i åtskilliga orter mycket otillfredsställande, varför hamnbyggnadsbehovet är stort.

I länet finnas staten tillhöriga fiskehamnar vid Hanö, Hällevik, Nogersund, Stenshamn och Utklipporna. Med bidrag av statsmedel ha anlagts eller förbättrats fiskehamnar vid Drottning-skär, Eknabben, Garpaviken, Hallarna, Hörvik, Krokås, Sanda, Svanhalla, Torhamn, Torsö och Ungskär.

Fisket bedrivs huvudsakligen efter strömning (sill), torsk, ål och lax, varav fångsterna äro betydande, men även andra arter, såsom gädda m. fl. fiskas i stor utsträckning. Trålfisket, som kräver stora och kraftiga båtar, har under de senaste åren utvecklats starkt.

Länsstyrelsen i Blekinge län har förordat anläggning eller förbättring av fiskehamnarna i Krokås, Nogersund, Garpaviken, Göholm (med Millegarne), Hällevik, Tärnö, Hallarna, Västra Näs, Kristianopel, Joggesö, Ekö, Finskan, Södra Maren m. fl. platser i anslutning till yttranden av *fiskeriintendenten i Österhavets distrikt* och av vederbörande fiskeriinstruktör.

Förutom förenämnda projekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Svanhalla, Torhamn, Ungskär, Inlängan, Drottning-skär, Dragsnäs, Bökevik, Hallö, Mulö, Balkholmen (Karlshamn), Pukavik, Djupekås, Hörvik, Hanö och Torsö.

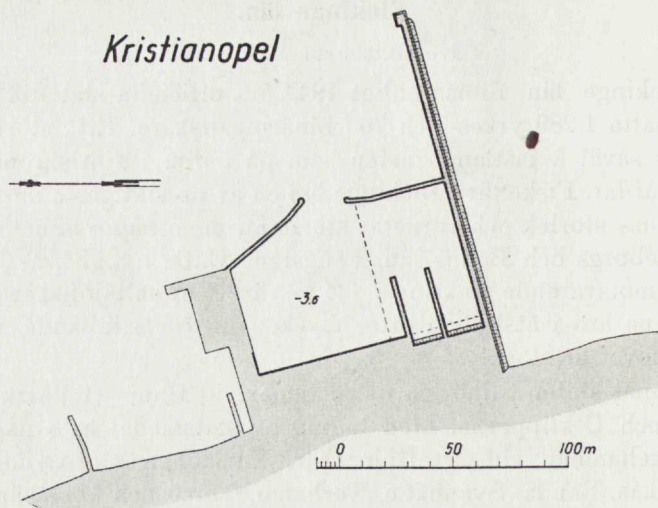
Kristianopel.

Kristianopel är en köping, belägen på länets ostkust.

Enligt på platsen erhållna uppgifter finnas i Kristianopel 11 yrkes- och ett 20-tal binäringsfiskare. Antalet motorfiskebåtar uppgives till 13, varjämte ett handelsfartyg vore hemmahörande där. Ålfisket i trakten är betydande och i köpingen finnes uppköpare, som innehar en större ållag-ringsanläggning. Ur fiskets synpunkt är Kristianopel mest betydelsefullt såsom landningsplats för fisk samt såsom stödhamn för fiskare från andra orter under fiske i området mellan Öland och fastlandet (jfr Grönhögen på Öland). Sålunda uppgives, att under år 1937 ej mindre än 63 främmande fiskebåtar utnyttjade Kristianopel såsom bas för sitt fiske. Under år 1945 uppgavs motsvarande antal till 20. Platsen har även betydelse för handels-sjöfart med mindre fartyg, såsom för utförsel av ved och införsel av göd-ningsämnen.

Egentlig hamn saknas. Mellan en befintlig lastbrygga och en delvis ra-

Kristianopel

serad stenpir finnes en mindre hamnbassäng, men denna är uppgrundad av tång och slam. Därför erfordras såväl förtöjningsanordningar som skydd mot sjögången.

Upprättat förslag till hamnanläggning avser utförande av vågbrytare, tillsammans bildande en hamnbassäng, vilken till större delen skulle fördjupas till 3,6 m. Vidare skulle en landkaj för större och tvenne förtöjningsbryggor för mindre fiskebåtar utföras. Den större vågbrytaren skulle på insidan utformas såsom kaj med förtöjningsplatser.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Kristianopels fiskehamn enligt ovan för en kostnad av

277 000 kr.

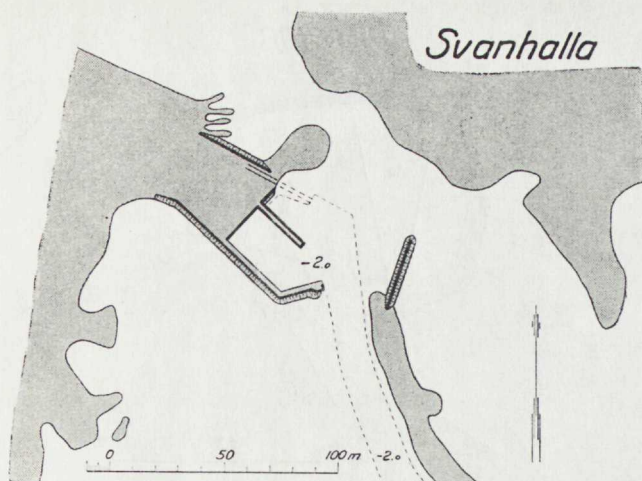
Svanhalla, Torhamns kommun.

Svanhalla är beläget på fastlandet vid länets ostkust.

Enligt på platsen erhållna uppgifter finnas i Svanhalla 24 yrkes- och 10 binäringsfiskare. Antalet motordrivna fiskebåtar uppgives till 14.

Under åren 1936—37 anlades i Svanhalla en statsunderstödd fiskehamn för en kostnad av 26500 kronor. Denna består av en vågbrytare med förtöjningsanordningar på insidan, en kortare landkaj med hamnplan samt hamnbassäng och segelrännor med 2 m vattendjup. Den vid muddringarna upptagna stenen är upplagd i form av en yttre vågbrytare. Skyddet mot sjögång vid sydostlig vind är emellertid otillräckligt och behov föreligger dessutom av ytterligare förtöjningsplatser.

Enligt upprättat förslag till förbättring av hamnen skulle den förenämnda yttre vågbrytaren förlängas mot norr. Därjämte skulle landkajen förlängas och en ny tilläggspar byggas. I samband därmed skulle hamnbassängen förstöras genom muddring. Slutligen skulle en slip anordnas.

Fiskehamnsutredningen förordar
förbättring av Svanhalla fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 22 000 kr.

Torhamn, Torhamns kommun.

Torhamn är beläget på fastlandet vid länets sydöstra kust.

Enligt på platsen erhållna uppgifter finnas 16 yrkes- och 10 binäringsfiskare. Antalet motordrivna fiskebåtar uppgives till 11. Hamnen användes även för landning av fisk av omkring 25 i utanför liggande skärgård hemmahörande båtar. Från Torhamn transporteras fisken med bil till Karlskrona.

Under åren 1936—37 anlades här en statsunderstödd fiskehamn för en kostnad av 125 000 kronor. Den består av en av vågbrytare skyddad hamnbassäng med kajer och hamnplaner. Behov av ytterligare förtöjningsplatser föreligger, speciellt för de mindre båtarna. Vidare föreligger önskemål om permanentbeläggning av vissa kajplaner.

Enligt upprättat förslag skulle i hamnens norra del utföras tre bryggor, kring vilka vattendjupet genom muddring ökas till 2 m. Vidare skulle kajplanerna vid nuvarande hamnbassängen förses med betongbeläggning till 3 m bredd.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Torhamns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 36 000 kr.

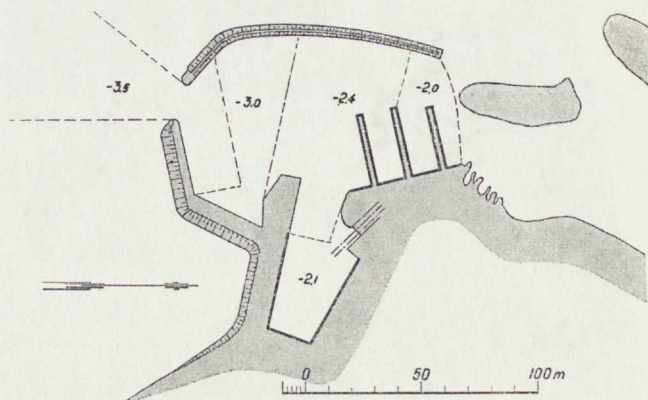
Ungskär, Torhamns kommun.

Ungskär är en ö i skärgården utanför länets sydöstra kust. Under åren 1936—37 anlades här en statsunderstödd fiskehamn för en kostnad av 60 000 kronor. Den förbättrades sedermera för en kostnad av 13 000 kronor.

I hamnen, som befinner sig i gott skick, erfordras kajplatser.

Enligt upprättat förslag skulle 30 m nya kajplatser erhållas genom utförande av en brygga utmed insidan av hamnens södra vågbrytare, i samband

Torhamn

varmed hamnplan och område för garntorkning utfylles och ordnas. Kostnaden beräknas till 7 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen förordar förslagets utförande med för smärre arbeten reserverade bidragsmedel.

Inlängan, Torhamns kommun.

Ön Inlängan i skärgården utanför länets sydöstra kust har ett 50-tal invånare. Av dessa äro enligt uppgift 15 yrkes- och 10 binäringsfiskare. Antalet motordrivna fiskebåtar är 8, varjämte 1 motorbåt för persontrafik är förlagd till ön. Småbåtarna uppgå till omkring 30. Platsen användes i någon utsträckning av fiskebåtar från andra orter såsom stödhamn vid fiske i närbelägna farvatten. Den anlöpes i reguljär trafik Karlskrona—Ungskär.

Nuvarande hamn är primitiv, alltför liten och grund.

Enligt upprättat förslag skulle tvenne vågbrytare, den ena med kaj på insidan, anläggas, omslutande en hamnbassäng, som fördjupas till 2,4 m vattendjup. I denna skulle anläggas en fristående brygga på sådant sätt, att mellan denna och stranden bildas en mindre hamnbassäng med 2 m vattendjup för småbåtarna. I övrigt skulle anläggas en landkaj med hamnplan samt en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Inlängans fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 150 000 kr.

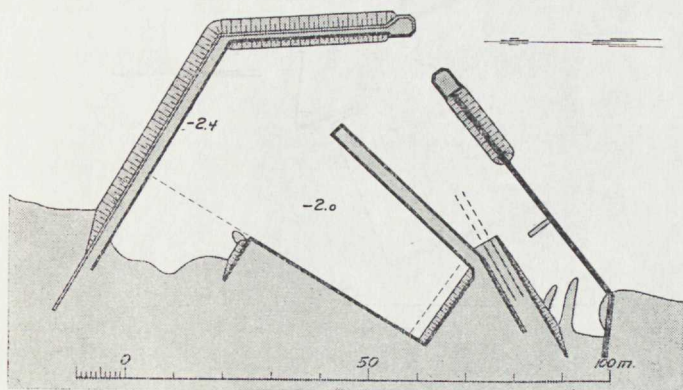
Södra Maren, Tjurkö kommun.

Södra Maren är ett av fiskelägena på ön Tjurkö i skärgården utanför Karlskrona.

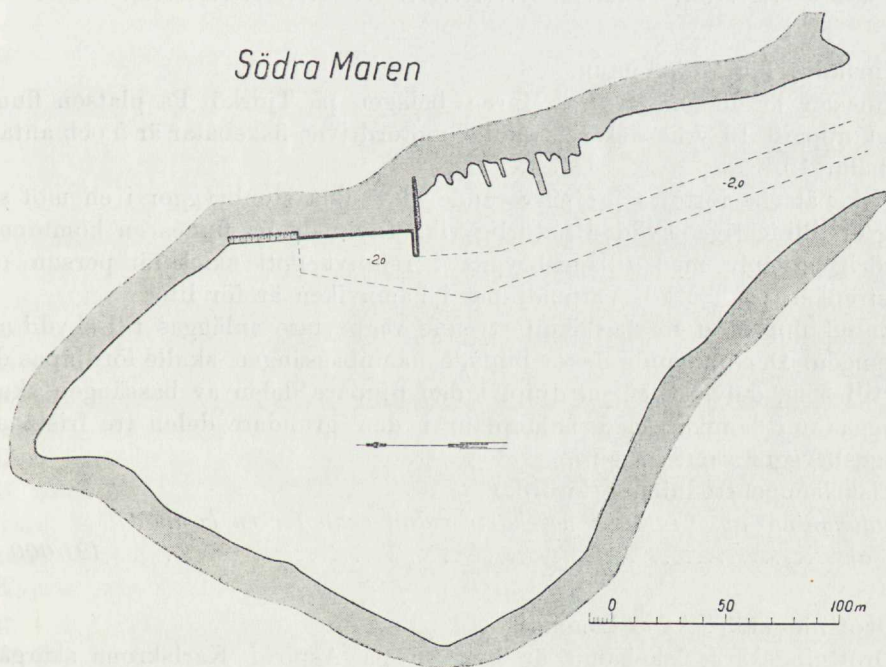
Enligt uppgift finnas här 18 yrkes- och omkring 15 binäringsfiskare. De motordrivna fiskebåtarnas antal är 8, småbåtarnas 15.

Egentlig hamnanläggning finnes för närvarande icke. Båtarna förtöjas i en långsmal, grund vik, naturligt skyddad mot sjögång. Några i dåligt skick varande bryggor finnas vid stranden.

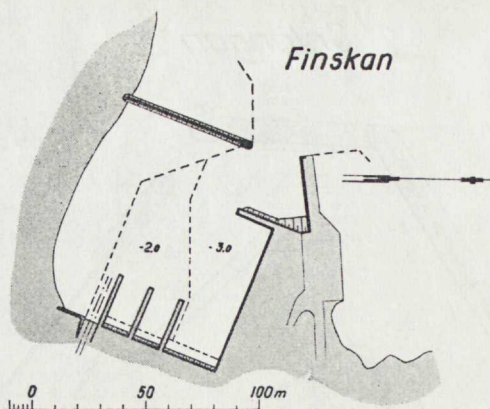
Inlängan

Södra Maren

Enligt upprättat förslag skulle segelrännan fördjupas genom muddring till 2 m vattendjup. Vid hamnplanen skulle anläggas dels en kortare pir, dels en landkaj med hamnplan. Dessutom skulle tillfartsvägen till hamnen istandsättas.

Fiskehamnsutredningen förordar
 anläggning av Södra Marens fiskehamn enligt ovan för en kost-
 nad av 54 000 kr.

Finskan, Tjurkö kommun.

Finskan är liksom Södra Maren belägen på Tjurkö. På platsen finnas enligt uppgift 16 yrkesfiskare, antalet motordrivna fiskebåtar är 5 och antalet småbåtar 15.

Fiskebåtarna förtöjas för närvarande vid enkla stenbryggor i en mot sjögång ej tillräckligt skyddad naturlig vik. Invid denna finnes en kommunen tillhörig stenpir med tilläggsbrygga i relativt gott skick för person- och godstrafiken på Tjurkö. Vattendjupet i hamnviken är för litet.

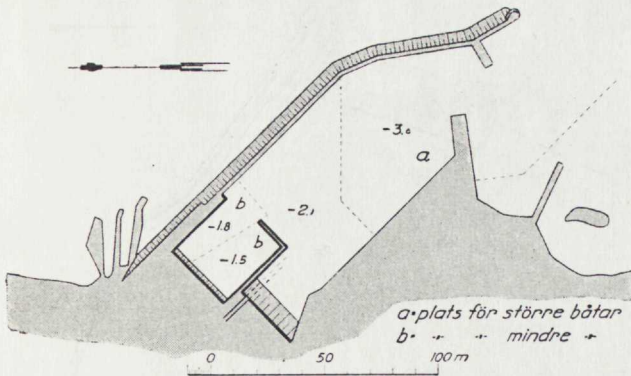
Enligt upprättat förslag skulle tvenne vågbrytare anläggas till skydd mot sjögången. Den innanför dessa bildade hamnbassängen skulle fördjupas delvis till 3 m, delvis till 2 m djup. I den djupare delen av bassängen skulle anläggas en landkaj med hamnplan, i den grundare delen tre fristående tilläggsbryggor samt en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar
 anläggning av Finskans fiskehamn enligt ovan för en kostnad
 av 121 000 kr.

Drottningsskär, Aspö kommun.

Drottningsskärs fiskehamn är belägen på Aspö i Karlskrona skärgård. Under åren 1933—34 anlades här en statsunderstödd fiskehamn för en kostnad av 110 000 kronor. Hamnen, som skyddas av en vågbrytare och har erforderliga kajer för de större fiskebåtarna, befinner sig i gott skick. Emellertid ha önskemål länge förelegat om anordnande av särskild hamnbassäng för småbåtarna, vilka icke erhålla tillräckligt skydd i nuvarande hamnbassängen, samt om anläggning av en slip.

Drottningsskär

Enligt upprättat förslag skulle bassängen för småbåtar erhållas genom muddring till 1,5 respektive 1,8 m djup i inre delen av hamnen, byggande av kajer och piler samt uppfyllning av en hamnplan. Invid den nya bassängen skulle slipen anordnas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Drottningsskärs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av

32 000 kr.

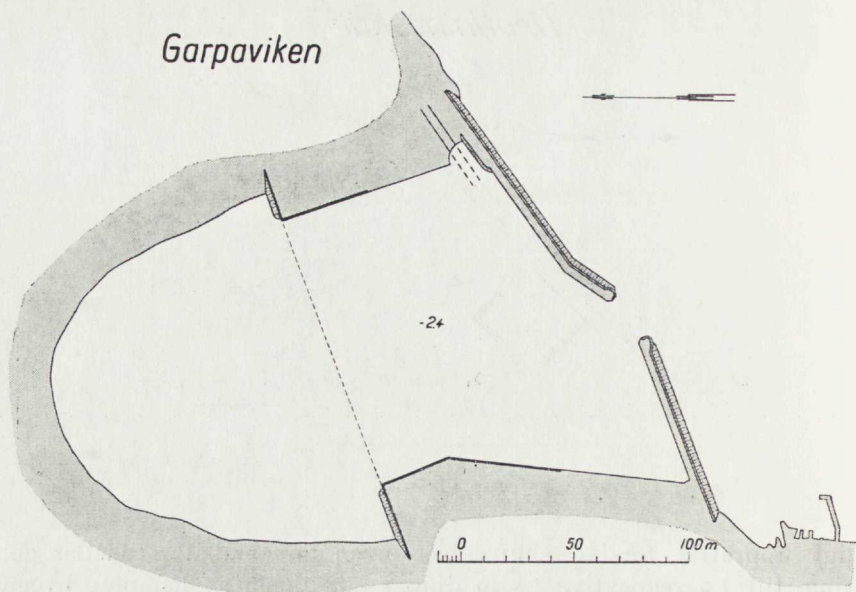
Garpaviken, Hasslö kommun.

Garpavikens fiskehamn är belägen på Hasslö i Karlskrona skärgård. Enligt uppgift finnas i Garpaviken 60 yrkesfiskare. Antalet motordrivna fiskebåtar är 21, varav 9 äro trålare. Hamnen är isfri längre än andra hamnar i trakten. Vid hårt väder ger den även bättre skydd. Dessa förhållanden förorsaka, att båtar från andra fiskelägen tidvis i stort antal utnyttja hamnen i Garpaviken.

Den befintliga hamnen, vilken är i gott skick, utfördes under åren 1931—33 med statsunderstöd för en kostnad av 170 000 kronor. Tvenne vågbrytare innesluta en relativt stor hamnbassäng, i vilken finnas kajer dels utmed vågbrytarna, dels utmed stränderna närmast dessa.

Kajutrymmet är otillräckligt. Till följd av hamnbassängens stora utsträckning i nord-sydlig riktning uppstå besvärande vågrörelser utmed befintliga kajer vid nordlig storm.

Enligt upprättat förslag till hamnens förbättring skulle befintliga landkajer förlängas inåt hamnbassängen. Mellan de nya kajerna måste därvid hamnen fördjupas genom muddring. Vid de föreslagna kajerna kunna vågrörelserna förväntas bli mindre besvärande och båtarna skulle alltså vid nordlig storm kunna flyttas dit. Bakom kajerna skulle erforderliga hamnplaner uppfyllas. I förslaget ingår vidare anordnande av en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar
 förbättring av Garpavikens fiskehamn enligt ovan för en kostnad
 av 91 000 kr.

Hallarna, Hasslö kommun.

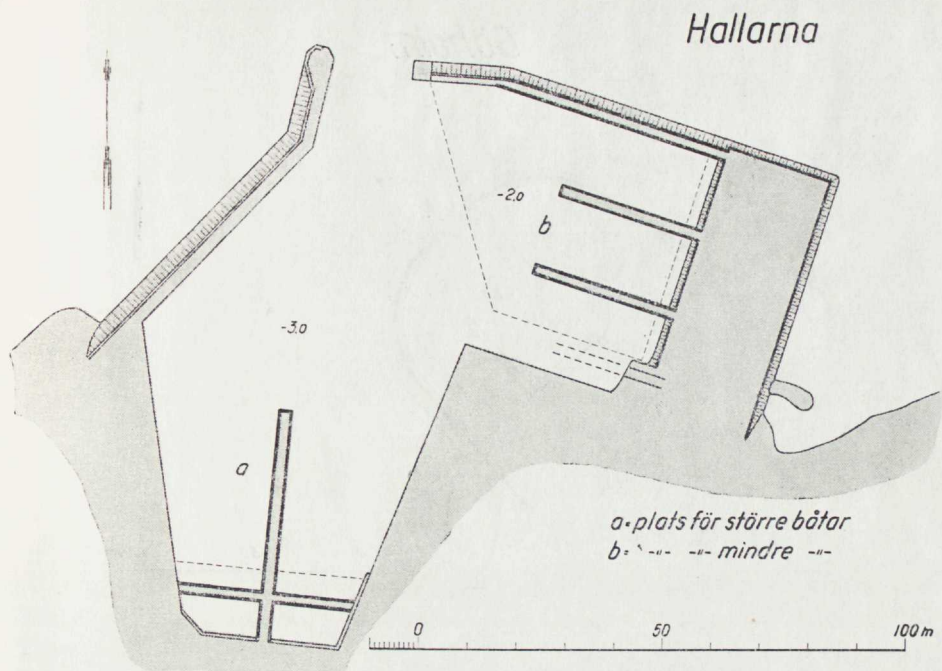
Liksom Garpaviken är Hallarnas fiskehamn belägen på Hasslö.

Enligt på platsen inhämtade uppgifter finnas här 75 yrkesfiskare. De motordrivna båtarnas antal är 36, varav 4 trålare och 2 passbåtar. Dessutom finnes ett 20-tal mindre båtar.

Hallarnas fiskehamn anlades med statsunderstöd under åren 1933—34 för en kostnad av 105 000 kronor. Tvenne vågbrytare skydda hamnbassängen, i vilken finnas sammanlagt 149 m kajer. Ytterligare kajer erfordras. På grund av hamnbassängens stora utsträckning i nord-sydlig riktning kan besvärande sjöhävning uppstå utmed vissa av de befintliga kajerna vid nordlig vind.

Enligt upprättat förslag skulle hamnutvidgningen ske genom anordnande av en särskild bassäng med kajer och bryggor i hamnens nordöstra del. För detta ändamål erfordras flyttning av östra vågbrytarens inre del. Hamnplan utfylles. Bassängen utspränges i berggrunden. I den nuvarande bassängen skulle slutligen anläggas en förtöjningsbrygga för trålarna.

Fiskehamnsutredningen förordar
 förbättring av Hallarnas fiskehamn enligt ovan för en kostnad
 av 140 000 kr.

Göholm, Listerby kommun.

Till anläggning av fiskehamn vid Göholm har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 oktober 1945 medgivit, att statsbidrag må utgå med 90 % av den till 145 000 kronor beräknade kostnaden. Statsbidrag har också anvisats och arbetet pågår.

Dragsnäs, Ronneby landskommun.

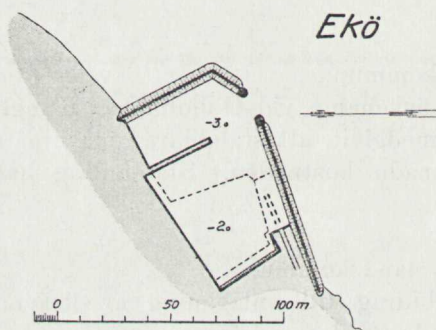
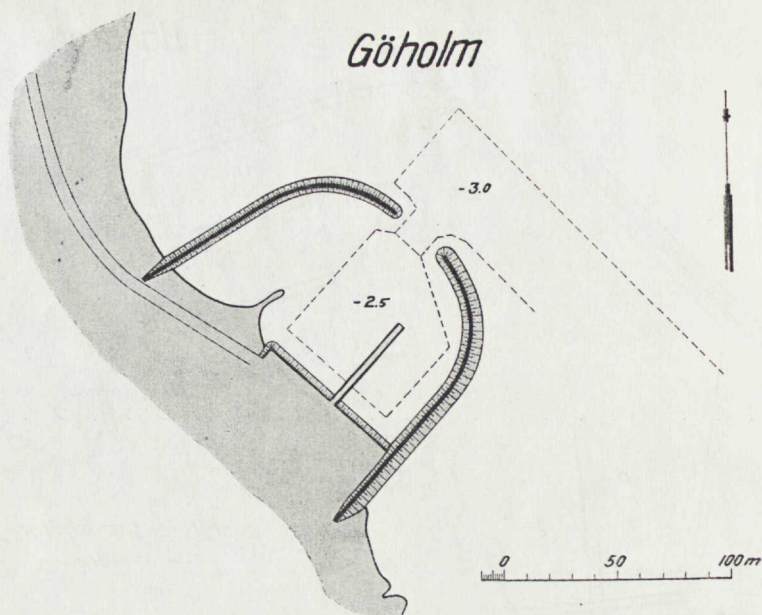
Ansökan om statsbidrag till anläggning av fiskehamn har ingivits till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Enligt inhämtade uppgifter finnes på platsen endast ett fåtal motordrivna fiskebåtar. Med hänsyn härtill har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra föranstalta om upprättande av förslag till fiskehamn. Utredningen vill dock icke motsätta sig, att erforderlig, mindre hamnförbättring kommer till stånd med bidrag av medel, avsedda för smärre arbeten m. m.

Bökevik, Ronneby landskommun.

Ansökan om statsbidrag till anläggning av fiskehamn har ingivits till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Enligt inhämtade uppgifter finnes på platsen endast ett fåtal motordrivna fiskebåtar. Med hänsyn härtill har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra föranstalta om upprättande av förslag till fiskehamn. Utredningen vill dock icke motsätta sig, att erforderlig, mindre hamnförbättring kommer till stånd med bidrag av medel, avsedda för smärre arbeten m. m.

Ekö, Hällaryds kommun.

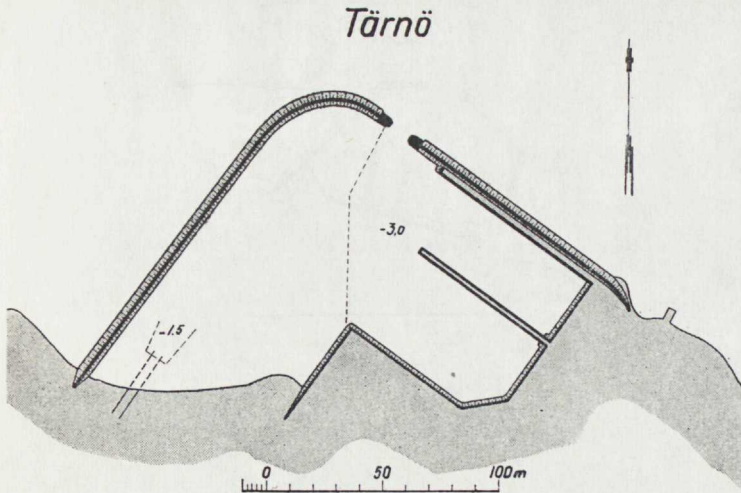
Ekö är belägen i Karlshamns skärgård. På ön finnas enligt lämnade uppgifter 33 yrkesfiskare. De motordrivna fiskebåtarnas antal uppgår till 12 och dessutom finnas omkring 23 andra båtar.

Båtarna förtöjas för närvarande på öns norra och östra sidor, där enkla bryggor finnas. Hamnplatsen är någorlunda skyddad mot sjögång. Vattendjupet vid bryggorna är otillfredsställande. Önskemål ha framförts särskilt om anordnande av en för postföringen och annan trafik erforderlig brygga.

Enligt upprättat förslag skulle tvenne vågbrytare utföras, omslutande en hamnbassäng med landkajer, en förtöjningsbrygga samt slip. Bassängen skulle delas i en 3 m och en 2 m djup del.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Ekö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av... 103 000 kr.

Tärnö, Hällaryds kommun.

Tärnö är belägen i Karlshamns skärgård.

På ön finnas enligt inhämtade uppgifter 50 yrkes- och 21 binäringsfiskare. Antalet motordrivna fiskebåtar uppgår till 21, varjämte 31 andra båtar finnas.

Hamn finnes för närvarande icke på ön. Båtarna ligga förtöjda vid enkla bryggor utan skydd mot sjögången. En eventuell hamnanläggning på ön anses få betydelse icke blott för öns egen fiskeflotta utan jämväl såsom nödhamn för båtar från de mindre öarna innanför Tärnö. För de sistnämnda skulle en hamn på Tärnö även bli av värde såsom bas under vinterfisket. Slutligen har uppgivits, att en hamn här skulle vara av visst värde för marinen vid dess övningar i farvattnen kring ön.

Enligt upprättat förslag skulle utföras tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. I denna, som skulle erhålla ett djup av 3 m, anordnas en förtöjningsbrygga, varjämte ena vågbrytaren skulle förses med kaj på insidan. I övrigt ingår i förslaget utfyllnad av hamnplaner samt anordnande av en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Tärnö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 260 000 kr.

Joggesö, Hällaryds kommun.

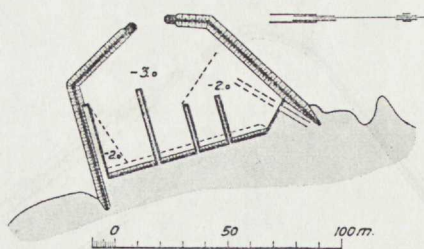
Joggesö är belägen norr om Tärnö i Karlshamns skärgård.

Enligt inhämtade uppgifter finnas på ön 20 yrkes- och 6 binäringsfiskare, och båtbeståndet utgöres av 11 motordrivna och 14 andra båtar.

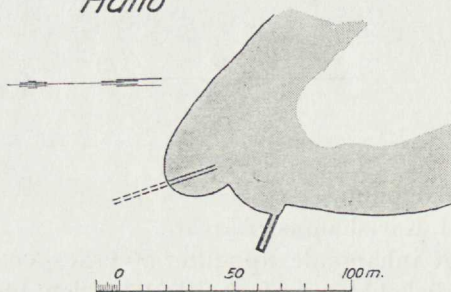
Hamnanläggning saknas och båtarna förtöjas vid enklare bryggor utmed stranden. Vattendjupet är otillräckligt.

Upprättat förslag till fiskehamn avser utförande av tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. I denna, som delvis gives 3 m och delvis 2 m

Joggesö

Hallö

vattendjup, anordnas 4 tilläggsbryggor samt slip. Dessutom planeras erforderlig hamnplan.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Joggesö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 84 000 kr.

Hallö, Hällaryds kommun.

Hallö är belägen norr om Tärnö i Karlshamns skärgård. På ön finnas enligt uppgift 20 yrkesfiskare och båtflottan utgöres av 7 motordrivna och 8 andra båtar.

Någon hamnanläggning finnes icke. Båtarna förtöjas vid en brygga med väl skyddat läge. Bryggan är i mycket bristfälligt skick och vattendjupet vid densamma är otillräckligt.

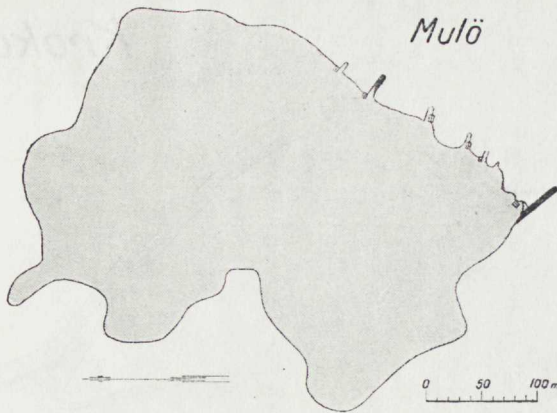
Enligt upprättat förslag skulle på Hallö utföras en ny brygga på erforderligt vattendjup, förenad med ön med en vägbank. Dessutom skulle byggas en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Hallö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.... 17 000 kr.

Mulö, Hällaryds kommun.

Även Mulö är belägen norr om Tärnö i Karlshamns skärgård. Enligt uppgift finnas 20 yrkesfiskare med 9 motordrivna fiskebåtar.

Hamn finnes icke, men båtarna ligga förtöjda, väl skyddade mot sjögång, vid enklare bryggor. Dessa äro i behov av förbättring. Önskemål ha framförts om anordnande av en gemensam hamn på öns norra sida, där vattnet skulle hålla sig fritt från is längre tid än vid nuvarande tilläggsplatser. Fiskarna äro emellertid icke eniga om behovet av dylik hamn. Fiskets omfattning motiverar knappast heller, att större kostnader nedläggas.

Upprättat förslag avser sålunda endast tillgodoseende av behovet av bättre bryggor. Detta skulle ske dels genom förbättring av en befintlig brygga, dels genom utförande av en helt ny brygga.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Mulö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 26 000 kr.

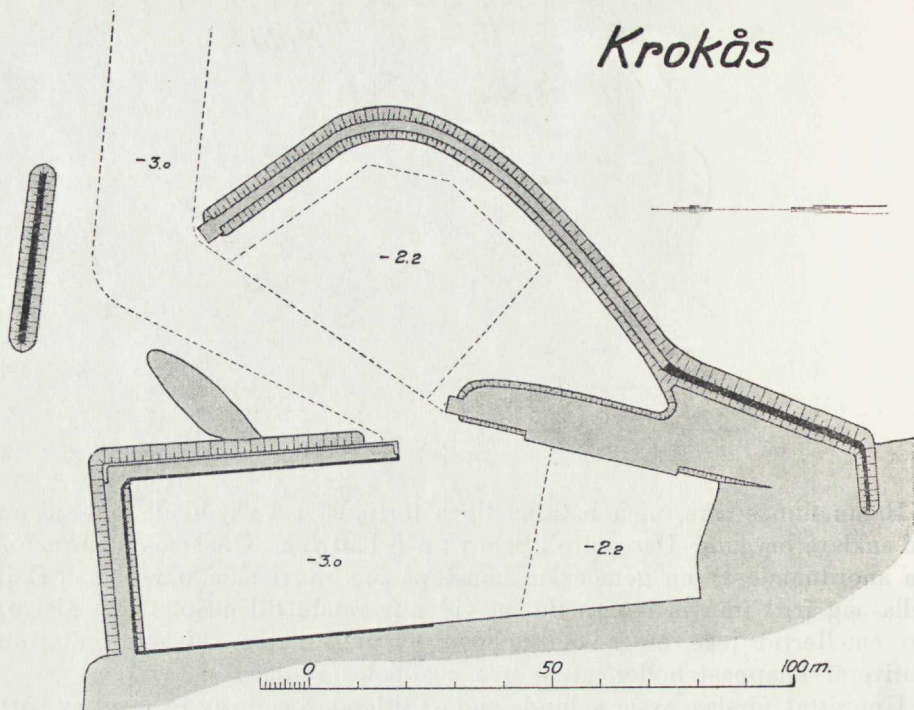
Balkholmen, Karlshamns stad.

I Karlshamns stad uppgivas vara hemmahörande 6 trålare och 10 mindre motordrivna fiskebåtar. Dessutom landas i staden fisk av ett 60-tal båtar från Karlshamns skärgård. Enligt uppgift infördes till Karlshamn under år 1943 1 857 ton fisk, vilket motsvarade 17,5 % av länets fångstmängd.

För närvarande förtöja fiskebåtarna vid en kaj utmed fisktorget i stadens centrum. Kajutrymmet är emellertid där alldeles otillräckligt. På grund härav har staden verkställt undersökningar av möjligheterna att anlägga särskild fiskehamn för de i staden hemmahörande båtarna. Efter prövning av åtskilliga alternativ ha stadsfullmäktige beslutat att under förutsättning av statsbidrag anlägga fiskhamn vid Balkholmen utanför Väggeviken 2 km från stadens centrala del.

Enligt upprättat förslag skulle på Balkholmen utföras en kaj med hamnplan. Vidare skulle till skydd mot sjögången uppföras ett par kortare vågbrytare. Holmen är förenad med fastlandet genom en vägbank.

Fiskehamnsutredningen har med hänsyn till hamnens karaktär av fiskhamn, avsedd för fiskmottagning och -försäljning förordat, att statsbidrag till företaget måtte utgå av anslaget till handelshamnar och farleder. Stats-

bidrag har därefter av Kungl. Maj:t anvisats för ändamålet och arbetet har påbörjats.

Pukavik, Ysane kommun.

Pukavik är beläget på fastlandet invid vägen Sölvesborg—Karlshamn. Vid platsen finnes ett båtvarv och önskemål ha framförts om oppmuddring av inloppet dit. Då emellertid något egentligt yrkesfiske icke härifrån bedrives, kan anläggning av fiskehamn ej ifrågakomma.

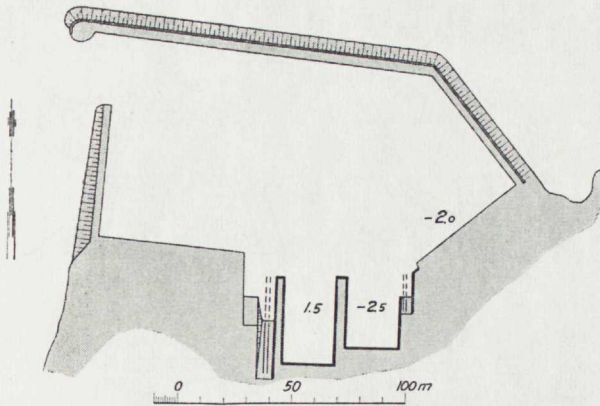
Djupekås, Mjällby kommun.

Djupekås är beläget på fastlandet ej långt från vägen Sölvesborg—Karlshamn. Önskemål ha framförts om hamnanläggning. Samhällets invånare äro i stor utsträckning sjömän och 16 handelsfartyg äro hemmahörande i orten. Däremot finnes enligt uppgift numera endast ett fåtal yrkesfiskare. Den föreslagna hamnen skulle därför endast obetydligt tjäna fisket och fiskehamnsutredningen har därför icke funnit skäl framlägga förslag beträffande densamma.

Krokås, Mjällby kommun. 30 yf, 2 bf, 95 750 kr. Rv, 52 000 kr. Bv, 175 736 kr. Fv.

Krokås är beläget på Listerlandet rakt öster om Sölvesborg. De motor-drivna fiskebåtarnas antal uppgives till 15, övriga båtar till 7.

Hörvik

Med bidrag av statsmedel anlades Krokås nuvarande fiskehamn under åren 1932—1933 för en kostnad av 39 000 kr. Inom en större krökt vågbrytare bildas av en hamnpir och en inre vågbrytare en hamnbassäng med omkring 2 m vattendjup. Här finnes landkaj med hamnplan. Genom fiskets kraftiga utveckling ha utrymmena i hamnen blivit otillräckliga. Numera använda, större båtar kräva ökat vattendjup. Landkajen och hamnplanen översvämmas vid högvatten. Yttre vågbrytaren är närmast land för låg och överspolas därför vid storm.

Enligt upprättat förslag skulle hamnbassängen avsevärt utvidgas genom utförande av en ny vågbrytare, kombinerad med kaj på insidan. Bassängen och segelrännan fördjupas. Landkajen, hamnplanen och yttre vågbrytaren höjes i erforderlig utsträckning. Slutligen skulle utanför hamninloppet anläggas en ny, friliggande vågbrytare.

Fiskehamnsutredningen förordar

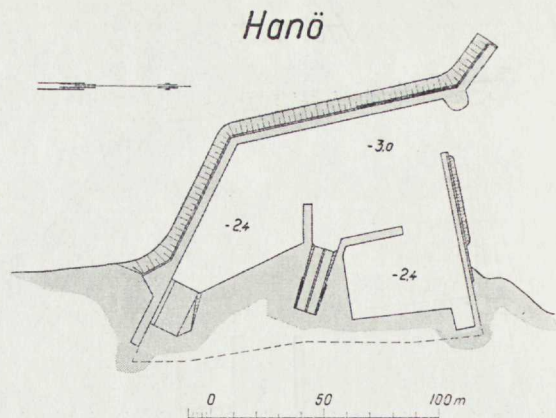
förbättring av Krokås fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 156 000 kr.

Hörvik, Mjällby kommun. 90 yf, 33 bf, 374 200 kr. Rv, 117 500 kr. Bv, 583 645 kr. Fv.

Hörvik är beläget cirka 1,5 km söder om Krokås på Listerlandet. De motordrivna fiskebåtarnas antal har uppgivits till 46, övriga båtar till 35.

Fiskehamnen byggdes med bidrag av statsmedel under åren 1898—1901, förbättrades 1905—09 samt utvidgades 1934—36, vid sistnämnda tillfälle för en kostnad av 184 500 kronor. Den består nu av två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng med landkajer och hamnplaner. Hamnen är i gott skick. Emellertid erfordras ökat utrymme för de mindre båtarna samt för ålsumpar. För de senare erfordras jämväl ett släpställe.

Ålfisket i trakten är betydande. Ålsumparna förtöjas nu i området mellan de båda landkajerna. Vattendjupet är emellertid där så ringa, att vattenom-

sättningen är otillräcklig. Sumparna måste därför dagligen bogseras ut ur hamnen, för att ålen skall erhålla friskt vatten.

Hamnen användes i viss utsträckning såsom nödhamn. Vidare angöres den bland annat av fiskebåtar från Hanö, som här landa sin fisk.

Enligt upprättat förslag skulle området mellan de båda landkajerna utbildas till en bassäng, omgiven av nya landkajer samt genom en pir delad i två delar, den ena för småbåtar, den andra för ålsumpar. Dessutom skulle nuvarande släpstället för ålsumpar flyttas för underlättande av trafiken vid den östra landkajen.

Fiskehamnsutredningen förordar

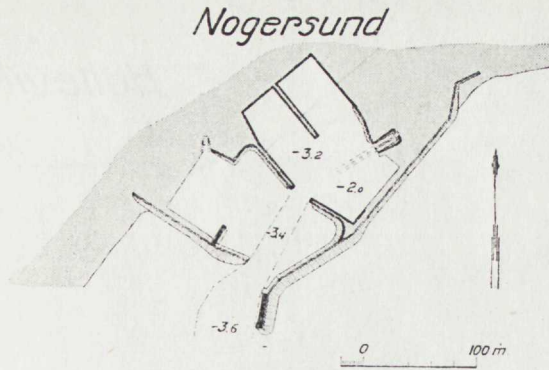
förbättring av Hörviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 92 000 kr.

Hanö, Mjällby kommun. 93 yf, 4 bf, 168 500 kr. Rv, 168 000 kr. Bv, 589 866 kr. Fv.

Hanö är belägen öster om Listerlandet och på ett avstånd av cirka 5 km från Hörvik. De motordrivna fiskebåtarnas antal har uppgivits till 56. Fiskehamnen på Hanö anlades ursprungligen med statsbidrag under åren 1901—04. Hamnen övertogs sedermera helt av staten och har vid flera tillfällen, senast under åren 1942—43, varit föremål för utvidgningar och förbättringar. Den befinner sig också i stort sett i fullgott skick. Emellertid ha önskemål framkommit om utförande av vissa smärre arbeten såsom förlängning av slipen, höjning av bröstvärnet på västra vågbrytaren samt stensättning av vissa delar av hamnplanen.

Hamnen är för närvarande fullbelagd. Därest fiskeflottan skulle komma att öka i omfattning, torde utvidgning av hamnen därför bli nödvändig. Fiskehamnsutredningen har dock icke ansett sig böra förordna sådan utvidgning redan nu.

Förslag ha emellertid upprättats till utförande av förenämnda smärre arbeten, vilka för närvarande anses erforderliga.

Fiskehamnsutredningen förordar
 förbättring av statens fiskehamn å Hanö enligt ovan för en kost-
 nad av 32 000 kr.

Nogersund, Mjällby kommun. 85 yf, 5 bf, 210 550 kr. Rv, 114 000 kr.
 Bv, 650 734 kr. Fv.

Nogersund är beläget på sydöstra delen av Listerlandet. De motordrivna båtarnas antal har uppgivits till 33, varav 1 trålare.

Fiskehamnen vid Nogersund tillkom under åren 1879—81, då två vågbrytare med bidrag av statsmedel anlades. Hamnen övertogs sedermera av staten i samband med dess ombyggnad under åren 1915—21. Därefter har den vid flera tillfällen varit föremål för utvidgning och förbättring. För närvarande pågå förbättringsarbeten, kostnadsberäknade till 490 000 kronor.

Önskemål om ytterligare förbättringar av hamnen ha emellertid framkommit. Vid vissa vindar är inseglingen genom hamninloppet svår och riskabel. Vidare föreligger behov av ytterligare förtöjningsplatser, vilka lämpligen kunna förläggas till den yttre hamnbassängen under förutsättning, att denna genom byggande av en kortare, inre vågbrytare göres tillräckligt lugn. Slutligen bör stenfyllningen på utsidan av södra vågbrytaren kompletteras.

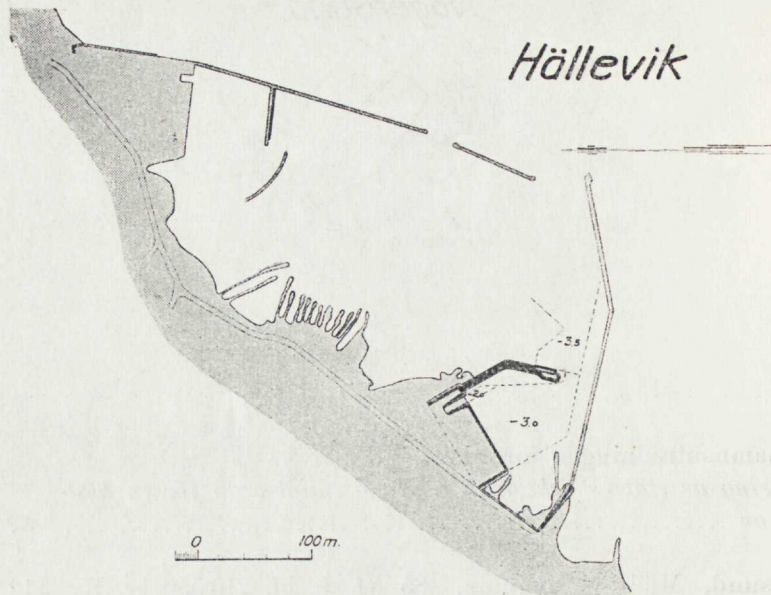
Förslag till nu nämnda ytterligare arbeten har upprättats. De beräknas draga en kostnad av 140 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen förordar
 färdigställande av förbättring av statens fiskehamn vid Nogersund enligt
 ovan för en kostnad av 140 000 kr.

Hällevik, Mjällby kommun. 68 yf, 12 bf, 122 300 kr. Rv, 89 200 kr. Bv,
 419 446 kr. Fv.

Hällevik är beläget på Listerlandets sydkust. De motordrivna fiskebåtarnas antal uppgives vara 25, övriga båtars 35. Dessutom finnes i Hällevik stationerad en tullbevakningsbåt. Slutligen äro 6 handelsfartyg hemmahörande där.

Fiskehamnen i Hällevik tillhör staten och byggdes under åren 1916—24.

Vid olika tillfällen har den sedermera förbättrats. I befintligt skick består hamnen av tre yttre vågbrytare, omslutande en vidsträckt hamnbassäng. I dennas norra del finnes inre vågbrytare, bildande en mindre hamnbassäng med kajer och hamnplan. I övrigt finnas inga tilläggsplatser för fiskebåtar, enär befintliga gamla stenbryggor till följd av ringa vattendjup ej längre kunna användas. Behov av ytterligare kajer föreligger därför.

Enligt upprättat förslag skulle behovet tillgodoses genom byggande av en inre vågbrytare, avskiljande en väl skyddad hamnbassäng, i vilken skulle utföras kaj, hamnplan och släpställe. Vågbrytaren skulle därvid kombineras med en lastbrygga för fraktfartens behov. Muddringsarbeten för erhållande av 3 m vattendjup i den nya bassängen ingå jämväl i förslaget.

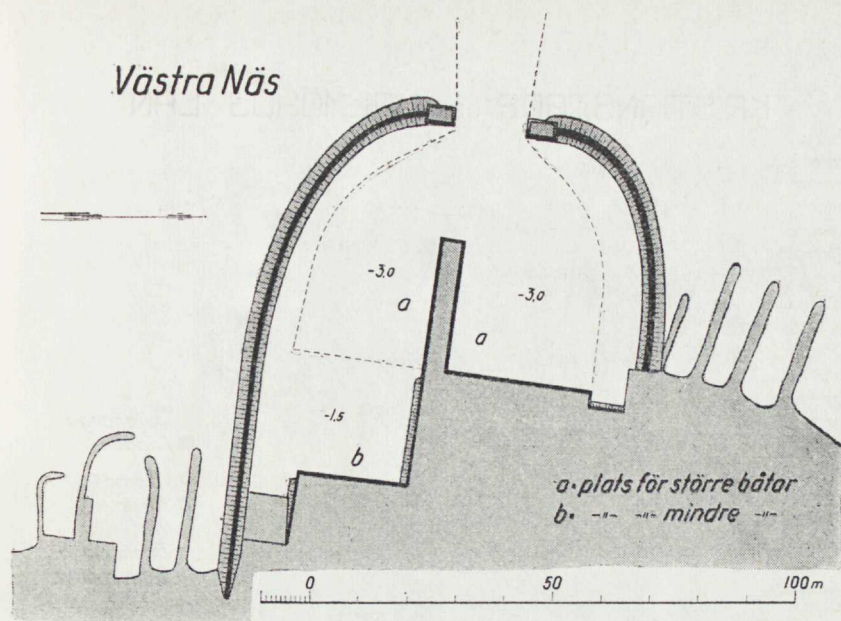
Till arbetena vilka kostnadsberäknats till 155 000 kronor har Kungl. Maj:t under år 1946 anvisat anslag.

Torsö, Mjällby kommun. 21 yf, 8 bf, 50 900 kr. Rv, 20 700 kr. Bv, 84 490 kr. Fv.

Torsö är beläget på Listerlandets sydkust sydväst om Hällevik. De motordrivna båtarnas antal har uppgivits till 6, övriga båtars till 15.

Med bidrag av statsmedel anlades Torsö fiskehamn under åren 1927—33 för en kostnad av 67 000 kronor. Hamnen befinner sig i relativt tillfredsställande skick. Emellertid är den utsatt för sanddrift, varigenom både segelrännan och hamnbassängen uppgrundats.

Enligt upprättat förslag skulle kostnaden för erforderlig uppmuddring uppgå till 5 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen förordar utförande av ifrågakvarande muddring med för smärre arbeten reserverade bidragsmedel.

Västra Näs, Mjällby kommun.

Västra Näs är beläget på Listerlandet söder om Sölvesborg. Enligt inhämtade uppgifter uppgår antalet yrkesfiskare till 20 och antalet motor-drivna båtar till 11. Fångstvärdet uppgick 1943 till 74 000 kronor.

Hamnanläggning i egentlig mening finnes icke. Båtarna förtöjas vid smärre stenbryggor, där de icke erhålla tillräckligt skydd.

Enligt upprättat förslag skulle två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, utföras. Bassängen och inloppet till denna skulle genom muddring fördjupas till 3 m utom i en mindre, för småbåtar avsedd del. Vidare skulle utföras kajer, hamnplan och en tilläggsbrygga.

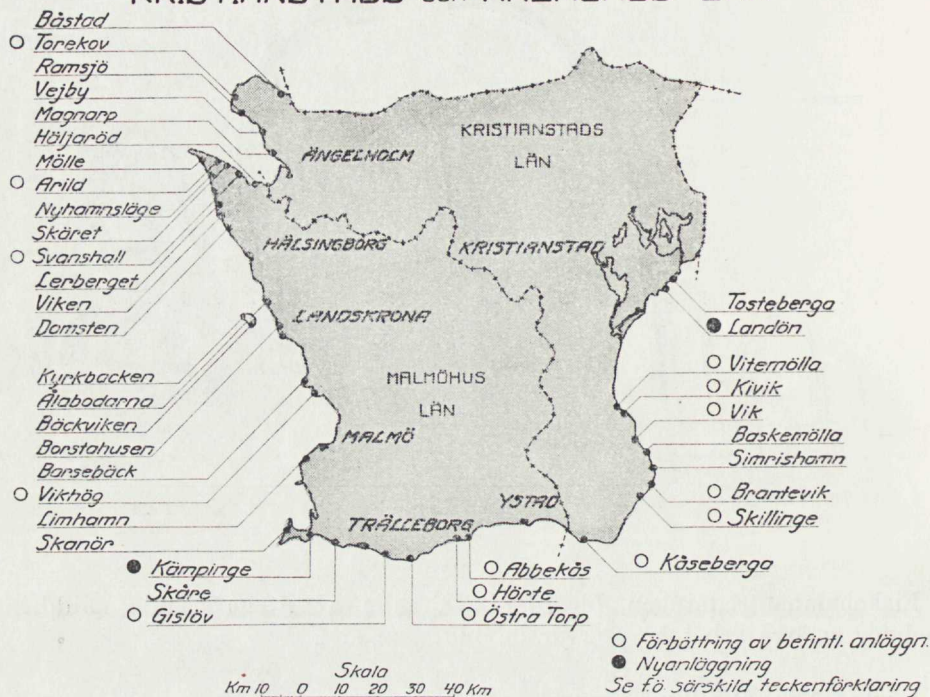
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Västra Näs fiskehamn enligt ovan för en kost-

nad av 180 000 kr.

De av utredningen här ovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Blekinge län (s. 257).

KRISTIANSTADS OCH MALMÖHUS LÄN

Kristianstads län.

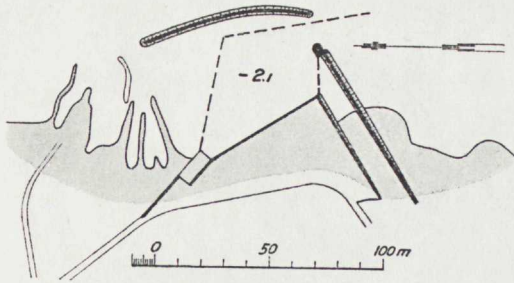
Inom Kristianstads län finnas enligt 1943 års officiella statistik med salt-sjöfiske sysselsatta 382 yrkes- och 353 binäringsfiskare. Antalet större fiske-lägen är förhållandevis stort. Ehuru, såsom av det följande framgår, flera av dessa fiskelägen ha hamnar, vilka utförts med bidrag av statsmedel, är be-hovet av ytterligare hamnförbättringar stort.

I länet finnas tre staten tillhöriga fiskehamnar, nämligen i Baskemölla, Kivik och Torekov. Med bidrag av statsmedel ha fiskehamnar anlagts eller förbättrats i Brantevik, Bästad, Käseberga, Magnarp, Ramsjö, Simrishamn, Skillinge, Vejby, Vik och Vitemölla.

Fisket bedrivs i första hand efter sill och torsk, men även av andra arter såsom rödspotta, flundra, ål och lax äro fångsterna stora. Fångstvärdet upp-gick år 1943 till 4,47 milj. kronor, motsvarande omkring 3,8 % av värdet av fångsten av saltsjöfisket i hela landet.

Av de använda motordrivna fiskebåtarna äro flertalet däckade. Vid flera fiskelägen finnas trålare. De större fiskebåtarna ha en längd av omkring 12 m och deras djupgående uppgår till mellan 2,5 och 3 m.

Landön

Länsstyrelsen i Kristianstads län har i anslutning till ett av fiskerintendenten i Västerhavets distrikt avgivet yttrande förordat anläggning eller förbättring av fiskehamnar i Landön, Tosteberga, Örnahusen, Kåseberga, Kattvik, Båstad, Torekov och Brantevik samt under viss förutsättning i Yngsjö.

Förutom förenämnda projekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Vitemölla, Kivik, Vik, Baskemölla, Simrishamn och Skillinge. Till erforderliga arbeten i Båstad och Tosteberga har Kungl. Maj:t under utredningsarbetets gång anvisat statsbidrag.

Landön, Trolle-Ljungby kommun.

Landöns fiskeläge, som ligger på fastlandet nordost om Åhus, saknar för närvarande hamn. På platsen finnas enligt erhållna uppgifter 11 yrkes- och 3 binäringsfiskare. De förtöja sina båtar vid enkla kåsor, vilka icke giva skydd mot sjögången. Vattendjupet utmed stranden är ringa.

Enligt upprättat förslag till hamnanläggning skulle utföras tvenne vägbrytare. Den innanför dessa bildade hamnbassängen skulle delvis fördjupas genom muddring till 2,1 m. I hamnen skulle anläggas en 55 m lång landkaj med hamnplan samt ett släpställe. Fyrbelysning skulle anordnas.

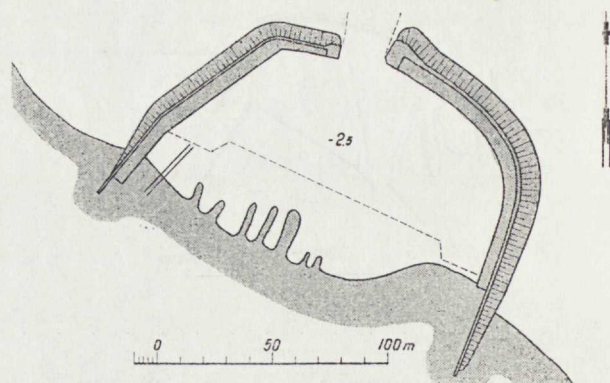
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Landöns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 80 000 kr.

Yngsjö, Åhus kommun. 10 yf, 9 bf, 14 010 kr. Rv, 11 600 kr. Bv, 200 602 kr. Fv.

De i Yngsjö söder om Åhus bosatta fiskarna förtöja sina båtar i Helgeån nära dess utlopp. Terrängen är sandig och glest bevuxen. Även stranden och havsbotten därutanför bestå av sand. Denna sand driver vid sjögång avsevärt, så att Helgeåns utlopp ändrar riktning och genomloppsarea. Under det att utloppet vid västlig vind vidgar sig, driver det vid östlig vind ofta helt igen, så att fiskarna måste gräva upp inloppet för att kunna föra sina båtar genom detsamma. På grund härav är anläggning av en skyddad hamn synnerligen önskvärd. Verkställda preliminära undersökningar av

Vitemölla

sättet och kostnaderna för dylik anläggning på platsen ha emellertid givit vid handen, att en användbar hamn här skulle draga synnerligen stora kostnader, troligen 300 000—400 000 kronor.

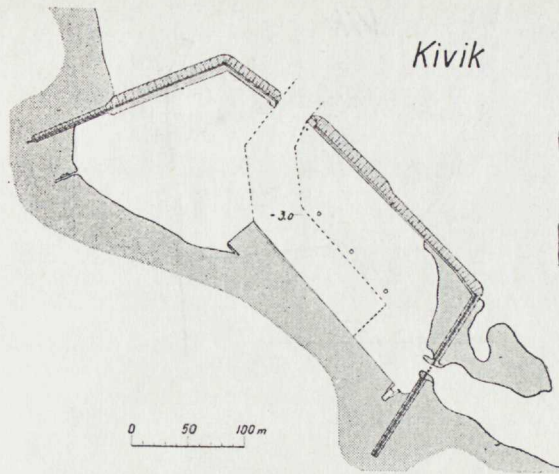
Sedan 1939 pågår reglering av nedre Helgeån. I detta regleringsföretag ingår utbyggnad av ledarmar vid åns mynning. Enligt fastställd arbetsplan skulle dessa draga en kostnad av omkring 200 000 kronor. Tänkbart vore, att de kunde givas sådan utformning och placering, att de på platsen hemmahörande fiskebåtarna kunde förläggas i skydd av dem. Vissa utredningar pågå alltjämt om en sådan kombination av ledarmarna och en fiskehamnsanläggning. Skulle dessa utredningar giva vid handen, att de båda ändamålen kunna kombineras och därvid den på fiskehamnen ankommande kostnadsandelen kan hållas inom skälig gräns, synes statsbidrag till denna kostnadsandel kunna förordas att utgå av för brådsakande eller oförutsedda fiskehamnsarbeten reserverade medel. Under andra förutsättningar anser sig fiskehamnsutredningen icke kunna förorda statsbidrag till anläggning av fiskehamn vid Yngsjö.

Vitemölla, Vitaby kommun. 17 yf, 14 bf, 195 058 kr. Rv, 19 200 kr. Bv, 115 569 kr. Fv.

I Vitemölla municipalsamhälle vid Hanöbukten anlades med statsbidrag under åren 1882—86 en fiskehamn, vilken sedermera utvidgats och förbättrats vid olika tillfällen, senast under åren 1928—30, då arbeten utfördes för 108 000 kronor. Under åren 1936, 1943, 1944 och 1946 ha upprensningar av hamnen, som är utsatt för sanddrift, verkställts med statsbidrag.

Sanddriften, som äger rum vid svårare stormar, berör såväl hamninloppet som själva hamnbassängen. Sättningar ha inträffat i pirhuvudena.

Enligt upprättat förslag till hamnens förbättring skulle uppmuddring av inlopp och bassäng utföras till 2,5 m djup. Vidare skulle pirhuvudena förstärkas, den västra vågbrytarens gångplan förses med betongbeläggning

samt ett enkelt släpställe anordnas. Däremot föreslås icke åtgärder för undvikande av fortsatt igensandning, enär dylika åtgärder icke utan avsevärda kostnader synas utförbara vid denna hamn. Man måste alltså räkna med att upp-
muddringar i hamnen jämväl framdeles kunna bliva erforderliga. De synas därvid kunna komma till utförande med bidrag av för smärre arbeten m. m. avsedda medel.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Vitemölla fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 28 000 kr.

Kivik, Vitaby och S. Mellby kommuner. 8 yf, 11 bf, 154 042 kr. Rv, 17 500 kr. Bv, 104 229 kr. Fv.

Hamnen ombyggdes under åren 1913—14 och övertogs av staten. Den har senare vid olika tillfällen utvidgats och förbättrats. Sammanlagda kostnaden för utförda arbeten uppgår till 199 795 kr.

Hamnen är i befintligt skick relativt god ur fiskets synpunkt. Emellertid har den till följd av sanddrift i vissa delar uppgrundats. Vågbrytarna uppvisa smärre skador.

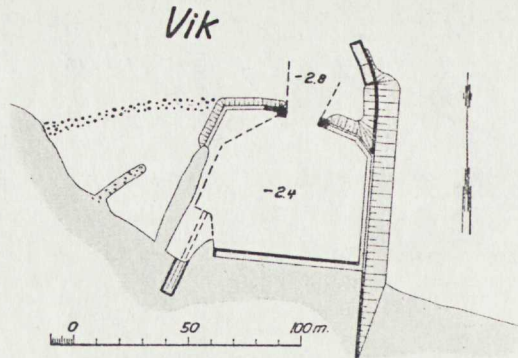
Då hamnen har stor betydelse även för handelssjöfarten med mindre fartyg, ha önskemål om ökning av vattendjupet samt breddning av det segelbara utrymmet framför landkajen framkommit.

Enligt upprättat förslag skulle hamnbassängen på en bredd av 40 m framför kajen samt från denna till hamninloppet fördjupas till 3 m. Vidare skulle en äldre sandfångare, vilken numera icke fungerar, borttagas, tre dykdalber för förtöjning av handelsfartyg i hamnbassängen utföras, vågbrytarna i erforderlig utsträckning repareras samt hamnplanens stensättning förlängas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Kivik enligt ovan för en

kostnad av 38 000 kr.

Vik, Rörums kommun. 15 yf, 25 bf, 60 700 kr. Rv, 25 200 kr. Bv, 153 214 kr. Fv.

I Viks samhälle, beläget omkring 8 km norr om Simrishamn, anlades under åren 1926—28 med bidrag av statsmedel en fiskehamn för en kostnad av 110 000 kr. Den består av tvenne vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. Tilläggsplatser finnas utmed östra vågbrytarens insida. Vattendjupet i hamnen är alltför ringa och tilläggsplatserna för fåtaliga. Vid stormtillfällen går sjön över östra vågbrytaren, som är för låg. Dessutom bryter sjön mittför hamninloppet, så att fiskebåtarnas passage genom inloppet är förenad med stora risker.

Föreliggande svåra olägenheter skulle enligt upprättat förslag avhjälpas genom östra vågbrytarens förlängning mot norr, förstärkning och höjning. Hamninloppet skulle flyttas något i sidled, hamnbassängen fördjupas och utrustas med en landkaj och en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Viks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 270 000 kr.

Baskemölla, Gladsax kommun. 20 yf, 25 bf, 61 650 kr. Rv, 34 000 kr. Bv, 215 305 kr. Fv.

Vid Baskemölla, beläget cirka 5 km norr om Simrishamn, anlades under åren 1925—28 en staten tillhörig fiskehamn. Till utvidgning och förbättring av hamnen har därefter under åren 1943—45 anvisats bidrag med tillhoppa 180 000 kr.

Önskemål ha framförts om utförande av dels ytterligare en vågbrytare, vilken skulle öka skyddet mot sjögång vid nordostliga vindar, dels ock en landkaj.

Fiskehamnsutredningen, som funnit behovet av såväl vågbrytaren som landkajen tveksamt, anser sig icke böra förorda statsbidrag till nya arbeten i Baskemölla fiskehamn, innan ytterligare erfarenhet vunnits om behovet därav.

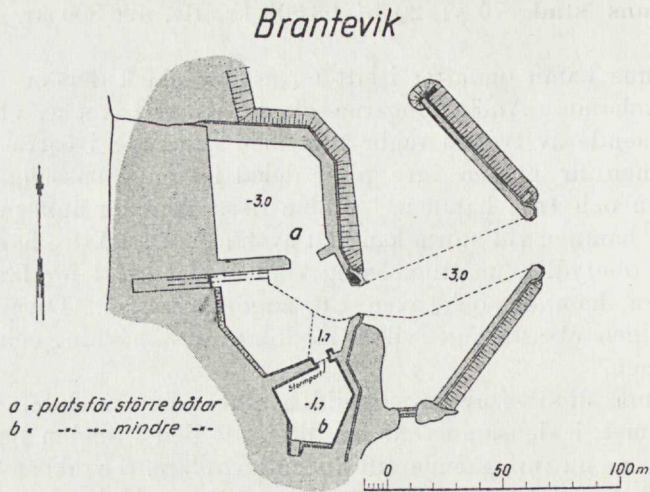
Simrishamns stad. 70 yf, 20 bf, 93 300 kr. Rv, 496 800 kr. Bv, 1 708 524 kr. Fv.

Simrishamns hamn omfattar i sitt nuvarande skick dels en handelshamn, dels en fiskehamn. Anläggningarna skyddas mot havet av ett vågbrytare-system, bestående av tvenne vågbrytare med insegling i östvästlig riktning. Handelshamnen är genom inre pirar delad i tvenne bassänger, benämnda Yttre hamnen och Inre hamnen. Mellan dessa hamnar finnes en stormport, varmed Inre hamnen vid storm kan helt avstängas från Yttre hamnen. Redan vid relativt obetydlig, måttlig, ostlig vind är det svårt för fartyg att kvarligga i Yttre hamnen och även att angöra hamnen. Orsaken härtill är dess synnerligen utsatta läge, vilket medför svår sjöhävning och bottenström i Yttre hamnen.

Fiskehamnen utgöres av en särskild hamnbassäng, ansluten till Inre hamnen. Utrymmet i densamma är så litet, att den i staden hemmahörande fiskebåtsflottan, nu uppgående till 40 motortrålare, 6 vrakbåtar och ett 15-tal mindre båtar, icke rymmes där utan till stor del måste förläggas till handelshamnen. Under fiskesäsongen användes hamnen vidare såsom stödhamn av fiskare från skilda platser utmed kuststräckan från Karlskrona till Malmö. Slutligen må nämnas, att hamnen under de senare åren i stor utsträckning utnyttjats även av västkustfiskare i betydande antal, och därvid upptaga fiskebåtarna ofta allt utrymme i den för handelssjöfarten avsedda Inre hamnen.

Behovet av utvidgning och förbättring av hamnen i Simrishamn är sålunda stort såväl ur handelssjöfartens som fiskets synpunkter. Stadens myndigheter ha också låtit upprätta förslag till erforderliga arbeten. Dessa syfta till en betydande utvidgning av den Yttre hamnen samt utförande av nya vågbrytare och en helt ny, skyddad inseglingsränna. Behovet av ökat utrymme för fiskebåtarna skulle därefter tillgodoses därigenom, att förutom nuvarande fiskehamnen även Inre hamnen helt upplättes för fiskebåtarna. Under hänvisning härtill ha stadens myndigheter framställt önskemål om statsbidrag av för fiskehamnar avsedda medel för handelshamnens utvidgning och förbättring Enligt den föreliggande arbetsplanen skulle totalkostnaderna för arbetena uppgå till 3 230 000 kr., alternativt till 2 905 000 kr.

Fiskehamnsutredningen finner starkt behov av ökat utrymme för fiskebåtsflottan i Simrishamn föreligga. Även den föreslagna, förbättrade inseglingen erfordras för beredande av nödigt skydd för fiskebåtarna. Med hänsyn härtill synes anledning ej föreligga till erinran mot att statsbidrag av för fiskehamnar avsedda medel utgå å den del av kostnaderna för hamnförbättringen, som kan anses svara mot fiskets andel i sjöfarten på hamnen. Frågan om behovet av hamnens utvidgning och förbättring för handelssjöfarten torde emellertid för närvarande vara under prövning inom 1944 års hamnutredning och dennas resultat synes böra avvaktas, innan slutlig ställning toges till frågan om statsbidrag till arbetena. Med hänsyn härtill har fiskehamnsutredningen, ehuru snara åtgärder äro erforderliga för tillgodoseende av behovet av ökat skydd och utrymme för fiskebåtsflottan i Simrishamn, icke ansett

sig böra medtaga företaget i sitt förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar. Utredningen förutsätter emellertid, att frågan — därest 1944 års hamnutredning icke skulle finna skäl förorda handelshamnens utvidgning och förbättring — upptages till ny prövning ur fiskets synpunkter.

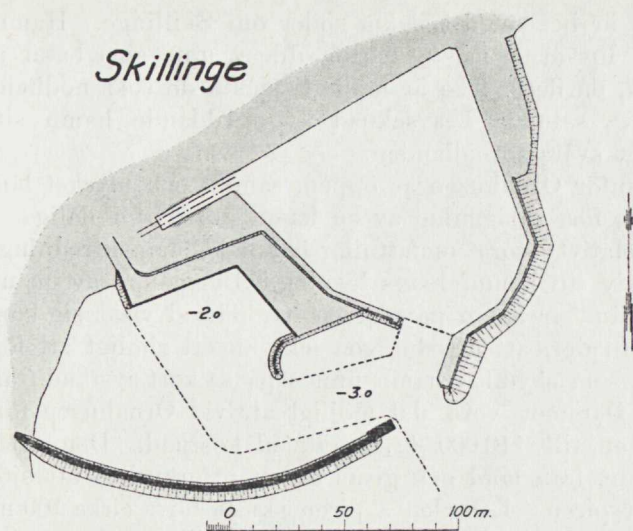
Brantevik, Ö. Nöbbelövs kommun. 21 yf, 20 bf, 29 215 kr. Rv, 79 900 kr. Bv, 206 563 kr. Fv.

Branteviks fiskeläge ligger cirka 5 km söder om Simrishamn. Med bidrag av statsmedel utfördes här redan under åren 1877—79 tvenne hamnanläggningar, nämligen Simris—Brantevik och Nöbbelöv—Brantevik. Sedermera ombyggdes den i Nöbbelöv belägna hamnen under åren 1933—38 och 1942 för en sammanlagd kostnad av 269 000 kr. I sitt nuvarande skick består den av två yttre, friliggande vågbrytare samt två inre vågbrytare, de senare omslutande hamnbassängen. Denna är genom två pirar uppdelad i en större och två mindre hamnbassänger. Hamnen har ett mycket utsatt läge på den öppna kusten. Den yttre, norra vågbrytaren skadades under en storm i januari 1945. Tång och sand driva in i hamnen och grunda därvid upp vissa delar av denna. Vid storm är sjöhävningen i den inre småbåtsbassängen besvärande. Sjön går samtidigt över vissa kajplaner, så att dessas hårdgöring av grus spolats bort. För småbåtarna är tillgängligt utrymme för litet.

Enligt upprättat förslag skulle den norra av de yttre vågbrytarna förlängas, varigenom bättre skydd mot sjön erhålles. Vidare skulle småbåtsbassängerna fördjupas och utrustas med kajer, bröstvärnnet på den södra, inre vågbrytaren höjas och den inre småbåtsbassängen förses med stormport och slip. Slutligen skulle kajplanen vid den större bassängen stensättas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Branteviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 125 000 kr.

Skillinge. Ö. Hoby kommun. 27 yf, 25 bf, 44 095 kr. Rv, 70 350 kr. Bv, 301 082 kr. Fv.

Skillinge är beläget vid länets ostkust cirka 6 km söder om Brantevik. Med statsbidrag utfördes redan 1880 vissa hamnanläggningar här. Sedermera har hamnen vid flera tillfällen, senast 1928—29 och 1938—39, förbättrats för en sammanlagd kostnad av 226 800 kr. För närvarande består den av två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng. Såväl utmed vågbrytarnas insidor som utmed stranden finnas kajer. Anläggningarna äro i gott skick.

Fiskebåtsflottan i Skillinge har under senaste åren avsevärt utökats. Vidare äro på platsen hemmahörande ett 15-tal större fraktskutor, vilka erfordra utrymme i hamnen. Slutligen äger Skillinge stor betydelse såsom utlastningsplats för sockerbeter, vilka under betsäsongen transporteras härifrån till Karlshamn av en fraktbåtsflotta, omfattande 10 à 15 motorfartyg.

På grund härav samt med hänsyn till vad nedan anföres beträffande Örnahusens hamnförhållanden, erfordras en väsentlig utvidgning av hamnen i Skillinge.

Enligt upprättat förslag skulle en ny hamnbassäng anordnas för fiskebåtarna. Den skulle erhållas genom byggande av en ny vågbrytare samt utförande av nya landkajer. I förslaget ingå vidare en kortare utbyggnad av den befintliga västra vågbrytaren samt fördjupning genom muddring av den nya fiskebåtsbassängen. Efter förslagets utförande skulle den nuvarande hamnbassängen kunna helt ställas till handelssjöfartens förfogande.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Skillinge fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 297 000 kr.

Örnahusen, Ö. Hoby kommun. 20 yf, 22 bf, 98 755 kr. Rv, 33 750 kr. Bv, 281 633 kr. Fv.

Örnahusen är beläget 3 à 4 km söder om Skillinge. Hamnanläggningar saknas helt. Fiskarna måste därför draga upp sina båtar på land. Vid stormtillfällen, då detta icke är möjligt, måste de söka nödhamn i Skillinge. Fiskarna utöva sålunda i avsaknad av skyddande hamn sitt yrke under utomordentligt svåra förhållanden.

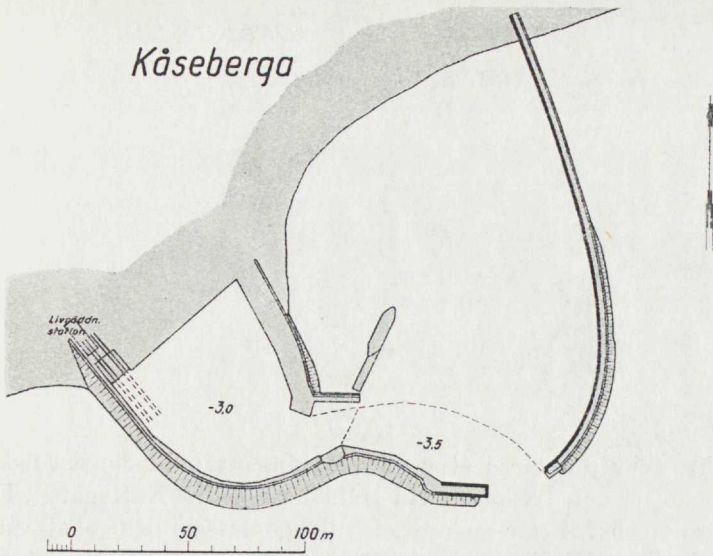
Kusten utanför Örnahusen är öppen, sandig och mycket långgrund. Förutsättningarna för anläggning av en hamn äro därför dåliga. Med hänsyn till fiskets relativt stora omfattning har fiskehamnsutredningen undersökt olika alternativ till hamnfrågans lösning. Byggandet av en under alla förhållanden användbar hamn på platsen har därvid visat sig komma att draga så stora kostnader, att utredningen icke ansett rimligt att förorda detta, i all synnerhet som skyddad hamn finnes på så kort avstånd från platsen som i Skillinge. Däremot vore det möjligt att vid Örnahusen förlägga en tilläggsplan för en till 110 000 kr. beräknad kostnad. Denna skulle i så fall byggas rakt ut från land och givas sådan utformning, att sjön fritt kunde passera under piren. Längden å piren skulle bliva cirka 100 m för ernående utan muddring av erforderligt vattendjup vid tilläggsplatserna. Genom undvikande av muddring i sandbotten samt genom sjöns fria passage genom piren skulle sandavlagringar invid piren i möjligaste mån undgås. Emellertid skulle intet som helst skydd mot sjögången erhållas, och fiskebåtarna skulle även vid relativt liten vindstyrka behöva tagas upp på land eller förflyttas till Skillinge. Förslaget skulle därför knappast innebära någon lösning av platsens hamnfråga.

Fiskehamnsutredningen har sålunda funnit förhållandena på platsen vara sådana, att användbar hamn där icke kan utföras inom rimlig kostnadsram. Fiskarna synas därför böra hänvisas till att förlägga sina båtar i Skillinge, vars hamn utredningen här ovan föreslår utvidgad. Utredningen vill emellertid i detta sammanhang framhålla önskvärdheten av att en direkt väg mellan Skillinge och Örnahusen kommer till utförande utmed kusten. Härigenom skulle tiden för fiskarnas resor mellan hamnen i Skillinge och hemorten i Örnahusen väsentligt förkortas och olägenheterna av fiskebåtarnas förläggning i Skillinge avsevärt minskas. Till väganläggningen torde, om vägen icke utföres såsom allmän, statsbidrag kunna erhållas enligt gällande bestämmelser om statsbidrag till enskild väghållning.

Kåseberga, Valleberga kommun. 21 yf, 3 bf, 54 091 kr. Rv, 116 841 kr. Bv, 107 577 kr. Fv.

Kåseberga fiskelläge ligger på Skånes sydkust cirka 16 km öster om Ystad. Hamn anlades här med bidrag av statsmedel redan under åren 1882—85. En större ombyggnad utfördes under åren 1929—33 och även därefter ha vid flera tillfällen mindre förbättringar utförts. Sedan 1929 ha anläggningsarbeten i hamnen utförts med statsbidrag för en kostnad av sammanlagt 179 100 kr.

Hamnen består nu av tvenne vågbrytare, den ena försedd med sandfån-

gare. I hamnbassängen finnas kajer och slip. Livräddningsstation är förlagd till hamnen.

På platsen förekommer sanddrift, varigenom hamnen uppgrundas. Den befintliga sandfångaren har rasat och fyller ej längre sitt ändamål.

Enligt upprättat förslag skulle en helt ny sandfångare uppföras öster om hamnen. Den skulle från land föras ut till 4 m vattendjup. I samband därmed skulle den västra vågbrytaren förlängas i riktning mot den nya sandfångaren, varvid nytt och lämpligare hamninlopp bildas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Käseberga fiskehamn enligt ovan för en kostnad

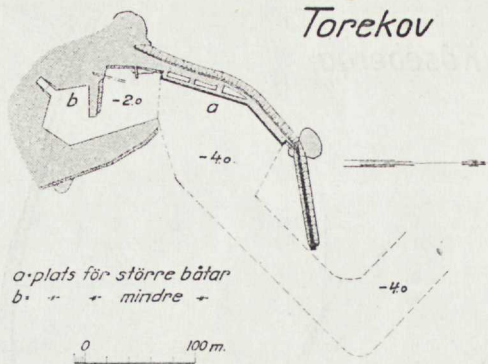
av 287 000 kr.

Torekov, Torekovs kommun. 17 yf, 20 bf, 19 500 kr. Rv, 73 600 kr. Bv, 72 512 kr. Fv.

Vid Torekov utfördes redan under åren 1884—86 med bidrag av statsmedel en vågbrytare mellan stranden och ett utanför denna liggande skär. Under åren 1930—34 ombyggdes hamnen och övertogs därvid av staten.

Förutom av den förenämnda vågbrytaren består hamnen nu av en mindre hamnbassäng inom pirar med tilläggsplatser. I bassängen finnas slip och livräddningsstation. Innanför vågbrytaren har vattendjupet genom muddring ökats, så att en yttre hamnbassäng erhållits. Såväl denna yttre hamnbassäng som inseglingrännan ha numera uppgrundats. Till fördjupning av dessa delar av hamnen har Kungl. Maj:t under år 1945 anvisat anslag av 50 000 kr., och detta arbete är under utförande.

Den befintliga inre hamnbassängen torde få anses tillräckligt stor för de på platsen hemmahörande fiskebåtarna. Emellertid utnyttjas statens fiske-

hamn vid Torekov numera i stor utsträckning av bohuslänska fiskare under vintersäsongen såsom bashamn vid trålfiske i södra Kattegatt. För därvid använda, större fiskebåtar erfordras tilläggsplatser och ökat vattendjup i yttre hamnbassängen. Vidare ger vågbrytaren icke tillräckligt skydd mot sjögången vid hårt väder.

Enligt upprättat förslag skulle vågbrytaren förlängas cirka 90 m mot öster. På nuvarande vågbrytarens insida skulle utföras en brygga med tilläggsplatser och utanför denna skulle vattendjupet ökas till 4 m. Vidare skulle vågbrytarens krönhöjd ökas, så att sjön ej slår över.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Torekov enligt ovan för en

kostnad av 213 000 kr.

Kattvik, Hovs kommun. 10 yf, 9 bf, 18 239 kr. Rv, 6 875 kr. Bv, 35 323 kr. Fv.

Kattviks fiskeläge ligger vid Laholmsbukten cirka 7 km väster om Båstad. Hamnplatsen ligger öppen mot havet och anordningar till skydd för båtarna saknas helt, varför båtarna vid pålandsvind måste dragas upp på stranden.

Fiskehamnsutredningen har föranställt om upprättande av förslag till fiskehamn på platsen. Enligt förslaget skulle tvenne vågbrytare utföras, omslutande en hamnbassäng av erforderlig storlek. I hamnen skulle anläggas en tilläggsbrygga och en hamnplan. Ehuru förslagets omfattning i görligaste mån begränsats, uppgår beräknade kostnaden för anläggningen till 363 000 kr. Utredningen har icke ansett sig för närvarande kunna förorda utförande av en så dyrbar anläggning på platsen med hänsyn till fiskets begränsade omfattning.

De av utredningen här ovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Kristianstads län (sid. 257).

Malmöhus län.

(Översiktskarta se s. 164.)

Inom Malmöhus län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 1 054 yrkes- och 459 binäringsfiskare. Utmed länets kust finnas relativt många större fiskelägen, varav flera med bidrag helt eller delvis av statsmedel fått sina hamnar förbättrade. Behovet av ytterligare hamnar samt av förbättringar i befintliga hamnar är emellertid stort.

I länet finnas tre staten tillhöriga fiskehamnar i Barsebäck, Gislöv och Östra Torp. Med bidrag av statsmedel ha anlagts eller förbättrats fiskehamnar i Abbekås, Arild, Borstahusen, Bäckviken, Domsten, Hörte, Kyrkbacken, Lerberget, Limhamn, Mölle, Nyhamnsläge, Skanör, Skåre, Skäret, Svanshall, Viken, Vikhög och Ålabodarna.

Fisket bedrivs huvudsakligen efter torsk, sill, flundra, ål och rödspotta. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 4,82 milj. kronor, motsvarande omkring 4,1 % av värdet av fångsten av saltsjöfisket i hela landet. Av de vid fisket använda motordrivna fiskebåtarna äro de flesta däckade. De största (motorträlare) ha ett djupgående av 2,5—3 m.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har i anslutning till ett av *fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt* avgivet yttrande förordat anläggning eller förbättring av fiskehamnar i Hälsingborg, Sibbarp (Malmö), Häljaröd, Vikhög och Skäret samt under vissa förutsättningar i Ystad och Gislöv.

Förutom förenämnda projekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Svarte, Abbekås, Hörte, Lilla Bedinge, Östra Torp, Böste, Kämpinge, Barsebäck, Borstahusen, Bäckviken, Fortuna, Lerhamn, Arild och Svanshall.

Till anläggning av fiskehamnar vid Häljaröd och Skäret har Kungl. Maj:t under utredningsarbetets gång anvisat statsbidrag.

Ystads stad. 37 yf, 2 bf, 59 640 kr. Rv, 36 600 kr. Bv, 203 963 kr. Fv.

Den nuvarande fiskehamnen i Ystad är belägen i östra delen av stadens handelshamn. Fiskebåtarna disponera här en cirka 100 m lång kaj vid en 12 m bred och 1,5—2 m djup hamnbassäng. I denna finnes ett släpställe för mindre båtar. Omedelbart väster om fiskehamnen samt vid bostadsområdet i Revhusen finnas områden för nättorkning m. m. I Revhusen äro flertalet fiskare bosatta. Många av bostadshusen äro gamla och i dåligt skick.

Fiskehamnen, som anlagts på 1870-talet, är otillräcklig i vad avser kajlängd och vattendjup redan för de i staden hemmahörande båtarna. Ystad anlöpes dessutom i stor utsträckning av båtar från andra orter. Behovet av bättre hamnförhållanden för fisket är därför stort.

En omfattande utbyggnad av Ystads handelshamn är projekterad att äga rum i tre etapper. Den första utbyggnadsetappen är påbörjad. Vid genomförande av den andra etappen måste omkring halva antalet av bostadshusen

i Revhusen rivas och där boende fiskare nödgas då flytta till bostäder i andra delar av staden. Under tredje utbyggnadsetappen komma de nu för garntorkning m. m. använda områdena att tagas i anspråk för handelshamnen. Senast vid påbörjande av denna etapp torde det bliva nödvändigt att anlägga ny fiskehamn i staden.

Enligt ett genom stadens försorg upprättat förslag skulle en ny fiskehamn anläggas vid Stora Sjöudden cirka 2 km väster om handelshamnen. Här skulle tvenne vågbrytare uppföras, omslutande en hamnbassäng, inom vilken två tilläggspar och en slip skulle anläggas. Vidare skulle ett område i land iordningställas för garntorkning, sjöbodas m. m. Förslaget har kostnadsberäknats till 990 000 kronor.

Gentemot den nya fiskehamnens placering vid Stora Sjöudden har fiskarnas lokalförening framfört erinringar och därvid uttalat, att hamnen borde förläggas öster om handelshamnen, huvudsakligen därför att den därvid skulle komma att ligga närmare de bästa fångstplatserna för agn. Emellertid torde möjligheterna att öster om handelshamnen förlägga en fiskehamn vara sämre än vid Stora Sjöudden.

Fiskehamnsutredningen har funnit starka skäl föreligga för anläggning av en ny fiskehamn i Ystad. Med anläggningens utförande torde emellertid — såvitt nu kan bedömas — kunna anstå intill den tidpunkt, då handelshamnen andra utbyggnadsetapp slutförts. På grund härav har utredningen icke ansett sig böra inrymma företaget i den plan för byggande av fiskehamnar under de närmaste 5 åren, som utredningen framlägger.

Gentemot förslaget att förlägga den nya fiskehamnen till Stora Sjöudden har utredningen intet att erinra. Förslaget torde dock kunna förenklas — bland annat genom ersättande av de dyrbara pirarna med förtöjningsbryggor — och de avsevärda kostnaderna därigenom nedbringas.

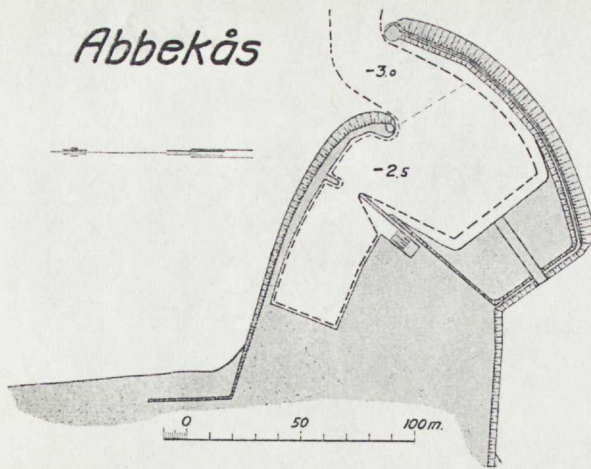
Svarte, Balkåkra kommun.

Svarte är beläget cirka 6 km väster om Ystad. I orten äro enligt uppgift 3 yrkesfiskare bosatta. Hamn saknas, men önskemål om anläggning av fiskehamn ha framförts.

Fiskehamnsutredningen har med hänsyn till fiskets ringa omfattning icke funnit skäl att föranstalta om förslag till hamnanläggning på platsen.

Abbekås, Skivarps kommun. 32 yf, 4 bf, 109 225 kr. Rv, 33 200 kr. Bv, 164 864 kr. Fv.

Abbekås fiskeläge ligger cirka 15 km väster om Ystad. Med bidrag av statsmedel utbyggdes hamnen under åren 1928—29 för en kostnad av 156 800 kronor. Den består av två hamnbassänger, skyddade av vågbrytare och utrustade med kajer. Hamnanläggningen är i gott skick, men den är utsatt för sanddrift, som förorsakar uppgrundning. Uppmuddringar ha utförts med statsbidrag åren 1936, 1939 och 1946. Verkställda utredningar ha givit vid handen, att åtgärder till förhindrande av igensandningen skulle

bliva så dyrbara, att återkommande uppmuddringar ur ekonomisk synpunkt äro att föredraga.

Enligt upprättat förslag skulle vattendjupet genom muddring fördjupas till 3 m i hamninloppet och till 2,5 m i hamnbassängerna.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Abbekås fiskehamn enligt ovan för en kostnad av... 35 000 kr.

Hörte, Ö. Vemmenhögs kommun.

Hörte fiskehamn ligger cirka 3 km väster om Abbekås. Med bidrag av statsmedel anlades här under åren 1937—39 en hamn för en kostnad av 86 000 kronor. I hamnen, som skyddas av två vågbrytare, utmynnar ett mindre vattendrag, varigenom hamnen är lämplig för lagring av ål. Sådan lagring sker också i stor omfattning.

Vid storm uppstår besvärande sjöhävning i inre delen av hamnbassängen och sjöarna föra med sig tång över den östra vågbrytaren. Denna har under vintern 1944—45 skadats.

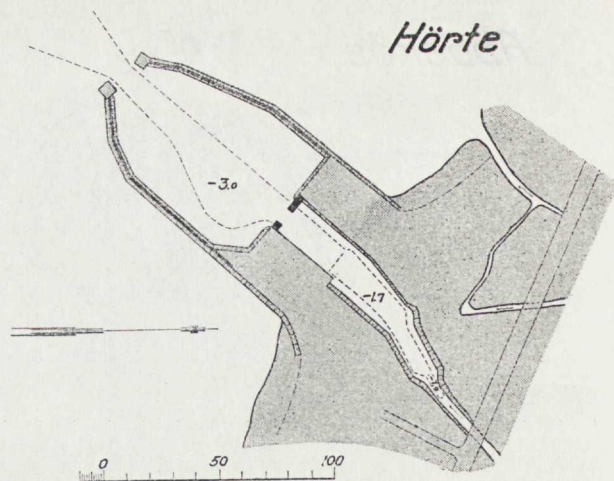
Enligt upprättat förslag skulle sjöhävningen i hamnens inre del motverkas genom utförande av två korta, inre vågbrytare. Vidare skulle östra vågbrytaren förstärkas och delvis höjas för undvikande av överspolningen.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Hörte fiskehamn enligt ovan för en kostnad av ... 34 000 kr.

Lilla Bedinge, Lilla Bedinge kommun. 34 yf, 5 bf, 88 085 kr. Rv, 32 500 kr. Bv, 178 519 kr. Fv.

Lilla Bedinge fiskeläge, som ligger cirka 17 km öster om Trälleborg och cirka 5 km öster om statens fiskehamn vid Östra Torp, saknar hamn och fiskebåtarna måste därför dragas upp på stranden. Denna är öppen och oskyddad. Sand- och tångdrift förekommer. För närvarande är ett antal

av de större, i Lilla Bedinge hemmahörande fiskebåtarna stationerade i statens fiskehamn i Östra Torp.

Med hänsyn till förhållandena på platsen skulle anläggning av en hamn vid Lilla Bedinge komma att draga avsevärda kostnader. Ehuru båtantalet är relativt stort och fisket av betydande omfattning, har fiskehamnsutredningen därför icke ansett sig böra förorda anläggning av fiskehamn på platsen. Utredningen förordar emellertid i det följande viss utökning av tilläggsplatserna i Östra Torps fiskehamn i syfte, bland annat, att underlätta för de i Lilla Bedinge hemmahörande fiskarna att i större utsträckning utnyttja nämnda hamn.

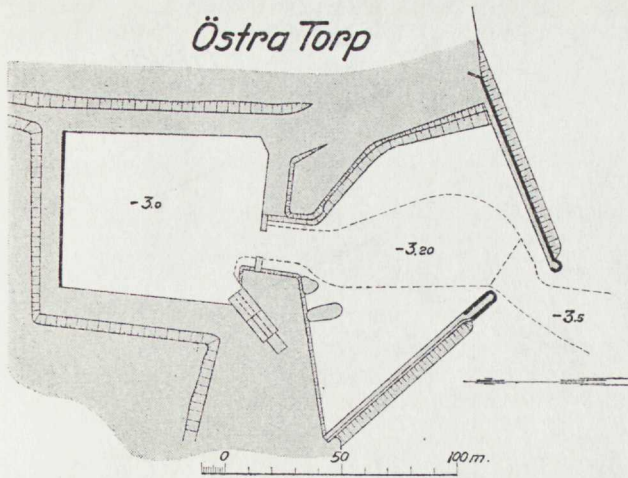
Östra Torp, Ö. Torps kommun. 31 yf, 6 bf, 48 650 kr. Rv, 88 050 kr. Bv, 217 400 kr. Fv.

Statens fiskehamn vid Östra Torp ligger vid Smygehuk cirka 13 km öster om Trälleborg. Hamnen anlades under åren 1918—22 samt förbättrades under åren 1939—41. Sammanlagda byggnadskostnaden har uppgått till 881 482 kronor.

I befintligt skick består hamnen av en yttre och en inre hamnbassäng, skyddade av ett vågbrytaresystem. I inre bassängen finnas kajer och slip. Anläggningarna äro i gott skick.

Vid ostliga stormar kastas stora mängder tång och sand över den östra vågbrytaren in i den yttre hamnbassängen, som därigenom uppgrundas. Vid vissa vindar uppstår sådan oro i den yttre bassängen, att hamnen icke utan risk kan angöras. Trafiken på hamnen har visat kontinuerlig ökning, varför ytterligare tilläggsplatser erfordras.

Enligt upprättat förslag skulle östra vågbrytarens bröstvärn höjas och förstärkas. Bredden i yttre hamninloppet skulle minskas genom förlängning av den västra vågbrytaren. Vidare skulle bassängerna och inseglingrännan

uppmuddras och en ny tilläggsbrygga med 68 m längd utföras. Slutligen skulle en hamnplan och vissa tillfartsvägar förses med gatstensbeläggning.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Östra Torp enligt ovan för

en kostnad av..... 143 000 kr.

Böste, Lilla Isie kommun. 17 yf, 4 bf, 31 935 kr. Rv, 13 550 kr. Bv, 104 046 kr. Fv.

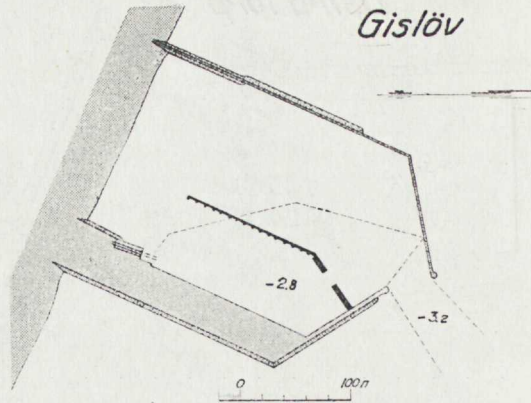
Böste fiskeläge ligger cirka 3 km väster om statens fiskehamn vid Östra Torp. På platsen finnas inga hamnanläggningar, varför fiskarna äro hänvisade att förlägga sina större båtar i Östra Torp. De mindre båtarna draga de upp på land. Fiskets omfattning skulle väl motivera en hamnanläggning på platsen. Emellertid är kusten helt öppen, långgrund och sandig. Terrängförhållandena äro sålunda ogynnsamma och en hamnanläggning skulle draga stora kostnader.

På grund härav samt då god hamn finnes i det närbelägna Östra Torp, anser sig fiskehamnsutredningen icke böra förorda anläggning av fiskehamn vid Böste.

Gislöv, Gislövs kommun. 42 yf, 6 bf, 96 005 kr. Rv, 43 500 kr. Bv, 308 799 kr. Fv.

Statens fiskehamn vid Gislöv ligger cirka 5 km öster om Trälleborg. Den anlades under åren 1919—24 för en kostnad av 1 521 240 kronor samt förbättrades år 1942 för en kostnad av 14 700 kronor. I sitt nuvarande skick består den av en relativt stor hamnbassäng, skyddad av tvenne vågbrytare. Innanför den västra vågbrytaren finnes hamnplan och kaj samt slip.

Till följd av bassängens storlek uppstår vid vissa vindar besvärande sjögång i hamnen. Västra vågbrytarens yttre del överspolas vid västliga stormar.

Enligt upprättat förslag skulle sjögången vid tilläggs kajen minskas genom uppdelning av hamnen i två bassänger, en inre och en yttre. Detta skulle ske genom utförande av ett vågskydd, utbildat delvis såsom en vertikal skärm av timmer på stöd av timmerkistor, delvis såsom vågbrytare av stenfyllda timmerkistor. Vidare skulle bröstväret på västra vågbrytaren höjas och förlängas. Slutligen skulle stensättningen på hamnplanen omsättas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Gislöv enligt ovan för en

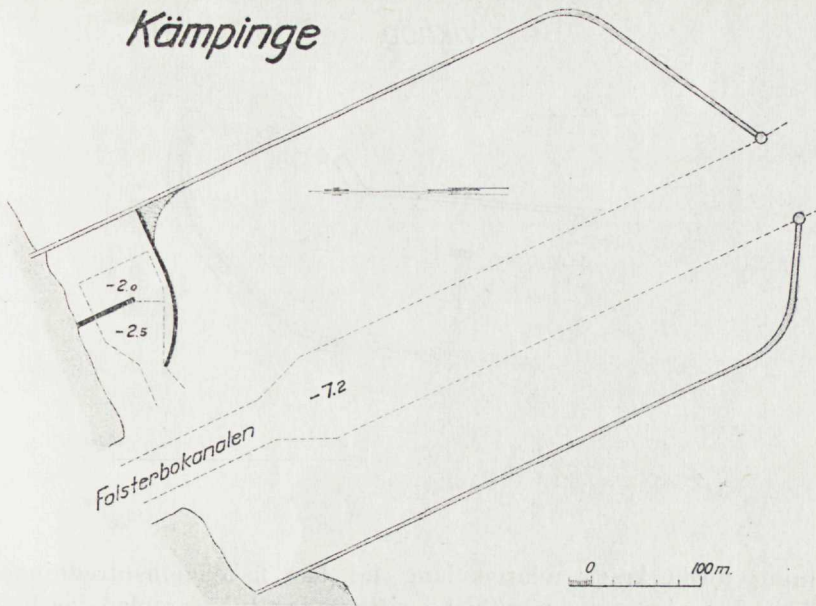
kostnad av 93 000 kr.

Kämpingebukten, Rängs kommun. 14 yf, 2 bf, 51 665 kr. Rv, 21 400 kr. Bv, 92 833 kr. Fv.

Sedan länge ha önskemål förelegat om anläggning av en fiskehamn vid Kämpingebukten. Kusten är emellertid långgrund och utsatt för sand- och tångdrift. En hamnanläggning skulle därför bliva dyrbar. Sedan Falsterbo-kanalen färdigställd, har frågan emellertid kommit i ett nytt läge. I skydd av ledarmarna vid kanalens södra mynning är det nämligen möjligt att för begränsad kostnad anlägga en väl skyddad fiskehamn. Den anses komma att utnyttjas icke endast av de i Kämpinge hemmahörande fiskarna utan jämväl av fiskare från orter vid Öresund, vilka efter Falsterbo kanalens tillkomst i allt större utsträckning under vissa årstider börjat bedriva fiske i Östersjön.

Enligt upprättat förslag skulle en inre vågbrytare anläggas på östra sidan av kanalens mynningsbassäng vid Kämpingebukten. I den innanför vågbrytaren bildade, för fiskebåtarna avsedda bassängen skulle anläggas en förtöjningspir med en längd av 63 m. Genom muddring skulle vattendjupet i fiskehamnen ökas till 2,5 m i yttre och 2 m i inre delen.

Fiskehamnsutredningen förordar

*anläggning av Kämpingebuktens fiskehamn enligt ovan för en
kostnad av 110 000 kr.*

Sibbarp, Malmö stad. 86 yf, 30 bf, 156 950 kr. Rv, 205 200 kr. Bv, 238 977 kr. Fv.¹⁾

De i Sibbarp hemmahörande fiskarna ha sina båtar förlagda till den s. k. Sumphamnen söder om Limhamn. Hamnanordningarna äro synnerligen bristfälliga. Även övriga fiskare i Malmö äro i behov av bättre hamnförhållanden. Båtarna förtöjas nu på flera olika platser i staden.

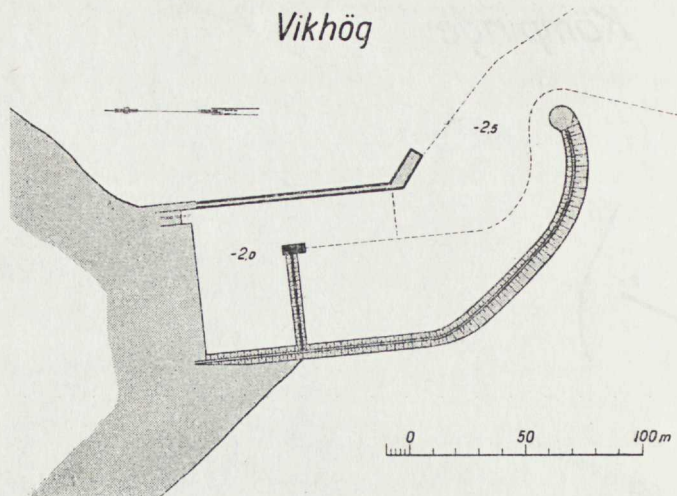
Malmö stad avser enligt erhållna uppgifter att vid Sumphamnen utföra en badanläggning. Fiskebåtarna måste då flyttas till annan hamn. Erforderligt utrymme torde emellertid icke kunna beredas dem vare sig i Malmö hamn eller i Limhamns fiskehamn.

Enligt till fiskehamnsutredningen inkomna meddelanden ha såväl fiskerintendenten i Västerhavets distrikt som vederbörande fiskareorganisation hos stadens myndigheter hemställt om utredning och förslag till ny fiskehamn i staden.

Fiskehamnsutredningen, som funnit starka skäl föreligga att anlägga ny fiskehamn på lämplig plats inom Malmö stad, förutsätter, att förslag till sådan hamn upprättas genom stadens försorg samt att den planerade badanläggningen vid Sumphamnen icke påbörjas, förrän den nya hamnen färdigställts och upplåtits för fiskebåtsflottan.

Då erforderligt utredning angående den nya fiskehamnens placering och

¹⁾ De statistiska siffrorna avse ej endast Sibbarp utan hela Malmö stad utom Limhamn.

utformning torde kräva relativt lång tid, har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra inrymma företaget i sitt förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Malmöhus län. Skulle det visa sig nödvändigt att utföra anläggningen redan inom de närmaste åren, torde emellertid statsbidrag därtill böra anvisas av i särskild ordning äskade medel.

Vikhög, Löddeköpinge kommun. 16 yf, 2 bf, 48 100 kr. Rv, 15 440 kr. Bv, 48 280 kr. Fv.

Vikhögs fiskeläge ligger vid Öresund cirka 14 km norr om Malmö. Vissa hamnanläggningar utfördes där redan under åren 1905—06. En fullständig ombyggnad av hamnen för en kostnad av 84 000 kr. utfördes med statsbidrag under åren 1924—25. Hamnbassängen skyddas av en större vågbrytare samt en lång pir av trä. Kaj, släpställe och garntorkningsplats finnas.

Hamnbassängen uppgrundas alltmer av sand och tång, som vid kraftig sjögång spolas över vågbrytaren. Vattendjupet understiger för närvarande 1 m närmast denna. Träpiren är i bristfälligt skick.

Enligt upprättat förslag skulle vågbrytarens bröstvärm förlängas cirka 30 m och hamnbassängen fördjupas genom muddring. Träpiren skulle ersättas med en ny. Vidare skulle en inre vågbrytare anläggas, så att en lugnare, inre hamnbassäng utbildas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Vikhögs fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 88 000 kr.

Barsebäck, Barsebäcks kommun. 32 yf, 4 bf, 91 900 kr. Rv, 31 300 kr. Bv, 130 107 kr. Fv.

Statens fiskehamn vid Barsebäck ligger vid Öresund cirka 13 km söder om Landskrona. Hamnen utbyggdes under åren 1922—24 samt förbättrades under åren 1941—42 för en sammanlagd kostnad av 533 489 kr.

Hamnen är i sitt nuvarande skick fullt tillfredställande med undantag därav, att släpstället bör ersättas med en slip.

Fiskehamnsutredningen förordar anläggning av en slip i Barsebäcks fiskehamn med användande av för smärre arbeten avsedda medel.

Borstahusen, Landskrona stad. 55 yf, 5 bf, 150 200 kr. Rv, 107 000 kr. Bv, 177 552 kr. Fv.

Borstahusens fiskehamn i Landskrona anlades under åren 1921—24 och förbättrades under år 1939. Sammanlagda kostnaden, varå statsbidrag utgått, utgjorde 371 950 kr. Under år 1946 anvisades statsbidrag av 27 000 kronor till fördjupning av hamnen.

Vågbrytarna äro i behov av förstärkning. I synnerhet den södra vågbrytaren är i så dåligt skick, att genombrytning eller ras kan befaras. I kajernas stensättning ha sättningar skett.

Enligt ett av stadens byggnadschef upprättat förslag skulle den erforderliga förstärkningen av vågbrytarna samt omsättning av stenbeläggningen draga en kostnad av 44 000 kr.

Fiskehamnsutredningen, som funnit de föreslagna arbetena vara hänförliga till staden åvilande normalt underhåll, har icke ansett sig böra förorda statsbidrag till dessa arbetens utförande.

Bäckviken, St: Ibbs kommun. 20 yf, 40 bf, 39 250 kr. Rv, 58 500 kr. Bv, 67 705 kr. Fv ¹.

Bäckvikens fiskehamn på Ven anlades med statsbidrag under åren 1927—28 för en kostnad av 133 000 kr. Hamnen uppgives vara i tillfredsställande skick dock med undantag därav, att en brygga erfordrar reparation.

Fiskehamnsutredningen har funnit den ifrågasatta reparationen vara att hänföra till normalt underhåll, som åvilar hamnintressenterna.

Fortuna, Kvistofta kommun.

Fortuna är beläget cirka 9 km norr om Landskrona. Enligt uppgift finnas där 4 yrkesfiskare. På platsen finnes en tilläggspris av sten. Önskemål om anläggning av en vågbrytare till skydd mot sjögången ha framförts.

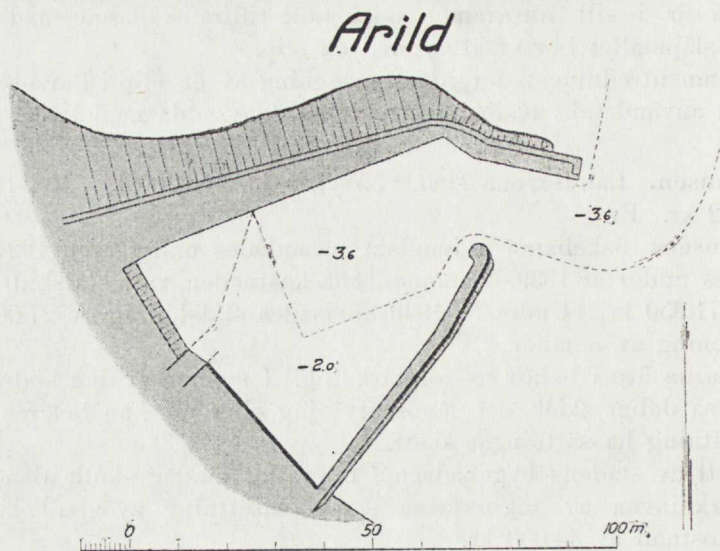
Med hänsyn till den ringa omfattningen av det fiske, som bedrivs med utgångspunkt från Fortuna, har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra förorda statsbidrag till förbättring av hamnförhållandena på denna plats.

Hälsingborgs stad. 19 yf, 20 bf, 32 800 kr. Rv, 43 600 kr. Bv, 108 448 kr. Fv ².

De i Hälsingborgs stad hemmahörande fiskebåtarna ligga på ett flertal olika platser i och invid stadens handelshamn. På vissa av dessa platser, såsom i Oceanhamnen, ha de dåligt skydd. Önskemål ha framförts om anläggning av en särskild fiskehamn.

¹ De statistiska uppgifterna avse hela ön Ven.

² De statistiska uppgifterna avse Hälsingborgs stad exklusive Gravarna och Råå.

I staden pågå för närvarande omfattande utredningar rörande handelshamnens utvidgning och förbättring. Innan dessa utredningar slutförts och beslut därefter fattats om hamnens framtida placering, storlek och utformning, torde det icke vara möjligt att åstadkomma någon lösning av fiskehamnsfrågan.

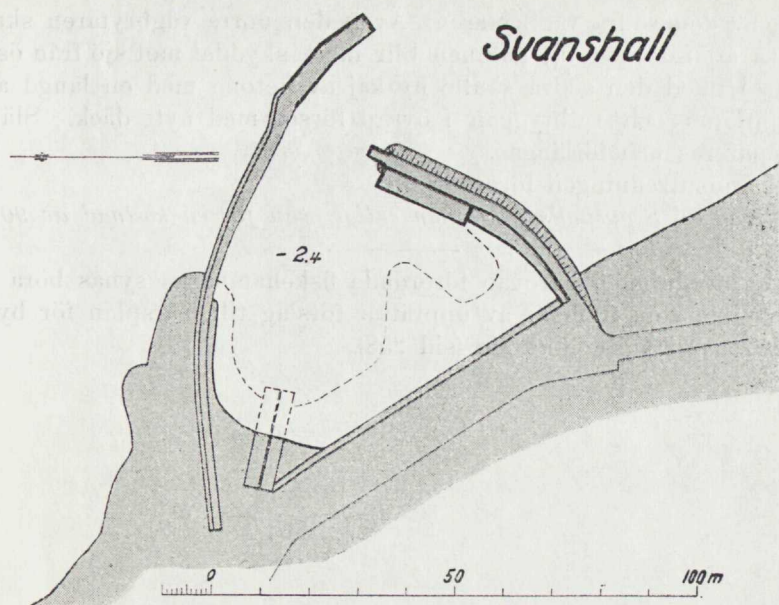
På grund härav och ehuru starka skäl tala för anläggning så snart ske kan av en särskild fiskehamn i Hälsingborg, har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra inrymma förslag till fiskehamn i Hälsingborg i den upprättade 5-årsplanen för byggande av fiskehamnar i Malmöhus län. Utredningen förutsätter emellertid, att stadens myndigheter, så snart förhållandena det medgiva, vidtaga åtgärder till förbättring av hamnförhållandena för fisket. Skulle anläggningen komma till utförande inom den för 5-årsplanen avsedda tidsperioden, torde statsbidrag kunna utgå av medel, som reserverats för brådskande och oförutsedda arbeten.

Lerhamn, Brunnby kommun.

Lerhamn ligger cirka 5 km söder om Kullens spets. Enligt uppgift äro 2 yrkes- och 4 binäringsfiskare bosatta där. De förtöja sina båtar vid en stenpir, tillhörig Krapperups gård. Önskemål ha framförts om reparation av pir samt om muddring invid densamma.

Med hänsyn till den ringa omfattningen av det fiske, som bedrivs med utgångspunkt från Lerhamn, har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra förorda statsbidrag till förbättring av hamnförhållandena på denna plats.

Arild, Brunnby kommun. 15 yf, 12 bf, 23 950 kr. Rv, 42 800 kr. Bv, 66 966 kr. Fv.

Arild ligger vid Skälderviken på Kullens nordsida. Ortens fiskehamn har med bidrag av statsmedel utbyggt under åren 1905, 1926—27 och 1933—34. Sistnämnda båda utbyggnader ha tillhopa dragit en kostnad av 139 700 kr.

I sitt nuvarande skick består hamnen av en bassäng, skyddad av två vågbrytare med kajer på insidorna. Såväl inloppet som hamnbassängen har otillräckligt vattendjup. Södra vågbrytaren är för låg. Ökning av antalet tilläggsplatser erfordras.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen och inloppet fördjupas, delvis genom muddring, delvis genom schaktning efter torrläggning. En ny tilläggsbrygga, speciellt avsedd för småbåtarna, skulle anläggas. Slutligen skulle södra vågbrytaren förses med bröstvärn på en längd av cirka 80 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Arilds fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 135 000 kr.

Svanshall, Jonstorps kommun. 15 yf, 10 bf, 17 750 kr. Rv, 10 100 kr. Bv, 30 298 kr. Fv.

Svanshalls fiskeläge ligger vid Skäldervikens södra strand. Med bidrag av statsmedel anlades här under åren 1924—27 en fiskehamn för en kostnad av 145 400 kr. Den består av två vågbrytare, vilka omsluta en hamnbassäng. På vågbrytarnas insidor äro tilläggsplatser anordnade. Utmed södra vågbrytaren ligger sålunda en träbrygga, vilken är i behov av ombyggnad. Hamnbassängen är vid hårt väder mycket orolig.

Enligt upprättat förslag skulle hamninloppets bredd minskas genom för-

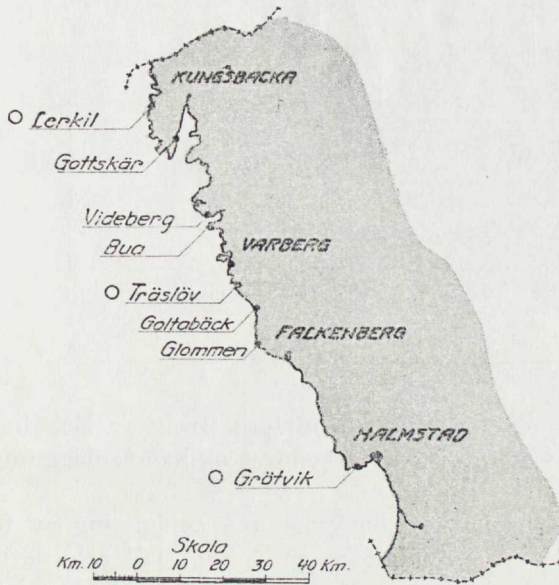
längning av den södra vågbrytaren. Även den norra vågbrytaren skulle förlängas, så att inloppet till hamnen blir mera skyddat mot sjö från öster och nordost. Utmed den södra skulle ny kaj av betong med en längd av cirka 20 m uppföras och träbryggan i övrigt förses med nytt däck. Släpstället skulle repareras och förlängas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Svanshalls fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 90 000 kr.

De av utredningen härovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Malmöhus län (sid 258).

HALLANDS LÄN

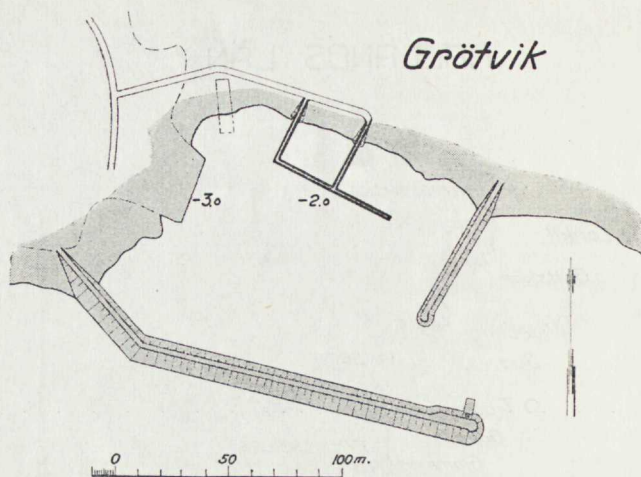
Hallands län.

Inom Hallands län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 649 yrkes- och 172 binäringsfiskare. Ett flertal större fiske-lägen finnas. Från vissa av dessa ha önskemål om hamnförbättringar fram-förts till utredningen.

I länet finnas två staten tillhöriga fiskehamnar, belägna vid Glommen och Träslöv. Med bidrag av statsmedel ha fiskehamnar anlagts eller förbättrats vid Bua, Galtabäck, Gottskär, Grötvik, Lerkil och Videberg.

Havsfisket bedrivs efter åtskilliga fiskslag, men av torsk, vitling, sill, makrill, flundra och rödspotta äro fångsterna störst. Fångstvärdet uppgick år 1943 till 3,59 milj. kronor, motsvarande omkring 3 % av värdet av fångsten av saltsjöfisket i hela landet. Det halländska fisket tenderar att alltmer bliva ett högsjöfiske av samma karaktär som det i Göteborgs och Bohus län (se ne-dan). Vid fisket använda motordrivna båtar äro i regel däckade och de större ha ett djupgående av 3 m.

Länsstyrelsen i Hallands län har åberopat ett yttrande av fiskeriintenden-ten i Västerhavets distrikt, vari denne förordat förbättring av fiskeham-narna i Glommen, Videberg, Träslöv, Lerkil och Grötvik ävensom av hamnen i Falkenbergs stad. Fiskeriintendenten har sedermera i ett direkt till utred-

ningen avgivet yttrande förordat jämväl förbättring av Bua fiskehamn samt tillstyrkt närmare utredning rörande behovet av hamnanläggning vid Stavdered.

Förutom nämnda projekt ha önskemål om anläggning av fiskehamn vid Särddal varit föremål för utredningens prövning. Till erforderliga arbeten i Videberg har Kungl. Maj:t under utredningsarbetets gång anvisat statsbidrag och anläggningen är numera färdig. Beträffande den ifrågasatta förbättringen av Falkenbergs hamn får utredningen hänvisa till sitt förslag till inrättande av särskilda vinterhamnar för västkustfisket.

Grötvik, Söndrums kommun.

Grötviks fiskeläge ligger cirka 7 km sydväst om Halmstad. Enligt uppgift finnas på platsen 8 yrkesfiskare med 3 större och 4 mindre fiskebåtar. Med bidrag av statsmedel anlades under åren 1937—1938 en hamnanläggning, bestående av vågbrytare samt en lastkaj med hamnplan. År 1943 utfördes vissa reparationer av inträffade stormskador å vågbrytarna. Sammanlagda kostnaden för i Grötvik utförda arbeten uppgår till 194 000 kronor.

Lastkajen användes huvudsakligen av lastfartyg, speciellt för utlastning av sten. Fiskebåtarna sakna lämpliga tilläggsplatser i hamnen.

Enligt upprättat förslag skulle inom befintlig hamnbassäng utföras en friliggande tilläggsbrygga för fiskebåtarna. Denna skulle genom tvenne bryggor förbindas med stranden, där tillfartsväg skulle anordnas. Framför tilläggsbryggan skulle vattendjupet ökas genom muddring till 2 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Grötviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 50 000 kronor.

Särddal, Harplinge kommun.

Särddal ligger cirka 13 km nordväst om Halmstad. På platsen finnes ingen hamnanläggning. Antalet yrkesfiskare är ringa. Önskemål ha fram-

förts om anläggning av hamn, varvid uppgivits, att den skulle komma att nyttjas jämväl av fiskare från andra orter under fiske i södra Kattegatt.

Fiskehamnsutredningen har med hänsyn till den ringa omfattningen av det från Särödal bedrivna fisket icke ansett sig böra förorda statsbidrag till fiskehamn på denna ort.

Glommen, Morups kommun. 60 yf, 2 bf, 82 831 kr. Rv, 217 850 kr. Bv, 564 642 kr. Fv.

Glommens fiskeläge ligger cirka 9 km nordväst om Falkenberg. Redan under åren 1877—1880 anlades här med bidrag av statsmedel en fiskehamn. Sedan denna övertagits av staten, ombyggdes den under åren 1913—1922 och har sedermera vid olika tillfällen förbättrats. Sammanlagda kostnaden av de i hamnen efter 1913 utförda anläggningsarbetena uppgår till 1 300 440 kronor.

Hamnen befinner sig i gott skick, även om större vattendjup i vissa delar av densamma vore önskvärt. Den är också tillräckligt rymlig för den på platsen hemmahörande fiskeflottan. Tidvis utnyttjas den emellertid av fiskare från andra orter i Halland och Bohuslän såsom bas och landningsplats vid fiske i Kattegatt. Särskilt under stränga vintrar användes hamnen på grund av sitt isfria läge av ett mycket stort antal främmande fiskare. Därvid har behovet av ökat vattendjup och större antal tilläggsplatser gjort sig gällande.

Frågan om utvidgning och förbättring av statens fiskehamn vid Glommen behandlas närmare i fiskehamnsutredningens förslag till inrättande av särskilda vinterhamnar för västkustfisket.

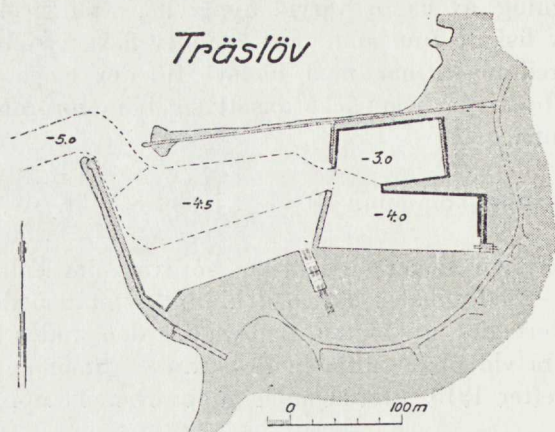
Träslöv, Träslövs kommun. 160 yf, 10 bf, 310 910 kr. Rv, 669 100 kr. Bv, 961 161 kr. Fv.

Träslövs fiskeläge, det största i Hallands län, är beläget cirka 4 km söder om Varberg. Hamnen, som tillhör staten, anlades under åren 1913—1922 och har sedermera vid flera tillfällen förbättrats. Intill år 1944 uppgick sammanlagda kostnaden för utförda anläggningsarbeten till 1 396 440 kronor.

I befintligt skick är Träslövs fiskehamn alltför trång för det stora båtbeståndet. Hamnens yttre delar besväras vid storm av så stark sjöhävning, att båtarna icke kunna förtöjas där. Vattendjupet är för litet.

Enligt upprättat förslag skulle inseglingsrännan och yttre hamnbassängen fördjupas till 5 respektive 4,5 m, inre hamnbassängen delvis till 4 och i övrigt till 3 m. Genom utförande av ytterligare en pir skulle effektivt skydd mot sjögång i den inre hamnbassängen erhållas. Antalet tilläggsplatser i inre bassängen skulle ökas väsentligt genom anläggning av nya kajer och en ny pir.

Genom beslut den 2 november 1945 har Kungl. Maj:t fastställt detta förslag till hamnens förbättring för en kostnad av 802 000 kronor samt anvisat 165 000 kronor till arbetenas påbörjande. Under år 1946 har ytterligare 315 000 kronor anvisats. Arbetena pågå.

Fiskehamnsutredningen förordar fullbordande av
 förbättring av statens fiskehamn vid Träslöv för en kostnad av
 802 000—165 000—315 000 = 322 000 kr.

Bua, Värö kommun. 92 yf, 108 050 kr. Rv, 232 150 kr. Bv, 522 827 kr. Fv.

Bua fiskeläge ligger på södra stranden av Båttfjorden cirka 13 km norr om Varberg. Med bidrag av statsmedel har Bua fiskehamn under åren 1929—32 och 1937—39 förbättrats för en sammanlagd kostnad av 184 000 kronor.

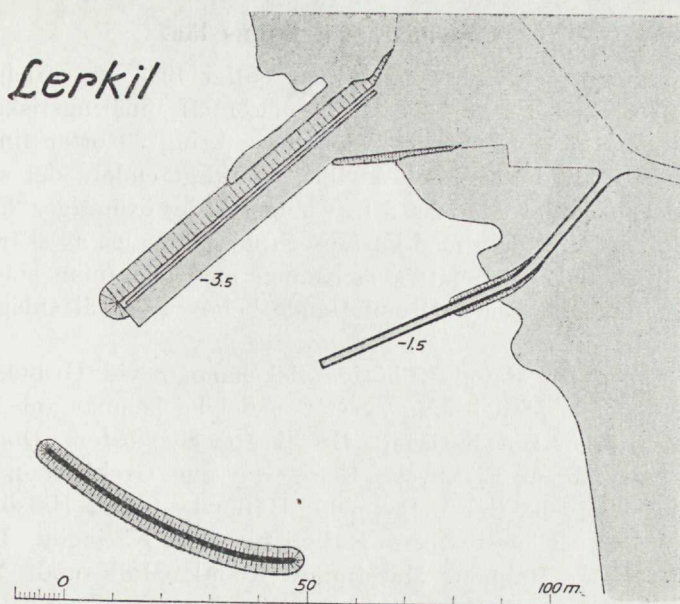
På norra sidan av Båttfjorden, mitt emot Bua, har under åren 1944—45 anlagts ny fiskehamn i Videberg för en kostnad av 216 500 kronor.

Önskemål ha framförts om utvidgning och förbättring av Bua fiskehamn. Erforderliga arbeten skulle enligt inhämtade uppgifter bestå av fördjupning av hamnbassäng och infartsränna till 4 m, vågbrytare, förlängning av en kaj samt anläggning av en särskild småbåtsbrygga.

Fiskehamnsutredningen har icke ansett sig böra förordna utvidgning redan nu av Bua fiskehamn. Det synes nämligen ännu ovisst i vad mån fiskebåtar, vilka nu använda Bua hamn, komma att i fortsättningen överflyttas till den nya hamnen i Videberg. I varje fall föreligger möjlighet till sådan överflyttning, om utrymme i Bua saknas. Utredningen vill emellertid framhålla, att utvidgning av hamnen bör kunna komma till stånd med bidrag av för brådskande arbeten reserverade medel redan under de närmaste åren, om trängseln i hamnen skulle visa fortsatt ökning.

Stavdered, Värö kommun. 11 yf, 2 bf, 14 160 kr. Rv, 20 950 kr. Bv, 39 603 kr. Fv.

Vid Stavdered på fastlandet cirka 24 km söder om Kungsbacka finnes en mindre, delvis raserad hamnanläggning. Önskemål ha framförts om för-

bättring av denna. Förbättringsarbetena skulle bestå av hamnbassängens uppmuddring, omläggning av en kaj samt anläggning av en vågbrytare.

Fiskehamnsutredningen har med hänsyn till den förhållandevis ringa omfattningen av det från Stavdered bedrivna fisket icke ansett sig böra föranstalta om upprättande av arbetsplan för de ifrågasatta arbetena. Utredningen har dock intet att erinra mot utförande av förbättringsarbeten i hamnen, om och i den mån detta kan ske med bidrag av för smärre arbeten m. m. avsedda medel.

Lerkil, Vallda kommun.

Lerkils fiskeläge ligger cirka 10 km väster om Kungsbacka. Enligt inhämtade uppgifter är yrkesfiskarnas antal 21 och de större fiskebåtarnas 9. Med bidrag av statsmedel utfördes åren 1939—1941 för en kostnad av 74 000 kronor vågbrytare med kaj. Vid denna kaj erhålla båtarna skydd mot sjögång vid nordliga och nordvästliga vindar. Emellertid uppstår vid sydliga och sydvästliga vindar mycket besvärande sjögång. Tilläggsplatserna äro för få.

Enligt upprättat förslag skulle ytterligare en vågbrytare samt en tilläggsbrygga komma till utförande.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Lerkils fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 62 000 kr.

De av utredningen här ovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-års plan för byggande av fiskehamnar i Hallands län (sid. 258).

Göteborgs och Bohus län.

Inom Göteborgs och Bohus län finnas enligt 1943 års officiella statistik med saltsjöfiske sysselsatta 6 358 yrkes- och 1 031 binäringsfiskare. Antalet större fiskelägen är mycket stort i det att omkring 90 orter finnas, å vilka minst 10 fiskare äro bosatta och å vilka samtidigt endera det sammanlagda båt- och redskapsvärdet eller det årliga fångstvärdet överstiger 25 000 kronor. Fiskelägena ligga spridda utmed kusten och ute på många av skärgårdens öar. Ehuru åtskilliga fiskelägen fått sina hamnar med eller utan statsbidrag förbättrade, föreligger alltså ett omfattande behov av såväl anläggnings- som förbättringsarbeten.

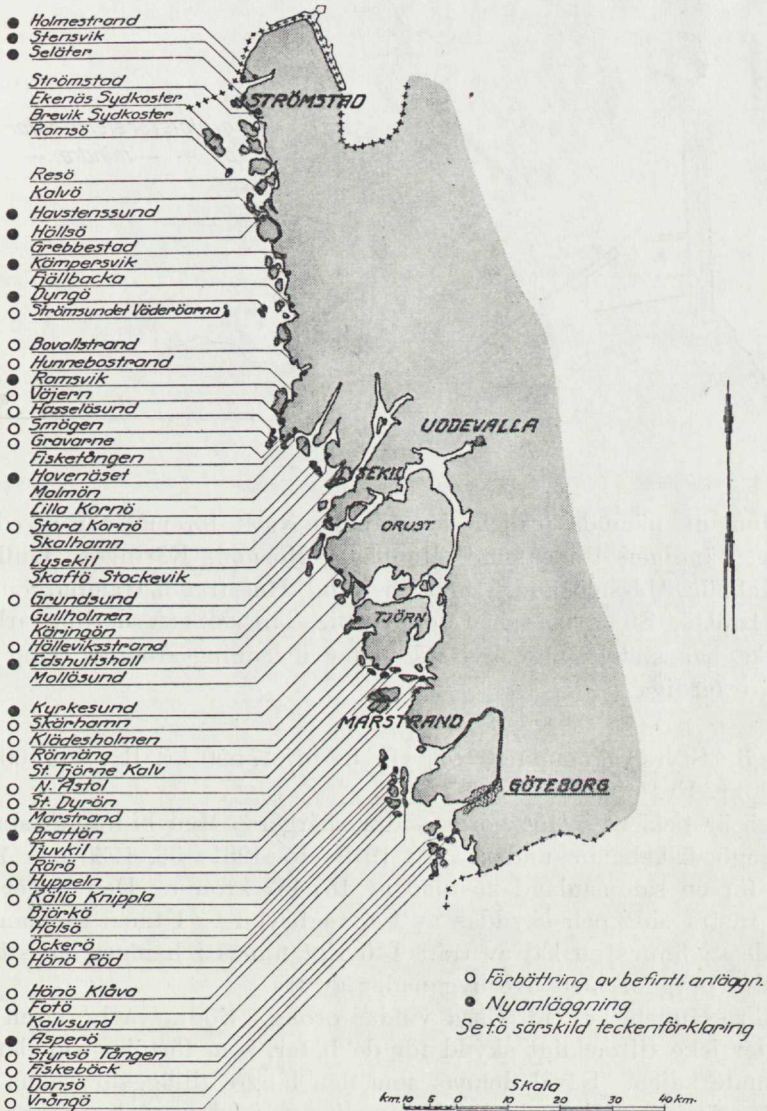
I länet finnas tre staten tillhöriga fiskehamnar vid Grundsund, Hönö-Klåva och Smögen. Med bidrag av statsmedel ha hamnar anlagts eller förbättrats vid Björkö, Bovallsstrand, Brevik (på Sydkoster), Donsö, Ekenäs, Fiskebäck, Fisketången, Fjällbacka, Fotö, Gravarne, Grebbestad, Gullholmen, Hasselösund, Hunnebostrand, Hyppeln, Hälleviksstrand, Hälsö, Hönö-Röd, Kalvsund, Kalvö, Klädesholmen, Källö-Knipplan, Karingön, Lilla Kornö, Grötö (i Lysekil), Malmön, Marstrand (Koön), Mollösund, Norra Åstol, Ramsö, Resö, Rönnäng, Rörö, Sannäs, Skaftö-Stockevik, Skalhamn, Skärhamn, Stora Dyrön, Stora Kornö, Stora Tjörnekalv, Strömstad, Strömsundet, Styrstö-Tången, Tjuvkil, Väjern, Vrångö och Öckerö.

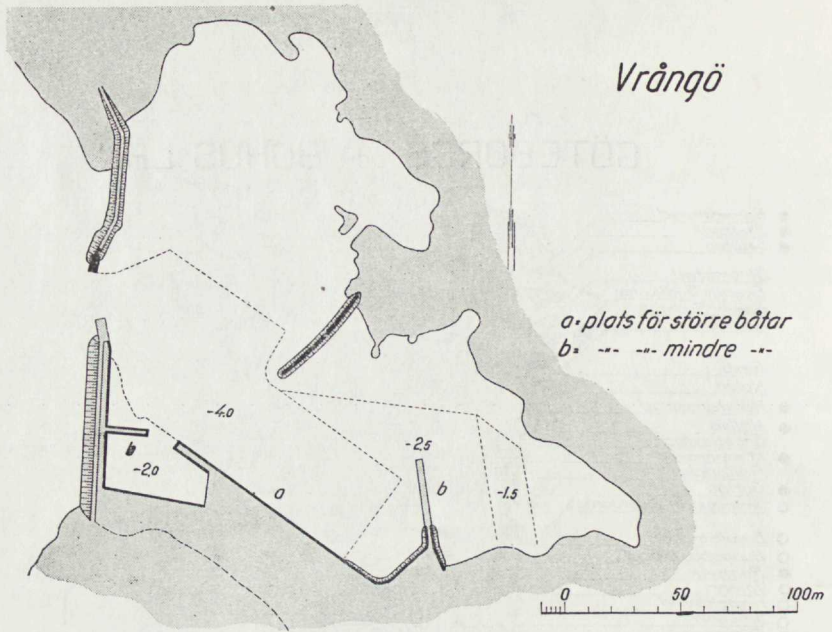
Värdet av de fångster, vilka av Bohusläns fiskare ilandfördes uppgick år 1943 till 61,28 milj. kronor, motsvarande 51,8 % av värdet av saltsjöfisket i hela landet. De största fångsterna utgöras av sill, skarpsill, torsk, vitling, makrill, rödspotta, rödtunga och kolja, men även åtskilliga andra arter av fisk och skaldjur fiskas i betydande omfattning. Fisket är till väsentlig del ett utpräglat högsjöfiske med långvariga fiskefärder till avlägsna fiskeplatser.

De använda fiskebåtarna äro mest däckade, de större ha en längd av omkring 20 m och ett djupgående av 3,5 m. Mellan 200 och 300 av båtarna ha ett bruttotonnage av över 50 ton.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har uttalat sin anslutning till ett av fiskerintendenten i Västerhavets distrikt avgivet yttrande. I detta har i första hand förordats anläggning eller förbättring av fiskehamnar vid Öckerö, Hönö-Klåva, Styrstö, Källö-Knipplan, Gravarne, Smögen, Edshultshall, Grundsund, Rörö, Fotö, Hönö-Röd, Norra Åstol, Donsö, Stora Dyrön, Vrångö, Fiskebäck, Hyppeln, Fjällbacka, Holmestrand, Hönö-Heden, Hovenäset, Klädesholmen, Kyrkesund, Havstensund, Asperö, Bovallsstrand, Seläter, Stora Tjörnekalv, Väjern, Skalhamn, Stora och Lilla Kornö samt Brattön. Därjämte har intendenten förordat vissa arbeten, rubricerade såsom »skyddsanordningar m. m.» i Marstrand, Dyngö, Hälleviksstrand, Skärhamn, Ramsvik, Kämpersvik, Slussen, Kårevik och Ulebergshamn. Slutligen har tillstyrkts utförande av projekterade särskilda vinterhamnar för fisket i Hönö-Klåva, Gravarne och Marstrand.

GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN

Förutom nu nämnda projekt ha följande varit föremål för utredningens prövning, nämligen Röds sund, Rönnäng, Nösund, Käringön, Gullholmen, Ellös, Malmön, Hasselösund, Hunnebostrand, Heestrand, Hamburgön, Strömsundet, Hällsö, Stensvik och Lunnevik. Till de erforderliga arbetena i Fjällbacka har statsbidrag anvisats under utredningsarbetets gång och arbetena äro färdiga.

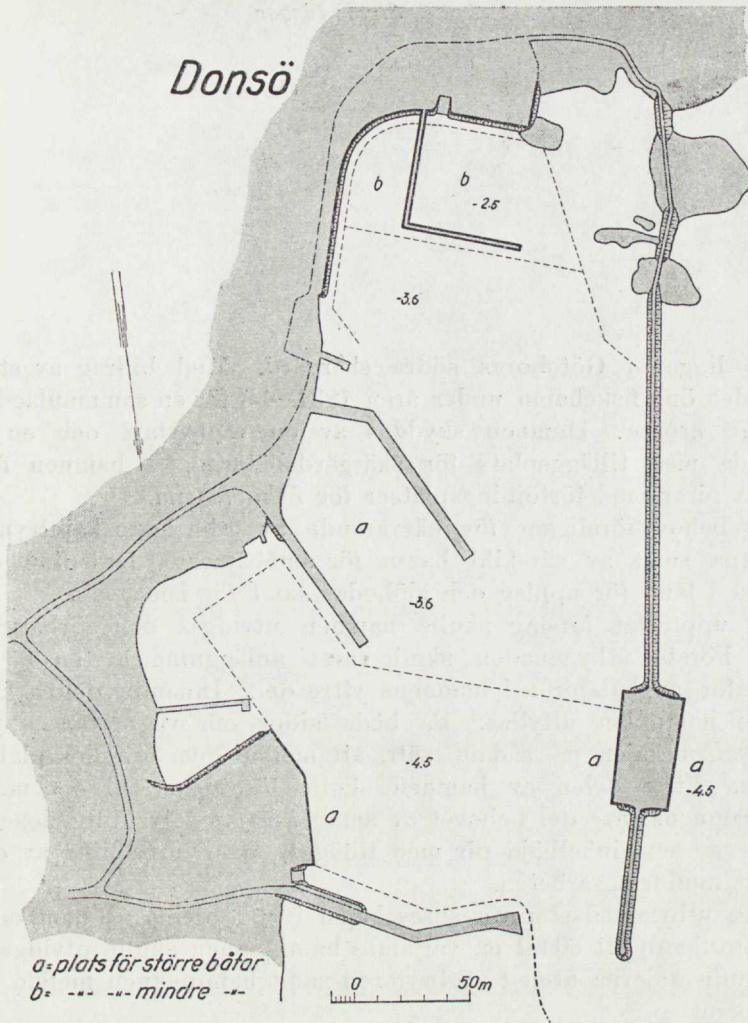
Vrångö, Styrso kommun. 95 yf, 15 bf, 47 550 kr. Rv, 588 100 kr. Bv, 1 135 221 kr. Fv.

Vrångö är beläget i Göteborgs södra skärgård. Med bidrag av statsmedel har Vrångö fiskehamn under åren 1912—15, 1931—33, 1935 och 1939 förbättrats för en sammanlagd kostnad av 157 487 kronor. Den ligger i en vik på öns västra sida och skyddas av två vågbrytare. Utmed insidan av den ena av dessa finnes en kaj av trä. I övrigt finnas i hamnen en större och två mindre bryggor med överbyggnader av trä.

Hamnbassängen är vid vissa vindar orolig. Södra vågbrytaren ger vid hårt väder icke tillräckligt skydd för de båtar, som förtöjas vid den innanför liggande kajen. Såväl dennas som den längre tilläggsbryggans träöverbyggnader äro i dåligt skick. Vattendjupet i vissa delar av hamnen är otillräckligt. Stort behov föreligger av ytterligare områden i land för sjöbodrar och upplag samt av bättre anordningar för småbåtarna.

Enligt upprättat förslag skulle norra vågbrytaren förlängas, så att hamnloppets bredd minskas till 20 m. Södra vågbrytaren skulle förstärkas.

Donsö

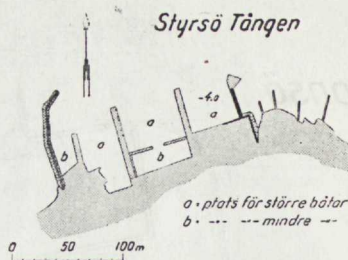

En mindre vågbrytare skulle utföras inne i hamnen, som genom muddring skulle fördjupas till 4 m i yttre samt 2,5 m respektive 1,5 m i inre delarna. Förenämnda tilläggsbrygga skulle förses med ny överbyggnad av betong och det gamla trävirket i kajen utbytas. En grund vik samt området bakom bryggan skulle utfyllas och ordnas som hamnplan. En ny tilläggs kaj för småbåtar skulle byggas öster om den södra vågbrytaren.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Vrångö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.. 200 000 kr.

Donsö, Styrso kommun. 240 yf, 18 bf, 286 825 kr. Rv, 1 428 000 kr. Bv, 3 757 165 kr. Fv.

Donsö ligger i Göteborgs södra skärgård. Med bidrag av statsmedel förbättrades öns fiskehamn under åren 1934—38 för en sammanlagd kostnad av 450 278 kronor. Hamnen skyddas av en vågbrytare och en pir, den sistnämnda med tilläggsplats för skärgårdsbåtarna. I hamnen finnas för övrigt två pirlar med förtöjningsplatser för fiskebåtarna.

Starkt behov föreligger för närvarande av ytterligare kajutrymmen för fiskebåtarna samt av särskild hamn för småbåtarna. Dessutom erfordras utrymmen i land för upplag och sjöbodas samt för ismagasin.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen utvidgas och förbättras i två etapper. Första utbyggnaden skulle avse anläggning av en 63 m lång kaj innanför ångbåtspiren i hamnens yttre del. Innanför denna kaj skulle en större hamnplan utfyllas. På båda sidor om vågbrytarens yttre del skulle byggas kajer på sådant sätt, att mellan dem erhöles plats för ett ismagasin. Yttre delen av hamnen skulle fördjupas till 4,5 m. Vidare avses i hamnens inre del behovet av småbåtshamn bliva tillgodosett genom utförande av en vinkelböjd pir med tilläggsplatser, utfyllning av en hamnplan samt muddringsarbeten.

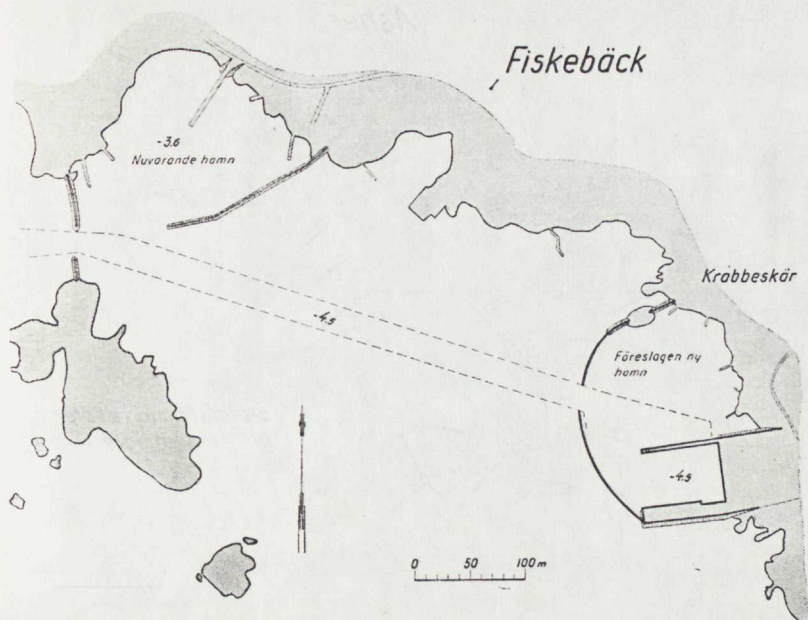
I andra utbyggnadsetappen avses kajen i yttre delen av hamnen att förlängas ytterligare ett 60-tal m, varjämte hamnplanen skulle utvidgas. Samtidigt skulle kajerna utmed vågbrytaren samt hamnplanen mellan dem förlängas norrut.

Fiskehamnsutredningen förordar utförande av första etappen av förbättring av Donsö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av .. 475 000 kr.

Styrösö-Tängen, Styrösö kommun. 166 yf, 12 bf, 221 550 kr. Rv, 1 219 600 kr. Bv, 2 851 783 kr. Fv.

Styrösö är belägen i Göteborgs södra skärgård. Fiskehamnen vid Tängen på ön förbättrades under åren 1937—39 med statsbidrag för en kostnad av 157 716 kronor. Utrymmena i hamnen äro otillräckliga och stort behov föreligger av såväl kajer som hamnplaner. Möjligheterna till utvidgning av hamnen utanför det nuvarande hamnområdet äro emellertid begränsade på grund av de svåra bottenförhållandena.

Enligt upprättat förslag skulle en mindre förbättring av hamnen ske genom iordningställande av en cirka 900 kvm stor hamnplan innanför

ångbåtsbryggan. Dennas inre del, bestående av en smal brygga av trä, skulle rivras och ersättas med en bredare tilläggsbrygga och en landkaj. Utanför dessa skulle vattendjupet ökas till 4 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

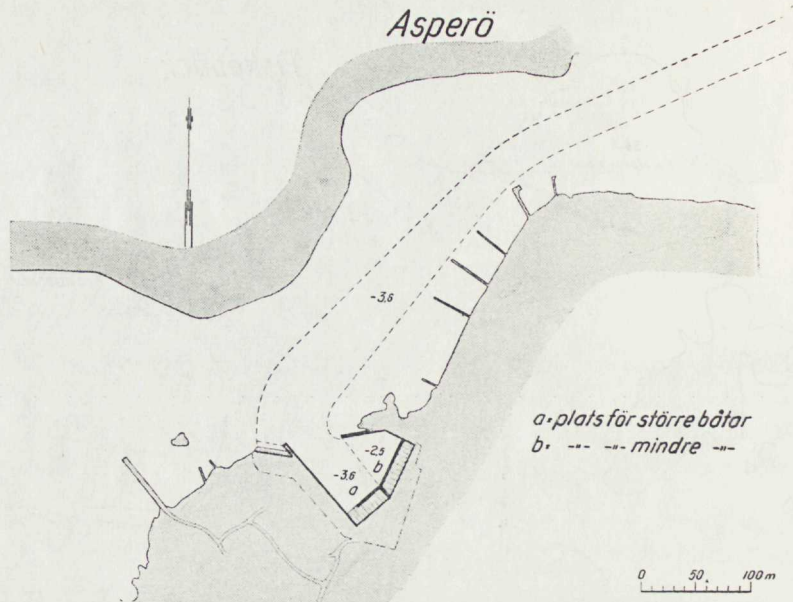
förbättring av Styrösö-Tångens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 51 000 kr.

Fiskebäck, Göteborgs stad. 130 yf, 131 425 kr. Rv, 843 000 kr. Bv, 1 607 955 kr. Fv.

Fiskebäck är beläget på fastlandet cirka 2 km söder om Långedrag i Västra Frölunda, som från och med år 1945 inkorporerats med Göteborgs stad. Vid Fiskebäck anlades med bidrag av statsmedel under åren 1933—36 en mindre fiskehamn för en kostnad av 85 651 kronor. Den består av ett vågbrytaresystem, skyddande en hamnbassäng, inom vilken finnes en tilläggsbrygga. Vattendjupet i hamnen är 3,6 m.

Fiskehamnen är alldeles otillräcklig för fiskeflottan. En stor del av denna är därför hänvisad till en av fiskarna själva utförd, men nu i dåligt skick varande tilläggsbrygga vid Krabbeskär cirka 500 m söder om fiskehamnen. Denna brygga ligger närmare fiskarnas bostäder och ansluter dessutom till allmän väg. Vattendjupet i inloppet till bryggan samt vid denna är emellertid otillfredsställande.

Enligt upprättat förslag skulle vid Krabbeskär anläggas en ny fiskehamn, bestående av två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, i vars södra del skulle utföras en landkaj, en pir och en hamnplan. Hamnen och inloppet

skulle fördjupas till 4,5 m. Vågbrytarna skulle förläggas så, att plats erhöles för utbyggnad framdeles av ytterligare tilläggsparar.

Efter den nya fiskehamnens färdigställande torde den nu befintliga fiskehamnen icke längre komma att användas av fiskeflottan. Ett stort behov föreligger emellertid av dess upplåtande för motor- och segelbåtar, när bebyggelsen i Fiskebäck är i stark utveckling. Detta borde exempelvis kunna ordnas så, att kronan medger fiskehamnsintressenterna rätt att till Göteborgs stad överlåta den äldre fiskehamnen under villkor, att staden med skäligt belopp bidrager till den nya fiskehamnens anläggning. Fiskehamnsutredningen förutsätter, att förhandlingar härom kommer till stånd mellan staten, staden och fiskarna, innan statsbidrag till den nya fiskehamnen beviljas.

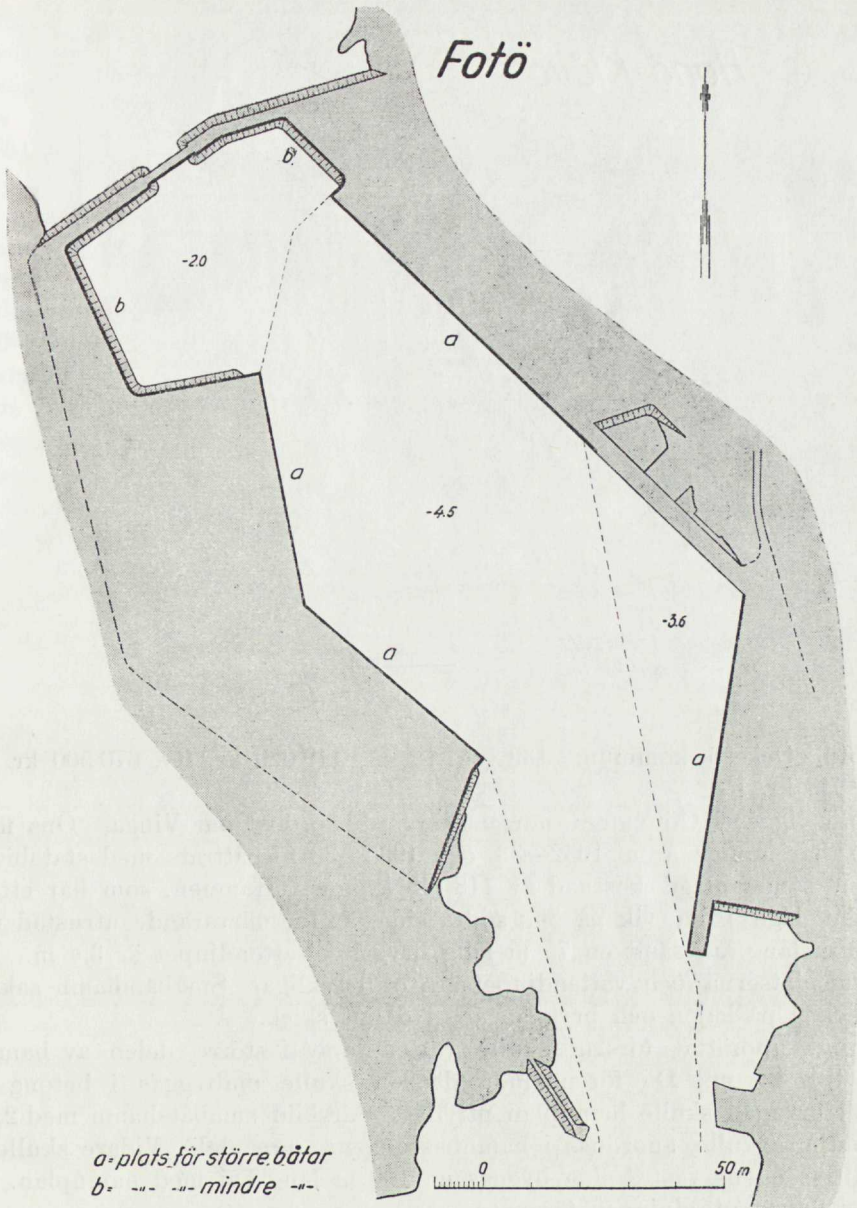
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Fiskebäcks fiskehamn (vid Krabbeskär) enligt ovan

för en kostnad av 582 000 kr.

Asperö, Styrösö kommun. 78 yf, 7 bf, 61 680 kr. Rv, 168 200 kr. Bv, 278 430 kr. Fv.

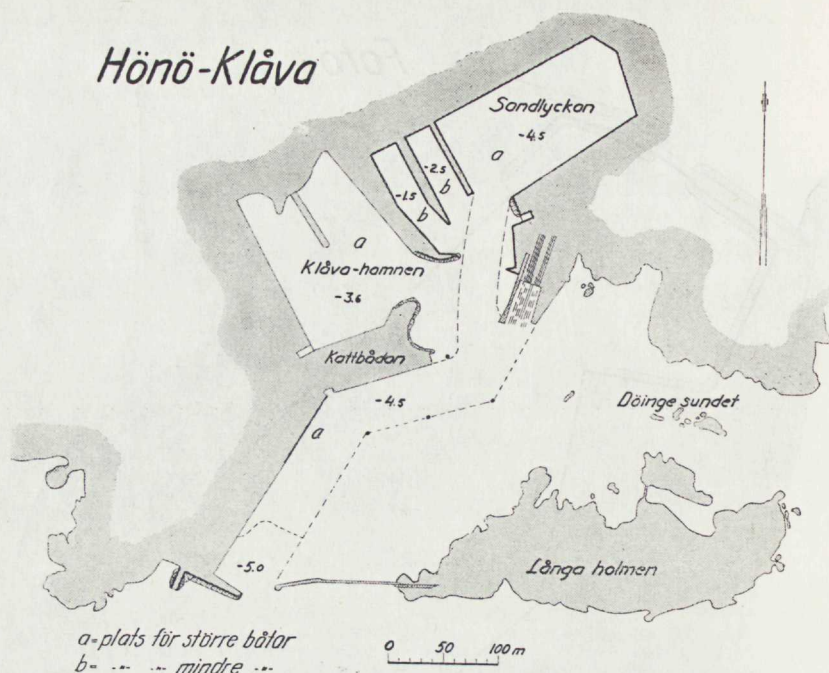
Asperö är belägen i Göteborgs södra skärgård väster om Fiskebäck. Ön saknar för närvarande egentlig hamn och båtarna förtöjas i sundet mellan Asperö och Rivö. Detta sund är emellertid så grunt, att det icke kan anlöpas av större fiskebåtar. Fiskarna nödgas därför alltjämt använda mindre fiskebåtar, med vilka det är svårt att göra fisket lönande. Sundet är utsatt för besvärande sjögång vid sydvästlig vind.

Enligt upprättat förslag skulle en hamnbassäng samt inseglingrännan till denna utgrävas till ett djup av 3,6 m, inre delen av bassängen dock endast till 2,5 m. Utmed bassängens sidor skulle utföras bryggor av betong och bakom dessa skulle hamnplan utfyllas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Asperö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.. 243 500 kr.

Fotö, Öckerö kommun. 139 yf, 12 bf, 119 020 kr. Rv, 670 500 kr. Bv, 2 019 345 kr. Fv.

Fotö ligger i Göteborgs norra skärgård nordost om Vinga. Öns fiskehamn har under åren 1932—33 och 1935—38 förbättrats med statsbidrag för en sammanlagd kostnad av 118 143 kronor. Hamnen, som har ett väl skyddat läge i en vik på öns södra sida, är för närvarande utrustad med en 90 m lång kaj samt en 75 m lång brygga. Vattendjupet är 3,6 m. Förtojningsplatserna och vattendjupet äro otillräckliga. Småbåtshamn saknas. Trädäcken på kajen och bryggan äro i dåligt skick.

Enligt upprättat förslag skulle vattendjupet i större delen av hamnen ökas till 4,5 m. De förenämnda däcken skulle ombyggas i betong och bakom bryggan skulle hamnplan utfyllas. Särskild småbåtshamn med 2,0 m vattendjup skulle anordnas i hamnbassängens inre del. Vidare skulle på hamnbassängens västra sida byggas en 100 m lång kaj med hamnplan.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Fotö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 305 000 kr.

Hönö-Klåva, Öckerö kommun. 284 yf, 30 bf, 374 500 kr. Rv, 2 116 500 kr. Bv, 4 881 604 kr. Fv.

Hönö ligger i Göteborgs norra skärgård. På ön finnas tre fiskehamnar, nämligen Hönö-Klåva, Hönö-Heden och Hönö-Röd, den förstnämnda tillhörig staten, den sistnämnda utförd med statsbidrag.

Hönö-Klåva är ifråga om båtvärdet och fångstvärdet det största av landets fiskelägen och överträffas ifråga om antalet yrkesfiskare endast av Smögen. Statens fiskehamn vid Hönö-Klåva har anlagts respektive förbättrats under åren 1917—22, 1929—32 och 1945—47 för en sammanlagd kostnad av cirka 1 765 000 kronor. Den har ett relativt väl skyddat läge och utgöres dels av en yttre hamn, i vilken finnes en kaj med tilläggsplatser för skärgårdsbåtar och andra båtar, som tillfälligt angöra hamnen, dels av en inre hamn, Klåva-hamnen, med 3,6 m vattendjup och tilläggsplatser för de på platsen hemmahörande båtarna.

Beståndet av fiskebåtar i Hönö-Klåva har starkt ökats. Sålunda var år 1940 antalet där hemmahörande, inregistrerade fiskefartyg 56 med ett sammanlagt tonnage av 2 248 bruttoton under det att fartygens antal år 1944 stigit till 88 med ett tonnage av 3 640 bruttoton. Hamnen, som utgör centralhamn för fisket i hela Göteborgs norra skärgård, angöres dessutom i betydande utsträckning av fiskare från andra orter.

Hamnutrymmet i Hönö-Klåva är med hänsyn till fiskeflottans storlek alldeles otillräckligt. För undanröjande av den svåra trängseln i hamnen äro därför betydande utvidgningsarbeten nödvändiga och brådskande. Enligt upprättat förslag skulle arbetena utföras i 3 etapper.

Första etappen skulle avse en förbättring av den yttre hamnen. Därvid skulle den västra vågbrytaren, vid vilken skärgårdsbåtarna ha sin tilläggsplats, breddas för underlättande av transporter från och till båtarna. Omedelbart väster om vågbrytaren skulle från hamnplanet anordnas en nedfart, avsedd att vintertid användas för transporter över isen till fiskebåtarna, då hamnen icke kan hållas öppen och båtarna lägga till vid kanten av bruten ränna i isen. Vidare skulle hamnplanen i yttre hamnen dräneras, stensättningen förbättras och en vänthall uppföras. Slutligen skulle landkajen förlängas österut 36 m.

Andra etappen skulle avse anläggningar vid Sandlyckan, omfattande en större hamnbassäng med 4,5 m vattendjup för större fiskebåtar samt två mindre bassänger med 2,5 respektive 1,5 m djup för mindre båtar. Kajer med en sammanlagd längd av 380 m skulle anläggas. Innanför kajerna utmed den större bassängens södra och östra sidor skulle iordningställas hamnplaner för upplag och sjöbodas.

Tredje etappen skulle avse en fullständig utbyggnad av yttre hamnen. Därvid skulle hamninloppet och yttre hamnen fördjupas till 5 respektive 4,5 m, kajen förlängas ytterligare 50 m och den nuvarande småbåtshamnen igenläggas och iordningställas såsom hamnplan.

Fiskehamnsutredningen förordar utförande av nämnda tre etapper av förbättring av statens fiskehamn vid Hönö-Klåva för en kostnad av 1 600 000 kr.

Hönö-Heden, Öckerö kommun. 26 yf, 12 bf, 62 715 kr. Rv, 113 600 kr. Bv, 292 550 kr. Fv.

Fiskeläget Hönö-Heden ligger på Hönös östra sida. På platsen finnes en

ångbåtsbrygga, som anlöpes av skärgårdsbåtar och som jämte en utanför stranden sänkt träpråm omsluter en mot sjögång någorlunda skyddad bas-säng. I denna finnas några i synnerligen bristfälligt skick varande bryggor av trä.

Önskemål om anläggning av en fiskehamn vid Hönö-Heden ha under en lång följd av år framförts. Då de befintliga hamnanordningarna äro i fallfärdigt skick, har fiskehamnsutredningen också föranstaltat om upprättande av förslag till ny hamn.

Enligt detta förslag skulle hamnen förläggas i en vik omedelbart söder om nuvarande hamnplatsen. Viken skulle skyddas mot sjön genom anläggning av två vågbrytare. Den norra av dessa skulle utformas såsom en pir med tilläggsplatser för skärgårdsbåtarna samt anslutas till den allmänna vägen till Hönö-Heden genom en kortare tillfartsväg. Hamnbassängen skulle fördjupas till 4,5 m samt förses med en landkaj med hamnplan. Inloppet till hamnen skulle fördjupas till 5 m. Kostnaderna för förslagets genomförande ha beräknats till 213 000 kronor.

Vid Hönö-Heden finnas för närvarande endast 5 större och ett litet antal mindre fiskebåtar. Avståndet utmed befintliga allmänna vägar mellan Heden och statens fiskehamn i Hönö-Klåva utgör endast cirka 2,5 km. Genom anläggning av ny väg mellan de båda hamnarna skulle avståndet avsevärt kunna förkortas. Dessa förhållanden ha givit fiskehamnsutredningen anledning ifrågasätta, huruvida icke Hönö-Hedens fiskare kunde förlägga sina båtar till hamnen i Hönö-Klåva. Härigenom skulle den betydande kostnaden för en hamnanläggning vid Heden kunna undvikas.

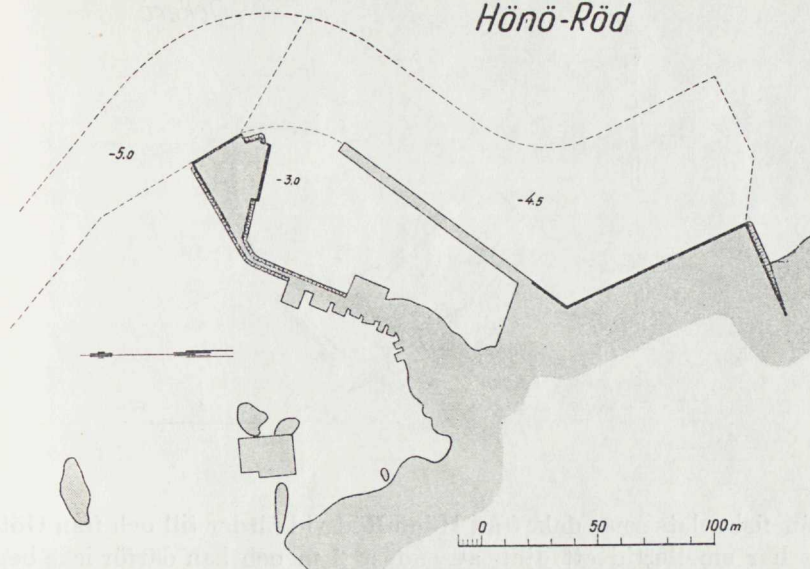
Fiskarna ha bestämt motsatt sig en sådan lösning av hamnfrågan. De ha därvid framhållit behovet av att båtarna förläggas i nära anslutning till bostäderna. Vidare ha de erinrat om att förslag i annat sammanhang framlagts om ombyggnad för en beräknad kostnad av 100 000 kronor av platsens ångbåtsbrygga jämte dess tillfartsväg, vilket arbete genom hamnens utförande enligt den här ovan omnämnda arbetsplanen kunde slopas. Vid ställningstagandet till frågan om fiskehamnens anläggning borde denna beräknade kostnad därför minskas med 100 000 kronor.

Enligt till fiskehamnsutredningen ingångna uppgifter är frågan om anläggning av ny ångbåtsbrygga vid Hönö-Heden föremål för prövning inom 1945 års skärgårdsutredning.

Skulle denna prövning resultera i beslut om bryggans ombyggnad, synes detta böra ske i kombination med anläggning av fiskehamn enligt ovannämnda arbetsplan, varvid byggnadskostnaderna böra fördelas mellan vägväsendet och fiskeintresset. Till den på fisket ankommande kostnadsdelen bör statsbidrag då kunna utgå av medel, som avses stå till Kungl. Maj:ts förfogande för brådskande och oförutsedda företag.

Med hänsyn till den ytterligare prövning av frågan som enligt ovan erfordras, har utredningen däremot icke ansett sig böra medtaga fiskehamnsanläggningen i det förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar, som upprättats.

Hönö-Röd

Hönö-Röd, Öckerö kommun. 172 yf, 14 bf, 176 570 kr. Rv, 931 500 kr. Bv, 2 776 309 kr. Fv.

Hönö-Röd är beläget på Hönös norra sida vid sundet mellan denna ö och Öckerö, det s. k. Röds sund. Den nuvarande fiskehamnen vid Hönö-Röd anlades med statsbidrag under åren 1934—35 för en kostnad av 111 500 kronor.

Hamnen, som skyddas mot sjögång av en vågbrytare, är utrustad med en pir med tilläggsplatser på båda sidor. Sedan denna färdigbyggdes, har fiskeflottan kraftigt ökats, så att numera såväl tilläggsplatserna som vattendjupet äro otillräckliga. Bassängen mellan vågbrytaren och piren är så trång, att båtarna ha svårt att manövrera inom densamma. Ett i hamnens inre del befintligt ismagasin har ett olämpligt läge.

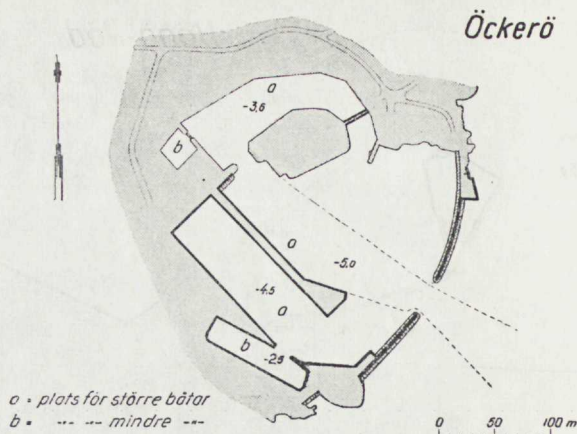
Enligt upprättat förslag skulle ytterligare förtöjningsplatser erhållas genom anläggning av en 107 m lång kaj utmed stranden söder om piren. Bakom kajen skulle en större hamnplan utfyllas. Vattenområdet utanför piren och den nya kajen skulle fördjupas till 4,5 m, inseglingrännan till 5 m. Vidare skulle vågbrytarens yttre del breddas och förses med korta kajer på ömse sidor. På den genom breddningen erhållna planen skulle lämplig plats för ett nytt ismagasin erhållas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Hönö-Röds fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 530 000 kr.

Röds sund, Öckerö kommun.

Sundet mellan Hönö och Öckerö, Röds sund, har förr i stor utsträckning utnyttjats av fiskare dels från Öckerö, Kalvsund m. fl. orter vid färder till

och från fiskeplatserna, dels från Hönö-Röd vid färder till och från Göteborg. Sundet har emellertid ett djup av endast 2 m och kan därför icke begagnas av de nu använda båtarna, vilka äro mera djupgående. Allmän väg mellan Öckerö och Hönö korsar sundet med vägbank och en mindre rullbro.

Därest farleden genom Röds sund fördjupades till 5 m på erforderlig bredd samt den i vägen ingående bron ombyggdes såsom rörlig bro, skulle farleden åter komma att erhålla stor betydelse för fisket.

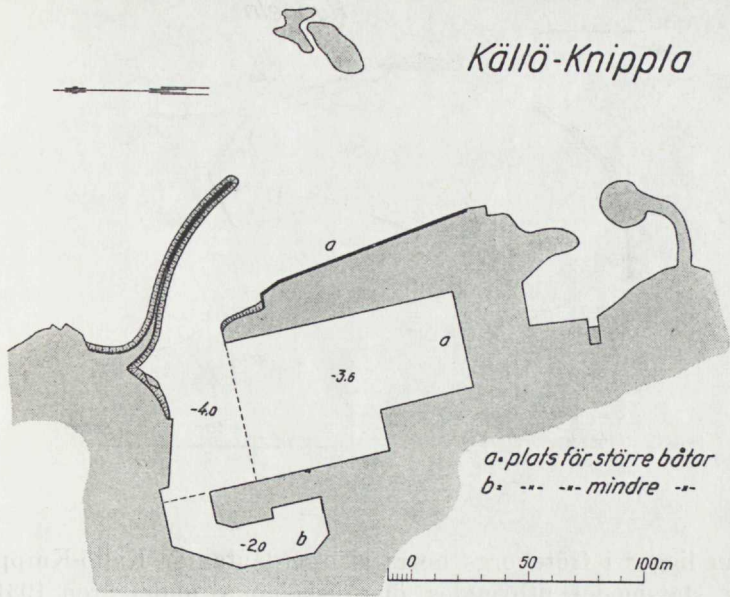
Enligt upprättat förslag skulle emellertid endast farledens iordningställande komma att kosta omkring 1 270 000 kr. Härtill kommer kostnad för broombyggnaden.

Fiskehamnsutredningen har icke ansett farledens betydelse för fisket kunna motivera en så betydande kapitalinvestering.

Öckerö, Öckerö kommun. 248 yf, 12 bf, 560 150 kr. Rv, 2 103 000 kr. Bv, 4 838 871 kr. Fv.

Öckerö ligger i Göteborgs norra skärgård. Med bidrag av statsmedel har öns fiskehamn under åren 1931—35 och 1936 förbättrats för en sammanlagd kostnad av 305 334 kr. Hamnen består av en 3,6 m djup bassäng med landkajer och hamnplaner. Särskild småbåtshamn finnes. Redan vid hamnens färdigställande var båtantalet så stort, att hamnen kunde betecknas såsom fullt utnyttjad. Båtarnas antal och storlek har därefter kraftigt ökat, så att nu svår trängsel uppstår, då fiskeflottan är samlad i hamnen.

Enligt upprättat förslag skulle två nya vågbrytare anläggas så, att en ny hamnbassäng bildas utanför den befintliga. I den nya bassängen skulle anläggas en 150 m lång och 9 m bred pir. Yttre delen av denna pir skulle breddas, så att plats erhöles för ismagasin. Öster om piren skulle vattendjupet ökas till 5 m, väster därom till 4,5 m. Parallellt med och på ett avstånd av cirka 54 m från piren skulle utföras en landkaj och innanför dennas yttre del skulle anläggas en ny småbåtshamn med kajer och 2,5 m vattendjup.

I förslaget ingå vidare vissa smärre kajer samt en ny ångbåtsbrygga, den sistnämnda förlagd vid den norra vågbrytaren.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Öckerö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 1 523 000 kr.

Källö-Knipplan, Öckerö kommun. 218 yf. 366 650 kr. Rv, 1 132 400 kr. Bv, 2 096 564 kr. Fv.

Källö är belägen i Göteborgs norra skärgård väster om Nordre älvs mynning. Med bidrag av statsmedel förbättrades den vid Knipplan på öns norra del belägna fiskehamnen under åren 1933—36 och 1939 för en sammanlagd kostnad av 296 625 kr. Två vågbrytare, den norra och den östra, skydda hamnen, som består av två bassänger, den ena 3,6 m djup och avsedd för de större fiskebåtarna, den andra med 2 m djup och avsedd för småbåtarna.

Den norra vågbrytaren är alltför kort, varför den icke ger tillräckligt skydd mot sjön norrifrån. Ytterligare tilläggsplatser erfordras.

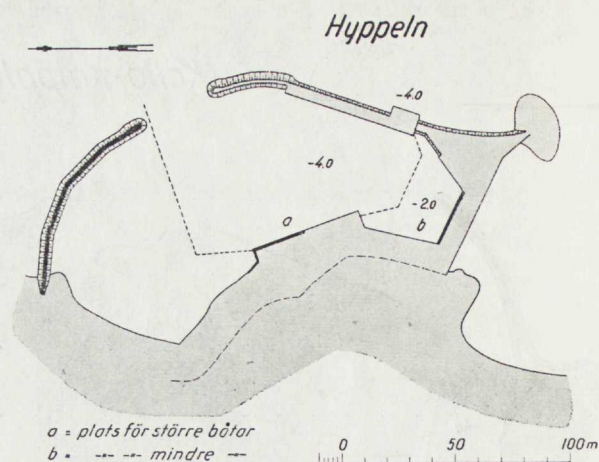
Enligt upprättat förslag skulle norra vågbrytaren förlängas omkring 45 m. Kajplanerna i den större bassängen skulle stensättas. Antalet tilläggsplatser skulle ökas genom anläggning av en ny, 87 m lång kaj på utsidan av östra vågbrytaren. Innanför denna kaj skulle hamnplan utfyllas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Källö-Knipplans fiskehamn enligt ovan för en kostnad

av 210 000 kr.

Hyppehn, Öckerö kommun. 97 yf, 4 bf, 99 800 kr. Rv, 264 000 kr. Bv, 292 374 kr. Fv.

Hyppeln ligger i Göteborgs norra skärgård utanför Källö-Knipplan. Med bidrag av statsmedel utbyggdes öns fiskehamn under åren 1931—32 och 1941—43 för en sammanlagd kostnad av 225 800 kr. Hamnen skyddas mot sjögång utom vid nordlig vind av en vågbrytare. På dennas insida samt utmed land finnas bryggor och mellan dessa är vattendjupet 4 m. I hamnens innersta del finnes en 2 m djup småbåtshamn.

Vid nordliga vindar är hamnen orolig. Tilläggsplatserna äro otillräckliga.

Enligt upprättat förslag skulle ytterligare en vågbrytare anläggas norr om hamnbassängen. Vidare skulle den korta bryggan utmed land förlängas och en ny kaj för småbåtarna anläggas. I bassängens norra del skulle viss muddring ske.

Fiskehamnsutredningen förordar

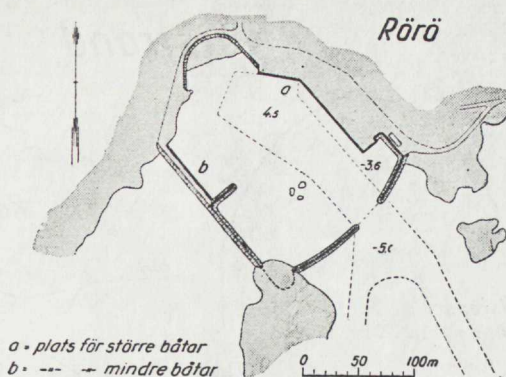
förbättring av Hyppelns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 83 000 kr.

Rörö, Öckerö kommun. 148 yf, 6 bf, 221 450 kr. Rv, 447 000 kr. By, 706 054 kr. Fv.

Rörö är en av de nordligaste öarna i Göteborgs norra skärgård. På öns östra sida ligger fiskehamnen, som förbättrats med bidrag av statsmedel under åren 1933—34, 1936—37 och 1941 för en sammanlagd kostnad av 176 450 kr.

I befintligt skick skyddas Rörö fiskehamn mot sjögång från väster av en vågbrytare mellan ön och den utanför liggande Stora Hamnholmen. Den är däremot helt oskyddad vid sydostlig storm. I hamnen finnes en brygga med överbyggnad av trä. Denna befinner sig i dåligt skick. Tillräcklig hamnplan saknas och tillfarterna till bryggan ligga i mycket branta lutningar. Vattendjupet i hamnen och de båda inloppen är för litet.

Enligt upprättat förslag skulle två nya vågbrytare anläggas, inloppen och bassängen fördjupas till 5,0 respektive 4,5 m, bryggan förses med ny över-

a - plats för större båtar
b - --- - - - - mindre båtar

byggnad av betong, hamnplanen vidgas och tillfartsvägarna omläggas i nya sträckningar. Vidare skulle inre delen av den befintliga vågbrytaren breddas och förses med bröstvärn. På dess insida skulle anläggas en brygga med tilläggsplatser för småbåtar och till skydd för dessa en kort, inre vågbrytare.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Rörö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av ... 340 000 kr.

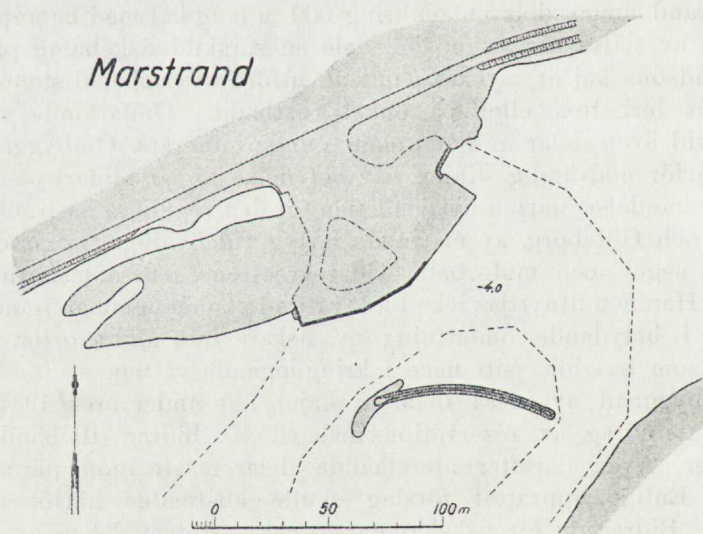
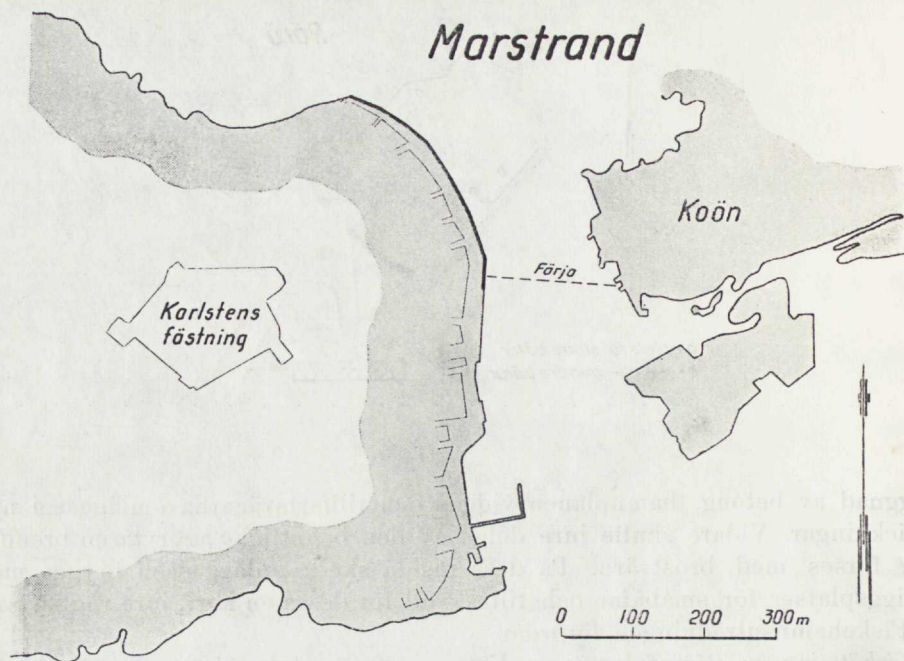
Marstrands stad, 25 yf, 5 bf, 30 875 kr. Rv, 83 750 kr. Bv, 144 735 kr. Fv.

I Marstrand finnas dels en omkring 500 m lång kaj med hamnplan utmed östra sidan av själva Marstrandsön, dels en särskild fiskehamn på Koön.

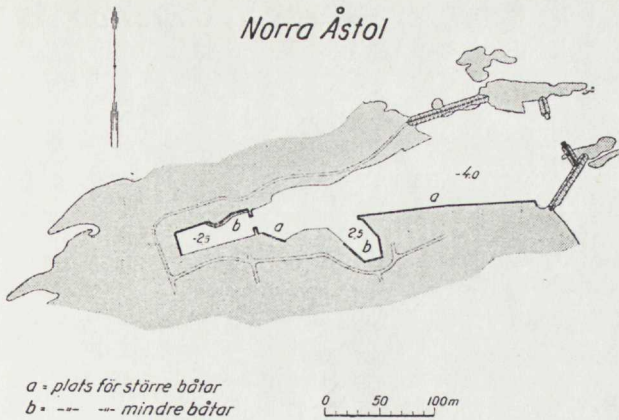
Marstrandsöns kaj är mycket gammal, utförd av oarbetad sten och grundlagd på lös lerbotten eller på enkel rustbädd. Omfattande ras ha inträffat, varvid även delar av hamnplanen underminerats. Ombyggnad av hela kajen är därför nödvändig. Kajen har betydelse för all sjöfart på Marstrand. Förutom av handelssjöfarten nyttjas kajen för den reguljära båttrafiken mellan Marstrand och Göteborg, av marinens fartyg vid övningar i området utanför staden, av segel- och motorbåtar vid rekreations- och nöjesfärder samt av fiskebåtar. Hamnen utnyttjas icke blott av de i staden hemmahörande fiskarna utan även i betydande omfattning av fiskare från andra orter, vilka med Marstrand som bas idka sitt fiske i kringliggande vatten.

Till ombyggnad av vissa delar av kajen har under åren 1944 och 1945 anvisats statsbidrag av reservationsanslaget till bidrag till handelshamnar och farleder. Även därefter återstående delar måste inom närmaste tiden ombyggas. Enligt upprättat förslag skulle kostnaden härför uppgå till 333 000 kr. Bidrag av för fiskehamnar avsedda statsmedel synes böra utgå till dessa återstående delar av kajen.

På Koön mittför Marstrandsön anlades under åren 1942—43 med bidrag av statsmedel en särskild fiskehamn för en kostnad av 111 900 kronor. Denna hamn är närmast avsedd för ilandföring av fiskefångster och nyttjas härför av fiskare från öarna norr om Marstrand. Hamnen skyddas av vågbrytare

och är utrustad med en 53 m lång kaj. Denna uppgives vara otillräcklig. Enligt upprättat förslag skulle den förlängas omkring 60 m. I samband därmed erfordras vissa fördjupningsarbeten.

Fiskehamnsutredningen förordar
 förbättring av Marstrands fiskehamn
 dels genom ombyggnad av återstående delar av Marstrandsöns kaj
 för en kostnad av 333 000 kr.
 dels och genom förlängning av kajen i hamnen på Koön för en
 kostnad av 66 000 »

Norra Åstol, Rönnängs kommun. 190 yf, 108 350 kr. Rv, 1 098 250 kr. Bv, 1 577 552 kr. Fv.

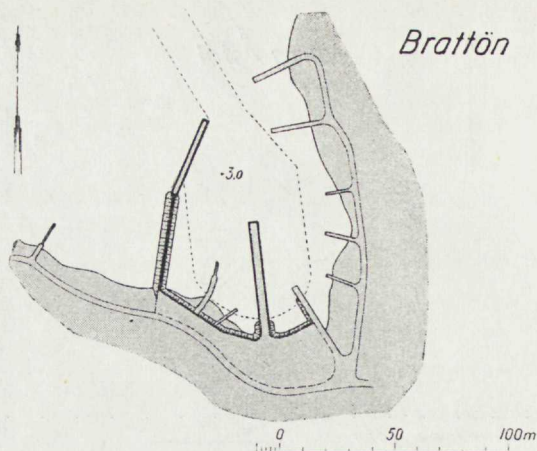
Norra Åstol är en ö, belägen strax söder om Tjörns sydspets. Med bidrag av statsmedel förbättrades öns fiskehamn under åren 1933—35 för en kostnad av 192 000 kronor. Den skyddas av tre vågbrytare. Hamninloppet, som är beläget mellan två av dessa, är för brett, varför hamnen blir orolig vid ostliga vindar. Stor brist på utrymme i land för sjöbodrar och upplag råder. Både för de större fiskebåtarna och för småbåtarna erfordras ytterligare kajutrymmen, enär fiskeflottan under de senare åren utökats betydligt.

Enligt upprättat förslag skulle hamninloppets bredd minskas genom förlängning av den södra vågbrytaren. Vidare skulle i yttre hamnen utföras nya kajer samt ny överbyggnad på den befintliga fiskebåtsbryggan. Även i småbåtshamnen skulle nya kajer anläggas och dessutom skulle två mindre vågbrytare utföras i inloppet till denna hamn. Slutligen skulle väster om hamnen en mindre spärrdamm byggas, varjämte erforderliga hamnplaner skulle ordnas.

Fiskehamnsutredningen förordar
 förbättring av Norra Åstols fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 342 000 kr.

Brattön, Solberga kommun. 10 yf, 6 bf, 52 250 kr. Rv, 22 000 kr. Bv, 53 580 kr. Fv.

Brattön är belägen invid fastlandet öster om Tjörns sydspets. Fiskarna

förtöja sina båtar på två olika platser på öns östra sida. Endast enkla bryggor finnas och vattendjupet är otillräckligt.

Enligt upprättat förslag skulle i en vik på öns nordöstra sida anläggas en mindre hamn, som genom muddring skulle fördjupas till 3 m och skyddas mot sjögång av en vågbrytare. Yttre delen av vågbrytaren skulle utformas såsom en pir med 36 m längd och 3 m bredd. I bassängen skulle utföras ytterligare en pir med 45 m längd och 4 m bredd.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Brattöns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 80 000 kr.

Stora Dyrön, Rönnängs kommun. 90 yf, 54 715 kr. Rv, 360 750 kr. Bv, 540 380 kr. Fv.

Stora Dyrön ligger strax söder om Tjörns sydspets. Med bidrag av statsmedel förbättrades öns fiskehamn under åren 1934—35 för en kostnad av 135 000 kronor. Den består av två vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, som är utrustad med en 5 m bred pir, en landkaj, en hamnplan och några kajer för småbåtar. Ytterligare förtöjningsplatser erfordras såväl för större som mindre båtar. Vattendjupet är i vissa delar av hamnen otillräckligt, vilket försvårar båtarnas manövrering. Båda vågbrytarna äro skadade.

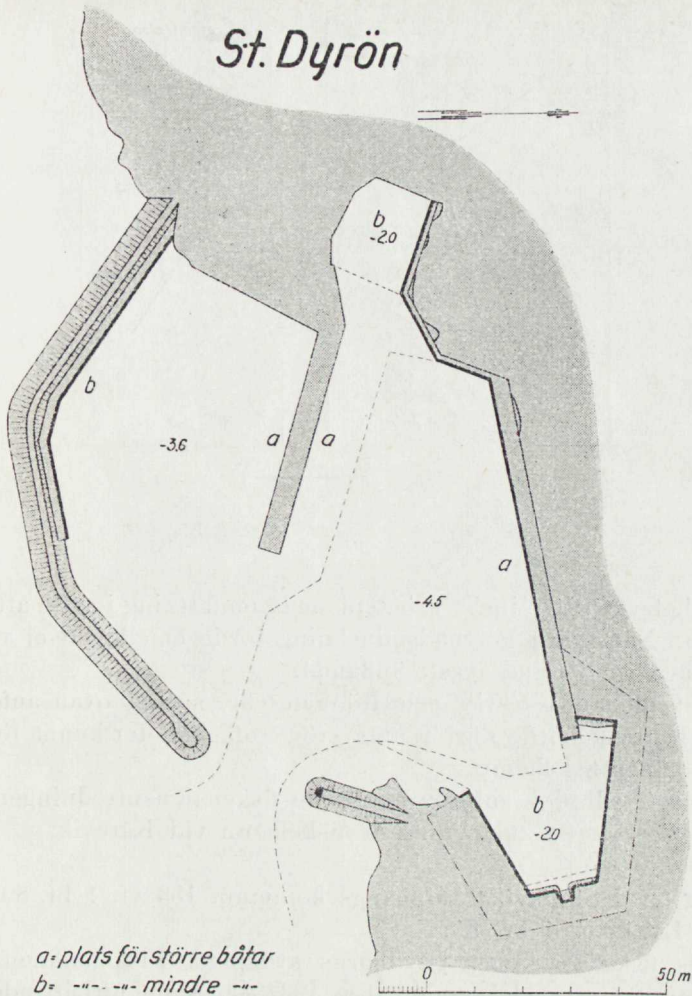
Enligt upprättat förslag skulle kajer och bryggor nyanläggas, delar av hamnbassängen fördjupas till 4,5 m respektive 2 m och vågbrytarna repareras.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Stora Dyröns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 130 000 kr.

Kårevik, Rönnängs kommun.

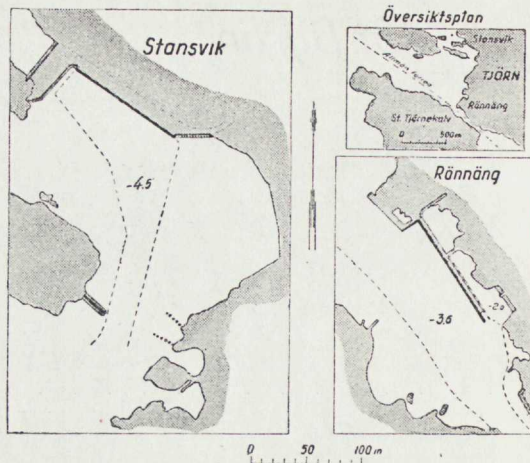
Kårevik är ett mindre fiskeläge på sydspetsen av Tjörn cirka 1 km från Rönnängs fiskehamn. Enligt uppgift finnas på platsen 26 yrkesfiskare med en större och sex mindre fiskebåtar. Dessa förtöjas vid en enkel brygga i en från öster oskyddad vik.

Önskemål ha framförts om anläggning av vågbrytare till skydd mot sjö-
gången samt av en tilläggsbrygga. Så länge hamnplatsen saknar skydd, anse
sig fiskarna icke kunna anskaffa större och modernare fiskebåtar.

Enligt upprättat förslag skulle en skyddad hamnbassäng erhållas genom
anläggning av en vågbrytare vid mynningen av en vik invid fiskeläget. Viken
skulle delvis fördjupas till 2,5 m och förses med en tilläggs kaj med hamn-
plan för de mindre fiskebåtarna. I hamnens yttre del skulle vattendjupet
ökas till 4 m. Där skulle vidare anläggas en tilläggsbrygga med hamnplan
för större fiskebåtar. En anslutningsväg till småbåtskajen skulle byggas.
Beräknade kostnaden uppgår till 108 000 kronor.

I förhållande till fiskets jämförelsevis begränsade omfattning synes kost-
naden för hamnanläggningen alltför hög. Fiskehamnsutredningen har under-

sökt möjligheterna att minska arbetsplanens omfattning i syfte att nedbringa kostnaderna. Nämnvärd kostnadsminskning torde emellertid ej vara möjlig, därest hamnen skall tjäna avsett ändamål.

Avståndet mellan Kårevik och Rönköping är, såsom ovan anförts, ringa. Fiskarna i Kårevik borde därför utan större olägenheter kunna förlägga sina båtar i Rönköpings fiskehamn.

Med hänsyn till det anförda anser sig fiskehamnsutredningen icke böra för närvarande förorda anläggning av fiskehamn vid Kårevik.

Rönköping (med **Stansvik**), Rönköpings kommun. 133 yf, 1 bf, 89 375 kr. Rv, 322 300 kr. Bv, 609 981 kr. Fv.

Rönköpings fiskeläge ligger på Tjörns sydspets. Fiskehamnen utbyggdes med bidrag av statsmedel under åren 1934—35 samt förbättrades 1941 för en sammanlagd kostnad av 65 500 kronor. Den består i huvudsak av en ångbåts- och en fiskebåtsbrygga av trä samt en kort förbindelsebrygga mellan dem. Innanför fiskebåtsbryggan finnes en småbåtsbassäng.

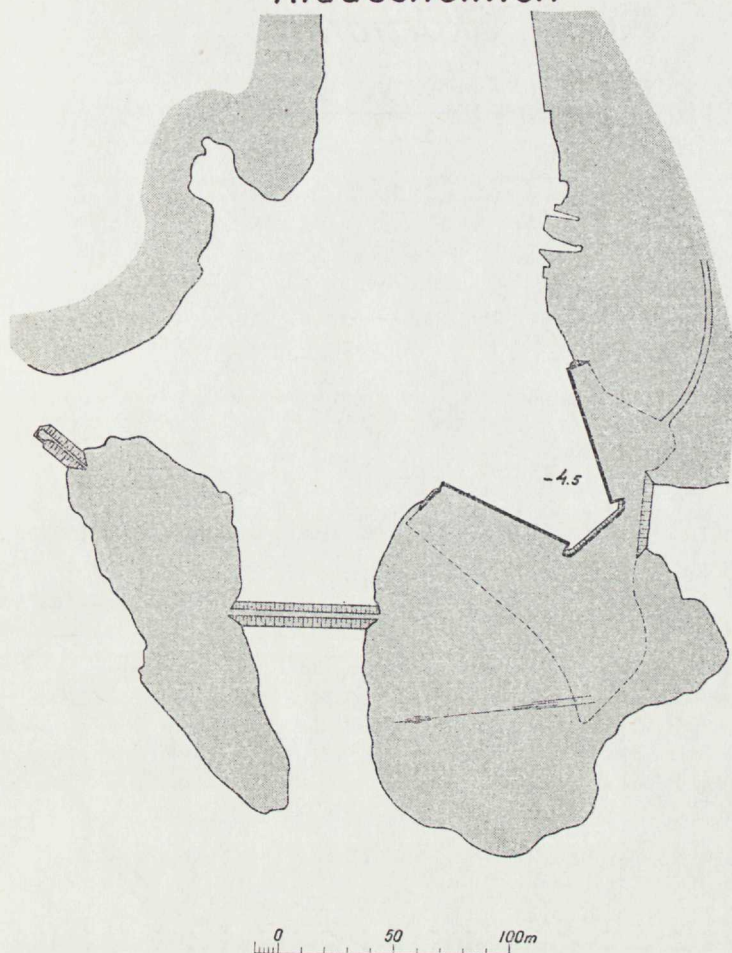
Fiskebåtsbryggan är i dåligt skick. Tilläggsplatsernas antal är otillräckligt. Förhållandena på platsen försvåra emellertid en utvidgning av hamnanordningarna.

Enligt upprättat förslag skulle de nuvarande bryggorna vid Rönköping istandsättas och reserveras för mindre fiskebåtar. Samtidigt skulle nyhamn utbyggas vid Stansvik i norra delen av samhället. Där skulle en naturligt skyddad vik fördjupas, så att en hamnbassäng med 4,5 m vattendjup erhålles. Denna skulle förses med en 110 m lång kaj. Vidare skulle hamnplan och en kortare tillfartsväg anordnas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Rönköpings fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 260 000 kr.

Klädesholmen

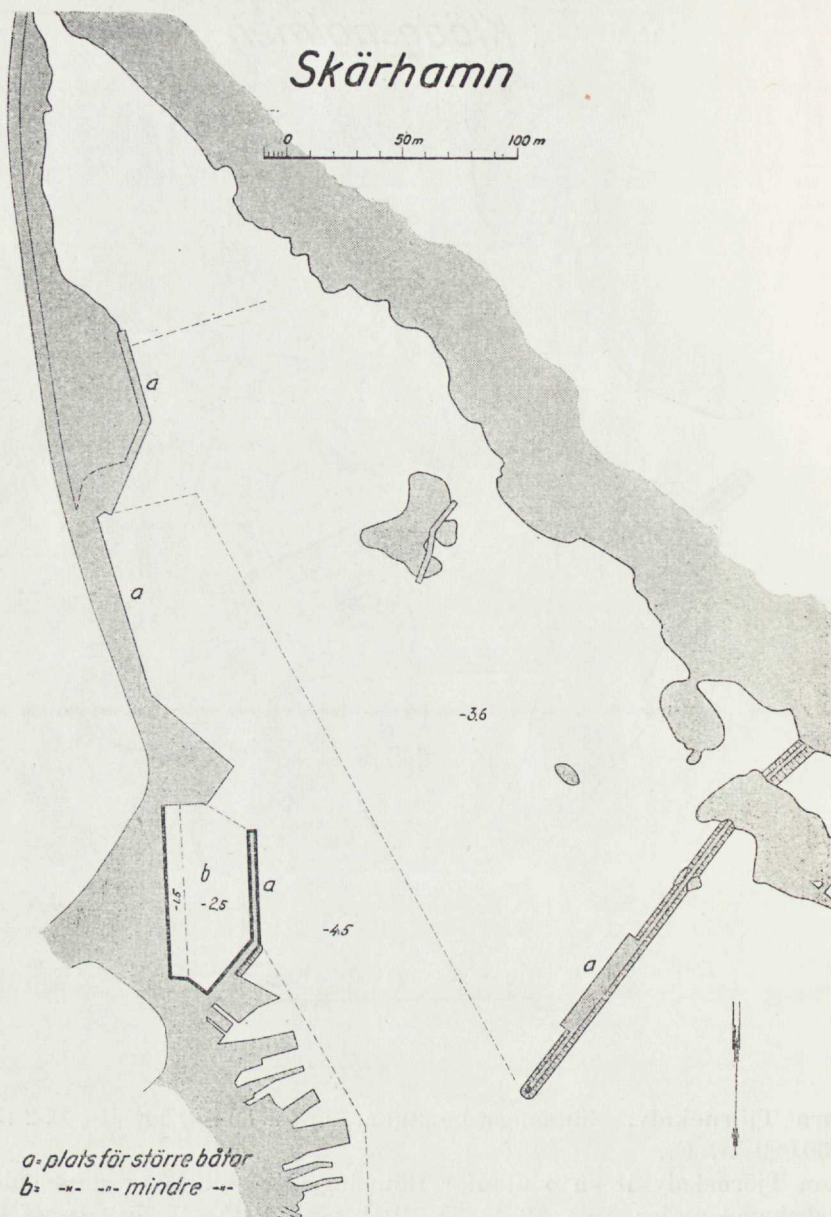
Stora Tjärnekalv, Rönnängs kommun. 25 yf, 35 670 kr. Rv, 252 150 kr. Bv, 230 099 kr. Fv.

Stora Tjärnekalv är en ö utanför Rönnäng. Med bidrag av statsmedel har öns fiskehamn under åren 1934—35, 1941 samt 1945—47 förbättrats för en sammanlagd kostnad av 157 800 kronor.

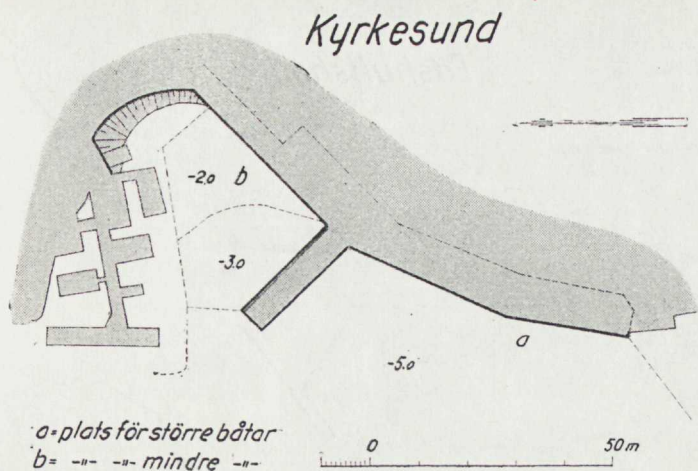
Önskemål om förlängning av vissa kajer i hamnen ha framförts.

Fiskehamnsutredningen har icke funnit tillräckliga skäl föreligga att för närvarande förorda ytterligare förbättring av denna fiskehamn.

Klädesholmen, Klädesholmens municipalsamhälle. 69 yf, 14 bf, 62 177 kr. Rv, 325 600 kr. Bv, 620 598 kr. Fv.

Klädesholmen är en ö utanför södra Tjörn. Med bidrag av statsmedel förbättrades öns fiskehamn under åren 1932—33 för en kostnad av 75 300 kronor. Förbättringsarbetena bestodo huvudsakligen däri, att ett antal vågbrytare anlades, så att en skyddad hamnbassäng erhöles. Däremot utrustades hamnen icke med några kajer eller bryggor. Nu befintliga bryggor äro mycket gamla och i otillfredsställande skick.

På Klädesholmen, där ett flertal konservfabriker finnes, äga sill- och skarp-sillauktioner rum. Dessa måste nu hållas på ångbåtsbryggan, enär hamnplan av tillräcklig storlek saknas.

Enligt upprättat förslag skulle två nya 62 m långa kajer av betong byggas. I anslutning till dessa skulle hamnplaner utsprängas och utfyllas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Klädesholmens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 190 000 kr.

Skärhamn, Stenkyrka kommun. 21 yf, 22 190 kr. Rv, 184 200 kr. Bv, 107 199 kr. Fv.

Skärhamn ligger på Tjörns västkust. Fiskehamnen utbyggdes med bidrag av statsmedel under åren 1936—39 för en kostnad av 352 458 kronor. Den ligger i en lång vik, vid vars mynning en vågbrytare finnes. Hamnen har kajer och bryggor i gott skick. I hamnen är — förutom fiskebåtar — ett stort antal fraktfartyg hemmahörande.

Den befintliga vågbrytaren ger icke tillräckligt skydd vid sjögång från nordväst och väster för de mindre båtarna. För dessa erfordras tilläggsplatser.

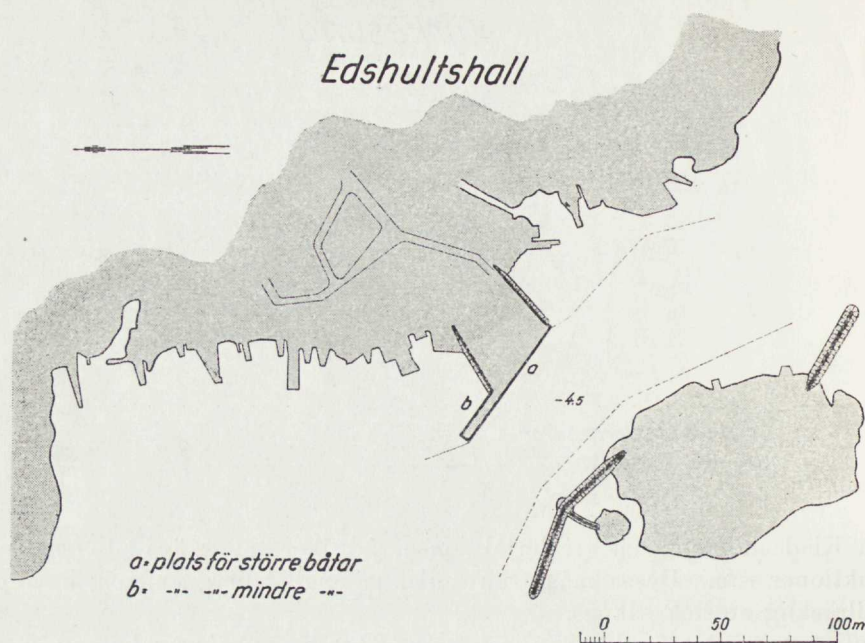
Enligt upprättat förslag skulle en särskild småbåtshamn iordningställas i hamnens östra del.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Skärhamns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av . . 107 000 kr.

Kyrkesund, Klövedals kommun. 105 yf, 51 005 kr. Rv, 115 500 kr. Bv, 310 297 kr. Fv.

Kyrkesund ligger på Tjörns västkust vid sundet mellan nämnda ö och Härö. Vid fiskeläget finnas enkla bryggor av trä, skyddade mot sjögång utom vid sydlig vind. Vattendjupet vid bryggorna är otillräckligt och bryggorna äro bristfälliga.

Enligt upprättat förslag skulle anläggas en cirka 60 m lång landkaj med hamnplan samt en 25 m lång brygga. Söder om bryggan skulle vattendjupet genom muddring ökas till 5 m, norr därom delvis till 3 m och delvis till 2 m. Hamnens södra del avses sålunda för de större, dess norra del för de mindre fiskebåtarna.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Kyrkesunds fiskehamn enligt ovan för en kostnad av . . 156 000 kr.

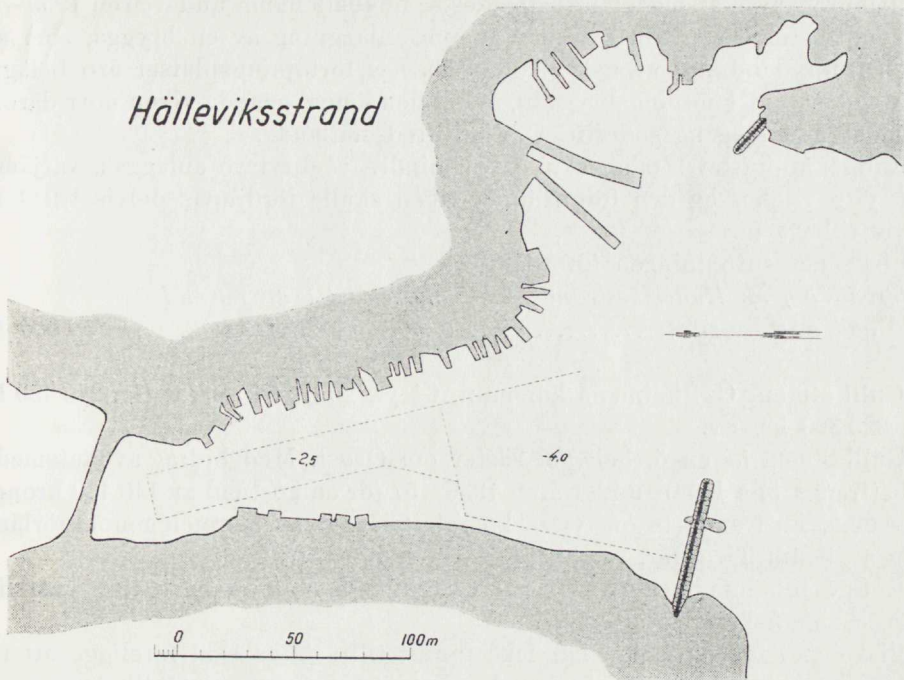
Nösund, Morlanda kommun.

Nösund ligger på sydvästra sidan av Orust. Samhället saknar skyddad hamn. Förslag till anläggning av vågbrytare, bryggor och hamnplan samt till muddring upprättades under år 1939. Kostnaden torde vid nuvarande prisläge kunna uppskattas till omkring 150 000 kronor.

Enligt inhämtade uppgifter finnes på platsen endast ett fåtal fiskare. På grund härav anser sig fiskehamnsutredningen icke böra förorda anläggning av fiskehamn i Nösund.

Edshultshall, Morlanda kommun. 85 yf, 7 bf, 96 200 kr. Rv, 287 000 kr. Bv, 250 463 kr. Fv.

Edshultshall ligger på sydvästra sidan av Orust. Egentlig hamnanläggning saknas och båtarna förtöjas vid enkla träbryggor utmed stranden. De sakna skydd vid nordvästliga och sydvästliga vindar. Flertalet av de i Edshultshall hemmahörande fiskarna bedriva sommartid fiske vid Island och gå vintertid i fraktfart.

Enligt upprättat förslag skulle vågbrytare anläggas från den utanför fiske-
läget belägna Jönseholmen. Fiskeläget skulle vidare förses med en 63 m lång
brygga samt hamnplan. Mellan bryggan och Jönseholmen skulle vattendjupet
ökas till 4,5 m.

Fiskehamnsutredningen förordar
anläggning av Edshultshalls fiskehamn enligt ovan för en kost-
nad av 190 000 kr.

Käringön, Käringöns kommun. 54 yf, 16 bf, 65 800 kr. Rv, 178 700 kr. Bv,
229 857 kr. Fv.

Käringön ligger väster om Orust. Med bidrag av statsmedel förbättrades
öns fiskehamn under åren 1936—38 för en kostnad av 102 536 kronor. Hamnen
är i gott skick. Önskemål om ytterligare tilläggsplatser för småbåtar i hamnen
ha framförts.

Enligt upprättat förslag skulle i hamnens inre del anläggas två bryggor
för småbåtar. Kostnaden härför har beräknats till 26 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen har icke funnit tillräckliga skäl föreligga att för
närvarande förorda förbättring av Käringöns fiskehamn.

Hälleviksstrand, Morlanda kommun. 15 yf, 15 bf, 17 500 kr. Rv, 33 000 kr.
Bv, 35 880 kr. Fv.

Hälleviksstrand är ett municipalsamhälle på sydvästra sidan av Orust.

Med bidrag av statsmedel förbättrades samhällets hamn under åren 1935—36 för en kostnad av 26 000 kronor genom anläggning av en brygga, som användes för landning av fisk m. m. Båtarnas förtöjningsplatser äro belägna dels sydost om landningsbryggan, dels i den långa, grunda viken norr därom. Skyddet mot sjögång söderifrån är otillfredsställande.

Enligt upprättat förslag skulle två mindre vågbrytare anläggas, varjämte den yttre delen av den förenämnda viken skulle fördjupas delvis till 4 m, delvis till 2,5 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Hälleviksstrands fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 50 000 kr.

Gullholmen, Gullholmens kommun. 64 yf, 20 bf, 64 750 kr. Rv, 245 450 kr. Bv, 223 320 kr. Fv.

Gullholmen är en ö, belägen väster om Orust. Med bidrag av statsmedel förbättrades öns hamn under åren 1936—37 för en kostnad av 140 430 kronor. Önskemål ha framförts om vissa kompletteringar av hamnen genom förlängning av befintliga pirar, muddring m. m.

Enligt inhämtade uppgifter har Gullholmen under senare åren gått tillbaka såsom fiskeläge.

Fiskehamnsutredningen har icke funnit tillräckliga skäl föreligga att för närvarande förorda utvidgning av hamnanläggningarna på Gullholmen.

Ellös, Morlanda kommun.

Ellös ligger på nordvästra sidan av Orust. Enligt inhämtade uppgifter finnas på platsen 4 yrkes- och 10 binäringsfiskare. Båtarna förtöjas vid enkla bryggor i en väl skyddad vik. En i otillfredsställande skick varande ångbåtsbrygga finnes.

Enligt upprättat förslag skulle anläggas dels en yttre, av vågbrytare skyddad hamn för större fiskebåtar, dels en småbåtshamn. Kostnaden skulle vid nuvarande prisläge uppgå till omkring 330 000 kronor.

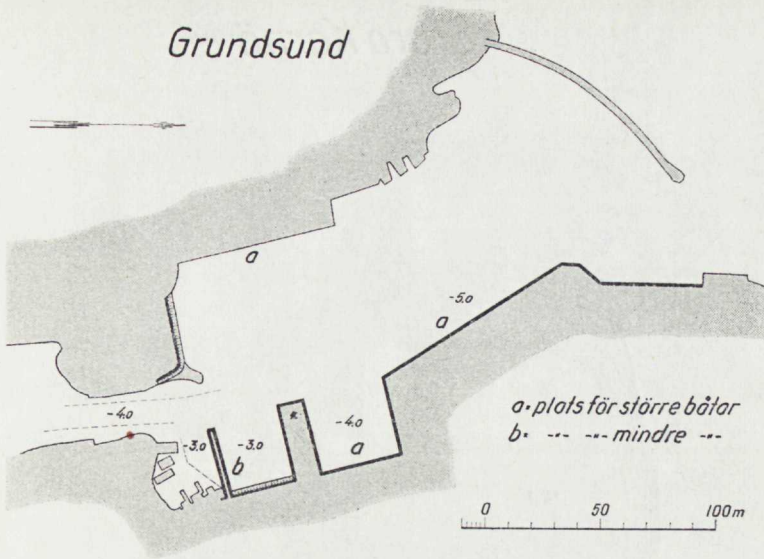
Fiskehamnsutredningen anser sig för närvarande icke kunna förorda anläggning av fiskehamn vid Ellös med hänsyn till fiskets ringa omfattning.

Slussen, Torps kommun. 10 yf, 5 bf, 14 300 kr. Rv, 24 200 kr. Bv, 52 240 kr. Fv.

Slussen (Kleva Orust) ligger på östra sidan av Orust. Önskemål ha framförts om åtgärder till skydd för fiskebåtarna. På grund av fiskets relativt ringa omfattning har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra föranstalta om upprättande av arbetsplan för fiskehamn på denna plats. Utredningen vill emellertid icke motsätta sig förbättring av hamnförhållandena på platsen, därest detta kan ske med bidrag av för smärre arbeten m. m. avsedda medel.

Grundsund, Grundsunds kommun. 150 yf, 15 bf, 166 690 kr. Rv, 441 500 kr. Bv, 808 818 kr. Fv.

Grundsunds fiskeläge ligger på båda sidor av sundet mellan Skaftö och

en väster därom belägen mindre ö. Fiskehamnen, som tillhör staten, anlades under åren 1914—18 för en kostnad av 833 076 kronor. I sitt nuvarande skick består anläggningen av dels yttre hamnen med en vågbrytare och en stenkaj, dels Kolbommen med en stenkaj, dels ock kanaler mellan Kolbommen och Valbyfjorden samt mellan Valbyfjorden och havet.

På östra sidan av yttre hamnen finnas vidare en provisorisk tilläggsbrygga av trä samt äldre fallfärdiga småbryggor. Behovet av bättre förtöjningsmöjligheter i yttre hamnen är synnerligen stort. Likaledes erfordras breddning av inloppet till Kolbommen samt ombyggnad av den i allmän väg ingående klaffbron mellan samhällets båda delar.

Enligt upprättat förslag skulle befintliga bryggor på östra sidan av yttre hamnen rivras och ersättas med landkajer och bryggor av betong. Bakom landkajerna skulle hamnplaner iordningställas. Inloppet till Kolbommen skulle vidgas genom muddring och undervattenssprängning. Vissa fördjupningar av yttre hamnen skulle utföras.

Den förenämnda ombyggnaden av klaffbron synes böra utföras och bekostas av väghållaren.

Fiskehamnsutredningen förordar

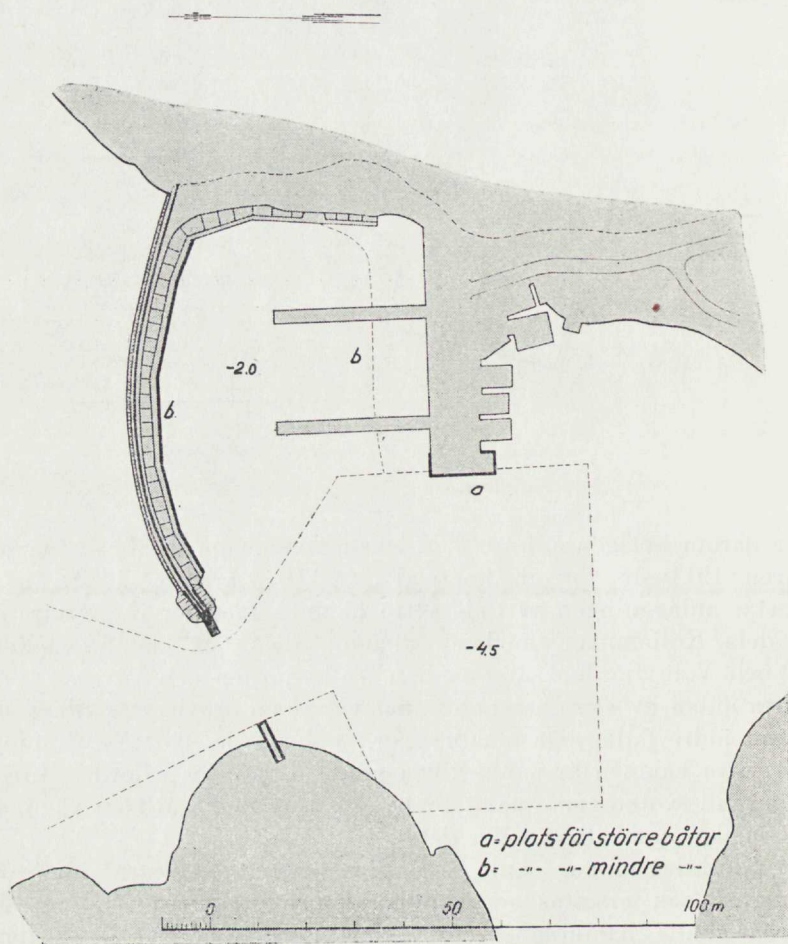
förbättring av statens fiskehamn i Grundsund enligt ovan för

en kostnad av 625 000 kr.

Stora Kornö, Lyse kommun. 34 yf, 31 700 kr. Rv, 31 500 kr. Bv, 75 526 kr. Fv.

Stora Kornö är belägen cirka 4 km nordväst om Lysekil. Med bidrag av statsmedel anlades öns fiskehamn under åren 1932—33 för en kostnad

Stora Kornö

av 68 000 kronor. Den består av en hamnbassäng, skyddad av en vågbrytare, samt två bryggor och en hamnplan.

Sättningar ha inträffat i vågbrytaren, så att denna nu icke ger erforderligt skydd mot sjögången. Den brygga, som ligger på vågbrytarens insida, är också för låg och överspolas vid högvatten. Hamnbassängen är alltför liten och vattendjupet är otillräckligt. Hamninloppet är för trångt.

Enligt upprättat förslag skulle en del av hamnbassängen och inloppsrännan fördjupas till 4,5 m. Vågbrytaren skulle förses med bröstvärn, bryggan innanför densamma ombyggas och därvid höjas. Vidare skulle vågbrytaren

förses med nytt pihuvud och en ny, kort vågbrytare byggas. Slutligen skulle ytterligare en brygga anläggas i anslutning till hamnplanen.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Stora Kornö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av . . 100 000 kr.

Lilla Kornö, Lyse kommun.

Lilla Kornö är belägen nordväst om Stora Kornö. Enligt uppgift finnas på ön omkring 15 yrkesfiskare, vilka använda 6 motordrivna båtar. Dessutom uppgives, att 6 i fraktfart utnyttjade båtar äro hemmahörande på ön. Med bidrag av statsmedel förbättrades hamnförhållandena på Lilla Kornö under åren 1935—36 för en kostnad av 50 000 kronor.

Önskemål ha framförts dels om ökning av hamnens vattendjup, vilket skulle vara för litet för fraktbåtarna, dels om påbyggnad av en vågbrytare, vilken uppgives icke giva tillräckligt skydd.

Fiskehamnsutredningen, som icke funnit tillräckliga skäl föreligga att föranstalta om upprättande av förslag till hamnens förbättring för närvarande, vill icke motsätta sig, att nödiga förbättringar komma till stånd, under förutsättning att detta kan ske under formen av smärre arbeten med därför avsedda bidragsmedel.

Skalhamn, Lyse kommun. 20 yf, 26 450 kr. Rv, 13 050 kr. Bv, 205 600 kr. Fv.

Skalhamns fiskeläge ligger på Stångenäset omkring 6 km norr om Lysekil. Med bidrag av statsmedel förbättrades hamnen 1933 för en kostnad av 57 700 kronor.

Hamnen är i befintligt skick alltför grund. Dessutom böra vissa för småbåtarna avsedda bryggor förses med ny överbyggnad.

Enligt upprättat förslag skulle en fördjupning av hamnbassängen till 3,6 m samt erforderliga reparationer av bryggorna draga en kostnad av omkring 9 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen förordar, att förenämnda förbättringsarbeten i Skalhamn komma till utförande med för smärre arbeten avsedda medel.

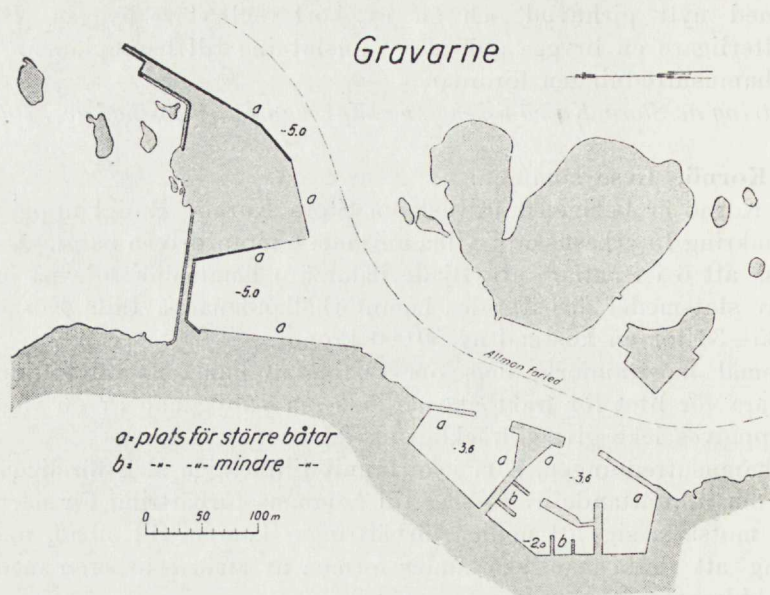
Malmö, Malmöns kommun. 74 yf, 5 bf, 90 825 kr. Rv, 132 700 kr. Bv, 680 140 kr. Fv.

Malmöns fiskehamn har under åren 1942—45 med bidrag av statsmedel utbyggt för en kostnad av 310 000 kronor. Önskemål ha framförts om ytterligare utbyggnad av hamnen genom anläggning av en särskild småbåtshamn. Enligt upprättat förslag skulle kostnaderna härför uppgå till 193 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen har icke ansett sig kunna för närvarande förorda ytterligare förbättringar av Malmöns fiskehamn.

Gravarne, Kungshamns kommun. 270 yf, 304 600 kr. Rv, 1 618 750 kr. Bv, 2 755 115 kr. Fv.

Gravarne, som är ett av landets största fiskelägen, ligger på sydvästra

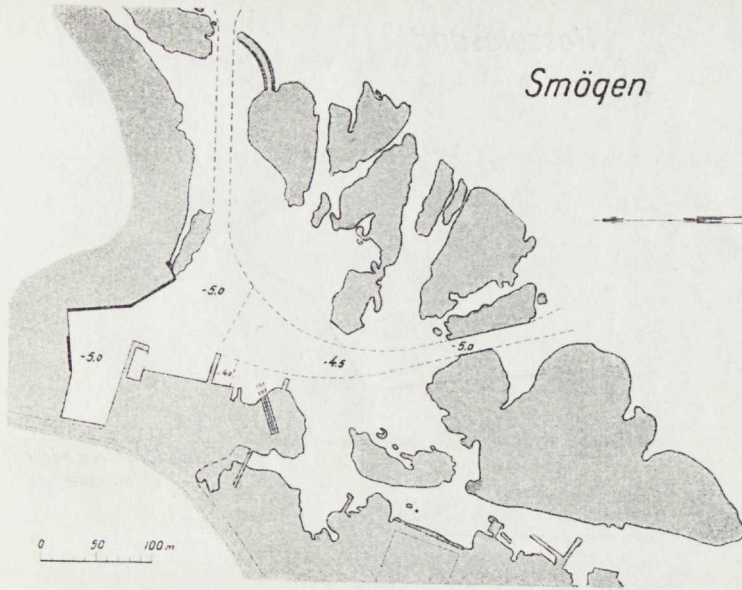

sidan av Sotenäset. Samhällets fiskehamn anlades med bidrag av statsmedel under åren 1934—38 för en sammanlagd kostnad av 563 000 kronor. Den består av en hamnbassäng, som skyddas av två pirlar. Den delas av en tredje pirl i två mindre bassänger. I samhället finnas fiskauktionshall samt ett flertal konservfabriker.

De nuvarande hamnutrymmena äro alldeles otillräckliga. Då fiskebåtarna samlas i hamnen, fylles denna helt, så att de vid kajerna liggande båtarna icke utan stora svårigheter kunna komma ut. På grund härav ha under år 1945 påbörjats betydande utvidgningar av hamnen. Arbetena härmed pågå alltjämt. De avse dels anläggning söder om den nuvarande hamnen av en lång landkaj, dels utbyggnad av nya kajer och hamnplaner på de s. k. Gulskären. Dessa sammanbindas med fastlandet genom utfyllnad av en vägbank. Kostnaden har beräknats till 1 200 000 kronor.

Även sedan förenämnda utvidgning av Gravarne fiskehamn blivit färdig, kommer behov av ytterligare tilläggsplatser där att göra sig gällande. Anledningen härtill är, att fiskehamnen under de senare åren i allt större utsträckning kommit att utnyttjas av fiskare från andra orter, vilka vid fiskauktionerna i Gravarne avsätta sin fångst. Dessutom befinner sig antalet fiskebåtar, hemmahörande i hamnen, i kraftig ökning och tendensen till användande av större fiskebåtar är tydlig. Ytterligare utvidgning av hamnen torde därför bliva ofrånkomlig.

Enligt upprättat förslag skulle anläggningarna på Gulskären fullföljas genom förlängning av kajerna där samt genom iordningställande av ytterligare områden å skären såsom hamnplan för upplag och dylikt. Arbetena

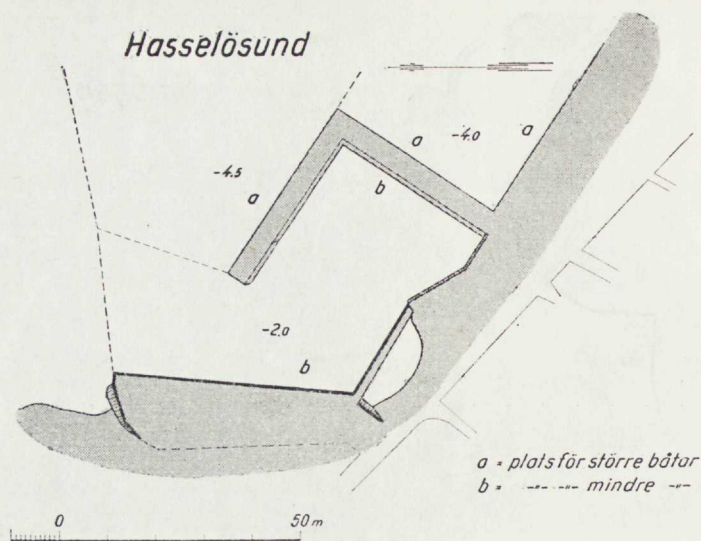
äga visst samband med av fiskehamnsutredningen framlagda förslag om iordningställande av särskilda vinterhamnar för fisket, men avses i allt väsentligt motiverade redan av behovet av ökat utrymme i hamnen för den fiskeflotta, som normalt nyttjar densamma.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Gravarne fiskehamn enligt ovan för en kostnad av . . 525 000 kr.

Smögen, Smögens kommun. 346 yf, 5 bf, 481 425 kr. Rv, 1 187 000 kr. Bv, 4 575 484 kr. Fv.

Smögen är, vad antalet fiskare beträffar, landets största fiskeläge och ligger strax väster om Gravarne. Fiskeläget har två hamnar. Större delen av fiskebåtsflottan är vanligen förlagd till den gamla hamnen, bestående av ett antal bryggor samt kajer utmed stränderna av ett sund, som är väl skyddat mot sjögång utom vid sydostliga stormar. En mindre del av båtflottan förlägges till den under åren 1921—24, 1936—38 och 1944 för en sammanlagd kostnad av 481 106 kronor anlagda statens fiskehamn vid Smögen, som är väl skyddad mot sjön. Utom vid de tillfällen, då gamla hamnen oroas av sjögång och fiskarna därför flytta sina båtar till statens fiskehamn, är denna relativt dåligt utnyttjad. Detta sammanhänger främst därmed, att den äldre bebyggelsen i Smögen är koncentrerad till trakten av den gamla hamnen. Under de senaste åren har bebyggelsen dock alltmer vuxit ut mot statens hamn, som därigenom kommit att ligga centralare än tidigare. Den gamla hamnen, som är helt fullbelagd, torde knappast kunna på tillfredsställande sätt utvidgas eller förbättras.

Statens fiskehamn ligger vid en vik, som öppnar sig mot sydost och skyddas av ett antal, vid mynningen belägna mindre öar. Inloppet är försedd med en vågbrytare och är omkring 200 m långt. Det är så smalt, att fartygens navigering är förenad med risker och möten mellan fiskebåtar kan ej ske. I hamnen finnas vissa kajanläggningar. Vattendjupet är delvis 4, delvis 5 m.

Enligt upprättat förslag till förbättring av statens fiskehamn vid Smögen skulle ytterligare en segelränna anläggas söder om det befintliga inloppet. I in- och utfarterna skulle därefter trafiken kunna enkelriktas. Vidare skulle ytterligare kajer med en sammanlagd längd av 137 m anläggas och den inre delen av hamnbassängen fördjupas till 5 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av statens fiskehamn vid Smögen enligt ovan för en kostnad av 350 000 kr.

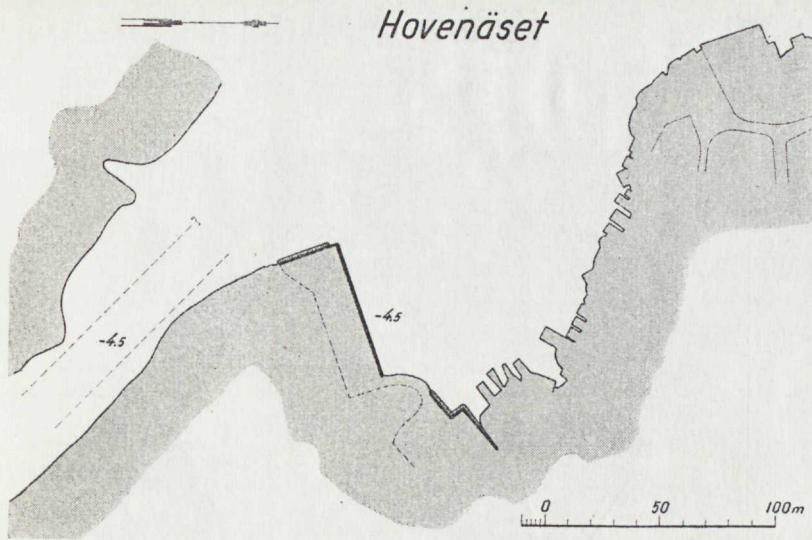
Hasselösund, Smögens kommun. 60 yf, 92 700 kr. Rv, 447 400 kr. Bv, 616 022 kr. Fv.

Hasselösunds fiskeläge ligger på Hasselö, norr om och fast förbunden med Smögen. Med bidrag av statsmedel anlades platsens fiskehamn under åren 1940—44 för en kostnad av 199 000 kronor. Hamnen är i fullgott skick, men behov av ökat utrymme för småbåtarna föreligger redan.

Enligt upprättat förslag skulle hamnen förses med en landkaj med bakomliggande hamnplan samt en brygga, allt avsett för småbåtar. Utanför kajen och bryggan skulle vattendjupet ökas till 2 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Hasselösunds fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 43 000 kr.

Hovenäset, Askums kommun. 48 yf, 2 bf, 51 640 kr. Rv, 199 000 kr. Bv, 441 081 kr. Fv.

Hovenäset ligger på Sotenäset cirka 3 km nordost om Gravarne. Fiskebåtarna förtöjas vid privata bryggor, spridda utmed stranden, som är relativt väl skyddad mot sjögång. Bryggorna äro mestadels i bristfälligt skick. Förutom en mindre gemensam brygga i hamnens södra del finnas inga egentliga hamnanordningar. Inloppet till hamnen liksom vissa delar av hamnbassängen ha otillräckligt djup.

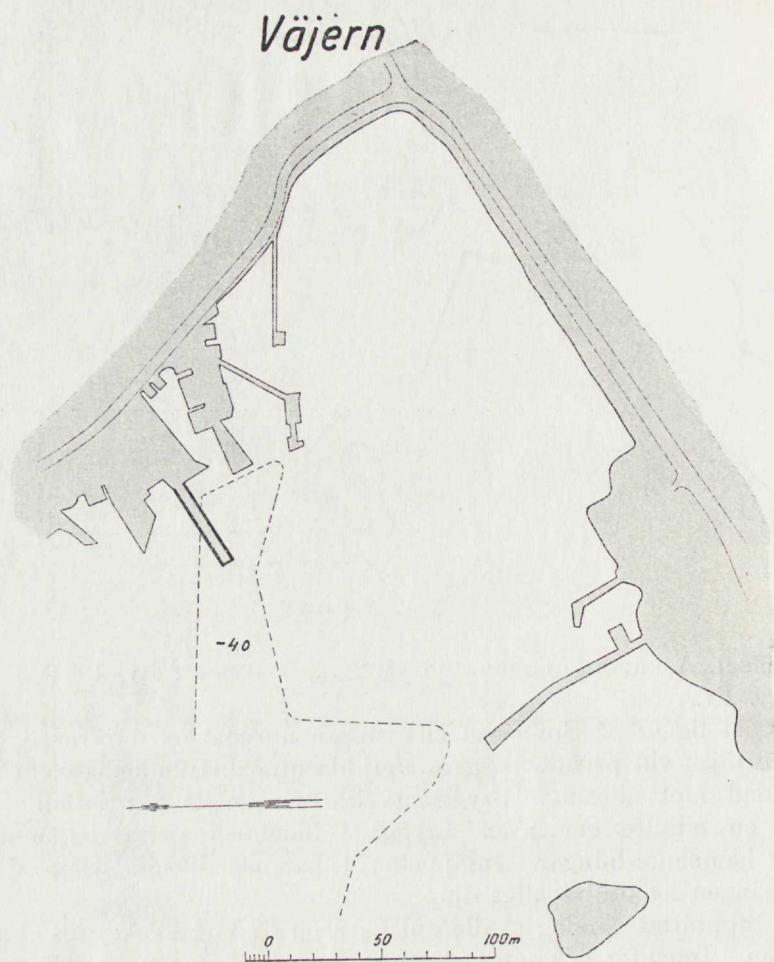
Enligt upprättat förslag skulle anläggas en 62 m lång kaj i södra delen av hamnen. Innanför och nordost om denna skulle genom utfyllningar anordnas en hamnplan med plats för upplag och nya sjöbodar. Vattenområdet framför kajen och i inloppet till densamma skulle fördjupas till 4,5 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Hovenäsets fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 110 000 kr.

Väjern, Askums kommun. 15 yf, 4 bf, 11 650 kr. Rv, 27 200 kr. Bv, 50 427 kr. Fv.

Väjern är ett mindre fiskeläge på västra sidan av Sotenäset och ligger vid en mot västliga och sydvästliga vindar oskyddad vik. Med bidrag av statsmedel förbättrades hamnförhållandena huvudsakligen genom vissa muddringsarbeten under år 1924 för en kostnad av 76 411 kronor. Hamnanordningarna bestå eljest av ett antal bryggor och kajer. Vid stormtillfällen kunna båtarna icke ligga vid vissa bryggor utan måste förankras utanför hamnen eller flyttas till annan hamn, i regel Gravarne. Grundförhållandena vid Väjern uppgivas vara sådana, att anläggning av en väl skyddad

hamn för hela den på platsen hemmahörande fiskebåtsflottan skulle medföra avsevärda kostnader.

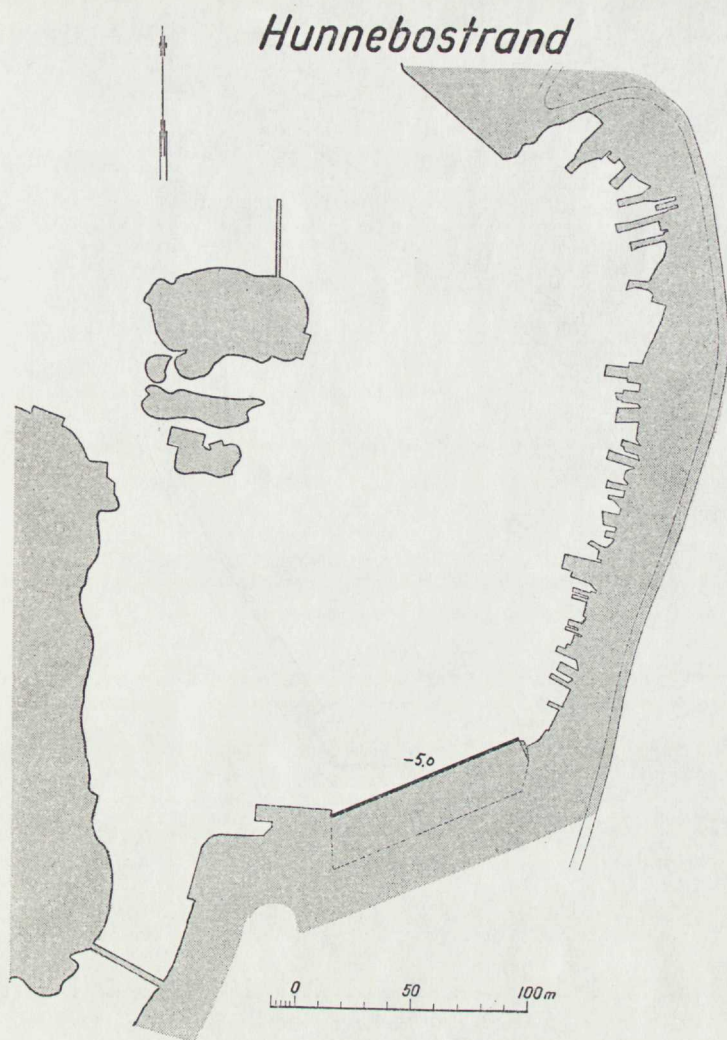
Enligt upprättat förslag skulle förhållandena på platsen i någon mån förbättras genom anläggning av en 40 m lång pir av trä, utgående från en befintlig lastbrygga i sydvästlig riktning. I skydd av denna skulle åtminstone en del av båtarna kunna förtöjas.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Väjerns fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.... 20 000 kr.

Hunnebostrand, Tossene kommun. 45 yf, 25 bf, 41 980 kr. Rv, 47 600 kr. Bv, 274 414 kr. Fv.

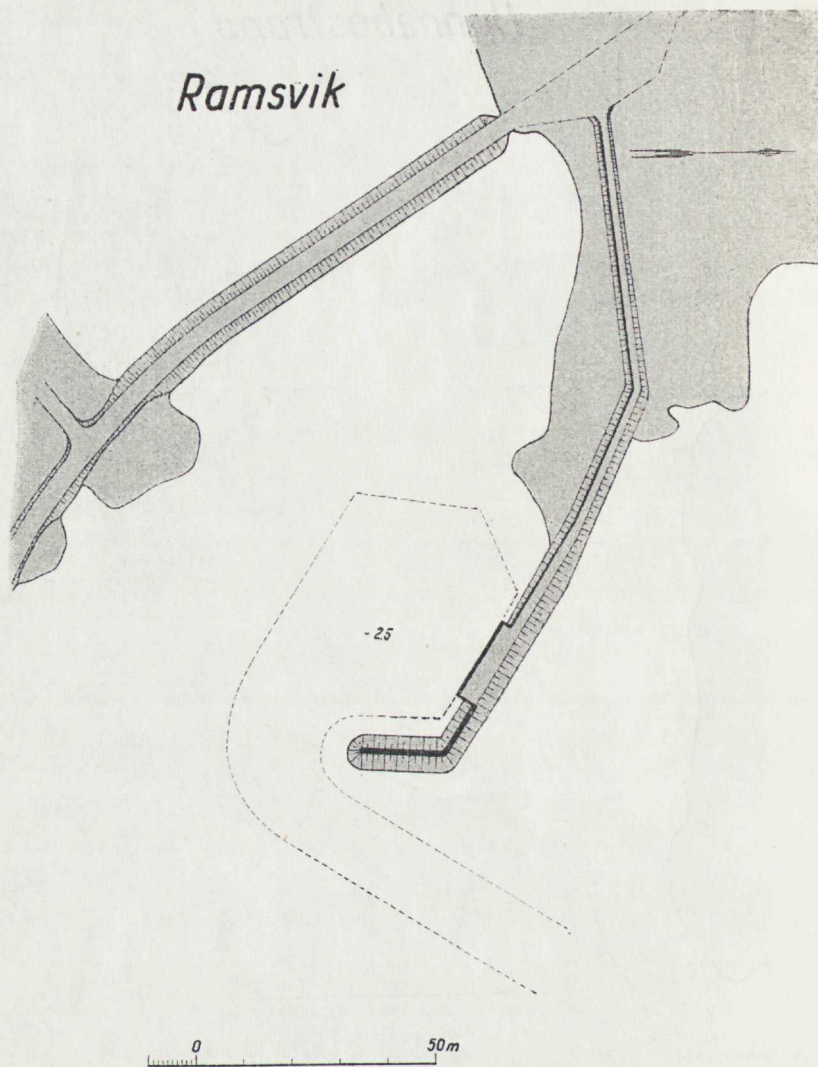
Hunnebostrands municipalsamhälle på västra sidan av Sotenäset har en mot sjögång naturligt skyddad hamn. I dennas norra del finnes en 50 m

lång kaj för den reguljära båttrafiken samt för fraktfarten. Den anlades med bidrag av statsmedel under åren 1923—24 för en kostnad av 246 817 kronor. En särskild för stentutlastning använd brygga finnes i hamnens södra del. Utmed stranden mellan dessa bryggor finnes vidare ett stort antal sjöbodar med tillhörande enkla och mestadels i dåligt skick varande träbryggor, vid vilka fiskebåtarna förtöjas. För fisket erforderliga gemensamma förtöjningsplatser saknas däremot helt.

Enligt upprättat förslag skulle en 85 m lång landkaj anläggas i hamnens södra del för fiskebåtarna. Bakom denna skulle utfyllas hamnplan.

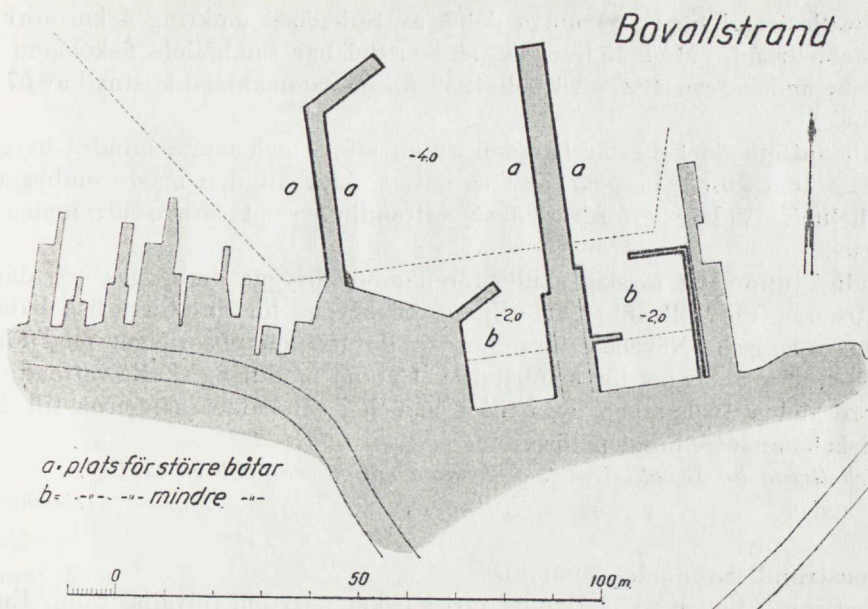
Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Hunnebostrands fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 152 000 kr.

Ramsvik, Askums kommun.

Ramsviks fiskeläge ligger vid nordspetsen av den del av Sotenäset, som avskilts från fastlandet vid anläggning av Sotenkanalen. Enligt uppgift finnas på platsen 8 yrkes- och 3 binäringsfiskare. Samhället saknar egentliga hamnanläggningar och de tilläggsplatser, vilka användas, skyddas endast av en enklare, av fiskarna själva utförd vågbrytare. Hamnplatsen är hårt utsatt för sjögång vid nordostliga vindar.

Enligt upprättat förslag skulle vid Ramsvik anläggas en mindre fiskehamn med 2,5 m vattendjup. Den befintliga vågbrytaren skulle påbyggas och förlängas. Utmed dess insida skulle utföras en 18 m lång tilläggsbrygga av trä.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Ramsviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av... 45 000 kr.

Ulebergshamn, Tossene kommun.

Ulebergshamns samhälle är beläget cirka 2 km norr om Hunnebostrand på Sotenäset. Enligt uppgift finnas på platsen 5 yrkes- och 9 binäringsfiskare. Hamnen ger tillräckligt skydd mot sjögången och tillfredsställande förtöjningsplatser för fiskebåtarna finnas. Vattendjupet i hamnområdet är emellertid otillfredsställande. Önskemål ha framförts dels om muddring, dels ock om förlängning av en i hamnen befintlig lastbrygga, använd för fraktfarten. Enligt upprättat förslag skulle muddringsarbetena draga en kostnad av 4 300 kronor och övriga arbeten 35 700 kronor eller sammanlagt 40 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen har icke funnit tillräckliga skäl föreligga att för närvarande förorda utförande av andra arbeten i Ulebergshamn än de avsedda muddringsarbetena. Statsbidrag till dessa arbeten torde kunna anvisas av för smärre arbeten m. m. avsedda medel.

Bovallsstrand, Tossene kommun. 60 yf, 30 bf, 54 750 kr. Rv, 66 000 kr. Bv, 310 919 kr. Fv.

Bovallsstrand ligger på norra delen av Sotenäset omkring 4 km norr om Hunnebostrand. Med bidrag av statsmedel har samhällets fiskehamn förbättrats under åren 1927—28 och 1932 för en sammanlagd kostnad av 57 100 kronor.

I befintligt skick består hamnen av en större och några mindre bryggor av trä. Den större bryggan är i så dåligt skick att den måste ombyggas i sin helhet. Vidare erfordras ökat vattendjup samt större utrymmen för båtarna.

Enligt upprättat förslag skulle förenämnda brygga ombyggas och därvid konstrueras för biltrafik. Ytterligare en brygga för de större fiskebåtarna skulle anläggas. Närmast stranden skulle två hamnbassänger med förtöjningsbryggor anläggas för småbåtarna. Genom muddring skulle vattendjupet i yttre delen av hamnen ökas till 4 m och i småbåtsbassängerna till 2 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Bovallsstrands fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 150 000 kr.

Heestrand, Svenneby kommun.

Heestrand ligger på fastlandet cirka 5 km norr om Bovallsstrand. Enligt uppgift finnas på platsen 8 yrkes- och 5 binäringsfiskare. Skyddad hamn saknas.

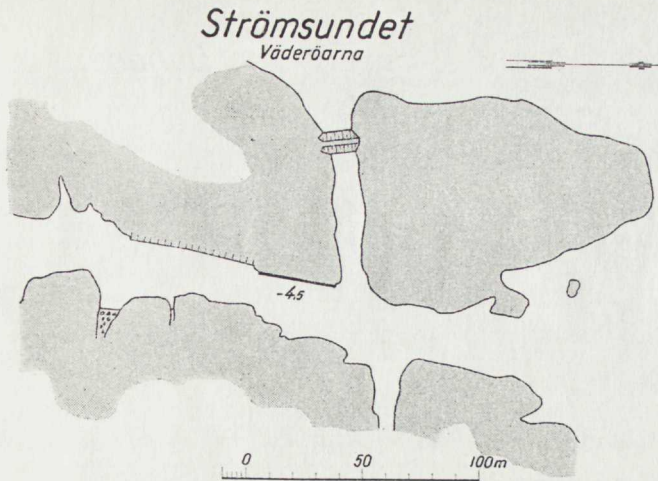
Enligt upprättat förslag skulle på platsen anläggas en fullständig hamn med vågbrytare, lastkaj, hamnplan och tillfartsvägar. Vid nuvarande prisläge torde kostnaden för planens genomförande kunna uppskattas till 190 000 kronor.

Fisket i Heestrand uppgives vara av relativt ringa omfattning. Den ifrågasatta hamnanläggningen skulle möjligen bli till nytta för fraktfarten. Fiskehamnsutredningen har emellertid icke ansett tillräckliga skäl föreligga att för närvarande förorda statsbidrag av för fiskehamnar avsedda medel till anläggning av fiskehamn i Heestrand.

Hamburgön, Kville kommun. 23 yf, 12 bf, 23 465 kr. Rv, 33 300 kr. Bv, 49 477 kr. Fv.

Hamburgön, belägen sydväst om Fjällbacka, är genom Hamburgsund skild från fastlandet. På ön finnas inga egentliga hamnanläggningar. Fiskarna ha sina båtar på olika platser utmed öns stränder. Önskemål ha framförts om anläggning av en fiskehamn vid Sjöviken på öns västra sida. Där finnes ett antal av fiskarna utförda, enkla träbryggor. Platsen är icke direkt utsatt för havssjö, men vid storm uppstår ändock besvärande sjöhävning där. Båtarna måste då antingen förankras ute i viken eller flyttas till Hamburgsund öster om ön.

På grund av bottenförhållandena vid den föreslagna hamnplatsen vid Sjöviken skulle anordningar, medförande fullgott skydd mot sjöhävningen, bli mycket dyrbara. Fiskarna bo spridda över hela den stora ön och ha, som antytts, sina båtar på flera olika ställen vid dess stränder. Endast ett mindre

antal torde komma att utnyttja en eventuell hamn vid Sjöviken. På grund härav har upprättat förslag till fiskehamn på Hamburgön begränsats till att omfatta anläggning av en 50 m lång landkaj, iordningställande av hamnplan samt muddringsarbeten. Ehuru kravet på skydd mot sjöhävningen åsidosatts, uppgår beräknade kostnaden enligt arbetsplanen till 100 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen har icke ansett sig kunna för närvarande förorda statsbidrag till en så dyrbar anläggning på Hamburgön.

Strömsundet, Kville kommun.

Strömsundets fiskehamn är belägen väster om Storö inom ögruppen Väderöarna i havsbandet väster om Fjällbacka. Strömsundet användes i stor utsträckning såsom nödhavn av fiskare, vilka bedriva fiske i vattenområdena kring Väderöarna. Med bidrag av statsmedel utfördes under åren 1941—44 ett ledverk för förtöjning av båtarna samt en mindre vågbrytare. Kostnaden härför uppgick till 14 000 kronor.

Ytterligare förtöjningsanordningar samt — i en del av Strömsundet — ökat vattendjup erfordras.

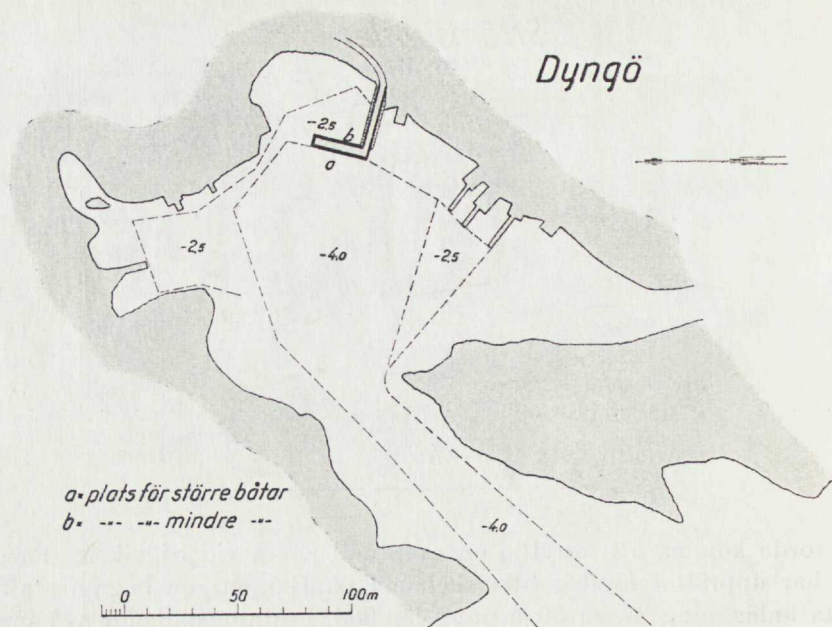
Enligt upprättat förslag skulle dels ett 30 m långt ledverk, dels den erforderliga muddringen till 4,5 m vattendjup utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

förbättring av Strömsundets fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 20 000 kr.

Dyngö, Kville kommun. 17 yf, 6 bf, 23 570 kr. Rv, 31 300 kr. Bv, 99 061 kr. Fv.

Dyngö ligger väster om Fjällbacka. Fiskarna förtöja sina båtar vid enkla bryggor i en mot sjögång naturligt skyddad vik. Vattendjupet vid bryggorna samt i delar av viken och dess inlopp är otillräckligt. För de båtar, varmed fastlandsförbindelserna upprätthållas, finnes en särskild brygga, vilken är i fallfärdigt skick.

Enligt upprättat förslag skulle en ny brygga med tillfartsväg anläggas och vattendjupet i hamnen och hamninloppet ökas. Bryggan skulle utföras med tilläggsplatser för större båtar på utsidan och för småbåtar på insidan.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Dyngö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av... 50 000 kr.

Kämpersvik, Tanums kommun. 3 yf, 10 bf, 23 500 kr. Rv, 20 100 kr. Bv, 63 912 kr. Fv.

Kämpersviks fiskeläge ligger vid en vik på fastlandet ungefär mitt emellan Fjällbacka och Grebbestad. Egentliga hamnanordningar saknas och båtarna förtöjas vid enkla bryggor, vilka äro oskyddade mot sjögång västerifrån.

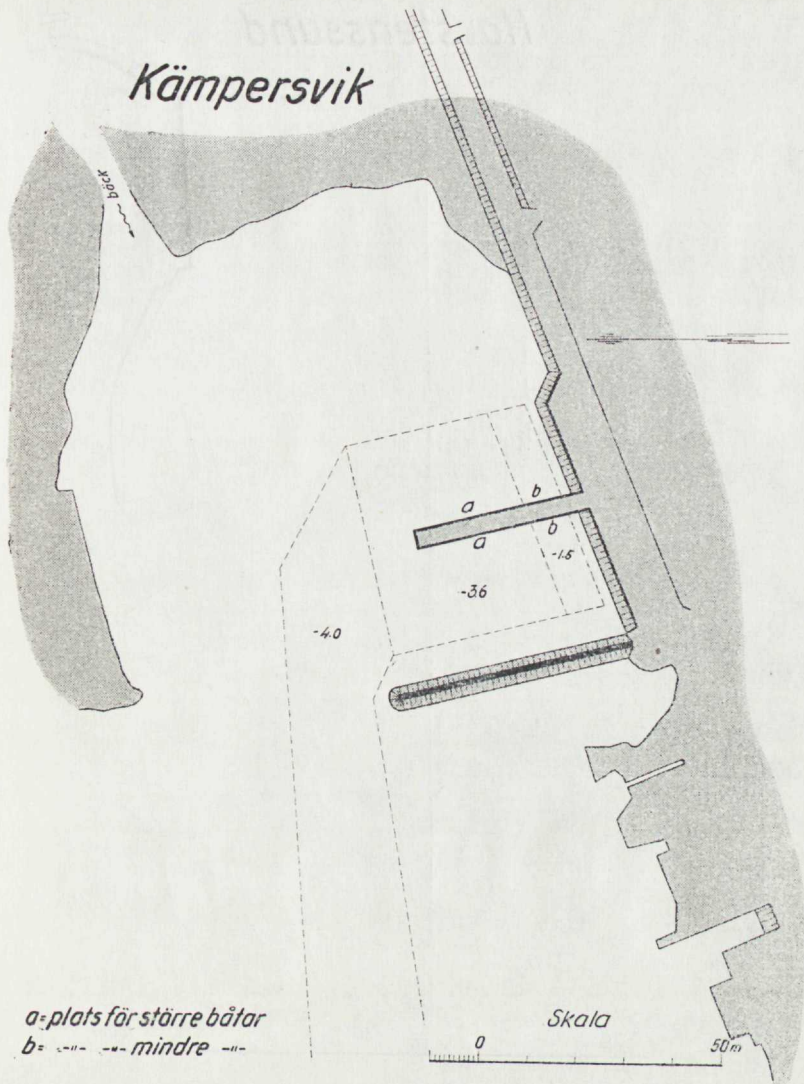
Enligt upprättat förslag skulle från stranden utbyggas en vågbrytare. I skydd av denna skulle anläggas en 36 m lång träbrygga och vattenområdet på ömse sidor därom samt hamninloppet skulle fördjupas genom muddring till 3,6 m respektive 4 m. Vidare skulle den utmed stranden liggande vägen breddas, så att erforderlig hamnplan erhålles.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Kämpersviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 75 000 kr.

Havstensund, Tanums kommun. 62 yf, 6 bf, 50 265 kr. Rv, 107 700 kr. Bv, 512 024 kr. Fv.

Havstensunds fiskeläge ligger på fastlandet omkring 8 km norr om Grebbestad. Hamnanläggningarna bestå i huvudsak av några bryggor av trä, mesta-

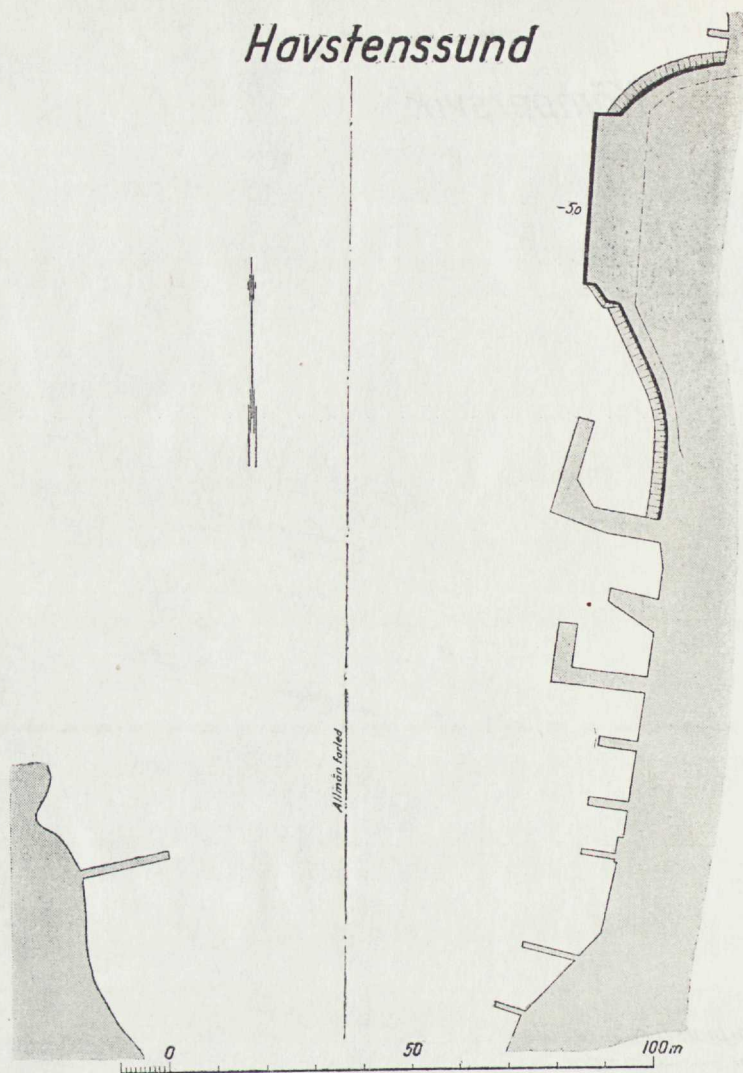

dels i dåligt skick, samt en mindre hamnplan. Havstensunds hamn användes icke blott av de i samhället hemmahörande fiskarna utan även av de på öarna utanför kusten bosatta fiskarna, vilka ilandföra sina fångster där. Behovet av ytterligare förtöjningsplatser samt av ökat utrymme i land för upplag är stort.

Enligt upprättat förslag skulle omedelbart norr om de befintliga bryggorna utföras en 38 m lång kaj. Hamnplan och tillfartsvägar till denna skulle anläggas.

Fiskarna ha framfört önskemål om genomförande av ett mera omfattande förslag till hamnens förbättring.

Havstenssund

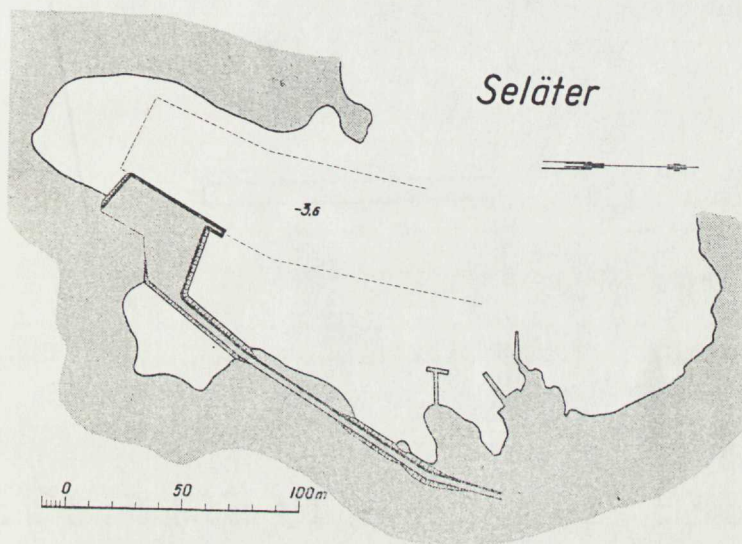
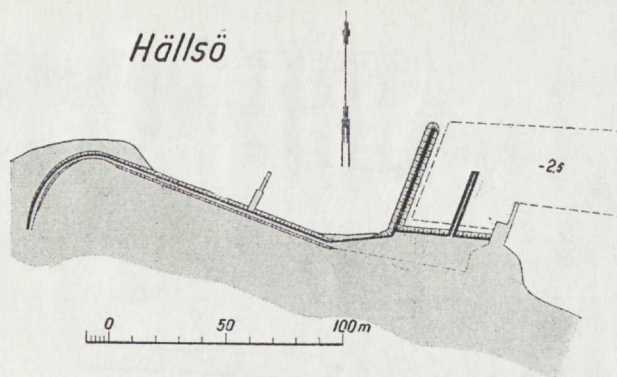

Fiskehamnsutredningen, som förutsätter, att behovet av ytterligare förbättringar av hamnen omprövas vid upprättande av definitiv arbetsplan för arbetena, anser sig för närvarande böra inskränka sig till att förorda ovan nämnda förslag till

anläggning av Havstensunds fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 38 000 kr.

Hällsö, Tanums kommun. 14 yf, 6 bf, 14 890 kr. Rv, 28 200 kr. Bv, 346 696 kr. Fv.

Hällsö ligger utanför Havstenssund. Ön saknar egentliga hamnanläggningar och behovet av skyddad hamn på ön är därför stort.

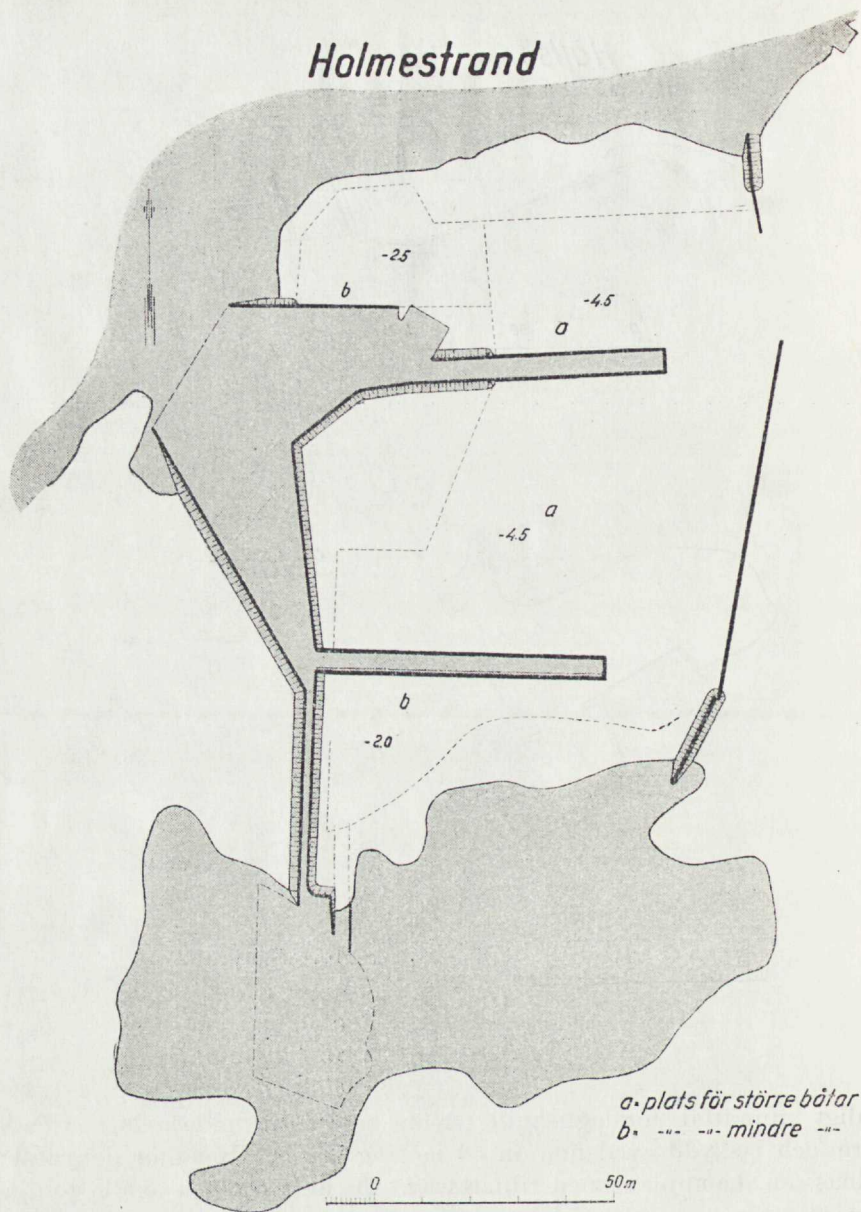
Enligt upprättat förslag skulle på öns nordöstra udde anläggas en vågbrytare och i skydd av denna en 30 m lång träpir. Innanför denna skulle anordnas en hamnplan med tillfartsväg. Hamnbassängen skulle fördjupas till 2,5 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Hällsö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av.... 50 000 kr.

Seläter. Skee kommun. 22 yf, 3 bf, 23 250 kr. Rv, 73 800 kr. Bv, 273 509 kr. Fv.

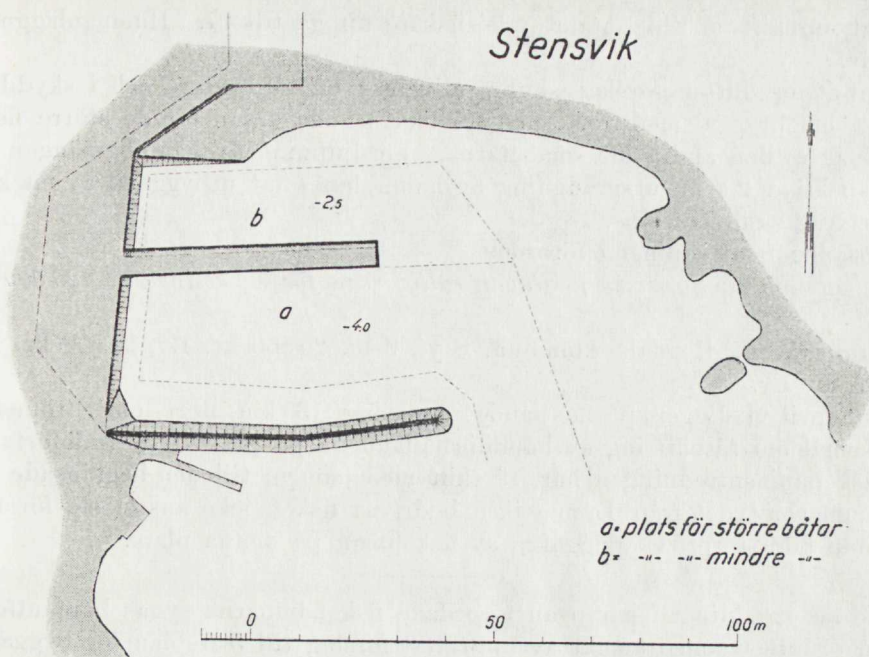
Seläters fiskeläge ligger på fastlandet omkring 3 km nordväst om Strömstad. Båtarna förtöjas vid enkla bryggor i en vik. Vid dessa bryggor er-

hålla båtarna icke tillräckligt skydd mot sjögången vid västliga och nordvästliga vindar.

Enligt upprättat förslag skulle längre in i viken förläggas en omkring 50 m lång kaj av betong. Innanför denna skulle utsprängas och fyllas en hamnplan med utrymme för upplag och sjöbodrar. Från hamnplanen till

Stensvik

samhället skulle anordnas en tillfartsväg. Hamnbassängen skulle uppuddras till 3,6 m vattendjup.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Seläters fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 117 000 kr.

Holmestrand, Hogdals kommun. 54 yf, 18 bf, 127 160 kr. Rv, 141 300 kr. Bv, 608 748 kr. Fv.

Holmestrands fiskeläge ligger vid mynningen av Dynekilen omkring 6 km norr om Strömstad. Egentlig hamnanläggning saknas och båtarna förtöjas vid enkla bryggor utan tillräckligt skydd mot sjögången.

Enligt upprättat förslag skulle mellan fastlandet och ön Lilla Öxer utbyggas ett system av vågbrytare, omslutande en hamnbassäng, vilken skulle fördjupas genom muddring till 4,5 m i de yttre, till 2,5 m respektive 2 m i de inre delarna. I bassängen skulle anläggas två förtöjningsbryggor för de större fiskebåtarna och en brygga för småbåtarna. Genom breddning av västra vågbrytaren samt genom utfyllningar och utsprängningar skulle erforderliga hamnplaner erhållas.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Holmestrands fiskehamn enligt ovan för en kost-

nad av 250 000 kr.

Stensvik, Hogdals kommun.

Även Stensviks fiskeläge ligger vid Dynekilen väster om Holmestrand.

Enligt uppgift skulle antalet yrkesfiskare uppgå till 27. Hamnanläggning saknas.

Enligt upprättat förslag skulle utbyggas en vågbrytare och i skydd av denna en brygga med förtöjningsplatser å ena sidan för de större fiskebåtarna, å den andra för småbåtarna. Fördjupning av hamnbassängen till 4 respektive 2,5 m, utsprängning av hamnplan samt utbyggnad av en kort tillfartsväg skulle utföras.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Stensviks fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 120 000 kr.

Lunnevik, Hogdals kommun. 8 yf, 9 bf, 25 560 kr. Rv, 24 500 kr. Bv, 41 444 kr. Fv.

Lunnevik ligger på fastlandet omkring 13 km norr om Strömstad. Önskemål om förbättring av hamnförhållandena på platsen ha framförts.

Fiskehamnsutredningen har, särskilt med hänsyn till den begränsade omfattningen av det från Lunnevik bedrivna fisket, icke ansett sig för närvarande böra förorda anläggning av fiskehamn på denna plats.

De av utredningen här ovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Göteborgs och Bohus län (s. 258—259).

Vänern.

Älvsborgs, Skaraborgs och Värmlands län.

Inom Älvsborgs, Skaraborgs och Värmlands län förekommer yrkesfiske huvudsakligen i Vänern. Utmed stränderna av denna insjö finnas ett antal platser, vilka till följd av fiskarnas antal kunna sägas ha karaktären av fiskelägen. Vid flera av dessa föreligger behov av förbättrade hamnar, ehuru enkla hamnplatser flerstades ordnats av fiskarna själva med eller utan bidrag av restituerade besöksmedel.

I Vänern bedrivs fiske efter gös, gädda, sik, abborre, lax, siklöja och annan sötvattensfisk. För fisket användas motorbåtar, med ett största djupgående av omkring 1 m samt roddbåtar.

Vänerns fiskareförbund har framfört önskemål om statsbidrag till följande företag inom Skaraborgs län, nämligen anläggning av kanal genom Hindens rev, förbättring av farleden genom Ullersundet samt anläggning av fiskehamnar vid Dettern, Spiken, Frösviken och Sandviken, ävensom till följande företag inom Värmlands län, nämligen anläggning av fiskehamnar på Härö samt vid Ekenäs, Laholmen, Hamnudden och Rud i Värmlands län.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län har icke funnit att behov av fiskehamnsanläggningar föreligger inom länet.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län har ansett de av Vänerns fiskareförbund föreslagna arbeten, vilka avse kanal genom Hindens rev och fördjupning av Ullersundet, ehuru i och för sig önskvärda, icke böra ifrågakomma till utförande med statsbidrag av anslag till fiskehamnar, men har tillstyrkt anläggning av de ifrågasatta hamnarna vid Spiken, Sandviken och Dettern.

Länsstyrelsen i Värmlands län har förordat utförande av den av Vänerns fiskareförbund föreslagna fiskehamnen på Härö samt hemställt om utredning beträffande övriga projekt inom länet.

Beträffande ifrågasatta företag inom *Skaraborgs län* får fiskehamnsutredningen anföra följande.

Dettern, Vänersnäs kommun.

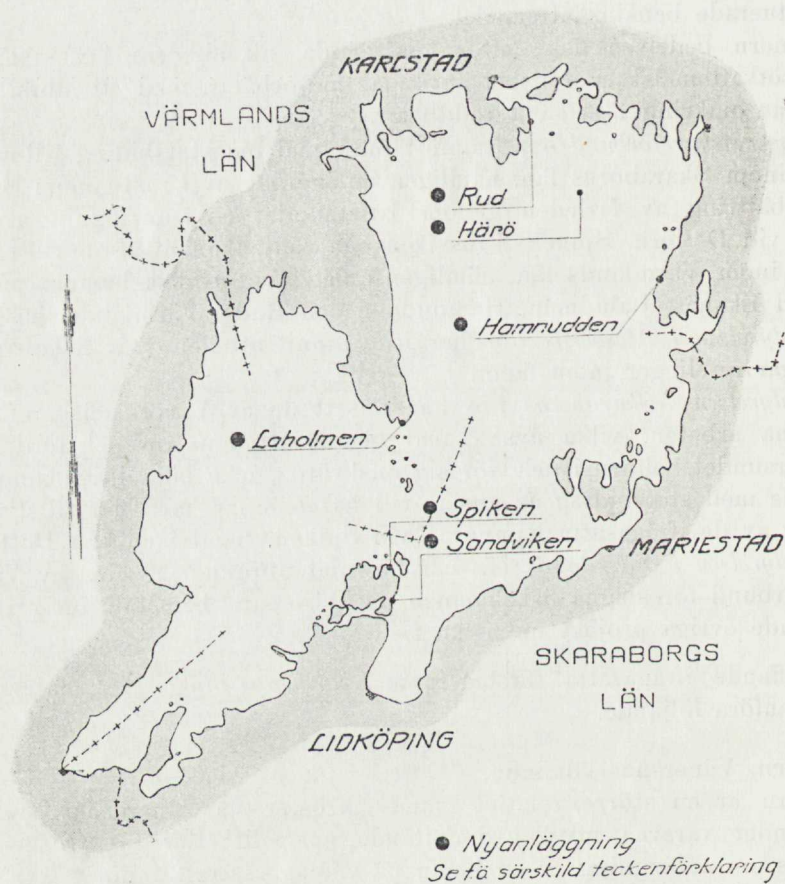
Dettern är en större, relativt grund vik öster om Vänersnäs. I viken är fisket under vårarna mycket omfattande, speciellt efter gös. Önskemål ha framförts om anläggning av en hamn på vikens västra strand.

Fiskehamnsutredningen har icke funnit tillräckliga skäl föreligga att föranstalta om upprättande av förslag till fiskehamn vid Dettern.

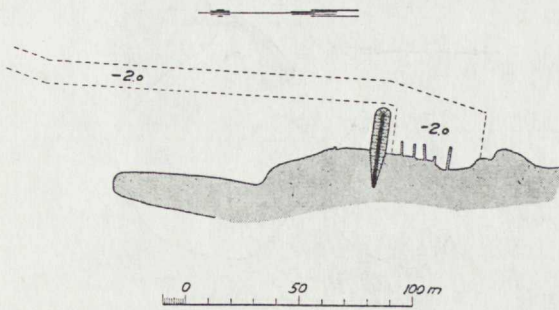
Kanal genom Hindens rev, Söne och Skalunda kommuner.

Hindens rev utgöres av en smal udde på västra sidan av det näs, som väster om Lidköping sträcker sig ut i Vänern. Udden har en längd av omkring 5 km över vattenytan och fortsätter ytterligare ett par kilometer såsom undervattensrev rakt ut från land. Fiske bedrivs både norr och söder

VÄRMLANDS OCH SKARABORGS LÄN

Spiken

om Hindens rev och en kanal genom detta skulle avsevärt förkorta sjövägen mellan de olika fiskeplatserna och fiskarnas hemorter. Även för andra mindre båtar skulle en sådan kanal komma till nytta.

Enligt upprättat förslag skulle den ifrågasatta farleden erhålla en längd av 140 m, en bredd av 10 m och ett djup av 2,5 m vid medelvattenstånd. Kostnaden skulle uppgå till 50 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen har icke ansett företaget så angeläget ur fiskets synpunkt, att detsamma bör utföras med bidrag av för fiskehamnsbyggnader avsedda medel.

Ullersundet, Otterstads, Strö och Sunnerbergs kommuner.

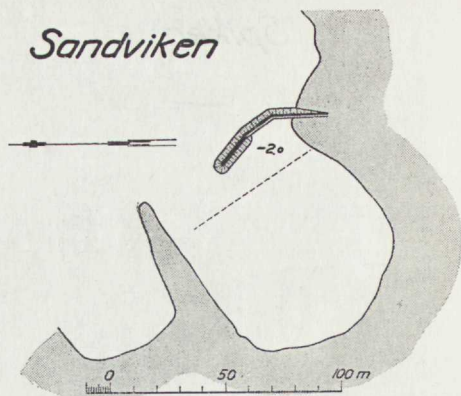
Ullersundet är det sund som skiljer Kållandsö från fastlandet. Ett relativt stort antal i trakten boende fiskare använda farleden genom sundet. Den trafikeras även av en båt, som tre gånger i veckan avhämtar fiskefångsterna för transport till Ullersundsbro, varifrån fisken vidarebefordras med buss till Lidköping. Slutligen utnyttjas farleden sommartid i ganska stor utsträckning av småbåtar. Vid lågvattenstånd i Vänern är emellertid vattendjupet i vissa delar av sundet så ringa, att all båttrafik måste upphöra.

Enligt upprättat förslag skulle farleden upprensas så att den erhöle en minsta bottenbredd av 8 m utom vid Ullersundsbro och vid en trång passage i farledens västra del, där den skulle bli 4 respektive 5 m. Djupet skulle vid medelvattenstånd bli 2,2 m. Kostnaden för upprensningen skulle uppgå till 93 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen har icke ansett företaget så angeläget ur fiskets synpunkt, att detsamma bör utföras med bidrag av för fiskehamnsbyggnader avsedda medel.

Spiken, Otterstads kommun.

Fiskeläget Spiken ligger på nordöstra sidan av Kållandsö. Enligt uppgift finnas på platsen omkring 15 yrkesfiskare. De förtöja sina båtar vid

enkla bryggor vid en vik av Spikefjorden. Vattendjupet och skyddet mot sjögången äro där otillräckliga.

Enligt upprättat förslag skulle en 30 m lång vågbrytare anläggas utanför bryggorna. Därjämte skulle vattendjupet vid hamnplatsen och i inloppet till denna genom muddring ökas till 2 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Spikens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 17 000 kr.

Frösviken, Otterstads kommun.

Frösviken ligger på östra sidan av Kållandsö. Enligt uppgift finnas i orten 8 yrkesfiskare. De förtöja sina båtar i en vik, som saknar tillräckligt skydd mot sjögång vid sydliga och ostliga vindar. Vattendjupet är otillräckligt.

Enligt upprättat förslag skulle en kortare vågbrytare anläggas och vattendjupet ökas till 2 m genom muddring.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Frösvikens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 16 000 kr.

Sandviken, Otterstads kommun.

Sandviken är belägen på östra sidan av Kållandsö. Enligt uppgift finnas i orten 12 yrkesfiskare. De förtöja sina båtar i skydd av en mindre vågbrytare, som utförts under år 1934 med bidrag av restituerade bensinskatte-medel. Vågbrytaren är emellertid för kort och har för liten höjd. Vattendjupet innanför den är otillräckligt.

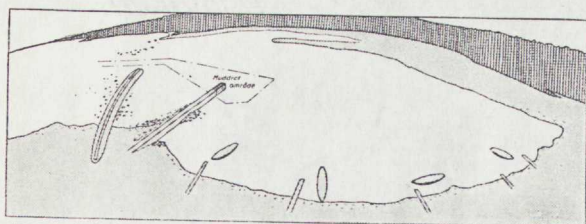
Enligt upprättat förslag skulle vågbrytaren förses med stenfyllning på utsidan till 2 m höjd över vattnet. Den skulle vidare förlängas 15 m. Innanför vågbrytaren skulle muddring utföras till 2 m djup.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Sandvikens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 13 000 kr.

Beträffande ifrågasatta företag inom Värmlands län får fiskehamnsutredningen anföra följande.

Hamnudden (Perspektiv)

Inom muddret område fördjupas till 1 m under MLW

Hamnudden, Visnums-Kils kommun.

Hamnudden är belägen omkring 23 km sydsydväst om Kristinehamn. Enligt uppgift äro 6 yrkes- och 10 binäringsfiskare bosatta i orten. De förtöja sina båtar i en grund vik, som skyddas av en i dåligt skick varande vågbrytare, vilken uppförts av fiskarna med bidrag av bensinskattemedel under år 1937. Omkring 50 m utanför vågbrytaren finnes ett rev, där vattendjupet är så ringa, att båtarna icke vid lågvattenstånd kunna anlöpa hamnen.

Enligt upprättat förslag skulle en ny vågbrytare anläggas på det förenämnda revet. Den nuvarande vågbrytaren skulle repareras och förses med tilläggsplatser. Inloppsrännan och en del av hamnbassängen skulle upp-
muddras, så att ett vattendjup av 1 m erhålles vid normalt lågvattenstånd.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Hamnuddens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 15 000 kr.

Rud, Hammarö kommun.

Ruds fiskeläge ligger på östra sidan av Hammarö omkring 8 km sydost om Karlstad. Enligt uppgift äro omkring 10 yrkesfiskare och ett antal binäringsfiskare bosatta på platsen. De ha sina båtar förlagda på två skilda platser, Ängviken och Skansviken. På förstnämnda plats ligga båtarna o-skyddade och tagas upp på land även vid ringa sjögång. Vid Skansviken förtöjas båtarna vid enkla bryggor. På båda hamnplatserna äro tillgängliga utrymmen i land för uppdrag och garntorkning mycket begränsade. Båtar och sjöbodar kunna därför icke lämpligen sammanföras till endera platsen.

Vid Ängviken skulle enligt upprättat förslag upp-
muddras en 2,3 m djup, mindre hamnbassäng med infartsränna. Med muddermassorna skulle en hamnplan utfyllas. Släpställe skulle anordnas.

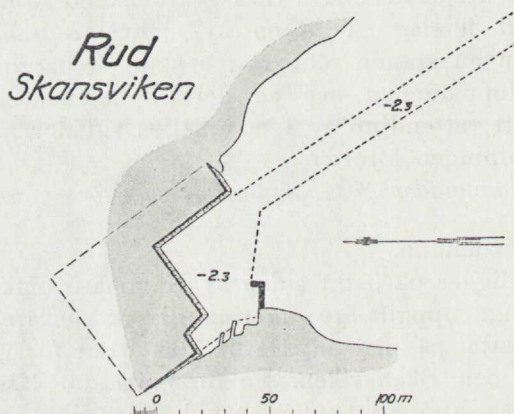
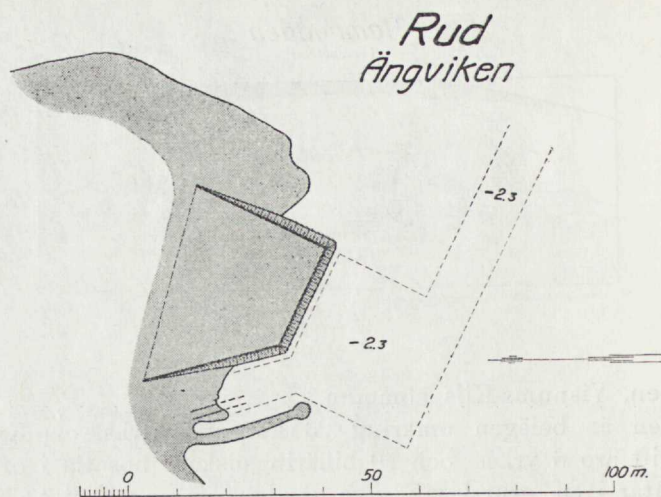
Vid Skansviken åter skulle på samma sätt iordningställas hamnbassäng, inseglingsränna och hamnplan. Dessutom skulle här anläggas en 15 m lång tilläggsbrygga.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Ruds fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 73 000 kr.

Härö, Vase kommun.

Härö är en mindre ö i norra Vänern, omkring 20 km sydost om Karl-

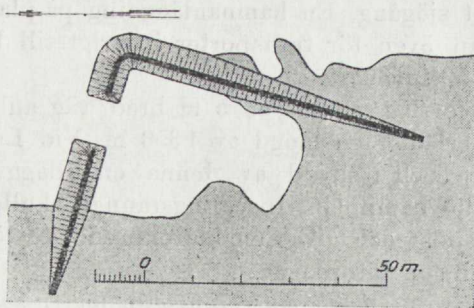
stad. På dess östra sida finnes en vik, som huvudsakligen vintertid användes som stödhamn av fiskarna från Rud och andra platser på fastlandet vid fiske i denna del av Vänern. Särskilt användes ön under den tid, då båtarna till följd av isförhållandena icke kunna anlöpa fastlandets stränder. Den ifrågavarande hamnplatsen på ön är emellertid otillräckligt skyddad mot sjögång vid högvattenstånd.

Enligt upprättat förslag skulle två vågbrytare, omslutande en mindre hamnbassäng, utbyggas. Stranden innanför bassängen skulle genom sprängning och utfyllning iordningställas för upphalning av båtarna.

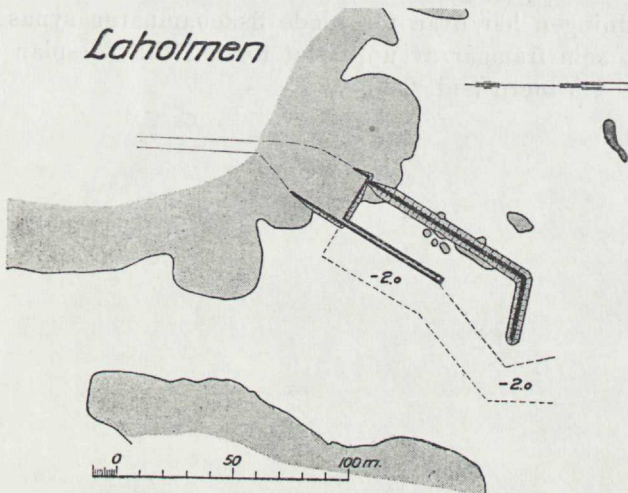
Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Härö fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 31 000 kr.

Härö

Laholmen

Ekenäs, Eskilsäters kommun.

Ekenäs ligger nära sydspetsen av Värmlandsnäs vid ändpunkten av allmän väg från Säffle, som är traktens huvudort. Till Ekenäs finnes bussförbindelse. Fiskarna från Lurö skärgård och från Djurö landa sina fångster sommartid vid Ekenäs, där ett par enkla bryggor finnas, och vintertid, då Ekenäsfjärden är tillfrusen, vid stranden av Laholmen cirka 1 km söder om Ekenäs.

Fjärden är grund och delvis vassbevuxen. Önskemål ha framförts om upprensning av inseglingsrännan till bryggorna. Då emellertid en sådan ränna kan förväntas på relativt kort tid slamma igen och då fjärden tillfrysar relativt tidigt på vintrarna, har fiskehamnsutredningen, som i stället förordar anläggning av hamn vid Laholmen (jfr nedan), icke ansett sig böra föranstalta om upprättande av förslag därtill.

Laholmen (Rosenborg), Eskilsäters kommun.

Såsom ovan anförts, användes redan för närvarande södra stranden av

Laholmen vintertid som landningsplats av fiskarna från Lurö skärgård. Platsen saknar emellertid hamn och vägförbindelse och ligger vid vissa vindar oskyddad mot sjögång. En hamnanläggning på platsen erfordras icke blott för fisket, utan även för transporter i övrigt till Lurö skärgård och Djurö med omkring 50 invånare.

Enligt upprättat förslag skulle en 5 m bred väg anläggas från Ekenäs till Laholmen. Den erhåller en längd av 1350 m. Vid Laholmen skulle anläggas en vågbrytare och i skydd av denna en tilläggsbrygga av betong, ansluten till en utfylld hamnplan. Inseglingrännan skulle fördjupas till 2 m under medelvattenståndet och givas en bottenbredd av 15 m.

Fiskehamnsutredningen förordar

anläggning av Laholmens fiskehamn enligt ovan för en kostnad av 95 000 kr.

De av utredningen här ovan förordade fiskehamnarna synas böra utföras i den ordning, som framgår av upprättat förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar i Vänern (sid. 259).

Vättern.

Östergötlands, Jönköpings, Skaraborgs och Örebro län.

I Vättern bedrivs enligt 1943 års officiella statistik fiske av 132 yrkes- och 431 binäringsfiskare, vilkas bosättning är mycket spridd utmed sjöns stränder samt på Visingsö och några mindre öar. Fisket bedrivs efter sik, röding, siklöja och lake m. fl. arter och gav år 1943 en fångst av tillhoppa 246 ton med ett värde av omkring 589 000 kronor. Vid fisket användas motorbåtar med ett största djupgående av omkring 1 m samt roddbåtar. Med bidrag av statsmedel utfördes under åren 1937—38 en fiskehamn vid Borghamn i Östergötlands län.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har icke förordat utförande inom detta län av någon ytterligare fiskehamn vid Vättern.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har hemställt om utförande med statsbidrag av fiskehamn å Visingsö. Även *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* har i skrivelse till utredningen anhållit om åtgärder för åstadkommande av bättre hamnförhållanden å Visingsö.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län har icke förordat utförande inom länet av någon fiskehamn vid Vättern.

Länsstyrelsen i Örebro län har framhållit behovet av fiskehamn å ön Stora Röcknen.

Visingsö, Visingsö kommun.

På Visingsö äro enligt uppgift 12 yrkes- och 33 binäringsfiskare bosatta. De använda motordrivna fiskebåtar, vilka förtöjas under tak i stolpbodar, placerade utmed stranden invid öns hamn. Till följd av bodarnas oskyddade lägen måste båtarna vid sjögång antingen dragas upp på land eller »hissas» upp under bodarnas tak. Behovet av skyddad fiskehamn är därför mycket stort.

Öns hamn, »Wisingsborgs kungsgårds hamn», tillhör Kronan och står under domänstyrelsens förvaltning. Den är i mycket dåligt skick. Länsstyrelsen i Jönköpings län har också hos Kungl. Maj:t hemställt om vidtagande av åtgärder för hamnens iståndsättning och därvid framhållit, att denna fråga borde lösas samtidigt med frågan om anläggning av en fiskehamn på ön. Kungl. Maj:t har därefter genom beslut den 22 juni 1945 uppdragit åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att i samråd med domänstyrelsen upprätta förslag till förbättring av hamnförhållandena på Visingsö, därvid förslaget borde avse tillgodoseende av behovet av skyddad hamn för sjöfarten och fisket, varjämte frågan om allmän färjförbindelse mellan ön och fastlandet borde utredas. Denna utredning har ännu icke slutförts.

Fiskehamnsutredningen, som finner behovet av skyddad fiskehamn å Visingsö vara stort, har i avvaktan å framläggandet av förenämnda förslag

icke ansett sig böra inrymma företaget i sitt förslag till 5-årsplan för byggande av fiskehamnar.

Utredningen har emellertid intet att erinra mot att skälig andel av kostnaderna för förbättring av hamnen på Visingsö anvisas att utgå av medel, som reserverats för brådskande och oförutsedda fiskehamnsarbeten.

Stora Röcknen, Hammars kommun.

På ön äro enligt uppgift endast två familjer bosatta. De uppgivas använda 3 motorbåtar. Endast binäringfiske torde förekomma. Egentlig hamn finnes icke på ön. Uppskattningsvis har kostnaden för erforderlig hamnanläggning beräknats till 18 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen har icke funnit tillräckliga skäl föreligga att för närvarande förorda anläggning av fiskehamn på ön.

Mälaren.

Stockholms, Uppsala, Södermanlands och Västmanlands län.

De fiskare, som bedriva fiske i Mälaren, bo på spridda platser utmed sjöns stränder. I allmänhet förtöja de sina båtar i naturligt skyddade vikar, i den mån de icke äro hemmahörande i tätorter, vilka ha hamnar.

Länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala och Västmanlands län ha icke framställt önskemål om anläggning med statsbidrag av fiskehamnar i Mälaren.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har icke heller förordat anläggning av någon fiskehamn i Mälaren men överlämnat yttrande av Södermanlands läns hushållningssällskap, vari anmälts behov av en landningsplats för fiskebåtar invid ångbåtsbryggan i Strängnäs.

Fiskehamnsutredningen har icke funnit skäl förorda utförande med statsbidrag av hamnarbeten för fisket i Mälaren.

Statens medverkan till genomförande av fiskehamnsarbetena.

De företag, vilkas utförande fiskehamnsutredningen i det föregående förordat till utförande, beräknas, fränsett dem, vilka rubricerats såsom »smärre arbeten», draga en sammanlagd kostnad av 25 587 600 kronor. Av detta belopp avser 4 098 500 kronor arbeten med *förbättring* av 16 statens fiskehamnar och 21 489 100 kronor arbeten med *anläggning* av 121 samt *förbättring* av 53 statsunderstödda fiskehamnar.

I fråga om varje särskild ort har utredningen härvid inskränkt sig till att föreslå endast sådana arbeten, vilka med hänsyn till fiskets omfattning och betydelse samt rådande hamnförhållanden ansetts oundgängligen nödvändiga till tryggande av fiskarebefolkningens liv och egendom samt för åstadkommande av drägliga betingelser för fiskarnas arbete i hamnarna. Detta innebär, att åtskilliga fiskelägen ansetts tills vidare och i avvaktan på fiskets vidare utveckling få nöja sig med hamnar, vilka icke kunna betraktas såsom för framtiden fullt utbyggda, men som för närvarande åtminstone erbjuda nödigt skydd mot sjögång och ha tillräckligt vattendjup för modern båtmaterial. Det innebär vidare, att projekten anpassats efter fiskets betydelse och dess nuvarande omfattning på varje särskild ort.

Utredningen har i det föregående förordat jämväl ett mindre antal företag, vart och ett kostnadsberäknat till högst 10 000 kronor och betecknade som »smärre arbeten».

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har i yttrande till fiskehamnsutredningen den 22 maj 1944 understrukit behovet av att smärre förbättringsarbeten på mindre platser kunde få vidtagas med statsbidrag utan att härigenom inrättande av »statsunderstödd fiskehamn» med alla därav följande konsekvenser behövde ifrågakomma. Länsstyrelsen yttrade:

»Inom Göteborgs och Bohus län är fisket även på ett flertal mindre platser en livsbetingelse för ortsbefolkningen, som omöjlig skulle kunna helt finna sin utkomst på de näringar, som eljest stå till buds. Just på dylika mindre platser — länsstyrelsen vill som exempel anföra Kårevik på Tjörn och Brattön — är som regel befolkningen av sin fattigdom hindrad att utan hjälp åstadkomma de enkla förbättringar, som skulle giva deras fiskebåtar nödigt skydd. Den möjlighet, som tidigare stundom förekommit att av bensinskattemedel erhålla understöd till dylika förbättringsarbeten, är ju numera utesluten. För att icke avfolkning på småplatser av denna art skall bli ofrånkomlig, läser statsbidrag i någon form här vara nödvändigt. Lika nödvändigt är också, att vanliga villkor angående hamnområde, hamnavgifters upptagande o. s. v. icke behöva ifrågakomma. Det gäller i dessa fall en mindre uppmuddring, en enkel brygga eller en vågbrytare av den allra enklaste beskaffenhet, där ett eller annat tusental kronor som bidrag till kostnaden kan vara för ortsbefolkningens fortsatta försörjningsmöjligheter av en avgörande betydelse. Enligt länsstyrelsens mening är det därför av vikt, att en mindre del av de anslag, som anvisas till statsbidrag för fiskehamnar, förbehålles sådana skyddsanordningar, som här avses, och att bidragen i dessa fall få utgå utan sådana villkor och förbehåll, som eljest plägar krävas i fråga om statsunderstödda fiskehamnsanläggningar.»

Såsom i det föregående (s. 99) omnämnts har Kungl. Jordbruksdepartementet till utredningen — för att tagas i övervägande vid uppdragets fullföljande — överlämnat en av *Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* i oktober 1944 gjord ansökan om ett statsbidrag av 50 000 kronor till anläggning av fiskebåtsbryggor, utökning av redan befintliga dylika bryggor samt uppmuddring av inloppen till desamma. Förvaltningsutskottet åberopade i sin ansökan en skrivelse från hushållningssällskapets fiskerinämnad. I denna skrivelse erinrades till en början om de belopp, som under åren 1929—1944 årligen tilldelats hushållningssällskapet av anslaget under nionde huvudtiteln till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt. Dessa medel hade huvudsakligen använts för åstadkommande av skyddade, mindre hamnar eller bryggor, företrädesvis på Olands ostkust, men även till anordnande av telefonförbindelser, till plantering av fiskyngel, till bro- och vägförbindelser samt till omkostnader för organisation av fiskareföreningar m. m. Fiskerinämden underströk därefter det stora behovet av bidrag speciellt till ifrågavarande smärre hamnarbeten och hemställde om utverkande av ett särskilt anslag av nyssnämnda storlek för ändamålet.

I yttrande över ansökningen anförde *lantbruksstyrelsen* bland annat följande:

»Trots att alltså åtskilligt redan gjorts för att åstadkomma bättre fiskehamnar på Öland föreligger säkerligen ett stort behov av flera skyddade hamnar särskilt på öns långa och öppna östra kust. Det kan dock ifrågasättas, om detta behov numera är så mycket större här än på flera andra håll i landet, att sådana omedelbara extra ordinära åtgärder, som föreliggande framställning tydligen avser, kunna anses motiverade. Ett bifall till densamma skulle nämligen förutsätta ett åsidosättande av de regler, som hittills tillämpats vid beviljande av bidrag för fiskehamnsförbättringar.

Svårigheten att i nu ifrågavarande avseende mera verksamt hjälpa fiskerinäringen på Öland, liksom för övrigt även på åtskilliga andra trakter vid Östersjö-kusten, ligger bland annat däri, att fiskarena i allmänhet ej bo samlade i större fiskelägen utan äro uppdelade på en mängd små platser med endast ett ringa fåtal fiskare på varje plats. Detta förhållande betingas väsentligen därav, att fiskarena på Öland oftast samtidigt äro jordbrukare, som driva fiske blott som en mer eller mindre viktig binäring. Tvivelsutan kan emellertid fisket härstädes utvecklas högst betydligt, om bättre hamnmöjligheter åstadkommas. Härpå tyder den kraftiga ökning i antalet motorbåtar, som kunnat iakttagas i flera av de hamnar, vilka under de senare åren iordningställts. Troligen beror dock denna ökning icke uteslutande på dessa hamnförbättringar utan även på de goda konjunkturerna för fiskerinäringen, som nu några år varit rådande.

Som ovan antytts, kunna dylika bryggor och mindre hamnar anordnas med bidrag av bensinskattemedel. Dessa medel förslå emellertid, som i fiskerinämnadens meranämnda skrivelse framhållits, ofta icke långt. Dessutom kunna bidrag för ifrågavarande ändamål, bortsett från arbetslöshetsmedel, erhållas ur anslaget till bidrag till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar. Hittills har emellertid detta anslag varit mycket hårt anlitat, varför de små hamnar, vilka här närmast avses, i allmänhet icke kunnat hävda sig i konkurrensen om bidrag ur detta anslag. För att kunna åstadkomma bättre hamnförhållanden i trakter, där fisket på grund av rådande förhållanden är så decentraliserat som på Öland och

där det därför endast eller huvudsakligen blir fråga om mycket små företag, vore det enligt lantbruksstyrelsens mening önskligt, om ett särskilt för detta ändamål avsett anslag anvisades, ur vilket bidrag kunde utlämnas till anordnande av dylika små hamnar och bryggor efter delvis andra grunder och utan att de förhållandevis stränga villkor behöfve uppfyllas, som enligt kungörelsen den 10 augusti 1928 (nr 328) angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder föreskrivits beträffande statsbidrag till statsunderstödda fiskehamnar.»

Statskontoret avstyrkte ansökningen under erinran bland annat om de konsekvenser, som ett tillmötesgående av Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskotts önskemål kunde förväntas medföra i fråga om andra hushållningssällskap.

Fiskehamnsutredningen har funnit starka skäl föreligga att möjliggöra anvisning av statsbidrag även till sådana mindre arbeten, som av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län och av Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott åsyftas. Visserligen har utredningen funnit att dylika arbeten, vilka utförts med små medel av fiskarna själva och med bidrag av restituerade bensinskattemedel eller av andra anslag, i några fall till följd av bristande sakkunskap och frånvaron av kontroll utförts otillfredsställande och därför icke kommit till varaktig nytta. Dessa olägenheter torde emellertid kunna undanröjas, därest utförandet av dylika smärre arbeten liksom de större fiskehamnsbyggnaderna överlåtes till väg- och vattenbyggnadsverket eller i varje fall underställes dess kontroll.

Till nu ifrågavarande smärre arbeten synes böra hänföras alla nödvändiga anläggnings- och förbättringsarbeten, vilkas beräknade kostnad ej överstiger 10 000 kronor, oavsett huruvida de skola utföras i någon befintlig, statlig eller statsunderstödd fiskehamn eller å ort, där hamnarbete under statens medverkan tidigare icke förekommit. Villkoren för åtnjutande av statsbidrag till sådant arbete synas kunna göras avsevärt enklare än då fråga är om större fiskehamnsbyggnader. Såsom exempel på arbeten, som inom den angivna kostnadsramen kunna komma till utförande, vill utredningen nämna anläggning av mindre bryggor, uppmuddringar i inlopp och hamnbassänger, komplettering av befintlig hamn med slip, fyrbelysning eller annan anordning o. s. v.

Kostnaden för de smärre arbeten, vilka äro och kunna bliva erforderliga under de kommande åren, är svår att bedöma. Enbart uppmuddringar i sådana fiskehamnar, vilka till följd av sitt läge vid stormtillfällen äro utsatta för sand- eller tångdrift, draga årligen relativt stora belopp. Härtill kommer ett växlande behov av reparation av stormskador, vilka icke kunna hänföras till normalt underhåll. Utredningen har kommit till den uppfattningen, att kostnaderna för ifrågavarande arbeten uppskattningsvis böra beräknas till omkring 10 % av kostnaden för övriga fiskehamnsarbeten eller till något mer än 2,5 miljoner kronor.

Genomförande av utredningens förslag beräknas därvid draga en kostnad av sammanlagt 28 155 000 kronor.

Fiskehamnsutredningen har enligt sina direktiv haft att sammanföra resul-

taten av sin behovsprövning i en plan, ägnad att tjäna till ledning för medelsanvisningen under en tidsperiod av lämplig utsträckning. Då de av utredningen förordade arbetena med hänsyn till det ovan anförda måste anses motsvara det omedelbara behovet av fiskehamnsarbeten och då detta utan oskäligen tidsutdräkt bör tillgodoses, har utredningen ansett sig böra begränsa denna tidsperiod till 5 år, även om detta ställer större krav på statens medverkan till fiskehamnsbyggandet än hittills. Utredningen vill emellertid i detta sammanhang erinra om, att anslagen till byggande av fiskehamnar under krisåren av statsfinansiella skäl varit starkt beskurna. Detta motiverar enligt utredningens mening en ökning av anslagen under de närmaste åren.

Jämlikt sina direktiv har utredningen vidare haft att verkställa en gradering av de förordade hamnbyggnadsprojekten efter deras angelägenhet. En sådan gradering kan uppenbarligen ske efter olika grunder. Emellertid inverka så många skilda faktorer på bedömandet av den ordningsföljd, i vilken de skilda orternas hamnbyggnadsbehov bör tillgodoses, att en hela riket omfattande gradering knappast är möjlig. Utredningen har därför ansett sig böra begränsa angelägenhetsgraderingen till att avse en prövning av ordningsföljden mellan företagen inom varje särskilt län, varvid dock Skaraborgs och Värmlands läns fiskehamnar vid Väneren prövats gemensamt.

Till grund för angelägenhetsgraderingen har utredningen i första hand lagt förslag, vilka avgivits av länsstyrelserna, i de flesta fall efter lokala myndigheters och organisationers hörande. Dessa förslag ha emellertid ingående prövats ur alla de synpunkter, som under utredningsarbetets gång framkommit. I den mån så varit möjligt har utredningen jämväl sökt taga hänsyn till önskvärdheten av arbetenas rationella bedrivande ur tekniska synpunkter, varvid förutsatts, att fiskehamnsarbetena liksom hittills i regel komma till utförande genom väg- och vattenbyggnadsverkets försorg.

Fiskehamnsutredningen föreslår i anslutning till det anförda att till grund för utförandet av de förordade projekten och för beräkning av medelsanvisningen därtill lägges en *5-årsplan för byggande av fiskehamnar* av följande innehåll:

5-årsplan för byggande av fiskehamnar.

Fiskehamnens		Beräknad kostnad					
nr	benämning	Totalt Kronor	Delkostnad under				
			1:sta året Kronor	2:dra året Kronor	3:dje året Kronor	4:de året Kronor	5:te året Kronor
Norrbottnens län. (BD)							
BD: 1	Nikkala	163 000	163 000	—	—	—	—
BD: 2	Seskarö	58 000	58 000	—	—	—	—
BD: 3	Pälängeviken	160 000	42 000	118 000	—	—	—
BD: 4	Hindersön	140 000	—	140 000	—	—	—
BD: 5	Rånön	76 000	—	5 000	71 000	—	—
BD: 6	Bindholmsskatan	66 000	—	—	66 000	—	—
BD: 7	Ytterbyn-Slussen	121 000	—	—	121 000	—	—
BD: 8	Vuono	135 000	—	—	5 000	130 000	—
BD: 9	Hastaskärsgrundet	109 000	—	—	—	109 000	—
BD: 10	Stor-Brändön	67 000	—	—	—	24 000	43 000
BD: 11	Junkön	75 000	—	—	—	—	75 000
BD: 12	Siknäs	54 000	—	—	—	—	54 000
BD: 13	Ytterbyn-Revet	92 000	—	—	—	—	92 000
	Smärre arbeten m. m. . .	134 000	27 000	27 000	27 000	27 000	26 000
	Summa	1 450 000	290 000	290 000	290 000	290 000	290 000
	Beräknat statsbidrag	1 305 000	261 000	261 000	261 000	261 000	261 000
Västerbottnens län. (AC)							
AC: 1	Täfteå	134 000	134 000	—	—	—	—
AC: 2	Burvik	132 000	—	132 000	—	—	—
AC: 3	Norrbyn	117 000	—	—	117 000	—	—
AC: 4	Snöan	65 000	—	—	15 000	50 000	—
AC: 5	Kagnäsudden	168 000	—	—	—	82 000	86 000
AC: 6	Hörnefors	45 000	—	—	—	—	45 000
	Smärre arbeten m. m. . .	69 000	12 000	14 000	14 000	14 000	15 000
	Summa	730 000	146 000	146 000	146 000	146 000	146 000
	Beräknat statsbidrag	657 000	131 400	131 400	131 400	131 400	131 400
Västernorrlands län. (Y)							
Y: 1	Trysunda	11 000	11 000	—	—	—	—
Y: 2	Bremö-kalv	68 000	66 000	2 000	—	—	—
Y: 3	Långskär	50 000	—	50 000	—	—	—
Y: 4	Bremön	88 000	—	25 000	63 000	—	—
Y: 5	Bönhamn	38 000	—	—	14 000	24 000	—
Y: 6	Sörfällsviken	61 000	—	—	—	53 000	8 000
Y: 7	Häggviken och Sund....	13 500	—	—	—	—	13 500
Y: 8	Ulträ	55 000	—	—	—	—	55 000
	Smärre arbeten m. m. . .	40 500	8 000	8 000	8 000	8 000	8 500
	Summa	425 000	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000
	Beräknat statsbidrag	382 500	76 500	76 500	76 500	76 500	76 500
Gävleborgs län. (X)							
X: 1	Härte	146 000	126 000	20 000	—	—	—
X: 2	Norrjärden	130 000	—	107 000	23 000	—	—
X: 3	Skarså	49 000	—	—	49 000	—	—
X: 4	Hölick ¹	23 000	—	—	23 000	—	—

¹ Statens fiskehamn.

Fiskehammens		Beräknad kostnad					
nr	benämning	Totalt Kronor	Delkostnad under				
			1:sta året Kronor	2:dra året Kronor	3:dje året Kronor	4:de året Kronor	5:te året Kronor
X: 5	Rönnskär	56 000	—	—	31 000	25 000	—
X: 6	Humlegårdsstrand	37 000	—	—	—	37 000	—
X: 7	Bergö ¹	41 500	—	—	—	41 500	—
X: 8	Sörfjärden	50 000	—	—	—	23 000	27 000
X: 9	Ragvaldsnäs	100 000	—	—	—	—	100 000
	Smärre arbeten m. m. ...	62 500	13 000	12 000	13 000	12 500	12 000
	Summa	695 000	139 000	139 000	139 000	139 000	139 000
	Beräknat statsbidrag	631 900	125 100	125 100	127 400	129 200	125 100
	Uppsala län. (C)						
C: 1	Gårdskär ¹	121 000	121 000	—	—	—	—
C: 2	Upplandsbodarna	80 000	30 000	50 000	—	—	—
C: 3	Fågelsundet ¹	191 000	—	101 000	90 000	—	—
C: 4	Sikhjälma	160 000	—	—	60 000	100 000	—
C: 5	Klungsten	102 000	—	—	—	52 000	50 000
C: 6	Alskär	55 000	—	—	—	—	55 000
C: 7	Nyhamn	47 000	—	—	—	—	47 000
	Smärre arbeten m. m. ...	74 000	15 000	15 000	16 000	14 000	14 000
	Summa	830 000	166 000	166 000	166 000	166 000	166 000
	Beräknat statsbidrag	778 200	161 500	159 500	158 400	149 400	149 400
	Stockholms län. (B)						
B: 1	Svartlöga	72 000	72 000	—	—	—	—
B: 2	Grisslehamn	117 000	62 000	55 000	—	—	—
B: 3	Nothamn	125 000	—	80 000	45 000	—	—
B: 4	Huvudskär	41 000	—	—	41 000	—	—
B: 5	Ramsmora	62 000	—	—	48 000	14 000	—
B: 6	Byle	39 000	—	—	—	39 000	—
B: 7	Öregrund	128 000	—	—	—	82 000	—
B: 8	Gamla Grisslehamn	45 000	—	—	—	—	45 000
B: 9	Örskärssund	43 000	—	—	—	—	43 000
	Smärre arbeten m. m. ...	68 000	14 000	13 000	14 000	13 000	14 000
	Summa	740 000	148 000	148 000	148 000	148 000	148 000
	Beräknat statsbidrag	666 000	133 200	133 200	133 200	133 200	133 200
	Södermanlands län. (D)						
D: 1	Studsvik	55 000	55 000	—	—	—	—
D: 2	Stora Uttervik	51 000	51 000	—	—	—	—
D: 3	Källskären	41 000	20 000	21 000	—	—	—
D: 4	Trosa	108 000	—	105 000	3 000	—	—
D: 5	Hävringe	335 000	—	—	123 000	126 000	86 000
D: 6	Iskären	40 000	—	—	—	—	40 000
	Smärre arbeten m. m. ...	60 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
	Summa	690 000	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000
	Beräknat statsbidrag	621 000	124 200	124 200	124 200	124 200	124 200

¹ Statens fiskehamn.

Fiskehamnens		Beräknad kostnad					
nr	benämning	Totalt Kronor	Delkostnad under				
			1:sta året Kronor	2:dra året Kronor	3:dje året Kronor	4:de året Kronor	5:te året Kronor
Östergötlands län. (E)							
E: 1	Fyrudden	90 000	33 000	34 000	23 000	—	—
E: 2	Aspöja	78 000	—	—	10 000	34 000	34 000
	Smärre arbeten m. m. . .	17 000	4 000	3 000	4 000	3 000	3 000
	Summa	185 000	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
	Beräknat statsbidrag	166 500	33 300	33 300	33 300	33 300	33 300
Kalmar län. (H)							
H: 1	Revsudden	166 000	166 000	—	—	—	—
H: 2	Händelöp	100 000	100 000	—	—	—	—
H: 3	Djupvik	192 000	192 000	—	—	—	—
H: 4	Kärehamn	204 000	60 000	144 000	—	—	—
H: 5	Vällö	77 000	—	77 000	—	—	—
H: 6	Skärlov	84 000	—	84 000	—	—	—
H: 7	Sladö	56 000	—	56 000	—	—	—
H: 8	Blälinge	100 000	—	100 000	—	—	—
H: 9	Värskär	123 000	—	57 000	66 000	—	—
H: 10	Böda	92 000	—	—	92 000	—	—
H: 11	Grindö	58 000	—	—	58 000	—	—
H: 12	Källa	40 000	—	—	40 000	—	—
H: 13	Ängö (Kalmar)	100 100	—	—	100 100	—	—
H: 14	Horns udde (Öland)	341 000	—	—	161 000	180 000	—
H: 15	Stensö (Kalmar)	104 000	—	—	—	104 000	—
H: 16	Norra Kvinneby	129 000	—	—	—	129 000	—
H: 17	Flatholmen	27 000	—	—	—	27 000	—
H: 18	Östra Eknö	56 000	—	—	—	56 000	—
H: 19	Sike (Kapelludden)	90 000	—	—	—	22 000	68 000
H: 20	Byxelkrok ¹	87 000	—	—	—	—	87 000
H: 21	Idö	47 000	—	—	—	—	47 000
H: 22	Gräsgård	28 000	—	—	—	—	28 000
H: 23	Bergkvara	86 000	—	—	—	—	86 000
H: 24	Äleklinta	150 000	—	—	—	—	150 000
H: 25	Flatvarp	52 000	—	—	—	—	52 000
	Smärre arbeten m. m. . .	260 900	52 000	52 000	52 900	52 000	52 000
	Summa	2 850 000	570 000	570 000	570 000	570 000	570 000
	Beräknat statsbidrag	2 573 700	513 000	513 000	513 000	513 000	521 700
Gotlands län. (I)							
I: 1	Lauters	148 000	148 000	—	—	—	—
I: 2	Sysne	214 000	214 000	—	—	—	—
I: 3	Skälsö	90 000	65 000	25 000	—	—	—
I: 4	Lickershamn	31 000	—	31 000	—	—	—
I: 5	Hallshuk	235 000	—	235 000	—	—	—
I: 6	Kapelludden	176 000	—	136 000	40 000	—	—
I: 7	Klintehamn	127 000	—	—	127 000	—	—
I: 8	Ar	148 000	—	—	148 000	—	—
I: 9	Hangrebystrand	111 000	—	—	111 000	—	—
I: 10	Botvaldaviik	117 000	—	—	1 000	116 000	—
I: 11	Herta	11 000	—	—	—	11 000	—
I: 12	Gnisvärd ¹	79 000	—	—	—	79 000	—

¹ Statens fiskehamn.

Fiskehamnens		Beräknad kostnad					
nr	benämning	Totalt Kronor	Delkostnad under				
			1:sta året Kronor	2:dra året Kronor	3:dje året Kronor	4:de året Kronor	5:te året Kronor
I: 13	Våndburg	50 000	—	—	—	50 000	—
I: 14	Slite	53 000	—	—	—	53 000	—
I: 15	Västergarn	28 000	—	—	—	28 000	—
I: 16	Djupdya	99 000	—	—	—	90 000	9 000
I: 17	Ljugarn	26 000	—	—	—	—	26 000
I: 18	Kyllej	93 000	—	—	—	—	93 000
I: 19	Brissund	173 000	—	—	—	—	173 000
I: 20	Nisseviken	126 000	—	—	—	—	126 000
	Smärre arbeten m. m. . .	215 000	43 000	43 000	43 000	43 000	43 000
	Summa	2 350 000	470 000	470 000	470 000	470 000	470 000
	Beräknat statsbidrag	2 122 900	423 000	423 000	423 000	430 900	423 000
	Blekinge län. (K)						
K: 1	Nogersund ²	140 000	140 000	—	—	—	—
K: 2	Krokås	156 000	156 000	—	—	—	—
K: 3	Garpaviken	91 000	91 000	—	—	—	—
K: 4	Tärnö	260 000	16 000	244 000	—	—	—
K: 5	Kristianopel	277 000	—	158 000	119 000	—	—
K: 6	Västra Näs	180 000	—	—	180 000	—	—
K: 7	Hallarna	140 000	—	—	104 000	36 000	—
K: 8	Inlängan	150 000	—	—	—	150 000	—
K: 9	Finskan	121 000	—	—	—	121 000	—
K: 10	Södra Maren	54 000	—	—	—	54 000	—
K: 11	Joggesö	84 000	—	—	—	41 000	43 000
K: 12	Hallö	17 000	—	—	—	—	17 000
K: 13	Mulö	26 000	—	—	—	—	26 000
K: 14	Torhamn	36 000	—	—	—	—	36 000
K: 15	Svanhalla	22 000	—	—	—	—	22 000
K: 16	Hörvik	92 000	—	—	—	—	92 000
K: 17	Hanö ¹	32 000	—	—	—	—	32 000
K: 18	Drottningkärr	32 000	—	—	—	—	32 000
K: 19	Ekö	103 000	—	—	—	—	103 000
	Smärre arbeten m. m. . .	202 000	40 000	41 000	40 000	41 000	40 000
	Summa	2 215 000	443 000	443 000	443 000	443 000	443 000
	Beräknat statsbidrag	2 010 700	412 700	398 700	398 700	398 700	401 900
	Kristianstads län. (L)						
L: 1	Torekov ¹	213 000	213 000	—	—	—	—
L: 2	Vik	270 000	55 000	215 000	—	—	—
L: 3	Vitemölla	28 000	—	28 000	—	—	—
L: 4	Landön	80 000	—	25 000	55 000	—	—
L: 5	Kåseberga	287 000	—	—	212 000	75 000	—
L: 6	Skillinge	297 000	—	—	—	192 000	105 000
L: 7	Brantevik	125 000	—	—	—	—	125 000
L: 8	Kivik ¹	38 000	—	—	—	—	38 000
	Smärre arbeten m. m. . .	132 000	26 000	26 000	27 000	27 000	26 000
	Summa	1 470 000	294 000	294 000	294 000	294 000	294 000
	Beräknat statsbidrag	1 348 100	285 900	264 600	264 600	264 600	268 400

¹ Statens fiskehamn. — ² Statens fiskehamn. Färdigställande av påbörjat företag.

Fiskehamnens		Beräknad kostnad					
nr	benämning	Totalt Kronor	Delkostnad under				
			1:sta året Kronor	2:dra året Kronor	3:dje året Kronor	4:de året Kronor	5:te året Kronor
Malmöhus län. (M)							
M: 1	Vikhög	88 000	88 000	—	—	—	—
M: 2	Arild	135 000	58 000	77 000	—	—	—
M: 3	Gislöv ¹	93 000	—	68 000	25 000	—	—
M: 4	Kämpinge	110 000	—	—	110 000	—	—
M: 5	Hörte	34 000	—	—	11 000	23 000	—
M: 6	Östra Torp ¹	143 000	—	—	—	122 000	21 000
M: 7	Svanshall	90 000	—	—	—	—	90 000
M: 8	Abbekås	35 000	—	—	—	—	35 000
	Smärre arbeten m. m. . .	72 000	14 000	15 000	14 060	15 000	14 000
	Summa	800 000	160 000	160 000	160 000	160 000	160 000
	Beräknat statsbidrag	743 600	144 000	150 800	146 500	156 200	146 100
Hallands län. (N)							
N: 1	Träslöv ²	322 000	87 000	87 000	87 000	61 000	—
N: 2	Lerkil	62 000	—	—	—	26 000	36 000
N: 3	Grötvik	50 000	—	—	—	—	50 000
	Smärre arbeten m. m. . .	46 000	9 000	9 000	9 000	9 000	10 000
	Summa	480 000	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000
	Beräknat statsbidrag	464 200	95 100	95 100	95 100	92 500	86 400
Göteborgs och Bohus län. (O)							
O: 1	Öckerö	1 523 000	450 000	450 000	450 000	173 000	—
O: 2	Hönö-Kläva ¹	1 600 000	400 000	400 000	400 000	400 000	—
O: 3	Grundsund ¹	625 000	225 000	225 000	175 000	—	—
O: 4	Hönö-Röd	530 000	280 000	250 000	—	—	—
O: 5	Källö-Knipplan	210 000	210 000	—	—	—	—
O: 6	Styrsö-Tången	51 000	51 000	—	—	—	—
O: 7	Strömsundet	20 000	20 000	—	—	—	—
O: 8	Fotö	305 000	150 000	155 000	—	—	—
O: 9	Marstrand (ön)	333 000	183 000	150 000	—	—	—
O: 10	Smögen ¹	350 000	100 000	250 000	—	—	—
O: 11	Gravarne	525 000	109 000	298 000	118 000	—	—
O: 12	Klädesholmen	190 000	—	—	190 000	—	—
O: 13	Fiskebäck	582 000	—	—	350 000	232 000	—
O: 14	Donsö	475 000	—	—	300 000	175 000	—
O: 15	Norra Åstol	342 000	—	—	192 000	150 000	—
O: 16	Stora Dyrön	130 000	—	—	3 000	127 000	—
O: 17	Rönnäng	260 000	—	—	—	260 000	—
O: 18	Hovenäset	110 000	—	—	—	110 000	—
O: 19	Rörö	340 000	—	—	—	340 000	—
O: 20	Kyrkesund	156 000	—	—	—	156 000	—
O: 21	Edshultshall	190 000	—	—	—	55 000	135 000
O: 22	Holmestrand	250 000	—	—	—	—	250 000
O: 23	Stensvik	120 000	—	—	—	—	120 000
O: 24	Seläter	117 000	—	—	—	—	117 000
O: 25	Asperö	243 500	—	—	—	—	243 500
O: 26	Vrångö	200 000	—	—	—	—	200 000
O: 27	Hunnebostrand	152 000	—	—	—	—	152 000

¹ Statens fiskehamn. — ² Statens fiskehamn. Färdigställande av påbörjat företag.

Fiskehamnens		Beräknad kostnad					
nr	benämning	Totalt Kronor	Delkostnad under				
			1:sta året Kronor	2:dra året Kronor	3:dje året Kronor	4:de året Kronor	5:te året Kronor
O: 28	Bovallsstrand	150 000	—	—	—	—	150 000
O: 29	Hyppeln	83 000	—	—	—	—	83 000
O: 30	Skärhamn	107 000	—	—	—	—	107 000
O: 31	Väjern	20 000	—	—	—	—	20 000
O: 32	Stora Kornö	100 000	—	—	—	—	100 000
O: 33	Dyngö	50 000	—	—	—	—	50 000
O: 34	Marstrand (Koön)	66 000	—	—	—	—	66 000
O: 35	Kämpersvik	75 000	—	—	—	—	75 000
O: 36	Hälleviksstrand	50 000	—	—	—	—	50 000
O: 37	Brattön	80 000	—	—	—	—	80 000
O: 38	Hasselösund	43 000	—	—	—	—	43 000
O: 39	Ramsvik	45 000	—	—	—	—	45 000
O: 40	Havstensund	38 000	—	—	—	—	38 000
O: 41	Hällsö	50 000	—	—	—	—	50 000
	Smärre arbeten m. m. . .	1 088 500	217 000	217 000	217 000	217 000	220 500
	Summa	11 975 000	2 395 000	2 395 000	2 395 000	2 395 000	2 395 000
	Beräknat statsbidrag	11 035 000	2 228 000	2 243 000	2 213 000	2 195 500	2 155 500
	Vänern. (R, S)						
S: 1	Hamnudden	15 000	15 000	—	—	—	—
R: 1	Spiken	17 000	17 000	—	—	—	—
R: 2	Sandviken	13 000	13 000	—	—	—	—
S: 2	Rud	73 000	3 000	49 000	21 000	—	—
S: 3	Laholmen (Rosenborg) ..	95 000	—	—	28 000	49 000	18 000
S: 4	Härö	31 000	—	—	—	—	31 000
	Smärre arbeten m. m. . .	26 000	6 000	5 000	5 000	5 000	5 000
	Summa	270 000	54 000	54 000	54 000	54 000	54 000
	Beräknat statsbidrag	243 000	48 600	48 600	48 600	48 600	48 600

Planen består som synes av en delplan för vart och ett av länen utmed rikets kuster samt för Vänern. Varje sådan delplan anger beräknade kostnaden dels för de till särskilda orter specificerade företagen, dels ock för »Smärre arbeten m. m.». Summan härav representerar totalkostnaden för byggandet av fiskehamnar under 5-årsperioden inom vederbörande län respektive vid Vänern. Denna summa har fördelats över perioden och de mot kostnaderna svarade statsbidragen ha beräknats.

Inom varje delplan ha företagen angivits i den ordning, vari de föreslås komma till utförande. Av planen framgår vidare för varje företag det eller de år, varunder arbetet enligt planen avses att bedrivas, samt de bidragsbelopp, som ansetts erforderliga för »Smärre arbeten m. m.»

5-årsplanens genomförande förutsätter, att av riksdagen årligen anvisade reservationsanslag till utvidgning och förbättring av statens fiskehamnar och farleder samt till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar ersättas av ett enda anslag, förslagsvis benämnt *reservationsanslaget till byggande av fiskehamnar*, avsett att användas såväl till statens som till statsunder-

stödda fiskehamnar, däri inbegripet även de smärre arbetena. Sedan av detta anslag erforderligt belopp reserverats för oförutsedda arbeten, såsom bråds-kande reparationer, föranledda av stormskador, fördelas återstoden mellan länen, i proportion till deras andelar av hela rikets statsbidragsbehov för året. Samtidigt fastställas slutliga arbetsplaner för de företag, vilka enligt 5-årsplanen skola påbörjas inom ramen av länets årstilldelning av bidragsmedel, ävensom den andel, varmed bidrag skall utgå till varje särskilt företag.

Detta system för anslagsbeviljandet medför bland annat, att om verkliga kostnaden för ett företag över- eller understiger den i planen beräknade, så fördröjes respektive påskyndas igångsättandet av nästa företag. Länsstyrelserna och övriga berörda myndigheter ävensom fiskarnas organisationer komma härigenom att få ett visst intresse av, att de skilda hamnarna icke överdimensioneras, varigenom 5-årsplanens fullföljande fördröjes. Detta är ägnat att skapa garanti för, att sådana arbeten, vilka utan olägenheter kunna slopas eller uppskjutas, icke komma till utförande eller forceras.

Planens genomförande under en tidsperiod av 5 år förutsätter givetvis, att statsmakterna under samma period årligen anvisa anslag av den storlek, som utredningen beräknat på sätt i det följande angives. Det bör emellertid framhållas, att planen äger sådan elasticitet, att den är användbar, även om anslagen anvisas med högre eller lägre belopp än som erfordras för dess genomförande på 5 år.

Den årliga fördelningen av anslaget mellan länen samt fastställandet av bidragsandelar för de särskilda företagen torde liksom hittills böra ankomma på Kungl. Maj:t.

Statsbidrag till statsunderstödda fiskehamnar kan enligt nu gällande bestämmelser beviljas med högst 90 % av verkliga byggnadskostnaden. Tillgodoser hamnen jämväl handelssjöfarten, skall hänsyn härtill tagas vid bestämmande av statsbidragets storlek, som därvid blir lägre än 90 %. Statens fiskehamnar anläggas, utvidgas och förbättras helt på statens bekostnad.

Fiskehamnutredningen har övervägt, huruvida anledning föreligger att föreslå ändring av nämnda bidragsgrunder. I första hand kan det synas innebära en orättvisa, att fiskarna i en staten tillhörig fiskehamn slippa att bidra till byggnadskostnaderna, under det att fiskarna i en statsunderstödd hamn måste bidra med minst 10 % av kostnaderna för sin hamn. En närmare undersökning visar emellertid, att statens fiskehamnar i en del fall allt mer erhållit karaktären av centralhamnar, som i betydande utsträckning nyttjas även av fiskare, som icke äro hemmahörande där och i andra fall av handelsjöfarten. De måste därför byggas rymligare och kostsammare än eljest. Med hänsyn härtill vill utredningen icke föreslå sådan ändring av gällande bidragsbestämmelser, att fiskarna i staten tillhöriga hamnar tvingas delta i kostnaderna för erforderliga utvidgnings- och förbättringsarbeten.

Emellertid finnas numera även andra än staten tillhöriga fiskehamnar, vilka i betydande utsträckning nyttjas av andra än ortens egna fiskare. Dessa hamnar draga förhållandevis större kostnader än hamnar, som uteslutande

nyttjas av fiskare från orten. Skäl kunna anföras för beviljande av förhöjt statsbidrag i dessa fall.

På vissa orter, där fiskehamnsarbeten äro nödvändiga, bliva kostnaderna för arbetena förhållandevis högre än på andra på grund av ogynnsamma naturförhållanden. Den andel av kostnaderna, som vid anvisande av statsbidrag med 90 % ankommer på intressenterna, blir därför mycket varierande och kan vid nuvarande höga byggnadskostnader bliva synnerligen betungande för den enskilde fiskaren. Även detta förhållande synes tala för att möjligheter böra stå till buds att i vissa fall bevilja högre bidrag. Redan tidigare ha statsunderstödda fiskehamnar anlagts respektive förbättrats med statsbidrag, överstigande 90 % av verkliga kostnaden. Så har i åtskilliga fall skett, då fiskehamnsarbeten utförts såsom sysselsättningsprojekt i tider av arbetslöshet.

Å andra sidan är det enligt utredningens mening av väsentlig betydelse, att fiskarna alltjämt efter förmåga bidraga till hamnbyggnadskostnadernas bestridande. Därigenom ökas deras intresse av att väl vårda och underhålla hamnarna. Skulle byggnadskostnaderna helt läggas på staten, så torde dessutom anspråken på hamnarnas förbättring undan för undan komma att öka.

I anslutning till det anförda har fiskehamnsutredningen icke ansett sig böra förorda anläggning av nya statliga fiskehamnar men föreslår *dels* att förbättring av befintliga, staten tillhöriga fiskehamnar allt fortfarande bestrides helt med statsmedel, *dels ock* att gällande bestämmelser om statsbidrag till statsunderstödda fiskehamnar uppmjukas så, att bidrag må beviljas med högst 90 % av verkliga byggnadskostnaden, där ej på grund av särskilda skäl högre bidrag prövas böra beviljas.

Under förutsättning att de sålunda av utredningen förordade ändrade grunderna för fastställande av bidragsandelens storlek vid varje särskilt företag genomföras har utredningen beräknat behovet av statsmedel för 5-årsplanens genomförande till sammanlagt 27 000 000 kronor på följande sätt:

Till utförande av de föreslagna förbättringarna av statens fiskehamnar, för vilka kostnaderna skola helt bestridas av statsmedel, erfordras 4 098 500 kronor. För arbetena med byggande av statsunderstödda fiskehamnar samt för smärre arbeten torde erforderligt anslag av statsmedel böra beräknas efter en genomsnittlig bidragsandel av 90 %, därvid anslaget skulle uppgå till 19 340 200 kronor för statsunderstödda fiskehamnar och till 2 310 600 kronor för smärre arbeten m. m. Sistnämnda anslagspost synes jämväl kunna inrymma den marginal, som blir erforderlig, därest den genomsnittliga bidragsandelen visar sig överskrida den beräknade.

Slutligen bör under 5-årsperioden ett belopp av 1 250 700 kronor stå till Kungl. Maj:ts förfogande såsom reserv för brådskande och oförutsedda arbeten.

Beträffande medelsbehovet får utredningen i övrigt hänvisa till följande

**Sammanställning av medelsbehovet för genomförande av förslag till
5-årsplan för byggande av fiskehamnar.**

L ä n	Beräknad kostnad Kronor	Beräknat statsbidrag						
		Totalt Kronor	del att utgå					
			1:a året Kronor	2:a året Kronor	3:e året Kronor	4:e året Kronor	5:e året Kronor	
B	Stockholms	740 000	666 000	133 200	133 200	133 200	133 200	133 200
C	Uppsala	830 000	778 200	161 500	159 500	158 400	149 400	149 400
D	Södermanlands	690 000	621 000	124 200	124 200	124 200	124 200	124 200
E	Östergötlands	185 000	166 500	33 300	33 300	33 300	33 300	33 300
H	Kalmar	2 850 000	2 573 700	513 000	513 000	513 000	513 000	521 700
I	Gotlands	2 350 000	2 122 900	423 000	423 000	423 000	430 900	423 000
K	Blekinge	2 215 000	2 010 700	412 700	398 700	398 700	398 700	401 900
L	Kristianstads	1 470 000	1 348 100	285 900	264 600	264 600	264 600	268 400
M	Malmöhus	800 000	743 600	144 000	150 800	146 500	156 200	146 100
N	Hallands	480 000	464 200	95 100	95 100	95 100	92 500	86 400
O	Göteborgs och Bohus	11 975 000	11 035 000	2 228 000	2 243 000	2 213 000	2 195 500	2 155 500
R	Skaraborgs	270 000	243 000	48 600	48 600	48 600	48 600	48 600
S	Värmlands							
X	Gävleborgs	695 000	631 900	125 100	125 100	127 400	129 200	125 100
Y	Västernorrlands	425 000	382 500	76 500	76 500	76 500	76 500	76 500
AC	Västerbottens	730 000	657 000	131 400	131 400	131 400	131 400	131 400
BD	Norrbottnens	1 450 000	1 305 000	261 000	261 000	261 000	261 000	261 000
	Summa	28 155 000	25 749 300	5 196 500	5 181 000	5 147 900	5 138 200	5 085 700
	Reservation till Kungl Maj:ts för- fogande		1 250 700	203 500	219 000	252 100	261 800	314 300
	Summa statsmedel för planens genomförande		27 000 000	5 400 000	5 400 000	5 400 000	5 400 000	5 400 000
	¹ Härav för arbeten i statens fiskehamnar.....				4 098 500			kronor
	” ” ” ” statsunderstödda ”				2 148 900			”
	” ” smärre arbeten m. m.				2 567 400			”
					Summa	28 155 000		”

Sedan 1947 års riksdag för budgetåret 1947/48 anvisat *dels* ett reservationsanslag till utvidgning och förbättring av statens fiskehamnar och farleder av 500 000 kronor, *dels ock* ett reservationsanslag till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar av 1 000 000 kronor, minskas det i sammanställningen angivna anslagsbehovet för 1:a året med 1 500 000 kronor under förutsättning att det förstnämnda anslaget under budgetåret 1947/48 icke togs i anspråk för arbeten i statens farleder.

I anslutning till det anförda föreslår fiskehamnsutredningen anvisning årligen under den kommande 5-årsperioden av ett *reservationsanslag till byggande av fiskehamnar* med — under nyssnämnda förutsättning — 3 900 000 kronor under budgetåret 1948/49 samt med 5 400 000 kronor under vart och ett av de fyra därpå följande budgetåren.

Utredningen förutsätter härvid att ifrågavarande anslag icke kommer till användning för utvidgning eller förbättring av statens farleder. Skulle medel för dylika ändamål bliva erforderliga synas de alltså böra anvisas i annan ordning.

V. Förslag till ordnande av fiskehamnarnas underhåll och drift.

Underhåll och drift av statens fiskehamnar ombesörjes av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Kostnaderna härför bestridas av det under sjätte huvudtiteln årligen anvisade reservationsanslaget till underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder. I samtliga dessa fiskehamnar upptagas hamnavgifter av trafikanterna enligt av Kungl. Maj:t fastställda hamntaxor. Avgifterna tillgodoföras förenämnda reservationsanslag. Fiskehamnsutredningen har icke funnit anledning föreslå ändring i vad sålunda gäller beträffande dessa hamnar.

De statsunderstödda fiskehamnarnas underhåll och drift ombesörjes för närvarande i regel av vederbörande intressenter under väg- och vattenbyggnadsstyrelsens kontroll. Kostnaderna bestridas i första hand av hamnarnas inkomster av hamnavgifter, hyror m. m. och i andra hand av hamnarnas ägare eller innehavare. Enligt gällande bestämmelser skall för varje statsunderstödd fiskehamn årligen efter väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beprövande viss del av bruttoinkomsten från hamnrörelsen avsättas till en underhållsfond. Medel ur sådan fond må användas till hamnens underhåll och förbättring endast i den mån väg- och vattenbyggnadsstyrelsen det medger. Avsikten med stadgandena om sådana underhållsfonder torde ha varit, att främja avsättning av medel för sådana kostsammare underhållsarbeten, vilka icke äro årligen återkommande.

Fiskehamnsutredningen har vid besiktning av statsunderstödda fiskehamnar i en del fall ansett sig kunna konstatera, att hamnunderhållet icke varit tillfredsställande. På sina håll ha även enkla åtgärder för anläggningarnas bevarande i fullgott skick, såsom målning eller impregnering mot röta av trävirket i bryggor och dylikt, varit åsidosatt. Då orsaken härtill skulle kunna tänkas vara svårigheter för vederbörande hamnintressenter att bestrida kostnaderna för de nödvändiga underhållsarbetena, har utredningen övervägt, huruvida anledning funnes att genom anvisning av statsbidrag underlätta underhållets behöriga fullgörande. Enligt utredningens mening äro emellertid kostnaderna för ett normalt underhåll av fiskehamnarna relativt obetydligt. Tillräckliga skäl för införande av statsbidrag till sådant understöd synas knappast kunna anföras.

Fiskehamnsutredningen vill därför beträffande de statsunderstödda fiskehamnarnas underhåll och drift inskränka sig till att framhålla vikten av att väg- och vattenbyggnadsverkets kontroll däröver göres möjligast effektiv. Utredningen vill i detta sammanhang erinra om att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen redan för närvarande äger möjlighet att, där styrelsen så finner lämpligt, själv ombesörja statsunderstödd fiskehamns underhåll och drift med anlåtande av hamnens inkomster och, i den mån de ej förslå, på bekostnad av hamnens ägare eller innehavare.

Från olika håll har till fiskehamnsutredningen framförts önskemål om att den ovan berörda bestämmelsen om årlig avsättning av viss del av hamninkomsterna i de statsunderstödda fiskehamnarna till en underhållsfond slopas. Bärande skäl härför synas också kunna åberopas. Hamninkomsterna i fiskehamnarna äro oftast så begränsade, att de i sin helhet erfordras för täckande av utgifterna för normalt årligt underhåll och drift. Eftersom avsättningen till underhållsfonden skall ske i första hand, nödgas man verkställa uttaxering av medel från hamnintressenterna för normalt hamnunderhåll samtidigt som man avsätter medel för arbeten, varom man icke vet, om och när de bliva erforderliga. Innan medel ur underhållsfonden få disponeras, måste väg- och vattenbyggnadsstyrelsens medgivande inhämtas.

Fiskehamnsutredningen har icke funnit skäl motsätta sig önskemålen om slopande av föreskrifterna om avsättning av hamninkomster till ifrågakvarande underhållsfonder och föreslår alltså, att så sker.

VI. Förslag till bestämmelser för åtnjutande av statsbidrag till statsunderstödda fiskehamnar.

Genomförandet av fiskehamnsutredningens förslag förutsätter vissa ändringar av gällande bestämmelser angående statsbidrag till byggande av fiskehamnar. För det huvudsakliga innehållet i dessa bestämmelser, vilka återfinnas i Kungl. Maj:ts kungörelse den 10 augusti 1928 angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder (nr 328) med däri den 17 maj 1935 (nr 188) gjorda ändringar har utredningen i det föregående redogjort (s. 10—12). Nämnda kungörelse avser icke endast statens och de statsunderstödda fiskehamnarna utan jämväl handelshamnar samt farleder, såväl staten tillhöriga som andra.

Fiskehamnsutredningen har icke ansett sig böra förorda nyanläggning av någon ytterligare fiskehamn av typen »statens fiskehamn». På grund härav synes anledning icke längre föreligga att i en författning angående statsbidrag till byggande av hamnar bibehålla bestämmelser rörande statens fiskehamnar. Visserligen förordar utredningen förbättring av ett antal av dessa fiskehamnar, men då de äro ställda under det statliga väg- och vattenbyggnadsverkets vård och förvaltning, lärer erforderliga bestämmelser för handläggning av ärenden rörande statens fiskehamnar komma att av Kungl. Maj:t meddelas verket (jfr s. 268).

I fråga om handelshamnar pågår särskild utredning genom sakkunniga, 1944 års hamnutredning, tillkallade av statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet. Denna utredning torde komma att framlägga förslag till ändrade bestämmelser för åtnjutande av statsbidrag till handelshamnar och farleder. I avvaktan härpå torde nu gällande bestämmelser för dessa hamnar böra bibehållas.

Det anförda har föranlett fiskehamnsutredningen att utarbeta följande, utslutande för statsunderstödda fiskehamnar avsedda

Förslag

till

Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag till byggande av fiskehamnar;

given Stockholms slott den

1 §.

Med byggande av fiskehamn avses i denna kungörelse anläggning eller förbättring av hamn, som erfordras för fisket.

Till byggande av fiskehamn kan Konungen eller, där Konungen så förordnar, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen bevilja vederbörande intressenter statsbidrag. Bidrag utgår med högst nittio procent av verkliga kostnaden, där Konungen icke på grund av särskilda skäl prövar högre bidrag böra beviljas. Tillgodoser fiskehamn jämväl handelsändamål, bör hänsyn härtill tagas vid bestämmande av statsbidragets storlek.

Fiskehamnsarbeten, vartill statsbidrag beviljats, skola utföras genom väg- och vattenbyggnadsverkets försorg med skyldighet för vederbörande intressenter att bestrida den statsbidraget överskjutande delen av verkliga kostnaden.

Underhåll och drift av fiskehamn, till vars byggande statsbidrag utgått, skola i den ordning väg- och vattenbyggnadsstyrelsen bestämmer ombesörjas av väg- och vattenbyggnadsverket eller ock av intressenterna under verkets kontroll med anlitande av hamnens inkomster och, i den mån de ej förslå, på bekostnad av intressenterna.

2 §.

1 mom. Innan byggande av fiskehamn påbörjas, skall erforderligt vatten- och landområde för hamnen och för den rörelse, som där skall bedrivas, vara för det gemensamma behovet till hamnområde avstyckat och lagfart därå för vederbörande intressenter beviljad; ägande dock väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för särskilt fall och på de villkor, styrelsen kan finna skäligt bestämma, medgiva befrielse tills vidare från skyldigheten för vederbörande att hava erhållit lagfart å området. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen må även, där särskilda skäl därtill förefinnas, igångsätta arbete mot förbindelse av vederbörande om uppfyllande av gällande författningsenliga föreskrifter.

2 mom. Då statsbidrag beviljats till byggande av fiskehamn, skall väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vidtaga erforderlig åtgärd till tryggande av att byggnaden kommer till användning och underhålles på sätt vid statsbidragets beviljande förutsatts.

Där stadsplan finnes, bör hamnens område däri införas och fastställas.

Hamn med tillhörande område eller del därav må ej, vid äventyr att erhållet statsbidrag genast förfaller till återbetalning utan väg- och vattenbyggnadsstyrelsens medgivande försäljas, in-tecknas eller uthyras.

3 mom. Kostnaden för erforderlig lösen av mark skall gäldas av vederbörande intressenter och må således ej inräknas i det belopp, varå statsbidrag beräknas.

4 mom. Om statsbidrag utgått till byggande av fiskehamn skola hamnavgifter upptagas av hamnens trafikanter enligt vederbörligen fastställd taxa. Hamnavgifterna ävensom hyresavgifter för tomter, torkplatser och dylikt skola tillföras hamnkassan, vilken uteslutande skall användas för hamnens ändamål, i första hand till underhåll och drift samt i andra hand till av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen särskilt medgivna eller föreskrivna smärre förbättringsarbeten.

5 mom. Arbeta, för vars utförande erfordras tillstånd av vattendomstol, må ej igångsättas, förrän sådant tillstånd erhållits.

3 §.

Ansökning om statsbidrag till byggande av fiskehamn skall åtföljas av *dels* arbetsplan med tillhörande betänkande, ritningar och kostnadsberäkning, utarbetad i överensstämmelse med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anvisningar, *dels* uppgift om äganderätten till hamnområde, *dels* yttrande av vederbörande kommun om företagets nytta för fisket och för den allmänna samfärdseln.

Ansökning ställes till Konungen och insändes till vederbörande länsstyrelse, som har att jämte eget yttrande överlämna densamma till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skall efter granskning av inkomna ansökningshandlingar från intressenterna inhämta förbindelse om uppfyllande av de för statsbidrags åtnjutande stadgade villkoren angående kostnadsfritt tillhandahållande av mark samt arbetets utförande och framtida underhåll ävensom inhämta lantbruksstyrelsens yttrande och därefter med eget utlåtande underställa ärendet Konungens prövning.

Sedan bidrag beviljats till företag, skall väg- och vattenbyggnadsstyrelsen upprätta kontrakt med intressenterna om villkoren för statsbidragets åtnjutande.

4 §.

Bestämmelserna i 2 § 1 och 4 mom. skola icke äga tillämpning beträffande arbete, för vilket beräknade kostnaden ej överstiger 10 000 kronor.

Denna kungörelse träder i kraft den _____ från och med vilken dag kungörelsen den 10 augusti 1928 angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder jämte däri gjorda ändringar såvitt angår fiskehamnar upphör att gälla.

Motivering.

1 §.

Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak § 2 i nu gällande kungörelse.

Bestämmelserna om vad med *byggande* av fiskehamn avses, nämligen såväl *anläggning* som *förbättring*, ha införts i anslutning till utredningens förslag om ersättande av de å riksstaten under senare år uppförda fiskehamnsanslagen med ett enda, benämnt reservationsanslaget till byggande av fiskehamnar. »Byggande» har givits samma innebörd i anslagsrubrikerna »byggande av huvudvägar» samt »bidrag till byggande av enskilda vägar», båda under sjätte huvudtiteln.

Till byggande av fiskehamn hänföras jämväl de hamnarbeten, vilka utredningen betecknat såsom *smärre arbeten*.

Bestämmelsen om, att statsbidrag beviljas av Kungl. Maj:t har kompletterats med »eller, där Konungen så förordnar, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen». Syftet härmed har varit att möjliggöra decentralisering av statsbidragsärendenas handläggning till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som åtminstone i fråga om de smärre arbetena bör anförtros att bevilja bidrag, där styrelsen är av samma mening som länsstyrelsen och lantbruksstyrelsen och inom ramen av de varje län tilldelade anslagsmedlen.

Bestämmelsen om statsbidragets storlek har kompletterats så, att Konungen där särskilda skäl därtill föreligga, må fastställa högre bidragsandel än 90 %. Kompletteringen ansluter till utredningens uttalanden å s. 260—261.

Den i nuvarande kungörelse ingående bestämmelsen rörande iståndsättande av skada, som vållats av storm eller annan naturhändelse, har icke ansetts behöfelig och därför slopats. Dess formulering har vid flera tillfällen missförståtts, i det att staten ansetts vara skyldig att för all framtid hålla i stånd hamn, som anlagts med statsunderstöd, även om hamnen därefter förlorat så mycket i betydelse, att kostnaderna för dess hållande i stånd icke kunna anses motsvara dess nytta. För reparation av skador, vilka ej äro hänförliga till normalt underhåll, bör ansökan om statsbidrag i vanlig ordning ingivas.

Slutligen ha nuvarande bestämmelser om avsättning till en underhållsfond av viss del av hamninkomsterna slopats av skäl som utredningen tidigare berört (s. 263).

2 §.

Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak § 4 i nu gällande kungörelse.

Bestämmelserna ha reviderats så, att de avse endast statsunderstödda fiskehamnar. Mom. 4 har fullständigats, så att upptagandet av hamnavigter blir obligatoriskt i alla statsunderstödda fiskehamnar.

3 §.

Paragrafen motsvarar § 5 i nuvarande kungörelse, men dess innehåll har i vissa hänseenden förenklats.

4 §.

Bestämmelserna i denna § sakna motsvarighet i nu gällande kungörelse. För smärre arbeten, vilkas beräknade kostnad ej överstiger 10 000 kronor, böra villkoren för åtnjutande av statsbidrag göras enklare än då fråga är om större arbeten (jfr utredningens uttalanden s. 252). Sålunda synes ej erforderligt att såsom villkor för statsbidrag till sådana arbeten å orter, där statsunderstödd fiskehamn ej förut finnes, föreskriva, att särskilt hamnområde skall vara avstyckat och lagfart därå beviljat eller att hamnavgifter skola upptagas. I fråga om underhåll av dylika anläggningar förutsätter utredningen, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i regel överlåter dess ombesörjande till vederbörande intressenter.

VII. Förslag till bestämmelser för förbättring av statens fiskehamnar.

I den för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och dess lokala förvaltningar gällande instruktionen (SFS 681/1943) återfinnas vissa föreskrifter rörande statens fiskehamnar, vilka stå under styrelsens vård och förvaltning. Sålunda stadgas i 7 §:

I avseende å hamnar, kanaler och farleder åligger det styrelsen bland annat att, enligt vad därom är särskilt stadgat, — — —, ombesörja anläggning, underhåll och drift av statens fiskehamnar — — —.

Vidare stadgas i 13 § 2 mom.:

Då styrelsen har att handlägga fråga om byggande av hamn eller farled eller om sådan förändring av hamn eller farled, som kan inverka på sjöfarten, skall styrelsen före frågans slutbehandling inhämta yttrande av lotsstyrelsen beträffande ifrågasatta anordningars nytta eller skada för den allmänna sjöfarten samt av chefen för försvarsstaben i vad frågan berör militära förhållanden. I fråga om anläggning eller förbättring av fiskehamn har styrelsen att inhämta lantbruksstyrelsens yttrande beträffande arbetets nytta och behövlighet ur fiskerisympunkt.

Det åligger styrelsen att, när arbete av nu nämnd beskaffenhet blivit fullbordat och av styrelsen godkänt, därom lämna meddelande till chefen för försvarsstaben, chefen för marinen, lotsstyrelsen och sjökarteverket.

I Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder (SFS 328/1928) stadgas beträffande statens fiskehamnar:

Statens fiskehamnar anläggas efter beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen i varje särskilt fall. Staten skall till dessa hamnar hava ägande- eller besittningsrätt. Deras anläggning, underhåll och drift ombesörjas av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Enligt vad fiskehamnsutredningen inhämtat handläggas i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ärenden angående förbättring av statens fiskehamnar för närvarande i följande ordning. Sedan önskemål om förbättring av sådan hamn framställts och styrelsen funnit dem berättigade, upprättas genom styrelsens försorg erforderlig arbetsplan. Över denna inhämtar styrelsen yttranden från de fiskare, vilka nyttja hamnen, samt från länsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och andra av företaget berörda myndigheter. Sedan därefter arbetsplanen, i den mån yttrandena därtill givit anledning, blivit omarbetad, hemställer väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hos Kungl. Maj:t om anslag för arbetets utförande.

Även om sålunda vederbörande fiskare samt berörda myndigheter redan för närvarande vanligen beredas tillfälle att deltaga i handläggningen av frågor rörande de statliga fiskehamnarna, så synas inga föreskrifter härutinnan hittills ha meddelats. Med hänsyn till vikten av att såväl berörda fiskares som lokala myndigheters erfarenhet tages i anspråk, innan dessa ärenden slutligt avgöras, vill utredningen föreslå utfärdande av erforderliga föreskrifter i berörda hänseenden. Såsom utredningen i det föregående (se s. 264) framhållit lära dylika föreskrifter kunna meddelas av Kungl. Maj:t i administrativ ordning. Bestämmelserna torde böra givas följande innehåll:

1. Arbetsplan för förbättring av staten tillhörig fiskehamn upprättas genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg i samråd med lantbruksstyrelsen samt överlämnas i erforderligt antal exemplar till länsstyrelsen.

2. Länsstyrelsen bestämmer den tid, inom vilken yttranden över planen skola ingivas till länsstyrelsen. Under denna tid skall planen eller kopia därav hållas tillgänglig för allmänheten hos länsstyrelsen och kommunalnämndens ordförande.

3. Myndighet, vars verksamhetsområde beröres av företaget, så ock kommun ävensom sammanslutning och annan, som saken kan angå, skola genom länsstyrelsens försorg underrättas om den upprättade arbetsplanen, om den tid, inom vilken yttranden skola vara till länsstyrelsen inkomna, samt varest planen finnes tillgänglig.

4. Sedan planen slutbehandlats av länsstyrelsen, skall den jämte inkomna yttranden av länsstyrelsen med eget utlåtande insändas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

5. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har att med eget utlåtande underställa ärendet Konungens prövning.

6. Då fråga är om arbete, för vilket beräknade kostnaden ej överstiger 10 000 kronor, må ärendets handläggning förenklas med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall. Dock skall alltid de fiskare, vilka använda hamnen, beredas tillfälle att yttra sig över arbetsplanen.

VIII. Sammanfattning.

1944 års fiskehamnsutredning har jämlikt givna direktiv utfört en inventering av det skick, vari statliga och statsunderstödda fiskehamnar för närvarande befinna sig samt av föreliggande förslag och önskemål om anläggning av nya och förbättring av befintliga sådana hamnar. Utredningen har därvid kunnat konstatera, att behovet av anläggnings- och förbättringsarbeten är trängande på ett stort antal orter i landet. Detta sammanhänger i första hand med fiskets utveckling under de senaste decennierna, karakteriserad bland annat av förbättrade fångstmetoder och av en fortskridande övergång från fiske närmare kusten till havsfiske på längre bort liggande fiskevatten, varvid användning av större och sjövärdigare båtar än tidigare blivit nödvändig.

Till omfattningen av det nu föreliggande behovet av fiskehamnsbyggande har emellertid också medverkat den återhållsamhet, varmed statsmakterna understött sådana arbeten. Särskilt under krisåren ha de av staten anvisade anslagen för ifrågavarande ändamål varit så starkt beskurna, att fiskehamnsbyggandet måste betecknas såsom eftersatt.

Goda fiskehamnar i ett med hänsyn till rikets långa kuster tillräckligt stort antal äro en nödvändig förutsättning för fiskets fortbestånd såsom näring. Utan dem kan fiskarbefolkningen icke utöva sitt yrke under drägliga betingelser. Den rådande bristen på sådana hamnar innebär på åtskilliga orter för fiskarna ständiga risker till liv och egendom. Den medför att den viktiga del av fiskarnas arbete, som måste utföras i hemorten, försvåras, samt att utbytet av små och otidsenliga båtar mot större och sjösäkrare förhindras.

Fiskets stora betydelse för folkförsörjningen synes utredningen uppenbar. Bibehållandet av fiskarbefolkningen i dess under de senaste decennierna i det närmaste konstanta numerär är av vikt ej endast för landets försörjning med fisk och för återupptagandet av den före kriget ej obetydliga fiskexporten, utan jämväl till förhindrande av skärgårdarnas och kuststräckornas avfolkning. I nuvarande tidsläge, då storstäderna och industriorterna i allt större utsträckning draga till sig arbetskraft från landsbygden, är det en nödvändig betingelse för fiskerinäringens fortbestånd, att dess utövare i möjligaste mån beredas bättre och tryggare arbetsförhållanden. En viktig åtgärd i detta syfte är förbättringen av fiskelägenas hamnar.

Fiskehamnarna ha jämväl en stor betydelse för annan sjöfart än fiskets. Många av dem nyttjas även för trafiken med mindre fartyg utmed kusterna och de tjäna därigenom även andra näringar såsom jordbruk och skogsbruk.

Fiskehamnsutredningen har prövat behovet och angelägenheten av fiskehamnsarbeten på 334 orter utmed kusterna och vid de större insjöarna i landet. Utredningen har därvid funnit sig böra förorda *dels* förbättring av 16 statens fiskehamnar, *dels* anläggning av 121 och förbättring av 53 statsunderstödda fiskehamnar, *dels* slutligen utförande med statsbidrag på ett mindre antal orter av smärre arbeten.

De förordade arbetena ha vart och ett begränsats i görligaste mån och omfatta därför endast vad som på varje särskild plats ansetts oundgängligen nödvändigt. Åtskilliga orter, å vilka hamnarbeten förordats, ha sålunda ansetts, åtminstone tills vidare, böra få nöja sig med hamnar, vilka icke kunna betraktas såsom för framtiden fullt utbyggda, men som dock erbjuda nödigt skydd mot sjögång och tillräckligt vattendjup för modern båtmaterial.

Den sammanlagda kostnaden för genomförande av det hamnbyggnadsprogram för fisket, som utredningen alltså ansett oundgängligt och brådskande, uppgår enligt beräkningar, som grundats på preliminära arbetsplaner, till 28 155 000 kronor.

De förordade projekten ha inbördes graderats efter sin angelägenhet, varvid hänsyn i första hand tagits till fiskets omfattning och betydelse, men även till graden av de svårigheter, varunder fiskarna på de skilda platserna nu nödgas bedriva sitt arbete. Angelägenhetsgraderingen har begränsats till att avse en prövning av ordningsföljden mellan företagen inom varje särskilt län.

Utredningen har efter den verkställda angelägenhetsgraderingen utarbetat en flerårsplan för arbetenas utförande. Denna är avsedd att tjäna till ledning för beräkning av de anslag, varmed staten föreslås bidra till fiskehamnsbyggandet, intill dess de i planen intagna arbetena blivit utförda. Planen har baserats på en tidsperiod av 5 år. Med hänsyn till att statsbidragsmedel böra finnas tillgängliga ej endast till hamnarbeten å de i 5-årsplanen angivna orterna utan jämväl dels till oförutsedda arbeten och dels till smärre arbeten, vilka ej kunnat i planen specificeras, har utredningen beräknat totala statsbidragsbehovet för 5-årsperioden till 27 000 000 kronor. Sedan riksdagen för budgetåret 1947/48 anvisat sammanlagt 1 500 000 kronor till arbeten i statens och de statsunderstödda fiskehamnarna, förordar utredningen under viss förutsättning anvisande under budgetåret 1948/49 av 3 900 000 kronor och under vart och ett av de därpå följande budgetåren av 5 400 000 kronor till bidrag till byggande av fiskehamnar.

Utredningen har funnit det vara av vikt, att fiskarna i mån av förmåga bidra till fiskehamnsbyggandet. Endast till förbättring av de fiskehamnar, vilka redan tillhöra staten, bör anslag anvisas med hela kostnaden. Till övriga företag förordas statsbidrag utgå enligt i huvudsak nu tillämpade grunder, dock att, där särskilda skäl prövas föreligga, Kungl. Maj:t bör beredas möjlighet att anvisa högre bidragsandel än 90 %, vilket för närvarande icke kan ske.

Förslag till ny kungörelse angående statsbidrag till byggande av fiskehamnar liksom till bestämmelser för handläggning av ärenden om förbättring av statens fiskehamnar framläggas.

I fråga om hamnarnas underhåll förordar utredningen i huvudsak oförändrade bestämmelser, men har ansett sig böra framhålla vikten av att underhållet av med statsbidrag utförda arbeten ej blir eftersatt.

**Alfabetisk förteckning över orter, vilkas hamnprojekt prövats
av utredningen.**

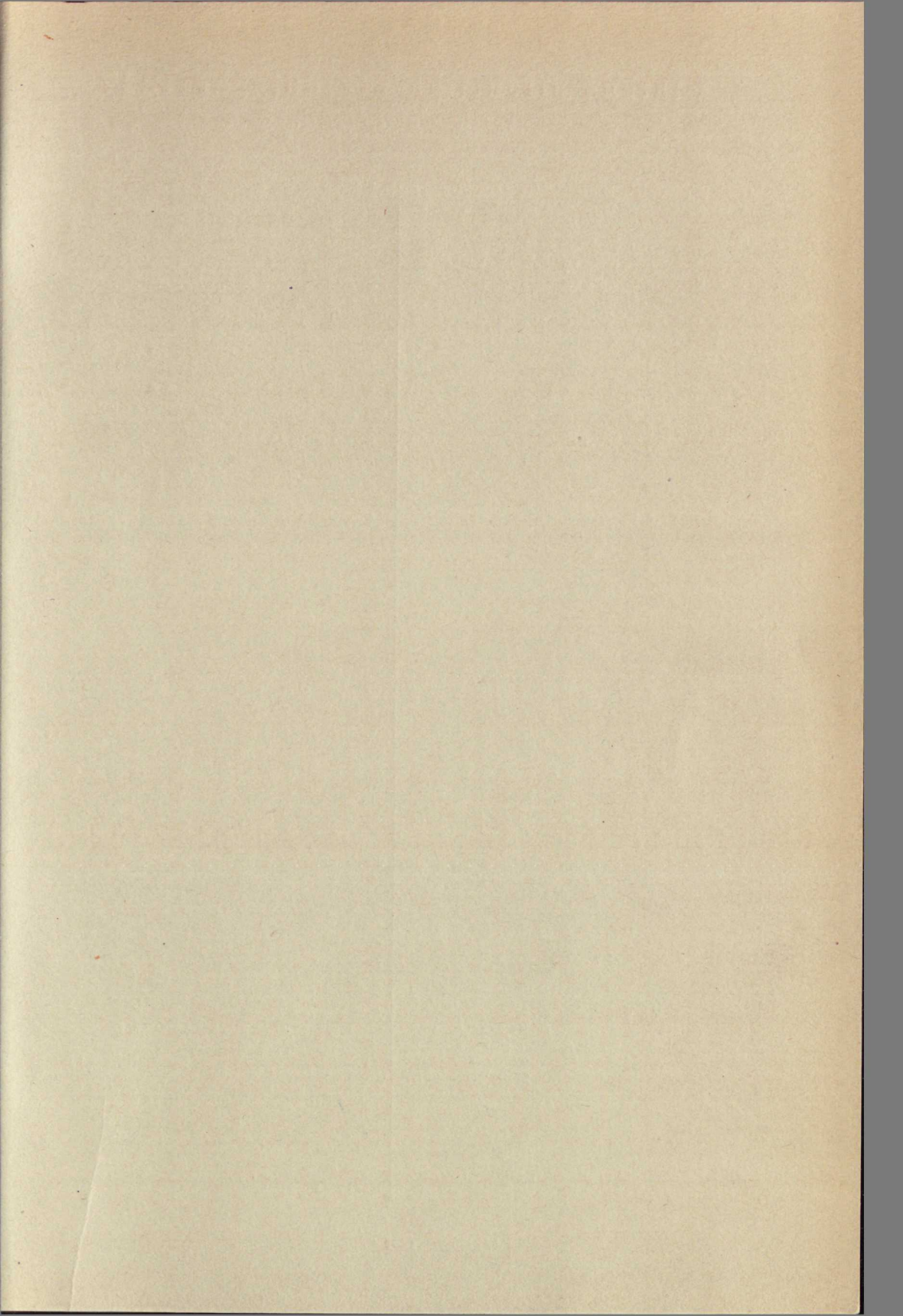
	Sid.		Sid.
Abbekås, Malmöhus län	176	Bökevik, Blekinge län	153
Alskär, Uppsala län	69	Bönhamn, Västernorrlands län ...	52
Ar, Gotlands län	129	Böste, Malmöhus län	179
Arild, Malmöhus län	184	Degerön, Norrbottens län	24
Asköström, Kalmar län	97	Dettern, Skaraborgs län	239
Asperö, Göteborgs och Bohus län	198	Djupdya, Gotlands län	136
Aspöja, Östergötlands län	94	Djupekås, Blekinge län	158
Balkholmen, Blekinge län	157	Djupvik, Kalmar län	114
Barsebäck, Malmöhus län	182	Djupvik, Gotlands län	142
Baskemölla, Kristianstads län ...	168	Donsö, Göteborgs och Bohus län	195
Bedinge, Lilla, Malmöhus län ...	177	Dragets kanal, Kalmar län	109
Bergkvara, Kalmar län	110	Dragnäs, Blekinge län	153
Bergö, Gävleborgs län	63	Drottningskär, Blekinge län	150
Bertnäs, Norrbottens län	39	Dyngö, Göteborgs och Bohus län	231
Bindholmsskatan, Norrbottens län	31	Dyrön, Stora, Göteborgs och Bohus län	210
Binnerbäck, Kalmar län	113	Edshultshall, Göteborgs och Bohus län	216
Bjuröklubb, Västerbottens län ...	43	Ekenäs, Värmlands län	245
Blälinge, Kalmar län	119	Ekhagen, Kalmar län	103
Bokö, Östergötlands län	96	Eknö, Östra, Kalmar län	106
Bondön, Norrbottens län	24	Ekö, Blekinge län	154
Borstahusen, Malmöhus län	183	Ellös, Göteborgs och Bohus län ...	218
Botvaldavic, Gotlands län	133	Enånger, Gävleborgs län	60
Bovallsstrand, Göteborgs och Bo- hus län	229	Falkenberg, Hallands län	188
Brantevik, Kristianstads län	170	Finnhällan (se Kågnäsudden), Väs- terbottens län	41
Brattön, Göteborgs och Bohus län	209	Finskan, Blekinge län	150
Bremö-kalv, Västernorrlands län	56	Fiskartorpet, Kalmar län	103
Bremön, Västernorrlands län	55	Fiskebäck, Göteborgs och Bohus län	197
Brissund, Gotlands län	126	Fjällbacka, Göteborgs och Bohus län	194
Brändön (Stor-), Norrbottens län	36	Flatholmen, Kalmar län	105
Bua, Hallands län	190	Flatvarp, Kalmar län	99
Burvik, Västerbottens län	42	Fortuna, Malmöhus län	183
Byerum-Sandviken, Kalmar län ...	113	Fotö, Göteborgs och Bohus län ...	200
Byle, Stockholms län	80	Frösviken, Skaraborgs län	242
Byxelkrok, Kalmar län	112		
Båstad, Kristianstads län	165		
Båtfjorden (se Bua), Hallands län	190		
Bäckviken, Malmöhus län	183		
Böda hamn, Kalmar län	117		

	Sid.		Sid.
Fyrudden, Östergötlands län	95	Havstensund, Göteborgs och Bo-	
Fågelsundet, Uppsala län	71	hus län	232
Fårösund, Gotlands län	130	Heestrand, Göteborgs och Bohus	
Gamla Grisslehamn, Stockholms län	79	län	230
Garpaviken, Blekinge län	151	Herta, Gotlands län	138
Gersbeten, Södermanlands län ...	87	Hindens rev, Skaraborgs län	239
Gislöv, Malmöhus län	179	Hindersön, Norrbottens län	35
Glommen, Hallands län	189	Hoburg, Gotlands län	141
Gnisvärd, Gotlands län	143	Holma, Västernorrlands län	48
Gravarne, Göteborgs och Bohus län	221	Holmestrand, Göteborgs och Bohus	
Grindö, Kalmar län	101	län	237
Grisslan, Västernorrlands län	48	Horns udde, Kalmar län	103
Grisslehamn, Stockholms län	77	Horns udde (Öland), Kalmar län	113
Grundund, Göteborgs och Bohus		Hovenäset, Göteborgs och Bohus	
län	218	län	225
Gränsö kanal, Kalmar län	102	Humlegårdsstrand, Gävleborgs län	66
Gräsgård, Kalmar län	122	Hummelvik, Lilla, Södermanlands	
Gräskö, Stockholms län	81	län	87
Grönhögen, Kalmar län	116	Hunnebostrand, Göteborgs och Bo-	
Grönö (se Alskär), Uppsala län ...	69	hus län	226
Grötvik, Hallands län	188	Huvudskär, Stockholms län	84
Gullholmen, Göteborgs och Bohus		Hyppeln, Göteborgs och Bohus	
län	218	län	205
Gårdskär, Uppsala län	68	Hårte, Gävleborgs län	62
Gäddbäckssundet, Västerbottens		Häggviken, Västernorrlands län ...	51
län	44	Hällevik, Blekinge län	161
Göholm, Blekinge län	153	Hälleviksstrand, Göteborgs och Bo-	
Hallarna, Blekinge län	152	hus län	217
Hallshuk, Gotlands län	128	Hälsingborg, Malmöhus län	183
Hallö, Blekinge län	156	Hällsö, Göteborgs och Bohus län	234
Halsögrundet, Norrbottens län	24	Händelöp, Kalmar län	104
Hamburgön, Göteborgs och Bohus		Härö, Värmlands län	243
län	230	Hästskär (se Alskär), Uppsala län	69
Hammarnäs (se Djupdya), Got-		Hävringe, Södermanlands län ...	91
lands län	136	Hölick, Gävleborgs län	64
Hamnudden, Värmlands län	243	Hönö-Heden, Göteborgs och Bo-	
Hangebystrand, Gotlands län ...	133	hus län	201
Hanö, Blekinge län	160	Hönö-Klåva, Göteborgs och Bo-	
Hasselösund, Göteborgs och Bohus		hus län	200
län	224	Hönö-Röd, Göteborgs och Bo-	
Hastaskärsgrundet, Norrbottens		hus län	203
län	31	Hörnefors, Västerbottens län	44
		Hörte, Malmöhus län	177
		Hörvik, Blekinge län	159

	Sid.		Sid.
Idö, Kalmar län	104	Kåseberga, Kristianstads län	172
Inlängan, Blekinge län	148	Källa hamn, Kalmar län	118
Isskären, Södermanlands län	89	Källskären, Södermanlands län ...	92
Joggesö, Blekinge län	155	Källviken, Stockholms län	81
Junibosand, Västernorrlands län	54	Källö-Knipplan, Göteborgs och Bo-	
Junkön, Norrbottens län	38	hus län	205
Jämtön, Norrbottens län	34	Kämpersvik, Göteborgs och Bohus	
Kaitanenviken (se Seskarö), Norr-		län	232
bottens län	27	Kämpingebukten, Malmöhus län	180
Kallasvik, Södermanlands län ...	87	Käringön, Göteborgs och Bohus	
Kapelludden, Gotlands län	137	län	217
Katthammarsvik, Gotlands län ...	134	Laholmen, Värmlands län	245
Kattvik, Kristianstads län	174	Landön, Kristianstads län	165
Kivik, Kristianstads län	167	Lauters, Gotlands län	129
Klintehamn, Gotlands län	142	Lerhamn, Malmöhus län	184
Klungsten, Uppsala län	72	Lerkil, Hallands län	191
Klädesholmen, Göteborgs och Bo-		Lickershamn, Gotlands län	127
hus län	213	Lilla Bedinge, Malmöhus län	177
Knipplan, Källö-, Göteborgs och		Lilla Hummelvik, Södermanlands	
Bohus län	205	län	87
Kornö, Lilla, Göteborgs och Bo-		Lilla Kornö, Göteborgs och Bohus	
hus län	221	län	221
Kornö, Stora, Göteborgs och Bo-		Lillsundet, Kalmar län	97
hus län	219	Ljugarn, Gotlands län	136
Koön (se Marstrand), Göteborgs		Lunnevik, Göteborgs och Bo-	
och Bohus län	207	hus län	238
Krabbeskär (se Fiskebäck), Göte-		Låghällan (se Kågnäsudden), Väs-	
borgs och Bohus län	197	terbottens län	41
Kristianopel, Blekinge län	145	Långskär, Västernorrlands län ...	53
Kroken (se Fiskartorpet), Kalmar		Långön, Norrbottens län	38
län	97	Malmön, Göteborgs och Bohus län	221
Krokskär, Stockholms län	85	Malmösund, Kalmar län	97
Krokås, Blekinge län	158	Maren, Södra, Blekinge län	148
Kvinneby, Norra, Kalmar län ...	121	Marstrand, Göteborgs och Bohus	
Kyllelj, Gotlands län	131	län	207
Kyrkesund, Göteborgs och Bohus		Marviksgrunnan, Västernorrlands	
län	215	län	50
Kågnäsudden, Västerbottens län	41	Mellanfjärden, Gävleborgs län ...	59
Kårehamn, Kalmar län	118	Millegarne (se Göholm), Blekinge	
Kårevik, Göteborgs och Bohus		län	153
län	210	Mjällomsviken, Västernorrlands	
Kårösund, Kalmar län	97	län	51

	Sid.		Sid.
Mulö, Blekinge län	156	Sandviken, Västerbottens län	42
Måttsund, Norrbottens län	38	Seläter, Göteborgs och Bohus län	235
Nabben, Gotlands län	136	Seskarö, Norrbottens län	27
Nikkala, Norrbottens län	26	Sibbarp, Malmöhus län	181
Nisseviken, Gotlands län	141	Sike hamn, Kalmar län	119
Nogersund, Blekinge län	161	Sikhjälma, Uppsala län	70
Norra Kvinneby, Kalmar län	121	Siknäs, Norrbottens län	33
Norra Åstol, Göteborgs och Bo-		Sillskatan (se Kågnäsudden), Väs-	
hus län	209	terbottens län	41
Norrbyn, Västerbottens län	45	Simrishamn, Kristianstads län ...	169
Norrfjärden, Gävleborgs län	61	Sju strömmar, Gotlands län	132
Norrfällsviken, Västernorrlands län	48	Skalhamn, Göteborgs och Bohus	
Norrsundet, Stockholms län	83	län	221
Nöthamn, Stockholms län	78	Skansen, Södermanlands län	87
Nyhamn, Uppsala län	72	Skillinge, Kristianstads län	171
Näs, Västra, Blekinge län	163	Skälsö, Gotlands län	125
Näveksvarn, Södermanlands län ...	91	Skälöström, Kalmar län	97
Nösund, Göteborgs och Bohus län	216	Skärhamn, Göteborgs och Bohus	
Pukavik, Blekinge län	158	län	215
Pålsviken, Kalmar län	99	Skärlov, Kalmar län	121
Pålängeviken, Norrbottens län ...	32	Skärså, Gävleborgs län	65
Ragvaldsnäs, Gävleborgs län	60	Sladö, Kalmar län	101
Ramsmora, Stockholms län	82	Slite, Gotlands län	132
Ramsvik, Göteborgs och Bohus län	228	Slussen, Göteborgs och Bohus län	218
Renön, Norrbottens län	40	Smögen, Göteborgs och Bohus län	223
Revsudden, Kalmar län	107	Snöan, Västerbottens län	46
Ronehamn, Gotlands län	139	Spikarna, Västernorrlands län ...	54
Rosenborg (Laholmen), Värmlands		Spiken, Skaraborgs län	241
län	245	Stansvik (Rönnäng), Göteborgs och	
Rud, Värmlands län	243	Bohus län	212
Ryssbält, Norrbottens län	24	Stavdered, Hallands län	190
Rånön, Norrbottens län	30	Stensund, Södermanlands län	87
Röcknen, Stora, Örebro län	248	Stensvik, Göteborgs och Bohus län	237
Röds sund, Göteborgs och Bohus		Stensö, Kalmar län	109
län	203	Stora Dyrön, Göteborgs och Bohus	
Rönnskär, Gävleborgs län	62	län	210
Rönnäng, Göteborgs och Bohus län	212	Stora Kornö, Göteborgs och Bohus	
Rörö, Göteborgs och Bohus län ...	206	län	219
Sandviken (vid Vänern), Skara-		Stora Röcknen, Örebro län	248
borgs län	242	Stora Tjärnekalv, Göteborgs och	
		Bohus län	213
		Stora Uttervik, Södermanlands län	88
		Stor-Brändön, Norrbottens län ...	36
		Strängnäs, Södermanlands län ...	249

	Sid.		Sid.
Strömsundet, Göteborgs och Bohus län	231	Ultrå, Västernorrlands län	48
Studsvik, Södermanlands län	89	Ungskär, Blekinge län	147
Styrsö-Tången, Göteborgs och Bohus län	196	Upplandsbodarna, Uppsala län ...	68
Sund, Västernorrlands län	51	Uttervik, Stora, Södermanlands län	88
Sundom, Norrbottens län	34	Videberg, Hallands län	187
Svanhalla, Blekinge län	146	Vik, Kristianstads län	168
Svanshall, Malmöhus län	185	Vikhög, Malmöhus län	182
Svarte, Malmöhus län	176	Visingsö, Jönköpings län	247
Svartlöga, Stockholms län	82	Vitemölla, Kristianstads län	166
Sysne, Gotlands län	135	Vrångö, Göteborgs och Bohus län	194
Säivis, Norrbottens län	28	Vuono, Norrbottens län	24
Särdal, Hallands län	188	Vällö, Kalmar län	107
Söderhamn, Gävleborgs län	60	Väggaviken (se Balkholmen), Blekinge län	157
Södermöja-sundet, Stockholms län	84	Väjern, Göteborgs och Bohus län	225
Söderöra, Stockholms län	81	Vänzburg, Gotlands län	139
Södra Maren, Blekinge län	148	Värskär, Kalmar län	100
Sören, Norrbottens län	34	Västergarn, Gotlands län	143
Sörfjärden, Gävleborgs län	61	Västra Näs, Blekinge län	163
Sörfällsviken, Västernorrlands län	52	Yngsjö, Kristianstads län	165
Tjärnekalv, Stora, Göteborgs och Bohus län	213	Ystad, Malmöhus län	175
Torekov, Kristianstads län	173	Ytterbyn-Revett, Norrbottens län	29
Torhamn, Blekinge län	147	Ytterbyn-Slussen, Norrbottens län	29
Torp, Östra, Malmöhus län	178	Åstol, Norra, Göteborgs och Bohus län	209
Torsö, Blekinge län	162	Äleklinta, Kalmar län	115
Tosteberga, Kristianstads län	165	Ångö, Kalmar län	109
Trosa, Södermanlands län	88	Öckerö, Göteborgs och Bohus län	204
Trysunda, Västernorrlands län ...	49	Öregrund, Stockholms län	77
Träslöv, Hallands län	189	Örnahusen, Kristianstads län	171
Täfteå, Västerbottens län	43	Örskär, Stockholms län	75
Tärnö, Blekinge län	155	Örskärssund, Stockholms län	76
Ulebergshamn, Göteborgs och Bohus län	229	Örudden, Stockholms län	85
Ullersundet, Skaraborgs län	241	Östra Eknö, Kalmar län	106
		Östra Torp, Malmöhus län	178

Statens offentliga utredningar 1947

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvärd.
Förslag till konvention mellan Sverige, Danmark och Norge om erkännande och verkställighet av domar i brottmål m. m. [16]
Lagberedningens förslag till jordabalk. 1. [38]
Betänkande med förslag om upphävande av äldre giftermålsbalken. [43]
Förslag till tryckfrihetsförordning. [60]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.
Betänkande med utredning rörande riksräkenskapsverkets organisation. [13]
1945 års lönekommitté. 2. Betänkande med förslag till statens allmänna avlöningsreglemente m. m. [23]
Betänkande ang. reglering av anställningsförhållandena för viss civil personal inom statsförvaltningen. Del 2. Personal med teknisk utbildning m. fl. [58]

Kommunalförvaltning.
Betänkande med förslag till lag om regionkommuner m. m. [30]
Kommunallagskommitténs betänkande 1 med förslag ang. ändringar i kommunallagarnas bestämmelser om borgerlig primärkommuns kompetens och om kvalificerad majoritet. [53]

Statens och kommunernas finansväsen.
Politi.
Polisen och allmänheten. Betänkande med förslag till tjänsterelement för polisväsendet. [45]

Nationalekonomi och socialpolitik.
Kollektiv tvätt. Betänkande med förslag att underlätta hushållens tvättarbete. [1]
Kommitténs för partiellt arbetsföra betänkande. 2. Förslag angående yrkesvägledning och yrkesutbildning för partiellt arbetsföra m. m. [18] 3. Utredningar och förslag ang. sysselsättnings- och arbetsterapi vid vissa sjukhus och vårdanstalter m. m. [44]
Kompetensfordringar för statliga, vissa halvstatliga och kommunala tjänster samt sådana yrken och befattningar, för vilkas utövande kräves av statlig myndighet utfärdad behörighetsförklaring eller legitimation. [19]
Socialvårdskommitténs betänkande. 15. Utredning och förslag ang. särskilda barnbidrag och bidragsförskott m. m. [21]
Betänkande rörande ett centralt arbetsmarknadsorgan. [24]
Slutbetänkande avgivet av bostadsociala utredningen. Del 2. Saneringen av stadssamhällets bebyggelse. Organisationen av läno- och bidragsverksamheten för bostadsändamål. [26]
Stuveriverksamheten i svenska hamnar. [28]
Välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn. [29]
1945 års skogshärbärgesutrednings betänkande. Del 1. Utredning rörande bostads- och levnadsförhållandena på hemmanskogarna med förslag till åtgärder för bostadsbeståndets komplettering och förbättrande. [37]
Statsmakterna och folkhushållningen under den till följd av stormaktskriget 1939 inträdda krisen. Del 7. Tiden juli 1945—juni 1946. [41]
Betänkande ang. familjeliv och hemarbete. [46]

Hälso- och sjukvård.
Statens sjukhusutredningens av år 1943 betänkande. 2. Den lasarettanslutna B-sjukvården jämte anstaltsvården av kroniskt sjuka. [61] 3. Utredningar och förslag ang. sysselsättnings- och arbetsterapi vid vissa sjukhus och vårdanstalter m. m. [44]

Allmänt näringsväsen.
Elkraftutredningens redogörelse nr 1. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Inledande översikt. [3]
Betänkande med förslag till standardtariffer för detaljdistribution av elektrisk kraft. [4]
Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 15. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Älvsborgs län. [20] 2: 12. Malmöhus län. [35] 2: 11. Kristianstads län. [40].

2: 8—10. Kalmar län, Gotlands län och Blekinge län. [48] 2: 25. Norrbottens län. [54] 2: 13—14. Hallands län samt Göteborgs och Bohus län. [57]
Möbler. Betänkande avgivet av 1946 års möbelutredning. [52]

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.
Betänkande ang. fiskerinäringens efterkrigsproblem samt den prisreglerande verksamheten på fiskets område. [2]
Betänkande med förslag ang. lantmåteripersonalens organisation samt avlöningsförhållandena m. m. [7]
Betänkande med förslag ang. fiskets administration m. m. [8]
Utredning med synpunkter på sågverksdriften i Norrland och förslag angående inrättande av en central sågverkskola. [32]
Redogörelse i sammandrag för utredning rörande planering av jordbruket och skogsbruket i Nedertorneå kommun. [33]
Vid andra riksskogstaxeringen av Norrland åren 1938—42 använd metodik och härom vunna erfarenheter. Redogörelse avgiven av 1937 års riksskogstaxeringsnämnd. [36]
Betänkande ang. organisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område. [42]
Fiskerättskommitténs förslag till fiskelag jämte därmed sammanhängande förtätningar. [47]
Fiskredskapsförsäkring. Betänkande avgivet av fiskredskapsförsäkringsutredningen. [62]
Betänkande med förslag till byggande av fiskehamnar [63].

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.
Industri.
Handel och sjöfart.
Handeln med olja. Betänkande med förslag avgivet av oljeutredningen 1945. [14]
Betänkande med förslag till ändrad lagstiftning ang. handel med skrot, lump och begagnat gods. [22]
Sysselsättningsförhållandena inom varuhandeln. [50]

Kommunikationsväsen.
Bank-, kredit- och penningväsen.
Försäkringsväsen.
Kyrkoräsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.
Betänkande med förslag till geofysiskt observatorium i Kiruna m. m. [6]
Betänkande om tandläkarutbildningens ordnande m. m. Del 3. Tandläkarinstitutens organisation m. m. [9]
1940 års skolutrednings betänkanden och utredningar. 8. Utredning och förslag rörande vissa socialpedagogiska anordningar inom skolväsendet. [11] 9. Gymnasiet. [34] 10. Flickskolan. [49]

Ungdomens fritidsverksamhet. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 4. [12]
1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till lönerreglering för övningslärare. [15]
Stöd åt utvecklingshämmad ungdom. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 5. [17]
1945 års akademikerutredning. [25]
Betänkande med förslag till ändrad ordning beträffande vissa helgdagar. [27]
Betänkande med förslag ang. utbildning av befäl för handelsflottan m. m. [31]
Supplement nr 7 till Sveriges familjenamn 1920. [39]
Betänkande om granskning och antagning av läroböcker. [51]
Utredning med förslag ang. utbildning av lärare för industri och hantverk vid anstalter för yrkesundervisning m. m. [55]
Utredning ang. organisationen av den finska församlingen i Stockholm samt de tyska församlingarna i Stockholm och Göteborg m. m. [56]
Betänkande med förslag ang. forsknings- och försöksverksamheten samt undervisningen på mejerinäringens område m. m. [59]

Försvarsväsen.
1944 års militärsjukvårdskommitténs betänkande. Del 2. [5]
Betänkande med förslag rörande civilförsvarets organisation m. m. [10]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.